

*Ministria e Administrimit të Pushtetit Lokal
Ministarstvo Administracije Lokalne Samouprave
Ministry of Local Government Administration*

Izmenjeno i dopunjeno izdanje 2017

Sistem upravljanja učinkom opštine

MERENJEM DO POBOLJŠANJA

Priština, decembar 2017

Dokument izrađen od strane:

Isuf Zeneli, autor i urednik dokumenta

Xhevat Tafaj dhe Ruzhdi Halili, autori oblasti javne administrativne usluge i opštinske transparentnosti

Ertan Monuglu, autor oblasti socijalne zaštite i ljudskih prava

Visar Zeka, autor oblasti kultura, omladina i sport

Isuf Zeneli dhe Berat Abdiu, autori oblasti: upravljanje nepogodama, prostorno planiranje, javni prostor, putna infrastruktura, javni prevoz i javni parkinzi

Haxhi Krasniqi dhe Fatmir Bytyqi, autori oblasti: pijaća voda, kanalizacija, upravljanje otpadom i zaštita životne sredine

Stručni konsultant: Clive Grace, međunarodni ekspert

Dokument je izrađen pod nadzorom Avnia Sahitija, direktora odeljenja učinka i transparentnosti opština

Revidirano i dopunjeno izdanje Decembra 2017 od strane Berat Abdiu

Copyright 2017.

Sva prava zadžana. Nijedan deo dokumenta ne može se kopirati, umnožavati i koristiti u bilo kom obliku (elektronskom i fizičkom) ili opisan bez pismenog odobrenja MALS-a

Republika e Kosovës
Republika Kosovo-Republic of Kosovo
Qeveria –Vlada - Government
Ministria e Administrimit të Pushtetit Lokal
Ministarstvo Administracije Lokalne Samouprave
Ministry of Local Government Administration

ODELIJENJE TRANSPARENTNOSTI I OPŠTINSKOG UČINKAE
Divizija učinka opština

2017

SKRAĆENICE

MALS	Ministarstvo administracije lokalne samouprave
OUTO	Odeljenje za učinak i transparentnost opština
SUO	Sektor za učinak opština
AKO	Asocijacija kosovskih opština
SUUOU	Sistem za upravljanje učinkom opštinskih usluga
KGR	Kancelarija generalnog revizora
SUUO	Sistem za upravljanje učinkom opština
USAID	United States Agency for International Development
DEMI	Inicijativa za demokratske i efikasne opštine
DEMOS	Decentralisation and Municipal Support
OUN	Organizacija Ujedinjenih nacija
UNDP	United Nations Development Programme
NZS	Nacionalna zdravstvena služba
OECD	Organizacija za ekonomsku saradnju i razvoj
SO	Savetodavni komitet
ZRGE	Zajednička radna grupa eksperata
SRGE	Specifična radna grupa eksperata
CJ	Centralna jedinica
LJ	Lokalna jedinica
ZLS	Zakon o lokalnoj samoupravi
UCGO	Uslužni centar za građane u opštini
CMS	Content Management System
MRSZ	Ministarstvo rada i socijalne zaštite
CSR	Centar za socijalni rad
MRSZ	Ministarstvo rada i socijalne zaštite
ASO	Agencija za statistiku Kosova
AEU	Agencija emergentnog upravljanja
OPR	Opštinski prostorni razvoj
ORP	Opštinski razvojni plan
MZO	Mapa zona opštine
DRP	Detaljni regulativni planovi
ORP	Opštinski razvojni plan
ORP	Opštinski regulacioni plan
AU	Administrativno uputstvo
MŽSPP	Ministarstvo životne sredine i prostornog planiranja
IJZ	Institut javnog zdravlja
SB	Svetska banka
KAPŽS	Kosovski akcioni plan za životnu sredinu
LEAP	Lokalni ekološki akcioni plan
PŽS	Program životne sredine
ORJ	Opštinska organizaciona jedinica
OKU	Opštinski koordinator učinka

SADRŽAJ

Skraćenice	4
Izvršni rezim.....	7
Uvod.....	10
Kontekst razvoja suuo.....	12
Metodologija razmatranja suuo	17
Osnovni koncepti.....	18
Administrativne javne usluge.....	26
Oblast 2.....	29
Opštinska transparentnost.....	31
Oblast 3.....	53
Ljudska prava, socijalne i porodične usluge.....	53
Oblast 4.....	70
Kultura, omladina i sport.....	70
Oblast 5.....	77
Oblast 6.....	80
Prostorno planiranje.....	80
Oblast 7.....	87
Javni prostori.....	87
Oblast 8.....	92
Infrastruktura puteva	92
Oblast 9.....	99

Javni prevoz.....	99
Oblast 10	103
Javna parkirališta.....	103
Oblast 11	108
Pijaća voda.....	108
Oblast 12	117
Kanalizacija.....	117
Oblast 13	123
Otpad	123
Oblast 14	132
Zaštita životne sredine	132
Metodologija prikupljanja	138
Provere podataka	138

IZVRŠNI REZIME

1

Od 2000. godine, Kosovo je prošao kroz nekoliko važnih faza tranzicije i razvoja. U tom smislu, mnogo je postignuto u izgradnji demokratskog političkog sistema u stvaranju solidne osnove za razvoj tržišne ekonomije koja je zasnovana na konkurentnost. Dok izgradnja decentralizovanog demokratskog sistema lokalne samouprave je obezbedio visok stepen autonomije lokalnim samoupravama i rezultirao je veoma uspešno.

Kosovo je započela proces duboke reforme javne uprave i počelo sprovođenje mnogih sisteme u skladu sa najnovijim međunarodnim zbivanjima. U skladu sa tim, MALS, od 2009. godine započeo realizaciju sistema učinka opština (SUUO), u cilju praćenja kvaliteta pružanja usluga po opštinama. Uredba 02/2011, MALS preuzima odgovornost za praćenje kvaliteta opštinskih usluga od strane opštine za svoje građane. Uz podršku projekta USAID - DEMI, MALS je razvio Sistem za upravljanje učinka opština (SUUO), koji je obratio učinak opština iz oblasti svojih nadležnosti. Izgradnja i funkcionisanje sistema regulisana je Uredbom 02/2013 i date su osnovne smernice za rad sistema kroz priručnik (MALS -USAID 2013).

Studije sprovedene 2000. godine od Organizacija za ekonomsku saradnju i razvoj (OECD) za reforme civilnih služba u 29 različitih zemalja sveta, smatra da je upravljanje učinkom je ključni faktor u mnogim slučajevima, posebno u ostvarivanje ciljeva institucije. Takođe, istraživanje je pokazalo da su različite organizacione kulture proizvele različite pristupe za merenje učinka, iz kojih mogu da uče važne lekcije o dešavanjima učinka na Kosovu u budućnosti:

- Merenje učinka izvodi sveobuhvatne dimenziju i sada je realizovan svuda u programima za pružanje usluga;
- Od državnih službenika se zahteva da se više fokusiraju na rezultate nego na pravilima i procedurama;
- Informacije od merenja učinka se sve više koristi za odgovornost od svih zainteresovanih strana;
- Merljivost polja odabranog za merenje učinka je bio glavni kriterijum;

Pružanje usluga od strane javnih institucija je postala glavni faktor u sticanju legitimiteta vlasti i povezivanje vlasti sa građanima. Upravljanje u svojim dokumentima je preciziralo u svom radu, građanin je u centru vladanja. Merenjem učinka opština pokušava da vladine podsticaje pravilno primenjuje u praksi. U boljem razumevanju razvoja i uticaja učinka upravljanja, važno je razumeti osnovne elemente legitimiteta vlasti u zemlji, koja je legitimitet upotrebe vlasti¹. To znači da država i njena upotreba vlasti su usmerene ka opštem interesu društva, a ne samo na interesu jednog njegovog dela.

SUUOU je bio veoma važan instrument za vreme u kome se realizuje, ali s vremenom, treba i zahtevi za razvoj opština i MALS rastu i zajedno sa njim su takođe identifikovali brojne slabosti u funkcionisanju sistema. Na osnovu analize, primećeno je da su rezultati, pokazatelji i podaci ne obezbeđuje standardne definicije i jasna objašnjenja njihovog sadržaja. Zbog ovih i drugih razloga da bi se napredovalo sistema upravljanja učinkom opština, MALS je pokrenuo inicijativu da se revidira sistem.

Proces revizije SUUOU je dogovorena od strane svih ključnih aktera i na osnovu mnogih stručnih analiza urađenih unapred. Na osnovu analize, oni su razvili nekoliko mogućih opcija za dalji razvoj SUU u budućnosti i MALS u saradnji sa konsultativnim odborom je odlučio da dalji razvoj SUU da se uradi pod druge opcije. Mogućnosti koje nudi drugoj opciji, MALS u prilog DEMOS je pregledao postojeći sistem i napravio potrebne ispravke da podignu izgradnju i funkcionisanje sistema na višem nivou i sve zahtevnije.

1

Cilj je prvobitno postavljen na osnovu SUUO pravnog efekta. U skladu sa pravnim osnovom, koja usmerava i određuje sva sredstva i druge procese za merenje učinka opština, definiše svrhu SUUO, koji bi trebalo da pruži odgovore na pitanje - zašto se vrši merenje učinka u pružanju usluga građanima opština? Dakle, merenje učinka se radi kako bi se osiguralo praćenje usluga putem merenja važećeg učinka, pruži potrebne informacije kako bi se olakšalo donošenje odluka u opštini, da se motivišu lokalne vlasti i promoviše odgovornost njihovog rada u stvaranju uslova za dostojanstven život državljana Republike Kosova.

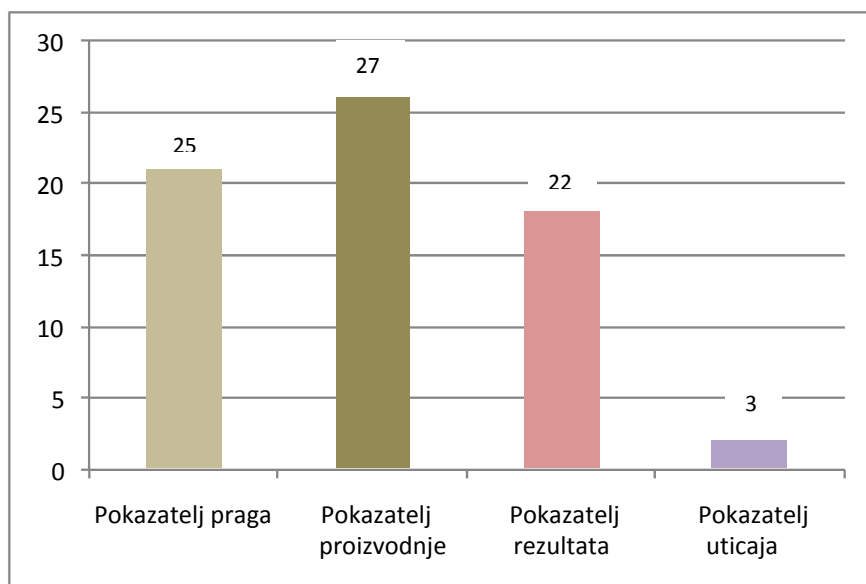
Da bi se postigao cilj SUUO, glavni ciljevi su razvijeni da su blisko povezani sa akcijama MALS, opština i drugih ključnih stranaka od interesa. Ciljevi pokazuju put kako da postignu ciljeve SUUO. Osnovni ciljevi SUUO su:

- Sprovođenje standardne metodologije za merenje učinka opština
- Obezbeđivanje pouzdanosti podataka o učinku opština;
- Objavljivanje pouzdanih informacija o nivou učinka opština
- Poboljšanje procesa odlučivanja i olakšavanje aktivnosti opštinske administracije

Sistem za merenje učinka opština je važan instrument da se pomognu opštine za uspešno upravljanje rada koji je obavezan po zakonu. Sistem pomaže opštinama u sticanju iskustava unutar i između opština za poređenje svog rada iz godine u godinu i stvara mogućnost poboljšanja njihovog rada. SUUO stvara mogućnost saradnje ključnih aktera u procesu merenja učinka i olakšava koordinaciju poslova za kontinuirano poboljšanje učinka opština u skladu sa zakonskim i građanskim dužnosti. Saradnja i koordinacija rada između glavnih učesnika (opština, AKO, KGR, ministarstva, javna preduzeća) na čelu sa MALS kao odgovorni u ovom procesu, na osnovu nekih osnovnih principa, su: legitimitet, izvodljivost, validnost i transparentnost.

Obično sistemi su konstruisani od opšteg okvira i suštinskog dela svog sadržaja. Ukupni sistem se sastoji od tri glavne faze: oblasti, rezultati i pokazatelji. **Oblasti.** Oblasti izražavaju grupnih prava (ovlašćenja) i obaveze koje opštine imaju naspram građana. SUUO obuhvata 18 nadležnosti, grupisane u 14 oblasti sistema za merenje učinka opština. **Rezultati.** Rezultati su najvažniji elementi SUU. Ceo sistem za merenje učinka je orijentisan rezultatom. Rezultati su dugoročni ili kratkoročni tako da opštine ciljaju u svakoj konkretnoj oblasti koju obavljaju. Za svaku oblast je dodeljen odgovarajući broj rezultata. SUU ima ukupno **27** rezultata, ili u proseku **1.92** rezultata za svaku oblast. **Pokazatelji.** Predstavljaju glavnu osnovu za izračunavanje stepena postizanja rezultata. Pokazatelj je veličine (obično statistički, ali logično) povezan na prirodan način sa merenjem dostignuća politike (rezultata) u relevantnoj opštini- instituciji. Pokazatelji pružaju dovoljno informacija da omogući opštinama i drugim zainteresovanim stranama da izmere ili ocene u kojoj meri relevantni rezultat je postignut u relevantnoj oblasti. SUUO ima ukupno **77 pokazatelja**, odnosno **2,85** pokazatelja za svaku rezultat. SUUO je imao 4 vrste pokazatelja, od kojih **25** su pokazatelji praga; **27** pokazatelja proizvodnje, **22** pokazatelja na rezultat i **3** pokazatelja uticaja. Pokazatelj dobijaju relevantne podatke, izveštavani od opština, koje obezbede osnov za osnovu za obračun. Dakle, opštine pružaju osnovni deo sistema, od kojih se dobijaju relevantne informacije o nivou njihovog izvođenja. Na takav način je izrađen decentralizovani sistem, ali u isto vreme je smanjena pouzdanost podataka. SUUO ima ukupno **222** podataka ili **2.88** podataka za svaki pokazatelj. Sve u svemu, sistem ima **14** oblasti, koje pokrivaju 18 sopstvenih nadležnosti, **27 rezultata**, **77 pokazatelja** i **222 podataka**.

Sl. 1. Zastupanje ili distribucija vrsta pokazatelja u SUUO

Od načina ispunjavanja i izveštavanja pokazatelja, SUUO ima dve vrste pokazatelja: pokazatelji koji da su ispunjeni i izveštavaju se zbirno (kumulativno) i pokazatelji koji su ispunjeni i izveštavaju se samo za datu kalendarsku godinu i relevantne godinu izveštavanja, počevši od "nule" 1. januara i vrednost koja dostiže 31. decembra odgovarajuće godine za koju se izveštava. SUUO ima ukupno **24** pokazatelja koji se izveštavaju zbirno i **53** pokazatelja koji se izveštavaju samo za relevantnu godinu, vršeći rez u vreme izveštavanja. Pokazatelj generalno odlikava stepen ostvarivanja opština u **procentima (72)**, a **2** od njih izražavaju se brojem i **1** od njih izražavaju dostignuća **u m² / kg** po glavi stanovnika.

Sastavni deo SUUO je elektronski program koji omogućava elektronsko izveštavanje podataka po opštinama u MALS. Čak i elektronski program je pregledan i unapređen u svom kapacitetu i tačnosti i brzinu izveštavanja podataka iz opština.

Revidirani SUUO obezbeđuje potrebne funkcionisanje za funkcionisanje sistema, sažeti u posebnom priručniku, u čijem sastavu će biti i standardna metodologija prikupljanja, verifikacije i izveštavanje o zvaničnim podacima o opštinskom izveštaju o učinku. Takođe SUUO, ovaj dokument pruža informacije o formatu izveštaja informacija koje će biti prijavljena u skladu sa standardom i treba vremena da te prioritete različitih interesnih strana. To će biti moguće, da sve zainteresovane strane, da pronađu relevantne informacije i samim tim čine izveštaj pouzdanijim i korisnim, u skladu svrhom SUUO.

UVOD

2

Razvoj lokalne samouprave na Kosovu tokom protekle decenije je bio uključen sa novih i većim kretanjima nego od svog pravog mandata. Napredak u službi i administracije pripisuje se naporima ljudi na svim nivoima u opštini, kao i onima koji su bili podržani od Vlade.

Međutim, sistemi za upravljanje učinkom, koje se odnose na lokalne usluge, označili su važne događaje i ne prestaju. Promena i razvoj u okviru SUU je prirodan i neophodan. Nakon postizanja napretka u postojećim SUUOU, oni mogu da vide nove horizonte. MALS je snažno ušao u SUUOU razmatra na osnovu identifikacije strukturalnih i funkcionalnih problema. Sada smo u trenutku kada određeni osnovni aspekti usluga su skoro univerzalno osnovana, što možemo reći da je pravo vreme da se razmotri napredak sistema u merenju učinka opština u pružanju usluga.

Građani očekuju i zaslužuju kvalitetne usluge od strane lokalnih vlasti. Ceo upravni sistem na Kosovu je izgrađen pre svega je u funkciji građana. Merenje učinka opština ima za cilj da same opštine, MALS, građani i sve zainteresovane strane shvate u kojoj meri institucije su uspele da pružaju usluge na vreme i na kvalitetan način, u cilju poboljšanja njihovog života.

Proces pregleda SUUOU ima za cilj da poboljša funkcionalne kapacitete SUUOU i da se dobiju pouzdane informacije o radu lokalne vlasti u pružanju usluga građanima. SUUO se sastoji od oblasti, rezultata i pokazatelja koji izražavaju prioritete opština, MALS i akterima o boljim uslugama za građane. Na osnovu brojnih stručnih analiza sprovedene su mogućnosti i rekonstrukcija SUUO, što pokazuju opštinske prioritete i očekivanja građana u skladu sa mogućnostima opština.

Građani su izabrali svoje predstavnike u lokalnim vlastima tako da budu usluženi profesionalno i sa odgovarajućim kvalitetom, kroz odgovarajućih kanala. Vlada Kosova i MALS su usvojili neophodne propise i zakonsku infrastrukturu prema kojima lokalne vlasti rade i pružaju usluge građanima uz jednakost, pravdnost i potpunu transparentnost.

SUUO predstavlja važan instrument za praćenje poštovanja prava i obaveza lokalnih vlasti u pružanju usluga, definisane politike, prioritetima i relevantnih propisa i podzakonskih akata.

Dokument dovodi, uglavnom, iskustvo Republike Kosovo u merenju učinka opština u pružanju komunalnih usluga i međunarodnog iskustva različitih zemalja, uglavnom zemalja OECD. Kroz ovo iskustvo su procenjeni zahtevi promena i dešavanja u revidiranom sistemu, uz održavanje potreba i mogućnosti Kosova sa jedne strane i održavanje trenda međunarodnih dešavanja na drugoj strani. Takođe dokument donosi na detalje izgradnju SUUO, za sve oblasti, rezultate, pokazatelje i podatke. Uopšteno se može reći da dokument se trudio da obezbedi dovoljno informacija za preciznije definisanje šta meri, zašto meri i kako meri jedan pokazatelj, rezultat i odgovarajuću oblast SUU. Dokument takođe opisuje probleme, izazove i šta nije moguće da pouzdano meri relevantan pokazatelj u ovoj fazi razvoja SUUO.

Da bi se lakše komunicirali i razumeli, dokument je izrađen od devet (10) poglavlja. U prvom poglavlju je izvršni rezime, u drugom poglavlju daje se uvod u dokumenat, u trećem poglavlju je prikazan kratak pregled o dešavanjima učinka na Kosovu i u različitim zemljama sveta sa osnovnim pravcima razvoja danas SUU u svetu, u poglavlju četiri ukratko je opisana metodologija za razmatranje SUUO, u petom poglavlju opisani su opšti i specifični koncepti SUUO, u šestom poglavlju (glavnom poglavlju) opisani su detaljno stavovi o oblastima, rezultatima, pokazateljima i podaci, u poglavlju sedam je opisana opšta metodologija procesu prikupljanja, provere i izveštavanja podataka iz opština u MALS, u poglavlju osam je opisana izgradnja i funkcionisanje elektronskog programa SUU, u poglavlju devet opisuje se format upitnika administracije za merenje zadovoljstva građana o uslugama pružanih od lokalnih vlasti a u desetom poglavlju je opisan format izveštaja o učinku sa važnim informacijama koje treba da budu izveštavani i objavljeni u izveštaj učinka za razne zainteresovane strane.

Dokument je praćen sa nizom priloga koji ispunjavaju normativni deo dokumenta sa važnim i specifičnim informacijama.

Dokument će poslužiti, prvenstveno zvaničnicima MALS, opštinskim zvaničnicima naročito opštinskom koordinatorskom o učinku, službenicima javnih preduzeća i drugim privrednim subjektima, nadležnim ministarstvima, preduzećima, građanima, organizacijama civilnog društva koje prate učinak opština, profesionalnim nezavisnim institucijama, međunarodnim organizacijama, domaćim i međunarodnim stručnjacima i svim drugim zainteresovanim stranama.

KONTEKST RAZVOJA SUUO 3

3.1. Istorija razvoja SUUO na Kosovu

Kosovo je započelo proces duboke reforme javne uprave i počelo sprovođenje mnogih sistema u skladu sa najnovijim međunarodnim zbivanjima. U skladu sa Uredbom UNMIK-a br. 45/2000 o lokalnoj samoupravi na Kosovu. Ovim propisom postavljeni su temelje administrativne i teritorijalne organizacije lokalne samouprave na Kosovu, u skladu sa Evropskom poveljom o lokalnoj samoupravi. 19. avgusta 2000. godine, usvojena je Uredbu UNMIK-a 2000/49 o osnivanju administrativnog odeljenja za javne komunalne usluge. "Odeljenje je odgovorno za nadgledanje upravljanja i regulisanje pitanja koja se tiču komunalnih usluga na Kosovu". 02. decembra 2004. godine, osnovano je Ministarstvo za lokalnu samoupravu² (u daljem tekstu: MALS). Do decembra 2004. godine, sva pitanja koja se odnose na stvaranje politike u razvoju u Vladi odgovornosti prenesu se MALS. Do 2008. godine vršeno je merenje pružanih administrativnih usluga (efikasnost i ažuriranje opštinskih organa) i proizvedeni su godišnji statistički izveštaji sa podacima iz svih oblasti opštinskih nadležnosti. U 2008. godini, osnovana je Odeljenje za lokalnu samoupravu, na sastavu čijeg je funkcionisala Divizija o opštinskom učinku. Odeljenje uz podršku USAID je izvršilo sve pripreme za formiranje Sistema za upravljanje učinkom opština. U skladu sa tim, MALS, od 2009. godine započeo je realizaciju Sistema za upravljanje učinkom opština (SUUO), da prate kvalitet pružanja usluga po opštinama. Uredbom 02/2011, MALS preuzima odgovornost za nadgledanje kvaliteta opštinskih usluga od strane opštine za svoje građane. Podrškom projekta USAID-DEMI, MALS je razvio Sistem za upravljanje učinka opštinskih usluga (SUUOU), koji je obratio učinak opština iz svojih oblasti nadležnosti. Izgradnja i funkcionisanje sistema regulisana je Uredbom 02/2013 i detaljno je opisana u priručniku (MALS -USAID 2013).

Sistem je naišao na razne prepreke tokom sprovođenja. SUUOU prvobitno je sproveden kao priručnik od svih opštinskih službenika sertifikovanih da koriste ovaj sistem. Manuelni obrazac podrazumeva primenu tabele koja se rađena u Excel, gde su bile smešteni konkretne komunalne usluge i pokazatelji ovih usluga.

Do 2012. godine, Ministarstvo za lokalnu samoupravu je uvideo potrebu za bolje funkcionisanje i stabilnost sistema, tako da je ušla u proces njegove modernizacije. U svetlu koraka za unapređenje sistema upravljanja učinkom opštinskih usluga, po prvi put MALS je uspostavio funkcionalan elektronski sistem od 2012. godine. Pored modernizacije, takođe je napravio i određene intervencije u smanjenju broja pokazatelja. SUO je u početku imao 154 pokazatelja za 15 oblasti usluga od sopstvenih kompetencija. Bio je veliki broj pokazatelja i jedva upravljati. U 2011. i 2012. godini je pregled pokazatelja i njihov broj je smanjen na 78 pokazatelja³. SUUOU koja se sprovodi od 2012. do 2016. godine, izgrađena je 15 polja, 42 rezultata 78 pokazatelja i 85 podataka. Sistem Podaci dobijeni iz tri glavna izvora:

- podaci iz centralnih institucija (broj stanovnika i teritorija u km²),
- podaci iz opština i
- Podaci iz istraživanja (ankete) sa građanima.

² UNMIK, Uredba br. 2004/50 o osnivanju novih ministarstava i stvaranje položaja zamenika premijera i zamenik ministra u izvršnoj vlasti. Kroz ovu uredbu, član 1, tačka c) osniva se Ministarstvo za lokalnu samoupravu.

³ MALS, Priručnik za sistem upravljanja u inka komunalnih usluga, 2013, str. 10.

Podaci su prikupljeni po opštinama dva puta godišnje: na svakih 6 meseci i svake godine, dok podaci iz percepcije građana prikupljeni su anketom svake 3 godine.

Na osnovu zvaničnih dokumenata za izgradnju i rad SUUOU, sistem je utvrdio odgovornost MALS i opština u njegovom uspešnom upravljanju, uključujući aranžmane za korišćenje SUUOU u radu opštine i razmenu informacija između institucija lokalnog i centralnog nivoa. Pre svega, SUUOU je odredio 3 glavna cilja⁴:

- Obezbediti i izraditi metodologiju za merenje komunalnih usluga
- Obezbediti mogućnosti za upoređenje učinka opštine u odnosu na druge opštine i
- Obezbediti mogućnosti za merenje učinka usluga u cilju njihovog poboljšanja.

Informacije date o učinku opština kroz SUUOU, imali su široku primenu od strane lokalnih i centralnih institucija kao i međunarodne donatorske organizacije za pružanje finansijske podrške i ljudsku stručnost. Izveštaji o učinku koje su korišćeni od MALS i donatora, kao što su USAID i DEMOS o raspodeli podsticajnih sredstava u skladu sa kriterijumima na osnovu učinka opština.

SUUOU se zasnivao na rezultate odgovarajućih oblasti, u borbi protiv međunarodnih sistema koji se zasnivaju na ciljevima. Sistem se uglavnom zasniva na modelu UN-a koji je prvi put primenjen u nekim zemljama u razvoju, uglavnom u manje razvijenim zemljama, kao što je Kosovo (u 2009. godini)⁵. Međutim, praktični dio sistema upravljanja učinkom se zasniva na praksi američke organizacije: Urban Institute i RTI⁶. SUUOU na Kosovu je prvi u regionu u ovoj oblasti i uključuje niz modernih karakteristika, ali i sa određenim problemima funkcionisanja.

3.2. Problemi u funkcionisanju SUUOU

SUUOU je bio veoma važan instrument za vreme u kome se realizuje, ali s vremenom, potrebe i zahtevi za razvoj opština i MALS rastu i pored toga se takođe identifikuju brojne slabosti u funkcionisanju sistema. Na osnovu analize, primećeno je da rezultati, pokazatelji i podaci ne obezbeđuje standardne definicije i jasna objašnjenja njihovog sadržaja i ne daju dovoljno napisane smernice o načinu obračuna i izveštavanja podataka po opštinama.

Pokazatelji nisu ostali u skladu ili u potpunosti u skladu sa relevantnim rezultatima na terenu i kao takav, rezultat je često bio van funkcije i nemerljiv. Pokazatelji su izgrađeni sa različitim kriterijumima merenja i često neuporedive. Više se merilo individualno. Budući da rezultati nisu tačna referentna tačka za postignuti učinak, napravili su ne referentni sistem i ne toliko merljiv. Od informacija dobijenih nije jasno razume da ili su se pružali dovoljne i adekvatne usluge za građane. SUUOU nije imao kriterijume za merenje količine i kvaliteta pružanja usluga od strane organa lokalne uprave. To je preokrenulo sistem više orijentisan na aktivnosti nego na rezultatima, bilo da su kvantitativni ili kvalitativni.

Informacije date su se retko koristile kao referentne tačke za poboljšanje učinka opština u pružanju usluga. Dakle, postojao je sistem pokazatelja koji su više dali statističke podatke i dali manje informacija a samim tim je smanjen i stepen uticaja na unapređenje rada institucija lokalne samouprave. Kao takav, sistem nije proizveo polaganje računa za učinak lokalnih institucija.

Neodrživi ljudski kapaciteti u opštini su veliki problem u upravljanju sistemom. Sertifikovani opštinski zvaničnici su prešli na druge položaje tako da ne-obučeni i ne-sertifikovani kadrovi su zauzeli njihova mesta. Ovo je oštetilo i oštećuje profesionalne kapacitete funkcionisanje sistema i povećava mogućnost greške, koje nisu male tokom izveštavanja. Upravljanje sistema dodatno se otežava od javnih preduzeća, pre svega u

⁴MALS, Priručnik za Sistem upravljanja u inkom opštinskih usluga, 2013.

⁵Clive Grace O.B.E., Razvoj sistema za upravljanje u inkom za opštine na Kosovu, DEMOS, 20144

⁶Agim Salihu, Lokalni ekspert za razvoj SUU, intervju, Priština, jun 2015.

kašnjenju prikupljanje izvještaja u odgovarajućim opštinama za pružane usluge. Ove i nepoštovanje profesionalnih smernica za izveštavanje su napravili jedan nepouzdan sistem.

Jedan od glavnih problema je bio održavanje sistema. Razni tehnički delovi sistema padaju iz funkcije u opštini (serveri se nalaze u opštini) i opštine zahtevaju od MALS da vrši njihovu popravku i održavanje. Takođe, održavanje ankete sa građanima je bio problem. Anketa sa građanima je obično urađena u saradnji sa međunarodnim organizacijama kao što su USAID i UNDP. Takođe stimulatívni deo opština je u velikoj meri je bio zavistan od međunarodnih donatora.

Pored brojnih problema postoje i brojni izazovi, a najvažnije je teškoća merenje učinka. Rad javnih institucija je druge prirode i u mnogim slučajevima oni ne mogu se meriti sa istim merilima. Ne može se meriti sve što bi trebalo da se meri. Lako je meriti količinu pšenice proizvedene u određenoj poljoprivrednoj kompaniji koja se proizvodi i plaća prema količini kilogramima, ali da li se može meriti isto (kvantitativno) rad jednog službenika koji nisu može da se izmeri za pružanju usluga ili da li se može meriti usluga kojoj je teško određivati količinu? Dakle, imamo pokazatelje koji se mere lako i pokazatelje koji se mere teško. Merenje u takvim slučajevima mora da ide i preko samog merenja i uzeti u obzir i druge faktore od značaja za količinu i kvalitet usluga.

3.3. Kontekst istorijskog razvoja SUUO u svetu

Prvi koraci sprovođenja rada lokalne javne uprave u lice početkom 18. veka u Engleskoj. Prema Džo i Rotvel merenje učinka u administraciji lokalne samouprave, na osnovu pokazatelja, ima dugu istoriju primene u Odeljenju za socijalno osiguranje i Nacionalne zdravstvene usluge⁷.

U svakom slučaju, tek 1956. godine, Komitet Guilleband je razmatrao efikasnost Nacionalne zdravstvene službe (NZS) i koncepti za pokazatelje učinka su postavljeni po prvi put zvanično na političkoj agendi⁸. Tri godina kasnije Odeljenje za zdravstvo i zdravstveno osiguranje, je izdalo na opšti način prvu listu pokazatelja učinka za ovu oblast (Džo i Rotvel, 1988: 7). Procenjuje se da je merenje učinka je težak zadatak. Teškoća se opaža u činjenici da budžet traži da se izmeri kvantitativne pokazatelja, dok pružaoci usluga su verovali da merenje kvaliteta usluga je važnije za građane od kvantitativnih pokazatelja.

I kriterijumi za merenje učinka državne uprave, po prvi put, postavljeni su i u Engleskoj 1979. godine⁹. Engleska je bila lider u ovom veoma važnom procesu polaganja računa građanima i rad javne uprave i uvesti mehanizam odgovornosti za obezbeđivanje kvaliteta pružanja usluga.

U 80 i 90-ih godina prošlog veka do danas, razvili smo brojne profesionalne i javne debate o kriterijumima merenja i ocenjivanja rada, pristupa upravljanja i metodologije, sistema ili kvantitativno merenje za referentni sistem - zasnovan na standardima i ciljevima javne organizacije ili za otvoreni sistem - ne referentnog i ne odgovornog itd. 80-te i 90-te godine se smatraju godine standardizacije rada u javnoj upravi, postavljaju se standardi u obrazovanju, zdravstvu i u mnogim zemljama merenje učinka javnih usluga. U stvari, standardi su kriterijumi koji obezbeđuju pružanje kvalitetne javne usluge tako da sistem za merenje kvaliteta počeo je da nadvlada sistem merenja količine pružanja usluga u centralnim i lokalnim javnim institucijama. Standardi su postavljeni od centralnog nivoa vlade, ali njihovo sprovođenje je vršeno od lokalnih institucija.

⁷Hamza Atesh, Using Performance Indicators in Public Administration, Univerzitet Sulejman Demirel 2001, str. 7.

⁸ Hamza Atesh, Using Performance Indicators in Public Administration, Univerzitet Sulejman Demirel 2001, str. 7

⁹Hamza Atesh, Using Performance Indicators in Public Administration, Univerzitet Sulejman Demirel 2001, str. 2.

3.4. Sadašnji kontekst merenja učinka

Potreba da se razume ukoliko odgovarajuća javna ili privatna institucija ispunila ciljeve i ciljeve institucije, šalje nam različite merenja i procene učinka. Potreba za merenje i procenu učinka nastaje pri kreiranju novih koncepata u upravljanju javnim i privatnim institucijama. Kada se menja odnos između pružalaca usluga i korisnika usluga. U vreme kada koncepti upravljanja se menjaju, pružalaca usluga se stavlja na uslugu korisnicima. U vreme reforme u upravljanju javnim i privatnim radova u 70-im godinama XX veka kada je uprava i profesionalno upravljanje u ispunjavanju sve više kompleksnijih uslova zainteresovanih strana i građana, potiče potreba za merenje i procenu učinka za pružene usluge. Kriterijumi za merenje učinka državne uprave, po prvi put, postavljen je u Engleskoj 1979¹⁰. Nova vlada izabrana ove godine, preuzela sprovođenje kriterijuma za merenje učinka u skladu sa svojim ciljevima za povećanje odgovornosti i kvalitet usluga građanima od strane javnih i privatnih institucija.

Koncept učinka služio kao sredstvo za bolje upravljanje u javnom sektoru, osiguranjem efikasnosti, efektivnosti i domaćinstva u javnoj upravi. Kroz ovaj koncept se koristi novi jezik u pogledu javne politike, kao što su: planiranje, ciljevi, procena, korist (trošak - beneficija), polaganje računa i decentralizacija¹¹.

Studije sprovedene u 2000. godini od strane Organizacije za razvoj koordinacije i ekonomski (OECD) za reforme državne službe u 29 različitih zemalja sveta, vidi se da je upravljanje učinkom je ključni faktor u mnogim slučajevima, posebno u ostvarivanju ciljeva organizacija¹². Takođe, istraživanje je pokazalo da različite organizacione kulture su proizvele različite pristupe za merenje učinka¹³, iz kojih mogu da uče važne lekcije o dešavanjima učinka na Kosovu u budućnosti:

- Merenje učinka izvodi sveobuhvatne dimenziju i sada je realizovan svuda u programima za pružanje usluga;
- Od državnih službenika se zahteva da se više fokusiraju na rezultate nego na pravila i procedure;
- Informacije od merenja učinka se sve više koristi za odgovornost političkih lidera i javnosti;
- Merljivost polja odabranog za merenje učinka je bio glavni kriterijum;
- Ostvarivanje ciljeva i svrhe organizacije sa finansijskim gubitkom nije poželjan pristup.

U većini zemalja OECD-a su ideološke i tehnički razgovori o legitimnosti vlade u društvu. Sve više i više problema sa demokratijom i udaljenost između države i građana su problemi koje uzrokuju jasan politički i građanski. Pružanje usluga od strane javnih institucija je postala ključni faktor u popravku legitimnosti vlade i vlade veza sa građanima. Upravljanje iako u svim dokumentima je navedeno da je njegov rad ima građanina u centru, često zaboravlja zašto je tamo i stavlja sebe u centru pažnje. U boljem razumevanju uticaja na razvoj i učinak u upravljanju, važno je shvatiti osnovni element upravljanja da¹⁴: legitimitet upotrebe moći. To znači da država i njena upotreba sile su usmerene ka opštem interesu društva.

Opšti interes je u vezi sa reformom upravljanje učinkom, posebno u razvoju javne politike i usluga. Sa ovim pristupom pokušavamo da nadoknadi na daljinu sve veću moć građana. Rezultati istraživanja pokazuju da

¹⁰ Hamza Atesh, Using Performance Indicators in Public Administration, Univerzitet Sulejman Demirel 2001, str. 2

¹¹ Hamza Atesh, Using Performance Indicators in Public Administration, Univerzitet Sulejman Demirel 2001, str. 3.

¹² The Government of the Honk Kong Special Administration Region, 2000 Honk Kong, str. 13

¹³ The Government of the Honk Kong Special Administration Region, 2000 Honk Kong, str. 13.

¹⁴ PUMA, Performance Management Practice, OECD 1997, str. 10.

je većina zemalja razvili "svoje razvojne strategije" i glavni deo njihovog zvuka učinka i odgovornosti. Ovi strateški dokumenti pokušaj odgovoriti na ova fundamentalna pitanja¹⁵:

- Šta se može odvojiti od moći vlade da samog društva?
- Šta će biti uloga vlade u društvu?
- Kako bi vlada da se obezbedi bolji učinak državnih institucija u službi građana?

Iz analize podataka shvatamo da sistemi upravljanja učinkom uglavnom su koncentrisani na centralnom i mnogo manje lokalnom nivou. Ukupno 10 ispitanih zemalja, samo 5 njih (Austrija, Francuska, Holandija, Švedska i Velika Britanija) imaju sistem za upravljanje učinka opštine. Od njih, Francuska i Švedska nemaju primarni sistem, ali merenje učinka se vrši s vremena na vreme, dok 3 ostale države imaju primarnu sistem za merenje učinka lokalne samouprave. Ovo pokazuje da smo ušli u top 50% zemalja za merenje učinka lokalne samouprave i među nekoliko zemalja koje ne izmere učinak ni na centralnom nivou.

Sve zemlje (uzorak od 10 njih), koriste različite pristupe merenje učinka, kao što je: sveobuhvatan pristup, pristup gore - dole, odozdo prema gore i brz pristup (ad hoc). Sve zemlje (10 njih), imaju merenje učinka na osnovu stepena ostvarenja ciljeva, sa fokusom na sledećim ključnim oblastima: kontrola i odgovornost; napredak u upravljanju; efektivnost i efikasnost administracije; ekonomičnost i kvalitet usluga. U ovom procesu, uglavnom se obuhvate odeljenja za budžet i finansije, upravljačke strukture i druga centralna odeljenja. Merenje učinka se vrši preko pokazatelja na osnovu standarda usluga i istraživanja kupaca. Ovo ukazuje na referentna sistem merenja (zatvoren sistem), što znači da su rezultati merenja učinka odnose se na prethodno utvrđenoj skali koji treba postići na osnovu kojih se procenjuje učinak.

Svakako, u poslednje vreme se veliki značaj daje merenju i proceni učinka, pre svega za tri glavna razloga: 1). *Racionalizacija sredstava u upravljanju*; 2). *Unapređenje procesa donošenja odluka i olakšati akcije administracije* i 3). *Jačanje demokratije i transparentnosti prema građanima*¹⁶. Osnovna svrha svega ovoga je da shvatimo koliko javne politike su imale uticaj u društvo ili kako javne politike su prevedene na usluge građana.

Problemi na koje se nailazi tokom sistema upravljanja učinkom na Kosovu i novim orijentacije razvoja u upravljanju opštinskim učinkom, gurnuli su MALS da uđe u duboko i značajno razmatranje SUUOU.

¹⁵PUMA, Performance Management Practice, OECD 1997, str. 11.

¹⁶ Paskal Delorme, The Role and Use of Performance Measurement Indicators, ADM 2011, str. 11.

METODOLOGIJA RAZMATRANJA SUUO 4

Za razmatranje SUUOU korišćene su kombinovane metode sa gore na dole (deduktivna) i sa dole na gore (induktivna). Uprava MALS odlučila da razmatra SUUOU i za tu svrhu je zadužila Odeljenje za učinak transparentnost i opština (OUTO) da vodi proces razmatranja SUUOU. OUTO, uz punu podršku projekta DEMOS - Decentralizacija i opštine podrške, koji se finansira od Vlade Švajcarske na Kosovu, gde Helvetas Swiss Intercooperation vodilo je proces razmatranja SUUOU. Proces razmatranja SUUOU je olakšan i nadgledan od strane multilateralnog savetodavnog odbora (SO) osnovan od MALS. SO je sastavljena od predstavnika ključnih aktera: MALS, Asocijacija kosovskih opština (AKO), DEMOS, Švajcarske, Kancelarija generalnog revizora (KGR) i predstavnici regionalne kompanije "Pasrtimi" (PAMKOS) u Prištini i kompanije regionalnog vodovoda AD, Priština, kao i opštinski koordinator o učinku Prištine i Đakovice.

Procesu razmatranja je prethodio proces analize i procene izgradnje i rada SUUOU od strane službenika iz Divizije za učinak opština, lokalni i međunarodni stručnjaci. Od ovog procesa su pripremljena tri analitička dokumenta, na osnovu kojih su razvile tri opcije za razmatranje SUUOU. SO je ispitala tri predložene opcije i odlučila da izabere drugu opciju za reviziju SUUOU. Za drugi izbor opcija je uzeo u obzir stavove zainteresovanih strana i stručnjaka. SO takođe je uzela u obzir postojeće kapacitete u opštinama za rad razmatranog SUUOU.

Po preporuci SO, MALS je usvojila drugu opciju, što u velikoj meri čuva postojeće ciljeve SUUOU, ali koji je dizajniran da "reguliše greške" koje su poznate svim zainteresovanim stranama, kao i da pronađu načine za ojačanje SUUOU. Ovo uključuje razmatranje kako KGR može da doprinese procesu verifikacije podataka i procenu pouzdanosti internih opštinskih sistema za generisanje pouzdanih podataka. Proces uključuje pregled sistema informacione tehnologije koja podržava SUUO u izvještavanju podataka iz opština u MALS.

OUTO i DEMOS, uz saglasnost SO osnovali su zajedničku radnu grupu eksperata ZRGE i pet posebnih radnih grupa eksperata (PRGE). PRGE se sastoji od stručnjaka MALS i DEMOS i upravljaju se stručne i administrativne poslove za razmatranje SUUOU. SRGE uključeni stručnjaci MALS, DEMOS, opštine, KGR, resornih ministarstava i civilnog društva. Svaka grupa je bio predvođena od odgovorno lice PRGE. Proces razmatranja SUUOU je razvijen od strane PRGE kroz četiri radionice i individualne konsultacije stručnjaka iz opština, resornih ministarstava, gradonačelnika, civilnog društva, medija i međunarodnih organizacija koje deluju na Kosovu i koje se bave lokalnim vlastima. Ceo proces je obavljen uz unapred odobrene standardne metodologije.

Ovaj dokument je proizvod sveobuhvatnog i inkluzivnog rada svih aktera u vrhu PRGE i podržan od strane međunarodnog eksperta, od tri lokalnih stručnjaka iz SO i MALS upravljanja, posebno od strane zamenika. Ministra g. Bajram Gecaj i generalni sekretar g. Besnik Osmani.

OSNOVNI KONCEPTI

5

Veoma važno za MALS i drugih relevantnih institucija za praćenje da razumeju kako fer i koliko dobro opštine pružaju usluge građanima iz oblasti svoje nadležnosti. Takođe je veoma važno da se koriste rezultati učinka u izgradnji i razvoju kapaciteta opština u procesu odlučivanja i poboljšanje pružanja usluga građanima. MALS zajedno sa drugim akterima je izgradio konsenzus za poboljšanje SUUOU da ove funkcije budu bolje primenjene u praksi. Da bi SUUO biti više funkcionalan i primenljiv u opštinama Republike Kosovo moramo prvo da razumemo osnovne koncepte merenja učinka i koncepte koji se odnose na merenje učinka.

5.1. Merenje učinka

Postoje različite definicije za merenje učinka ali naj opštija i najznačajnije definicija je data od strane Asocijacije sistema za merenje učinka i organizacione efikasnosti, koja kaže: merenje učinka je proces prikupljanja, analize i izveštavanja informacije vezano za postignuća pojedinca, grupe, institucije i sistema. SUUO ima veze sa merenjem dostignuća institucije - opština ili opštine. Ovo bi moglo obuhvatiti proučavanje procesa ili strategija unutar institucija (organizacija), da vidi da li su proizvodi (usluge) su u skladu sa svrhom, ili da je trebalo da bude postignut¹⁷.

Merenje učinka je važan instrument svih programa upravljanja kvalitetom. Rukovodioci i nadzornici koji usmeravaju napore institucije imaju odgovornost da znaju kako, gde i kada da preduzme neophodne mere za promene u razvoju ove institucije. Ove promene ne mogu biti planirane i sprovedena bez pouzdane i relevantne informacije na kojima se donose odluke zasnovane na promenama, ali i za unapređenje tih usluga koje su dobre. Šta više, opštine nisu koristili standardizovani pristup za sprovođenje SUUOU. Kao ishod, rezultati merenja učinka nisu u potpunosti usvojeni za procenu uspešnosti rada opština u kvalitet usluga koji se pruža građanima.

Merenje učinka ne odnosi se jednostavno samo na prikupljanje podataka koji se odnose na unapred određenom ciljem učinka. Merenje učinka se odnosi na donošenju zaključaka ili mišljenja da se razume kako opšti sistem upravljanja rada pomaže da se identifikuje i spreči neuspešan rad, pomažući opštinu da potvrdi ostvarenje ciljana u pružanju kvalitetnih usluga u skladu sa zahtevima svojih građana. Pored toga, to se odnosi na optimizaciju za efikasnije i efektivnije u procesu pružanja kvalitetnih usluga. Ovi postupci odvijaju se u neprekidnom ciklusu, stvarajući mogućnosti za proširenje i unapređenje procesa rada u pružanju kvalitetnih usluga, na osnovu standardnih metodologija. Glavni cilj je stvaranje odgovarajućeg stručne osnove za praktične i strateške odluke koje utiču na kvalitet rada opštine da proizvedu kvalitetne usluge.

Kvantitativno i kvalitativno merenje učinka. Kvantitativna merenja kažu nam nešto važno o uslugama koje pružaju opštine, usluge i procese koji ih proizvode. Kvantitativna merenja su sredstvo da nam pomogne da razumemo kako usluge se dovoljno pružaju i da se profesionalno upravlja poboljšanje rada opština. Kvalitetna merenja nam kažu do kojeg stepena opština ispunjava zahteve građana u vezi

¹⁷Upadhaya, B., Munir, R., & Blount, Y. (2014). Association between Performance Measurement Systems and Organisational Effectiveness. *International Journal of Operations & Production Management*, 34(7), 2-2.

zakonskih obaveza koje su u skladu sa zakonskim i profesionalnim kriterijumima (blagovremeno pružanje usluga, na pravom iznosu, prema odgovarajućim parametrima, itd.). Zakonski mandat MALS u tom smislu je praćenje kvaliteta usluga koje se pružaju građanima od strane opštine. Na žalost u ovoj fazi razvoja SUUO, kvalitet usluga se meri samo malim brojem pokazatelja. Format sistema se očekuje da se razvija u svojoj trećoj fazi, u kom slučaju će stvoriti mogućnost merenja kvaliteta pružanja najboljih usluga, što potpuno u skladu sa mandatom MAPL. SUUO trenutno nije napravljen da izmeri količinu i kvalitet referentne (standardne) usluge (kako dovoljno i dobro se pružaju te usluge os strane opštine), ali meri samo trend poboljšanja pružanja usluga. Na osnovu ovog, merenja učinka nam govori:

- koliko dobro opštine rade?
- Ukoliko opštine ostvare svoje ciljeve ili ne?
- Ukoliko su građani zadovoljni?
- Ukoliko procesi upravljanja su u pravom smeru?
- Ako jesu, gde su potrebna poboljšanja? itd.

Merenje učinka pruža informacije koje su potrebne da bi se donele ispravne odluke o tome šta čine opštine.

Merenje učinka je sačinjen od jednog broja i jedinice merenja. Broj nam daje veličinu (koliko) a jedinica nam daje broj koji ima smisao (šta). Oni čine osnovu za komentar stepena realizacije. Merenja učinka može se predstaviti od jednodimenzionalne jedinice merenje dimenzija kao što je: broju slučajeva, kvadratni metar, metar po glavi stanovnika, kilometar, evro, kilogram po glavi stanovnika itd. Jednodimenzionalne merne jedinice obično predstavljaju osnovna merenja procesa ili proizvoda (usluga). Merenja učinka su uvek povezana sa jednom svrhom i jednim ciljem. Oni nas mogu pokazati na promene procesa ili odlaska iz delokruga rada, ali i o napretku u skladu sa svrhom i ciljevima.

5.2. Svrha SUUO

Na osnovu opsežnog istraživanja, ovaj događaj je istraživanje koje je sproveo Univerzitet Harvard, pokazuje da određivanje pristupa merenju učinka više utiče svrhu merenja učinka¹⁸. Dakle svako merenje je povezano sa jednom svrhom. Definisane svrhe SUU je povezano sa važećim zakonskim propisima. U skladu sa pravnim osnovom definiše svrhu SUUO, koja usmerava i određuje sva druga sredstva alate i procese za merenje učinka opština. Pre svega, SUUO treba da pruže odgovor na pitanje - zašto se vrši merenje učinka u pružanju usluga po opštinama?

Dakle, merenje učinka se radi kako bi se osiguralo praćenje usluga putem merenja važećeg učinka, pruži potrebne informacije kako bi se olakšalo donošenje odluka u opštini, da se motiviše lokalne vlasti i promoviše odgovornost i odgovornost u radu u stvaranju uslova za dostojanstven život državljana Republike Kosovo. Međutim, pored opšte namene, SUUO u svojstvima sadrži konkretne ciljeve merenja učinka, koji su u skladu sa sličnim međunarodnim iskustvima. Specifični ciljevi takođe služe kao merenja učinka standard, što ukazuje na pravce dostignuća u radu opština. Specifični ciljevi merenje učinka opština su:

¹⁸ Robert Behn, Public Administration Review, Harvard University 2003, vol. 3, str. 3.

Praćenje. MALS i opštine treba da nadgledaju rad opštinskih organa u pružanju raznih usluga građanima i raznim interesnim stranama. Merenje učinka u ovom slučaju je fokusiran da donese vredne informacije da se shvati da lokalne vlasti pravilno rade posao u ispunjavanju potreba i zahteva građana.

Motivacija. Informacije dobijene od objektivnog i važećeg merenja učinka rada institucija lokalne samouprave, može da posluži kao snažan instrument motivisanje ljudskih resursa na administrativnom i političkom nivou, saradnika, partnera i građana da rade se radi posao potreban od svake strane da se poboljša učinak opština.

Lekcija. Dobijene informacije od merenja opštinskog učinka nam kažu šta je smo dobro radili i ono što nismo radili dovoljno dobro ili gde smo radili dobro i gde nismo radili dovoljno. Iz ove informacije, učimo šta moraju biti dopunjeno a šta treba poboljšati.

Poboljšanje. U skladu sa učenjem kako stvari stoje, opštine, MALS i razni akteri pripremaju planove za poboljšanje radova. Plan treba da sadrži ono što je sasvim jasno ko treba da radi drugačije da se poboljša rad nadležnih institucija lokalne samouprave. Nikad nije dosta pružanja dobrih usluga, čak i kada su dobri oni mogu biti još bolji.

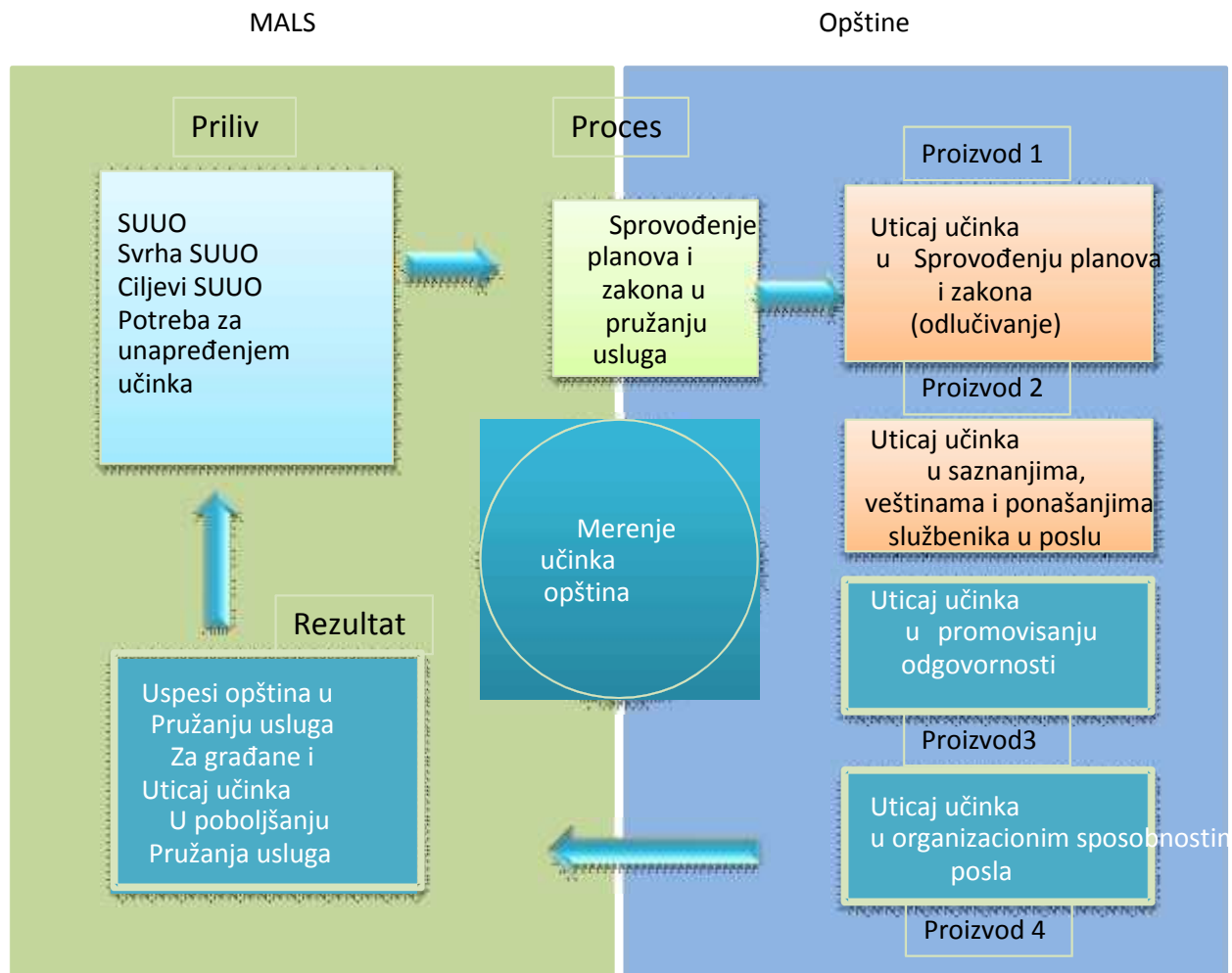
Promocija. Opštine, MALS i druge centralne institucije žele da informišu razne aktore da rade u javnom interesu. Merenje učinka opštine može da se koristi kao važno sredstvo da ubede političke lidere, članove parlamenta, interesne grupe, novinare i lokalno stanovništvo da javna uprava radi dobar posao u interesu građana.

Iznos javnog novca. To uključuje efikasnost, efektivnost i ekonomičnost upotrebe novca poreskih obveznika od strane institucija lokalne samouprave. To znači da svi zaposleni u javnom sektoru i ne samo treba da traže i sprovodi odgovarajuće rešenja koja omogućavaju postizanje kvalitetnih i efikasnih radnih rezultate sa najmanje iznos mogući način (finansijske, ljudskih i tehničkih). Iako SUUO ne meriti sredstva utrošena za pružanje usluga, SUUO indirektno prenese poruku o važnosti promovisanja štedljivosti u toku dostavnih službi.

Efektivnost. Jedan od glavnih ciljeva merenja učinka je da se shvati da su usluge koje se pružaju (rad proizvoda) su u potpunosti u skladu sa zahtevima građana i ciljeva lokalne javne ustanove. Odgovor na pitanje: "Da li radimo pravi posao", objašnjava najbolju definiciju za efikasnost. Ako radite pravi posao u pravom smeru i u pravo vreme, onda možemo reci da smo efikasni.

Efikasnost. SUUO iako ne direktno mere resurse u vezi efikasnosti, indirektno promovise ovu važnu karakteristiku SUUO. Tako efikasnost je proces ili stopa koja se pokazuje nude na zahtev usluga i resursa uz minimalne troškove. Odgovor na pitanje: "Da li radimo prave stvari", a ilustruje definiciju efikasnosti. Ako radite pravi posao, sa minimalnim sredstvima, onda smo efikasni.

Kvalitet. Lokalne javne institucije i Centralna i imaju svrhu osim pružanja dovoljne usluga, pružajući im kvalitativne. Kvalitet usluga koje ste dali je veoma korelaciji sa stepenom finansijske, kadrovske i tehničke. Danas je svet se ugrozio kvalitet usluga u korist smanjenja potrošnje. Međutim, kvalitet usluga je kada ispuni zahteve i očekivanja kupaca, odnosno građana bez kršenja zakonske odredbe i bez ugrožavanja životne sredine i život.

Šema 1. Učinak i njegov uticaj na unapređenje rada u opštinama

Saradnja i partnerstvo. SUUO je izgrađen na osnovu saradnje sa brojnim partijama i posebno interesovanje za saradnju i partnerstvo sa opštinama. Početne komponente prikupljanja, verifikacije i izveštavanje podataka je u nadležnosti opština, dok je obrada i objavljivanje informacija koje SUUO je odgovornost MALS. SUUO stvara mogućnost za sve zainteresovane strane za uspostavljanje i održavanje pozitivne radne odnose, stručno i pouzdan sistem upravljanja uspešno.

Promena. Opštinski zvaničnici i MALS, i sve zainteresovane strane treba da budu otvoreni za promene i donose ideje i nove metodologije, efektivno ispunjavanje njihovih dužnosti rada u procesu merenja učinka opština u pružanju kvalitetnih usluga građanima. Promena znači stalno traže nove načine za poboljšanje sprovođenje politike i izgrade državne službe odgovornije i fleksibilnije.

Bezbednost. Promene ne bi trebalo da stvori nestabilnom okruženju i nezdravo za zaposlene u lokalnim javnim institucijama i ne samo. Učinak meriti ukupnu zdravlje organizacije i radno okruženje za svoje zaposlene. Što više zdrava životna sredina da bude organizacija ili institucija, sigurnije je za svoje ljude i obrnuto. To je od velikog značaja za bezbednost podataka na radni učinak institucije. Ne možemo

precizno meriti podatke o učinku sigurno bez ili bez zdravu životnu sredinu u lokalnoj instituciji (nekorumpirana).

5.3. Ciljevi SUUO

Ciljevi uvek izražavaju opštu ili konkretnu akciju, u vezi sa naredbom ili sa određenim ciljevima i rezultatima u jednom proizvodu ili praktične rezultate koji se mogu mjeriti. Pa SUUO ciljevi su usko povezani sa akcijama MALS, opština i drugih ključnih aktera u cilju postizanja ciljeva SUUO. Ciljevi pokazuju put kako da postignu ciljeve SUUO. Sama reč akcija tj put, rade na postizanju cilja. Ciljevi su pregledani u skladu sa SUUO cilj koji treba postići. Osnovni ciljevi SUUO su:

- Sprovođenje standarda metodologije (jedinствeni) za merenje učinka opština u pružanju komunalnih usluga;
- Obezbeđivanje pouzdanih podataka o radu opština;
- Objavljivanje pouzdanih informacija o nivou učinka opština u pružanju usluga građanima;
- Obezbediti potrebne mehanizme za uvođenje izveštaja o učinku na poboljšanju pružanja usluga građanima.

5.4. Osnovni principi SUU

Sistem za merenje učinka opština je važan instrument da pomogne opštinama u uspešno upravljanje rada obavezno po zakonu. Sistem pomaže opštinama u opštinskom sticanje iskustava unutar i između opština da upoređuju svoje radove iz godine u godinu, stvarajući mogućnost poboljšanja njihovog rada. SUUO stvara mogućnost saradnje ključnih aktera u procesu merenja učinka i olakšava koordinaciju poslova za kontinuirano poboljšanje učinka opština u skladu sa zakonskim i građanskih dužnosti. Saradnja i koordinacija rada između glavnih učesnika (opština, AKO, ZAP, ministarstva, javna preduzeća) na čelu sa MALS kao odgovorni u ovom procesu, na osnovu nekih osnovnih principa, koji su:

Legitimitet. Sistem treba da ima poverenje svih učesnika i aktera mora da ispuni svoje obaveze kako bi se osiguralo da sistem bude više reprezentativan i funkcionalan da je moguće. Legitimitet proističe iz prihvatanja odgovornosti i zastupljenosti ključnih aktera u procesu merenja učinka opština ili SUUO.

Sprovodljivost. Sistem mora imati jasnu svrhu merenja učinka, jasno odrediti šta mere i mere i imaju jasno definisane svoju ulogu u podršci napredak radova u opštini. Veoma je važno da se obezbedi sredstva potrebna za svoj rad. Kao što je jasno definisanim zadacima SUU i kako najbolje da koristite sredstva, više održiva ce biti SUUO.

Validnost. Sistem bi trebalo da stvori neophodne mehanizme stručne, administrativne i pravne mjere koje je namenjen za merenje. Sistem je jasno definisao cilj merenje učinka opština i mora meriti precizno da i ne nešto drugo, što se često javljaju.

Transparentnost. Rad sistem treba da bude otvoren i javne ustanove sebe. Informacije proizvedeno preko SUU treba da se deli sa svim relevantnim institucijama, sa svim različitim stranama od interesa i ljudi preko odgovarajućih kanala komunikacije za svakog para.

5.5. Jednakost u informacijama

Dokument je razvijen i pruža vredne informacije na službenim jezicima Republike Kosovo. Ovaj dokument je sačinjen na albanskom jeziku i drugim zvaničnim dokumentima na jezicima treba da bude u skladu sa dokumentom na albanskom jeziku. Ako pojedini delovi dokumenata na službenim jezicima ne poklapaju sa glavnim dokumentom na albanskom jeziku, objašnjenja u albanskoj verziji su konačne. Pored implementacije službenih jezika u razvoju sistema, kao i opštinski učinak u pružanju usluga izmeriti odgovarajućim službenih jezika. Svaka zajednica ima pravo da ima pristup relevantnim uslugama od strane opštine u jednom od službenih jezika po zahtjevima građana u skladu sa zakonima koji su na snazi.

Ovaj sistem, bez reči i izraza ne isključuje bilo kom građaninu Republike Kosova, da imaju jednak pristup uslugama i merenje učinka. Sistem tretira sve građane jednako i ne favorizuje niti znači pristup zasnovan etničke, rodne, socijalne, jezičke i verske pripadnosti.

IZGRADNJA SISTEMA UČINKA

6

6.1. Opšta izgradnja

U zavisnosti od strateških opredeljenja i potrebe merenja učinka, relevantni sistemi su izgrađeni. Na osnovu politike MALS, prioritetima i zahtevima opština i građana, što je izgradio SUUO koja proizvodi značajne efekte na povećanje učinka opština u pružanju adekvatne i kvalitetne usluge za građane. SUUO je izgrađen na način koji omogućava sistem za merenje osnovnih aspekata, u skladu sa mogućnostima pružanja opštinskih usluga po opštinama. SUUO je ušao u sistem otvorenog na odgovornost i zatvoren sa ostalim sistemima relevantnim i informativnim, je vrlo decentralizovana, ono što stvarno čini sistem u kombinaciji (upravlja MALS i opština) u potpunosti je na osnovu rezultata, kao slični međunarodna iskustva na osnovu ciljeva i standarda.

SUUO od opšteg gledišta je izgrađen od centralne jedinice (CJ) u MALS i lokalne jedinice (LJ) u opštini. Centralna jedinica je Divizija za učinak opština (DUO) podržan od strane Odeljenja za učinak i transparentnost opštine MALS i drugih objekata koji se odnose na praćenje rada opština. CJ izrađuje relevantne profesionalne dokumente, administrativne i zakonske i potpuno upravljanje izgradnju i rad SUU. Još jedna jedinica SUUO zgrade se nalazi u opštini i pozvao lokalnu jedinicu (LJ). Koordinator LJ za opštinskog učinka (u daljem tekstu koordinator), uz podršku odgovarajućih odeljenja u oblastima za koje je izmerenog učinka, relevantnih javnih preduzeća i direktora uprave opštine. Koordinator se nalazi u strukturi opštine, od kojih organizuje prikupljanje, verifikaciju i podaci izveštavanje o radu opštine u CJ - MALS. Glavni deo verifikacije podataka u opštini za SUUO je gradonačelnik. Ova dva delovi sistema su međusobno povezani sistem informacione tehnologije, koja omogućava prenos podataka iz opština do CJ u MALS. Oba dela su zavisni jedni od drugih i stvori integrisani sistem učinka.

6.2. Specifična izgradnja SUUO

Obično sistemi su konstruisani okvira opšteg i suštinski deo unutar sistema. U okviru sistema nalazi se aktivno (radna) SUUO. SUUO je opisao kao softvera operativnog sistema, čija je izgradnja zavisi od vrste rada i izvršenja ili njegove produkcije. Deo elementi izgradnje su aktivni SUUO:

- **oblast** delovanja koje pokriva opština;
- **rezultat** koji opština i MALS bi želeli da se postigne;
- **pokazatelj** koji demonstrira (pokazuje) u kojoj meri su postignuti rezultati; i
- **Podaci** koji pokazatelj čine smislenim i merljivim.

Oblasti. Polja izrazi grupnih prava (sila) i dužnosti koje opštine vrše u službi građana. Ova prava su definisana Zakonom o lokalnoj samoupravi (lokalne samouprave). U ZLS su označeni 29 prava i obaveza opština sopstvenih. Od njih su odabrani kao deo SUUO 18 nadležnosti, grupisani u 14 oblasti sistema za merenje učinka opština. Polja opisuju prava i obaveze opštine da obezbedi osnovne usluge građanima sami. Detaljan opis za svaku pojedinačnu oblast nalaza u poglavlju 7.

Rezultati. Rezultati su najvažniji elementi SUU. Ceo sistem za merenje učinka je rezultat orijentisan. Rezultati su dugi ili kratki ciljanje opštine u svakom konkretnom polju prakse termin. Za svaku oblast je dodeljen broj relevantnih rezultata, ne više od četiri. SUUO ima 27 ukupno 1.82 prosečne rezultate ili rezultate za svaku

oblast. Rezultati ostaju u skladu sa ostalim rezultatima horizontalnim i vertikalnim pokazatelja proporcija i na području sama to zaslužuje. Rezultati direktno utiču na živote građana. Rezultat pokazuje da je servis obezbeđen u relevantnom kvaliteta i količine planirane na osnovu sposobnosti da opštine ili relevantne kriterijume navedene u unapred. (Vidi poglavlje 7)

Pokazatelji. Predstavljaju glavnu osnovu za izračunavanje razmere postizanja rezultata. Pokazatelj je veličine (obično statistički, ali logično) povezan prirodno ili proizvoljno za merenje dostignuća politike (rezultati) u odgovarajućim ustanove - opština. Pokazatelji pružaju dovoljno informacija da bi se omogućilo opštinama i druge zainteresovane strane da izmere ili ocene u kojoj meri se postiže odgovarajuća rezultat struci. Svaki rezultat ima jednu ili više indikacija u pogledu jedan drugoga horizontalno, vertikalno dok je u skladu sa rezultatima i podaci hrane sa informacijama. SUUO ima ukupno 77 pokazatelja ili 2,72 pokazatelja za svaki rezultat. Pokazatelji su napravljeni i prilagođene za proizvodnju informacija kad god je moguće, a ne samo statistika. Oni pokušavaju da izmere rezultate što bolje iako je poznato da merenje je delimična kao dobri pokazatelji da se izgradi.

Podaci: Oni su dokaz da je usluga ispunjena u obimu i kvalitetu dodeljen ili traženo. Različiti tipovi podataka hraniti sa informacijama relevantnim pokazateljom. Svaki pokazatelj se obično obavestio dve vrste podataka, retko sa jedan i tri i više. SUUO ima ukupno 222 podataka ili u proseku 3.1 za svaki pokazatelj. Tačnost i pouzdanost podataka zavisi od validnosti pokazatelja i merenje učinka opština.

6.3. Elektronski program

Pokazatelji za merenje učinka se nalaze u kompjuterskom programu, zajedno sa dodatnim relevantnim informacijama i prilika izveštavanje podataka od strane opštinskog koordinатора o učinku. Kompjuterski program, putem elektronske stranice MALS, instalirana elektronska platforma pod nazivom "Content Management Sistem" (CMS). Sistem je izgrađen od CMS - softver koji se nalazi u MALS odnosno MAL (posebna soba) i softvera u svakoj opštini. Ova dva programa (softver), MALS i relevantne opštine, komuniciraju preko vladine internet mreže.

Postavljeni program u MALS se sastoji od MALS elektronske stranice i baze podataka, gde je svaka opština takođe se instaliran na elektronsku bazu podataka. Opštine, odnosno zvaničnici ovlašćeni korišćenje sistema putem sajta, i podatke koji se nalaze u bazi podataka. U stranici MALS, osim same stranice, oni se takođe nalaze sve sajtova opština i zasnivaju svoje podatke. U odgovarajućem linku se nalazi u svim opštinama Republike Kosovo, gde je trenutak klikom na odgovarajući koordinatore opštine odobrenog pristupa sistemu pomoću lozinke i sigurnosni kod linka. Pristup i način korišćenja elektronskog programa SUUO u poglavlju 7 ovog dokumenta.

Za svaku oblast, pokazatelj rezultat i daje potrebna objašnjenja su obezbeđeni za definisanje, merenje sadržaja ili obim, značaj i uticaj na boljem funkcionisanju lokalne samouprave u opštinama na Kosovu. U SUUO su razvijeni i set pokazatelja prag, učinak i rezultate, u zavisnosti od njihove funkcije karakteristika odgovarajućeg rezultata.

OBLAST 1

ADMINISTRATIVNE JAVNE USLUGE

Naziv oblasti je "Administrativne javne usluge". Oblast obuhvata administrativne javne usluge (AJU) i zahteve upravljanja građana, fizička i pravna lica usmerene opštinske vlasti na pitanja vezana za nadležnosti opština i koji prolaze kroz uslužnog centra građana u opštini.

Pravni osnov za postupke pružanja administrativnih javnih usluga i rešavanju zahteva građana opštinski organi se distribuira na veliki broj zakona i propisa. Zakon o upravnom postupku¹⁹ predstavlja glavni i opšti okvir koji definiše principe, procedure i opšte mehanizme za tretiranje zahteva stranaka i razvoj administrativnih procedura. Međutim, specijalni administrativne službe su regulisane ili zakonom ili posebnim podzakonskim aktima.

Merenje učinka opština za pružanje javnih usluga administrativne uradili sa svim zahtevima koji se odnose na administrativne komunalije. U okviru administrativnih javnih usluga su uključene sve aplikacije koje se upravljaju UCGO.

S obzirom da postoji veliki broj tipova aplikacija, kojima se bavi različitim opštinskim strukturama, MRSZ odgovarajućih mera opštinskog učinka samo za aplikacije kojima se upravlja preko Centra za usluge građana u opštini (UCGO). U UCGO se vrši prijem i registrovanje zahteva i žalbi građana.

Informacije generiše merenje učinka u ovoj oblasti su važne za strukturu lokalne vlasti da bolje razumeju obim i kvalitet pružanja administrativnih javnih usluga, za MALS da razumeju obim pružanja tih usluga i poštovanje zakonske rokove za rad strukture Ministarstva unutrašnjih poslova i drugih aktera uključenih u pružanje takvih usluga.

Opštinski dostignuća u oblasti AJU izmerene kroz jedan rezultat i tri relevantna pokazatelja.

Rezultat 1.1

Pružanje administrativnih usluga u skladu sa zahtevima građana

Rezultat odražava rad odgovarajuće opštine u efektivnosti i efikasnosti pružanja administrativnih javnih usluga i upravljanje zahtevima građana, fizičkih i pravnih lica upućenih opštinske vlasti putem Centara za usluge građana u opštini (UCGO)²⁰. Opština podnela zahteve različitih tipova i različite potrebe građana. Iako su svi zahtevi građana treba da budu oni predstavi UCGO, međutim, jedan broj njih proći kroz druge kanale i organizacionih struktura u opštini. Ovi zahtevi nisu podneti preko UCGO ne odražavaju ovim rezultatom.

A rezultat odražava procenat registrovanih slučajeva tokom godine, koji su snimljeni u UCGO, sa naglaskom na poštovanje zakonskih rokova na rešavanje slučajeva koje su građani podnijeli koje su nadležnosti opštine.

¹⁹ Zakon o opštem upravnom postupku (usvojen 25. maja, 2016. godine, još nije stupio na snagu)

²⁰ Administrativno uputstvo MALS 2011/03 o organizaciji i funkcionisanju centara službe građana u opštini

Merenje stepena postizanja rezultata 1.1. vrši putem dva glavna pokazatelja, pokazatelj 1.1.1 i pokazatelj 1.1.2.

Pokazatelj 1.1.1	% razmatranih predmeta tokom godine
---------------------	-------------------------------------

Pokazatelj ima za cilj da izmeri nivo učinka i efikasnosti opštine u razmatranju različite zahteve građana i različitih interesnih strana. Opštine su dužne da razmotre sve zahteve građana i donosimo meritorne odluke za administrativne javne usluge u skladu sa zakonom. Pokazatelj mere samo zahteve ili prerađeni fajlova preko UCGO. Pokazatelj meri procenat zahteva pregled svih slučajeva upravlja preko UCGO.

Razmatrani predmeti su sve zahteve koji su usmereni na relevantnim opštinskim vlastima, registrovane za UCGO sistem i koji se vraća ako je pozitivan ili negativan odgovor građanima od strane nadležnih opštinskih organa. Ovo uključuje slučajevi koji su predstavljeni u ovom izveštaju, slučajevi nasledena iz prethodne godine i one prenose u narednu godinu, ali za koje je opština dala odgovor u roku predviđenom zakonom i do 15. januara naredne godine. Dok se predmeti koji se prenose u narednu godinu i rok za odgovor po zakonu usvojen tokom izveštajne godine, izračunava se kao zaostalih predmeta.

Pokazatelj meri učinak opštine dovoljno precizan da obezbedi OJU, ali ne u potpunosti, jer određeni broj građana zahteva se ne upravlja preko UCGO. Opštine se ohrabruju da upravljaju sve zahteve ili pritužbe građana i drugih zainteresovanih strana samo kroz UCGO.

Ovaj pokazatelj spada u pokazatelje za proizvodnju i ispunila zahteve plana u okviru kalendarske godine. Za ovaj pokazatelj se izveštava samo za datu kalendarsku godinu i relevantne godini izveštavanja.

Podaci. Za potpunu informaciju pokazatelja 1.1.1. prikupljeno dve vrste podataka:

- 1). Ukupan broj podnesenih predmeta građana u toku godine i drugim interesnim stranama i
- 2). Broj slučajeva pregledao tokom godine od strane opštine.

Pokazatelj se izračunava tako što se broj predmeta deli sa brojem registrovanih slučajeva, pomnoži sa 100.

$$\text{Formula: } \frac{\text{Podatak 2} \times 100}{\text{Podatak 1}}$$

Glavni izvor podataka za ovaj pokazatelj je elektronski sistem za upravljanje sadržajem na UCGO. Ovaj sistem je takođe povezan sa elektronskim sajtu MALS. Tačnost podataka može se proveriti fajlove koji su održani u UCGO.

Slučajevi koji su prihvaćeni u UCGO evidentirani i obrađeni preko Sistema za upravljanje digitalnim sadržajem informacije.

Obrada i prikazivanje podataka vrši se u skladu sa traženim i odobrenom formatu za izveštavanje podataka u izveštaju o učinku opština za datu godinu.

Pokazatelj 1.1.2	% razmatranih predmeta u okviru zakonskih rokova
---------------------	--

Pokazatelj ima za cilj da izmeri nivo učinka, odnosno efektivnost i efikasnost opštine u razmatranju različite zahteve građana i različitih interesnih stranaka u okviru zakonskih ograničenja. Opštine su dužne da razmotre sve zahteve građana u toku godine i da donose meritorne odluke za javne administrativne usluga u skladu sa zakonom. Pokazatelj mere samo zahteve ili prerađeni fajlova preko UCGO. Pokazatelj meri procenat potraživanja su pregledani tokom godine u granicama propisanim zakonom za sve slučajeve koji su pregledali pokazateljima 1.1.1.

Rokovi za odgovor na zahteve građana variraju u zavisnosti od prirode zahteva. Rokovi se određuju zakonima i propisima²¹. Opštine moraju da poštuju zakonske uslove tokom razmatranja zahteva građana. Usluga je dostupna samo kada je to predviđeno u blagovremeno. Vrlo precizne mere pokazatelj da su zahtevi su ispituje u rokovima propisanim zakonima na snazi ili ne, ali ako ne možete meriti odgovore (odluka) opštinskih organa su u skladu sa zakonom ili ne. Takođe, veliki broj aplikacija koje se ne upravlja UCGO ne može da se meri da li su u skladu sa zakonskim ograničenjima ili ne. Pokazatelj ima za cilj da podstakne opštinske organe koji pružaju administrativne usluge građanima i zainteresovanim stranama da blagovremeno ili utvrđene zakonskim odredbama.

Ovaj pokazatelj spada u pokazatelje za proizvodnju i ispunila zahteve plana u okviru kalendarske godine. Za ovaj pokazatelj je prijavio samo za kalendarskoj godini i relevantne godini.

Podaci. Za potpunu informaciju pokazatelja 1.1.1. prikupljeno dve vrste podataka:

- 1). Ukupan broj registrovanih slučajeva u jednoj godini opština i
- 2). Broj slučajeva koji su razmatrani u rokovima propisanim zakonom.

Da bismo razumeli kojim slučajevima se razmatraju u granicama propisanim zakonom, mora znati vreme podnošenja svakog zahteva i vreme ispitivanja predmeta ili povratka za punjenje podnosioca prijave da proceni da li je pregled se obavlja u to propisano zakonom ili ne. Pored toga, uz pomoć elektronskog sistema treba grupisati u skladu sa zahtevima zakonskih rokova za odgovor, jer se svi zahtevi ima istu zakonski rok za odgovor. Da bi se razumela broj predmeta koji su pregledani u granicama propisanim zakonom, razumemo broj slučajeva koji nisu razmatranje u granicama propisanim zakonom. Opština pokazuje pozitivne povećanje učinka, samo ako je broj slučajeva pregledao u granicama propisanim zakonom.

Pokazatelj se izračunava tako što se broj registrovanih slučajeva u granicama propisanim zakonom na ukupan broj prijave pregledan u roku od godine izveštavanja, pomnoži sa 100.

Formula: $\frac{\text{Podatak 2} \times 100}{\text{Podatak 1}}$

Izvor podataka: podaci ovog pokazatelja je elektronski sistem za upravljanje sadržajem na UCGO. Ovaj sistem takođe je povezan sa elektronskim elektronekone sajtu MALS. Tačnost podataka može se proveriti fajlove koji je održan u UCGO. Podaci mogu biti verifikovan u spisima predmeta u kancelarijama za usluge građanima u opštini.

Obrada i prikazivanje podataka vrši se u skladu sa traženim i odobrenom formatu za izveštavanje podataka u izveštaju o učinku opština za datu godinu.

²¹ Zakon br. 02 / L - 28 o upravnom postupku

Pokazatelj
1.1.3
Prosečno vreme za razmatranje zahteva za administrativne javne usluge

Treguesi ka për qëllim të matë shkallën e efikasitetit të komunës në shqyrtimin e kërkesave të ndryshme të qytetarëve dhe të palëve të ndryshme të interesit. Komunitat janë të obliguara që t'i shqyrtojnë të gjitha kërkesat e qytetarëve dhe të marrin vendime meritore për shërbimet publike administrative në bazë të ligjit. Treguesi matë vetëm kërkesat apo lëndët e proceduara nëpërmjet QSHQK. Treguesi matë kohën mesatare të shqyrtimit të kërkesave për të gjitha lëndët që menaxhohen nëpërmjet QSHQK.

Afatet për përgjigje ndaj kërkesave të qytetarëve dallojnë varësisht prej natyrës së kërkesave dhe legjislacionit që i përcakton ato. Afatet përcaktohen me akte ligjore dhe nënligjore ose përcaktohen nga ana e vetë organit publik²². Treguesi në krahasim me treguesit paraparak 1.1 dhe 1.2 të cilët masin numrin total të lëndëve të shqyrtuara gjatë vitit dhe numrin e lëndëve të shqyrtuara brenda afateve ligjore, ky tregues synon të matë efikasitetin e komunës nga aspekti i kohëzgjatjes së shqyrtimit të lëndëve sipas kategorive përkatëse të kohëzgjatjes të përcaktuara me ligjet në fuqi. Ky tregues synon të nxis komunitat që t'i shqyrtojnë lëndët në një kohë sa më të shkurtër të mundshëm edhe në kuadër të afatit ligjor. Shpejtësia e shqyrtimit të lëndëve matet me numrin e ditëve apo me mesataren e numrit të ditëve të nevojshme për secilën kategori të lëndëve të përcaktuara sipas ligjeve. Sa më pak ditë që merr komuna në shqyrtimin e lëndëve të qytetarëve, aq më efikase është ajo dhe po aq më e mirë është performanca e komunës përkatëse.

Kjo detyrë rrjedh nga Ligji për Procedurën e Përgjithshme Administrative, neni 10 sipas të cilit "Organi publik zhvillon procedurën administrative sa me të shpejtë dhe me sa më pak shpenzime, për të dhe për palën, duke mos cenuar çfarë është e nevojshme për një rezultat të ligjshëm e të përshtatshëm të procedurës administrative". Prandaj edhe lëndët për të cilat matet koha mesatare e shqyrtimit ndahen në disa kategori sipas afateve që i përcakton legjislacioni përkatës apo organi publik. Sipas kësaj, lëndët sipas afateve kategorizohen si më poshtë:

1. Kategoria e lëndëve të cilat duhet të shqyrtohen brenda afatit 7 ditor²³
2. Kategoria e lëndëve të cilat duhet të shqyrtohen brenda afatit 10 ditor
3. Kategoria e lëndëve të cilat duhet të shqyrtohen brenda afatit 15 ditor
4. Kategoria e lëndëve të cilat duhet të shqyrtohen brenda afatit 30 ditor dhe
5. Kategoria e lëndëve të cilat duhet të shqyrtohen brenda afatit 45 ditor²⁴

Ky tregues i përket kategorisë së treguesve të rezultatit – ndikimit dhe përmbushet sipas kërkesave të planit brenda vitit kalendarik përkatës. Për këtë tregues raportohet vetëm për vitin përkatës kalendarik dhe vitin përkatës të raportimit.

Të dhënat. Për informimin e plotë të treguesit 1.1.3, mblidhen 15 lloje të të dhënave si në vijim:

Numri i lëndëve të shqyrtuara sipas kategorive

1. Numri i lëndëve të shqyrtuara për kategorinë e lëndëve të cilat duhet të shqyrtohen brenda afatit 7 ditor
2. Numri i lëndëve të shqyrtuara për kategorinë e lëndëve të cilat duhet të shqyrtohen brenda afatit 10 ditor
3. Numri i lëndëve të shqyrtuara sipas kategorisë së lëndëve të cilat duhet të shqyrtohen brenda afatit 15 ditor
4. Numri i lëndëve të shqyrtuara për kategorinë e lëndëve të cilat duhet të shqyrtohen brenda afatit 30ditor
5. Numri i lëndëve të shqyrtuara për kategorinë e lëndëve të cilat duhet të shqyrtohen brenda afatit 45 ditor

Numri i ditëve për shqyrtim sipas kategorive:

²²Ligji për Procedurën e Përgjithshme Administrative Ligji Nr. 05/L -031, neni 78.1, 78.2 dhe 78.3

²³ Ligji për çasje në dokumente zyrtare

²⁴ Ligji për Ndërtim.....

1. Numri i ditëve për shqyrtimin e lëndëve me afat 7 ditor
2. Numri i ditëve për shqyrtimin e lëndëve me afat 10 ditor
3. Numri i ditëve për shqyrtimin e lëndëve me afat 15 ditor
4. Numri i ditëve për shqyrtimin e lëndëve me afat 30 ditor
5. Numri i ditëve për shqyrtimin e lëndëve me afat 45 ditor

Numri i lëndëve që i tejkalojnë afatet përkatëse

1. Numri i lëndëve me tejkalim të afatit 7 ditor
2. Numri i lëndëve me tejkalim të afatit 10 ditor
3. Numri i lëndëve me tejkalim të afatit 15 ditor
4. Numri i lëndëve me tejkalim të afatit 30 ditor
5. Numri i lëndëve me tejkalim të afatit 45 ditor

Mbledhja dhe raportimi i të dhënave bëhet duke i klasifikuar lëndët sipas kategorive përkatëse. Lëndët për shqyrtim me afat ligjor prej 7 ditëve vendosen në kategorinë e parë, duke përfshirë të gjitha ato lëndë që janë shqyrtuar brenda këtij afati dhe ato të cilat e kanë tejkaluar këtë afat. Kështu ngjashëm mbledhen dhe raportohen të gjitha të dhënat për secilën kategori përkatëse.

Treguesi llogaritet duke nxjerrur mesataren e kohës (numrin mesatar të ditëve) për shqyrtimin e lëndëve për secilën kategori dhe mesataren e përgjithshme që nxjerret duke nxjerrë mesataren e të gjitha mesatareve sipas formulave në vijim:

1. Formula për llogaritjen e mesatares së ditëve sipas kategorive të lëndëve

1. mesatarja e ditëve për lëndët me afat 7 ditor: $\frac{\text{numri i ditëve}}{\text{numri i lëndëve}}$
2. mesatarja e ditëve për lëndët me afat 10 ditor: $\frac{\text{numri i ditëve}}{\text{numri i lëndëve}}$
3. mesatarja e ditëve për lëndët me afat 15 ditor: $\frac{\text{numri i ditëve}}{\text{numri i lëndëve}}$
4. mesatarja e ditëve për lëndët me afat 30 ditor: $\frac{\text{numri i ditëve}}{\text{numri i lëndëve}}$
5. mesatarja e ditëve për lëndët me afat 45 ditor: $\frac{\text{numri i ditëve}}{\text{numri i lëndëve}}$

2. Formula për llogaritjen e mesatares së ditëve për të gjitha kategoritë

Vlera e treguesit / mesatarja e përgjithshme e ditëve për lëndët me afat ligjor = $[(7 \text{ ditor}) + (10 \text{ ditor}) + (15 \text{ ditor}) + (30 \text{ ditor}) + (45 \text{ ditor})] / 5$

Formula: $\frac{(7 \text{ ditor}) + (10 \text{ ditor}) + (15 \text{ ditor}) + (30 \text{ ditor}) + (45 \text{ ditor})}{5}$

Burimi i të dhënave: Burimi i të dhënave për këtë tregues është sistemi elektronik për menaxhimin e lëndëve në QSHQK. Ky sistem gjithashtu është i lidhur në rrugë elektronike me faqen elektronike të MAPL. Saktësia e të dhënave mund të verifikohet nga dosjet që mbahen në QSHQK. Të dhënat mund të verifikohen në dosjet e lëndëve në zyrat për shërbim me qytetarët në komuna.

Përpunimi dhe pasqyrimi i të dhënave bëhet në përputhje me formatin e kërkuar dhe të miratuar të raportimit të të dhënave në raportin e performancës së komunave për vitin përkatës.

OBLAST 2

OPŠTINSKA TRANSPARENTNOST

Naziv oblasti je "Opštinska transparentnost". Obezbeđivanje transparentnosti opština je jedan od opštih principa utvrđenih Ustavom Republike Kosovo (član 123 stav. 4), a mnogi zakonski i podzakonski akti koji obavezuju opštine da rade u skladu sa ovim principom. Pristup javnim dokumentima kao jedan od segmenata transparentnosti je takođe jedan od principa Ustava Republike Kosovo (član 41). Konkretno radnje utvrditi posebne propise i specifikacije koje obezbeđuju transparentnost rada opština u svakom segmentu svog rada.

Opštinska transparentnost se odnosi na učešće građana u donošenju odluka u opštinskim organima. Ovaj proces podrazumeva pristup građana na sastancima Skupštine opštine i njenih odbora, sastanci opštinskih javnih institucija, opštinskih obaveza da informiše i konsultuje javnost u razvoju opštinskih akata. U slučajevima kada opština ne može da obezbedi učešće građana u donošenju odluka, obezbeđuje odgovarajuće mehanizme kako bi se informisali o radu opštinskih organa kroz fizičkog pristupa javnim dokumentima, pristupa elektronskim dokumentima u zvaničnim opštinskim lokacijama, posebno obezbeđivanje pristupa budžeta i potrošnje, kao i pristup je zabrinut zbog korišćenja nepokretne imovine u vlasništvu opštine.

Merenje učinka opština u oblasti transparentnosti ima veliki značaj u radu samokontrole opština i drugih institucija lokalne samouprave i omogućava centralne MALS i druge organe u praćenje rada opština u cilju sprečavanja kršenja zakona. Opštine u saradnji sa centralnim institucijama, kroz merenje njihov rad, identifikaciju kašnjenja na poslu, potencijalne greške i omogućiti neophodne mere za njihovo poboljšanje.

Opštinski dostignuća u oblasti transparentnosti i rezultati se mere preko cetiri rezultata i 16 pokazatelja.

Rezultat 2.1

Obezbeđivanje učešća građana u procesu odlučivanja u opštini

Predstavlja glavno dostignuće opštine u primenu relevantnog zakonodavstva na snazi u vezi sa transparentnosti opštine²⁵. Rezultat obuhvata proizvode aktivnosti koje se bave povećanjem transparentnosti opštine kroz promovisanje učešća javnosti direktno u procesima donošenja odluka.

Rezultat je namenjen za merenje ključnih elemenata koji su definisani Zakonom o lokalnoj samoupravi i sekundarnog zakonodavstva lokalne, posebno u Administrativnom uputstvu MALS 01/2015 o transparentnosti

²⁵MALS, Administrativno uputstvo 01/2015 o transparentnosti opština

u opštinama. Elementi koji jasno odražavaju transparentnost opštinskog rada za ovaj rezultat su: objavljivanje obaveštenja učešća građana na sastancima Skupštine opštine i njenih odbora, javne konsultacije u odnosu na akata koje donosi Skupština opštine, posebno konsultacije srednjoročni budžetski okvir i opštinski budžet. U kojoj meri je dostignuće rezultata 2.1. mi razumemo merenjem pokazatelja 2.1.1; pokazatelji 2.1.2 i pokazatelji 2.1.3.

Pokazatelj 2.1.1.	% sastanaka Skupštine i opštinskih odbora koji su otvoreni za građane
------------------------------------	--

Ovaj pokazatelj ima za cilj da izmeri stepen implementacije zakonskih obaveza skupštine opštine i njenih odbora da budu otvoreni za javnost. Mere pokazatelj koliko opštinske vlasti informišu svoje građane na sednicama Skupštine i njenih odbora putem njihovog objavljivanja u mestima koja su dostupna javnosti, 7 dana pre redovnih sastanaka i tri radna dana pre vanrednih sednica (član 43 za sastanke skupštine i člana 45. sastanaka konvencija odbora u skladu sa Zakonom o lokalnoj samoupravi). U obaveštenju za skupštinama i sastancima njenih komiteta, takođe uključuje i izveštaje za MALS (Administrativnog uputstva MALS 01/2015 o transparentnosti opština, opštinske uredbe o transparentnosti opština, opštinski statuti). Blagovremeno objavljivanje svih informacija o opštinskim sastancima i direktno doprinosi promovisanju transparentnosti u sprovođenju opštinskog rada.

Javni obaveštenja objavljeni u mestima sa visokom posvećenošću unutar teritorije opštine, bar u štampanim i elektronskim sredstvima određene opštine i opštinske zvaničnom sajtu.

Veoma precizan pokazatelj meri objavljivanje obaveštenja o sastancima Skupštine opštine i njenih odbora, ali ne meri učešća građana u donošenju odluka u opštini. Međutim, važno za ovaj pokazatelj je stvaranje realnih mogućnosti za javno odavanje opštinskih organa.

Ovaj pokazatelj pripada praga pokazatelja i ispunila uslove plana u okviru kalendarske godine. Za ovaj pokazatelj je prijavio samo za datu kalendarsku godinu i relevantne godini.

Podaci. Za potpunu informaciju pokazatelja 2.1.1. prikupljeno dve vrste podataka:

- 1). Ukupan broj održanih sastanaka od strane skupštine opštine i
- 2). Ukupan broj javnih obaveštenja za sastanke skupštine.

Obračun pokazatelja za merenje podataka vrši se tako što se ukupan broj obaveštenja za sednice Skupštine i njenih odbora sa brojem sastanaka održanih rodova skupštine i njenih odbora, i pomnoži sa 100.

$$\text{Formula: } \frac{\text{Podatak 2} \times 100}{\text{Podatak 1}}$$

Provera podataka se vrši upoređivanjem podataka prijavljenih od strane opštinskog koordinатора sa podacima objavljenim na zvaničnom sajtu opštine, sa podacima dostavljenim Odjeljenju za praćenje rada opština (MALS) i u arhivi Skupštine opštine.

Obrada i prikazivanje podataka vrši se u skladu sa traženim i odobrenom formatu za izveštavanje podataka u izveštaju o učinku opština za datu godinu.

Pokazatelj 2.1.2. % usvojenih akata u Skupštini opštine za koje je konsultovana javnost

Ovaj pokazatelj ima za cilj da izmeri nivo učinka obaveza da Skupština opštine ima za javne konsultacije prilikom izrade opštih akata (prema Administrativnog uputstva 01/2015, član 8). Konkretno pokazatelj meri učinak opštine, odnosno skupštine opštine, povodom usvajanja opštinskih akata od opšteg interesa se poštuju zakonske obaveze za javne konsultacije ili ne. Tačnije pokazatelju interesuje **ukupan broj akata za koje je javnost konsultovana**. Svi sastanci održani sa građanima u opštinskim aktima, obračunava se i prijavljena kao konsultacije da čin je postala konsultovani i postala transparentna pre usvajanja od strane građana. Konsultacije znači organizovanje sastanaka na različitim naseljima u celoj teritoriji opštine. Konsultacije smatrati valjanom samo ako poštuju zakonske procedure za konsultacije.

Pokazatelj meri veoma precizno realizaciju ovih zakonskih obaveze za učešće javnosti u donošenju odluka na opštinskim organima, ali ne meri procenat građana u opštini da učestvuju u konsultacijama za izradu opštinskih akata. U budućnosti bi trebalo razmotriti mogućnost razvoja i uvođenja sistema pokazatelja koji meri procenat učešća građana u ovim važnim procesima za njihovu dobrobit. Pokazatelj ne uspeva da izmeri jezgro zakonske obaveze, stepen učešća građana u donošenju odluka.

Ovaj pokazatelj pripada praga pokazatelja i ispunila uslove plana u okviru kalendarske godine. Za ovaj pokazatelj je prijavio samo za datu kalendarsku godinu i relevantne godine izveštavanja.

Podaci. Za potpunu informaciju koja je potrebna da se okupe pokazatelji 2.1.2 dva relevantne vrste podataka:

- 1). Ukupan broj usvojenih akata od opšteg interesa u skupštini opštine i
- 2). Ukupan broj opštih akata usvojenih u Skupštini opštine koji je organizovan za javnu raspravu.

Pokazatelj se izračunava tako što se broj akata za koje je javnost konsultovana sa ukupnim brojem akata opšteg interesa usvojene, pomnoži sa 100.

Formula:
$$\frac{\text{Podatak 2} \times 100}{\text{Podatak 1}}$$

Izvor podataka. Podaci se nalaze u zvaničnom sajtu opštine, sekretara skupštine i opštinske arhive. Podaci se proveravaju na osnovu evidencije, izveštaja, konsultacije dnevnog reda i spisak dela usvojen i objavljen opštine.

Obrada i prikazivanje podataka vrši se u skladu sa traženim i odobrenom formatu za izveštavanje podataka u izveštaju o učinku opština za datu godinu.

Pokazatelj 2.1.3. Javne konsultacije o usvajanju srednjoročnog okvira i opštinskog budžeta

Ovaj pokazatelj ima za cilj da izmeri stepen ispunjavanja zakonskih obaveza opštinskih vlasti u vezi sa javnim konsultacijama tokom pripreme srednjoročnog budžetskog okvira i godišnjeg opštinskog budžeta²⁶. Opštinski budžet mora biti izrađena dva dokumenta: 1). Srednjoročni budžetski okvir i opštinski budžet. Srednjoročni budžetski okvir prvobitno odobrene od strane odbora za politiku i finansije i konačno od strane Skupštine opštine i dostavlja Ministarstvu finansija do 30. jula dotične godine. Drugi dokument - Nacrt budžet opštine predložen od strane gradonačelnika u Opštinskom veću do 1. septembra. Procedure za konsultacije budžetski okvir srednjoročnog i godišnjeg opštinskog budžeta su isti kao i procedure konsultacija druge akte usvojene od strane opštinskih organa.

Pokazatelj meri realizaciju ovog vrlo precizne zakonske obaveze za učešće javnosti u donošenju odluka na opštinskih organa, ali ne meri procenat građana u opštini da učestvuju u konsultacijama za izradu ovih dokumenata je veoma važno za dobrobit građana. Pokazatelj ne da se izmeri jezgro zakonske obaveze, stepen učešća građana u donošenju odluka.

Ovaj pokazatelj spada u pokazatelje za proizvodnju i ispunila zahteve plana u okviru kalendarske godine. Za ovaj pokazatelj je prijavio samo za datu kalendarsku godinu i relevantne godini izveštavanja.

Izvor podataka. Podaci sadržani u zvaničnom sajtu opštine, sekretara i arhivi Skupštine opštine. Podaci se proveravaju na osnovu evidencije, izveštaji, dnevni red konsultacija sa opštinskih akata usvojila i objavila opštinu za odobrenje srednjoročnog okvira i opštinskog budžeta.

Obračun pokazatelja vrši se određivanjem javne konsultacije pre opštinskog srednjoročnog budžetskog okvira, što je 50% i 50% ako se konsultuje javnost o godišnjem budžetu.

Formula: $50\% \text{ (svaki dokument (2))} = x\% . \text{ (2 pokazuje dva dokumenta: } 50 \times 50 = 100)$

Obrada i prikazivanje podataka vrši se u skladu sa traženim i odobrenom formatu za izveštavanje podataka u izveštaju o učinku opština za datu godinu.

Pokazatelj 2.1.4. % obaveštenja objavljivana o održavanju 2 javna sastanka

Ovaj pokazatelj ima za cilj merenje stepena objavljivanja obaveštenja za dva javna sastanka predsednika opštine (obavezna), najmanje 14 dana pre dana sednice.

Pravni okvir²⁷ obavezuje predsednika opštine da održi najmanje dva sastanka godišnje sa građanima. Predsednici opština takođe su obavezne da javno obavestavaju o sastancima sa građanima najmanje 14 dana pre dana održavanja sastanka. Za potrebe ovog pokazatelja, merenje objavljenih obaveštenja, vrši se smatranjem objavljivanje obaveštenja, ispunjavanje tačkaka 6 i 7 člana 6 administrativnog uputstva²⁸. Odnosno, vremenski rokovi trebaju biti ispunjeni postavljanjem obaveštenja u javnim fizičkim mestima i internetu, prenošenjem sadržaja objavljivanja i dnevnog reda na službenim jezicima opštine. Službenim jezikom se podrazumeva, službeni jezici na nivou Kosova (Albanski jezik i Srpski jezik), kao i jezici koji imaju status službenog jezika na teritoriji te opštine, kao što su. Turski jezik, bosanski, itd. Blagovremeno obavestavanje javnošću omogućavaju učešće građana kao zainteresovana strana na sednicama skupštine, koje su, ukoliko nije traženo na specifičan način kroz prethodnu proceduru, otvorene su za javnost.

²⁶ Zakon br. 03 / L-049 o finansiranju lokalne samouprave. Zakon br. 03 / L-048 o upravljanju javnim finansijama i odgovornosti. MALS, Administrativno Uputstvo 01/2015 o opštinskoj transparentnosti

²⁷ ZAKON BR. 03/L-040 O LOKALNOJ SAMOPURAVI

²⁸ ADMINISTRATIVNO UPUTSTVO (MALS) 01/2015 ZA TRANSPARENTNOST U OPŠTINAMA

Učestalost građana na sednicama skupštine omogućuje se na osnovu člana 68 zakona²⁹. U tom kontekstu, pokazatelj ima za cilj merenje sprovođenja zakonskih odredbi kako bi se obezbedila transparentnost putem blagovremenog obaveštavanja građana za javnim sastancima, odnosno meri rada opštinskih vlasti u pripremi i objavljivanju obaveštenja u skladu sa rokovima koji su određeni zakonom.

Akt merjenja ispunjavanja obaveze o objavljivanju obaveštenja o javnim sastancima sa građanima 14 dana pre održavanja 2 sastanka, odnosi se na prethodnu godinu. Za merenje ovog pokazatelja neophodni su dokazi za održavanje 2 javna sastanka od strane predsednika opštine, kao i objavljivanje obaveštenja u javnim prostorijama za postavljanje obaveštenja i opštinskom sajtu na društvenoj mreži. U kontekstu obaveštenja i održanih sastanka, razmatraju se datumi održavanja sastanaka i datumi objavljivanja obaveštenja za pomenute sastanke kako bi se obezbedila informacija o broju dana između objavljivanja obaveštenja i datuma održavanja javnog sastanka. Kriterijum koji se mora ispuniti prilikom objavljivanja obaveštenja je i saopštavanje obaveštenja zajedno sa dnevnim redom na službenim jezicima Kosova i jezicima koji imaju zvanični status na nivou opštine koja izveštava.

Na ovaj način se procenjuje poštovanje rokova za obaveštavanje građana kao osnovnog koraka da se obezbedi transparentnost i učestalost građana na javnim sastancima opštine, gde je učestalost preduslov za povećanje transparentnosti i odgovornosti kao osnovnih elemenata demokratije lokalnog nivoa. Učešće građana na javnim sastancima podrazumeva da građani imaju mogućnost da budu upoznati sa radom opštinskih vlasti za predstavljanje i artikulisanje njihovih interesa, kao i diskutovati /razmatrati u vezi sa radom i planovima opštine kao instanca lokalne vlasti. Izraz "godina" u kontekstu ovog pokazatelja podrazumeva prethodnu godinu kao godina kada je trebalo održati 2 javna sastanka i objavljena obaveštenja o javnim sastancima. Pokazatelj meri procenat dostignuća za objavljivanje u javnom oglasu i opštinskom prostoru u društvenim mrežama u vremenskom roku (14 dana pre sastanka) 2 javnih sastanka, odnosno odelno meri ispunjavanje vremenskih rokova za svaki od dva obavezna javna sastanka. Pokazatelj ne meri kvalitet obaveštenja, kao i broj obaveštenja objavljenih na društvenim mrežama. Takođe, ne meri broj objava za javne sastanke ako se održalo više od dva javna sastanka. Godina za opštinske vlasti počinje 1. januara i s obzirom da prvi javni sastanak smatra prvim sastankom sa građanima nakon 1. januara te godine, a drugi sastanak se održava pre prvog sastanka i pre 31. decembra izveštajnu godinu. Za potrebe SUUO-a smatra se kao ne-objavljivanje u društvenim mrežama obaveštenja o održavanju javnog sastanka, i ako se obaveštenje o javnom sastanku objavljen na društvenoj mreži u roku kraćem od 14 dana. Pokazatelj pravilno meri sprovođenje ove zakonske obaveze o bezbednosti transparentnosti i odgovornosti prema izvršnim vlastima opštine pred građanima, tom prilikom indirektno se obezbeđuje učestalost i mere kontinuiranog poboljšanja odgovornosti. Merenje ispunjavanje ovog pokazatelja direktno objavljuje rezultat, obezbeđivanje učestvovanje građana u procesu donošenje odluka u opštini: kao i u oblasti Opštinske transparentnosti, za postignuća i odgovornost opštine u odnosu na svoje građane, u skladu sa zakonskim zahtevima. Ovaj pokazatelj spada u kategoriju praga pokazatelja i ispunjava se prema zahtevima plana u odgovarajućoj kalendarskoj godini. Za ovaj pokazatelj izveštava se samo za odgovarajuću kalendarsku godinu i izveštajnu godinu stoga je normalan ili ne-kumulativni pokazatelj i počinje sa nulptom vrednošću (0) svaku izveštajnu godinu.

Podaci. Podaci su dostupni i za ispunjavanje jednog pokazatelja potrebne su dve podatke:

1. procenat zasnovan na ispunjavanju uslova od 14 dana i službenih jezika za prvi javni sastanak
 2. procenat zasnovan na ispunjavanju uslova od 14 dana i službenih jezika za drugi javni sastanak
- Određivanje vrednosti pokazatelja vrši se prema prethodne kvalifikacije za izveštavanju o ispunjavanju odredbe (14 dana) objavljivanja obaveštenja u društvenim mrežama o javnom sastanku o održavanje javnog sastanka. 50% za slučaj kada je obaveštenje objavljivano 14 dana pre održavanja javnog sastanka, a 0% ako nema sastanak ili objavljivanje. Formula: $[2*50\%]$ za dva sastanka gde su objavljena obaveštenja 14 dana pre održavanja javnih sastanaka.

²⁹ ZAKON BR. 03/L-040 O LOKALNOJ SAMOPURAVI

Treba razmotriti rok između datuma održavanja javnog sastanka i datuma objavljivanja obavještenja na društvenoj mreži, odnosno da li ima 14 kalendarskih dana ili više. Objavljivanje obavještenja o javnom sastanku treba da odgovara izveštaju ili zapisniku održanog javnog sastanka, odnosno treba da postoji jasna artikulacija za prvi sastanak i drugi javni sastanak, kao i odgovarajuća akta saopštenja za ove sastanke, počev od datuma zadržavanje i stavke dnevnog reda.

Izvor podataka. Podaci se nalaze u kancelariji predsednika opštine, sluzba za javno informisanje, i na zvaničnoj internet stranici društvenoj mreži.

Podaci se proveravaju kroz protokolisanih zapisnika sednica, dnevnog reda sednice skupštine opštine i u objavljenim aktima o radu opštine.

Obrada i odražavanje podataka vrši se u skladu sa zahtevanim i odobrenim formatom izveštavanja podataka u izveštaju o učinku opština za tekuću godinu.

Rezultat 2.2

Obezbeđivanje pristupa građana javnim dokumentima

Rezultat predstavlja postizanje ciljeva opštine u obezbeđivanju pristupa građana i zainteresovanih strana u javnim dokumentima u skladu sa zakonom. Opština je dužna da vam obezbedi pristup zvaničnim dokumentima, ili na zahtev stranaka da li opština je dužna da objavi relevantne dokumente u određenom roku od trenutka njihovog usvajanja.

Rezultat sadrži u sebi proizvode aktivnosti opštine koji se odnose na objavljivanje usvojenih akata koje donosi skupština opštine i gradonačelnik, objavljivanje budžetskih dokumenata, uključujući srednjoročni budžetski okvir, godišnji budžet, periodičnih izveštaja i godišnjih troškova, planova i izveštaji nabavke, nekretnine, opštinski kao i onima koji planiraju da daju u upotrebi. Pristup javnim dokumentima se takođe odnosi na davanje pristupa civila za određene dokumente na njihov zahtjev i u skladu sa Zakonom o pristupu javnim dokumentima.

Glavni cilj ovog rezultata je da otvoreno rad opštine u javnom interesu i javnosti dozvoljeno da shvati šta god da je zainteresovan i ko je dozvoljeno zakonom³⁰ o radu opštine.

Merenje stepena ostvarivanja ovog rezultata vrši se preko relativno velikog broja pokazatelja – 8 pokazatelja: 2.2.1; 2.2.2; 2.2.3; 2.2.4; 2.2.5; i 2.2.6

**Pokazatelj
2.2.1**

% objavljivanja usvojenih akata od strane Skupštine opštine na zvaničnom sajtu opštine

³⁰Zakon br. 03/I-215 o pristupu javnim dokumentima

Pokazatelj ima za cilj da se izmeri ispunjavanje obaveza opština da ima veze sa objavljivanjem svih akata skupštine opštine na zvaničnom sajtu opštine i učiniti ih dostupnim javnosti odmah nakon razmatranja njihove zakonitosti od strane MALS (Administrativno uputstvo MALS 01/2015 o transparentnosti opština član 4).

Prema Administrativnom uputstvu 01/2015 o transparentnosti opština, pokazatelj meri broj objavljivanja u službenom opštinskom sajtu odluka usvojenih u Skupštini opštine, po broju objavljenih propisa i drugih akata Skupštine opštine, čije je objavljivanje nije ograničena zakonom na snazi o pristupu zvaničnim dokumentima. Svi ovi dokumenti su dostupni javnosti nakon procene zakonitosti od strane Ministarstva za lokalnu samoupravu. Objavljivanje dokumenata vrši se preko skupštine opštine, opštine zvaničnom sajtu, koji služi kao izvor merenje ovaj pokazatelj kao i putem javnih oglasa na najposećenijim mestima na teritoriji opštine i lokalnim štampanim i elektronskim medijima. Objavljivanje dokumenata napravljenih na službenim jezicima. Pokazatelj meri punu suštinu potrebe merenja učinka opštine da postane otvorena za javne poslove skupštine opštine.

Ovaj pokazatelj pripada praga pokazatelja i ispunila uslove plana u okviru kalendarske godine. Za ovaj pokazatelj je prijavio samo za datu kalendarsku godinu i relevantne godine izveštavanja.

Podaci. Za potpune informacije potrebne pokazatelja 2.2.1 okupi dve vrste podataka:

- 1). Ukupan broj akata usvojenih u Skupštini opštine nije ograničena zakonom njihovo objavljivanje i
- 2). Ukupan broj objavljenih dela, dela usvojeni od strane skupštine opštine, zvanični sajt opštine.

Ovde takođe moraju da ispune dodatni podatke ima veze sa brojem onih dela koja nisu objavljena u vreme kada je propisan zakonom.

Pokazatelj se izračunava tako što se broj akata objavljenih od ukupnog broja akata koje donosi skupština opštine, pomnoži sa 100.

Formula:
$$\frac{\text{Podatak 2} \times 100}{\text{Podatak 1}}$$

Izvor podataka. Spisak akata koje donosi skupština opštine u opštini u pitanju, spisak odgovarajućih akata Skupštine Opštine u MALS, broj dela objavljenih na zvaničnom sajtu opštine. Utvrdi podatke na zvaničnom sajtu opštine, koji takođe mora biti objavljeni akti koji su odobreni od strane skupštine. Podaci za donošenje akata Skupštine opštine može da bude potvrđeno iz evidencije i izveštaja sa sastanaka skupštine opštine ili spiska usvojenih akta treba da bude sekretar Skupštine opštine i MALS.

Obrada i prikazivanje podataka vrši se u skladu sa traženim i odobrenom formatu za izveštavanje podataka u izveštaju o učinku opština za datu godinu.

Pokazatelj 2.2.2	% objavljivanja akata opšteg karaktera, koji su odobreni od strane gradonačelnika na zvaničnom sajtu opštine
---------------------	--

Pokazatelj ima za cilj da se izmeri ispunjavanje zakonskih obaveza (Zakon o lokalnoj samoupravi član 13), koja se bavi objavljivanjem svih akata opšteg karaktera izdate od strane gradonačelnika. Akti opšteg karaktera, koje donosi gradonačelnik su: razne naredbe i odluke opšteg javnog karaktera.

Pokazatelj veoma precizno meri ispunjavanja zakonskih obaveza da objave rad gradonačelnika i omogućava da javnost ima uvid u rad gradonačelnika. Specifičan cilj merenja učinka je da objavi samo one akte koji imaju opšti karakter izdat od strane gradonačelnika opštine. Upravni akt zajedno - Opšte razumeju sve odluke organa javne uprave (gradonačelnik), koje proizvode pravne posledice za dva ili više lica i lica (**Zakon 05 /L-031 o opštem upravnom postupku član 44, stav 2, tačka 1.2.**). Objavljivanje akata koje donosi gradonačelnik postaje službena jezika.

Ovaj pokazatelj pripada praga pokazatelja i ispunila uslove plana u okviru kalendarske godine. Za ovaj pokazatelj je prijavio samo za datu kalendarsku godinu i relevantne godine izveštavanja.

Podaci. Za potpune informacije potrebne pokazatelja 2.2.2 okupi dve vrste podataka:

- 1). Ukupan broj aktima koje donosi gradonačelnik koji su od opšteg interesa za javnost i
- 2). Ukupan broj objavljenih dela, dela opšteg karaktera koje je izdao gradonačelnik, na zvaničnom sajtu opštine.

Obračun pokazatelja. Pokazatelj se izračunava tako što se broj akata objavljenih od ukupnog broja akata usvojenih od strane opštinskog načelnika, pomnoži sa 100.

$$\text{Formula: } \frac{\text{Podatak 2} \times 100}{\text{Podatak 1}}$$

Izvor podataka: Spisak akata izdatih od strane gradonačelnika u kabinetu gradonačelnika, divizija za praćenje opština u MALS, zvaničnom elektronskom sajtu opštine. Verifikacija podataka vrši se putem zvaničnih dokumenata konačnoj formi naloga i odluka donetih od strane gradonačelnika i istim dokumentima objavljenim na zvaničnom sajtu opštine.

Obrada i prikazivanje podataka vrši se u skladu sa traženim i odobrenom formatu za izveštavanje podataka u izveštaju o učinku opština za datu godinu.

Pokazatelj 2.2.3	% objavljivanja dokumenata za planiranje i trošenje budžeta
-----------------------------	--

Ovaj pokazatelj ima za cilj da izmeri stepen realizacije opštinskih obaveza za objavljivanje dokumenata za planiranje i trošenje budžeta opštine u roku propisanom zakonom. U skladu sa administrativnim uputstvom 01/2015 o transparentnosti u opštinama, pokazatelj meri učinak opštine u publikaciji ovih važnih dokumenata samo na zvaničnom sajtu opštine u propisanom roku i na službenim jezicima:

1. Srednjoročni okvir budžeta, u avgustu nakon opštini je dužan da ga usvoji do kraja jula;
2. Godišnji plan budžeta treba da bude objavljen u septembru, jer je dužan da ga usvoji do 1. septembra;
3. Spisak kapitalne investicije treba da budu objavljeni zajedno sa objavljivanjem godišnjeg opštinskog budžeta;

4. Periodični izvještaj (kvartalno) finansijski objavljuje se u toku meseca nakon kvartala koji se prijavio (ako je samo jedan izvještaj nije objavljen u roku predviđenom ovaj element se ocenjuje 0%)³¹;
5. Konačni finansijski izvještaj mora da bude objavljen tokom prvog kvartala naredne godine u godinu izvještaja, odnosno do kraja marta.

Pokazatelj meri učinak opštine razumno dobro za ove vrste usluga ili da objavi ključnih dokumenata opšteg interesa za građane. Problemi mogu da nastanu u obračunavanju objavljivanja grupnih dokumenata, periodičnih izvještaja, čiji broj nije određen, a konačan finansijski izvještaj koji ne mogu biti objavljena na vreme za SUUO izveštavanje.

Ovaj pokazatelj pripada praga pokazatelja i ispunila uslove plana u okviru kalendarske godine. Za ovaj pokazatelj je prijavio samo za datu kalendarsku godinu i relevantne godine izveštavanja.

Podaci. Za potpunu informaciju koja je potrebna da se okupe pokazatelje 2.2.3 5 različitih vrsta podataka iz elektronske zvaničnom sajtu opštine:

- 1). Datum objavljivanja Srednjoročnog budžetskog okvira,
- 2). Datum objavljivanja godišnjeg plana budžeta opštine,
- 3). Datum objavljivanja spiska za kapitalne investicije,
- 4). Objavljivanje datum periodičnog finansijskog izvještaja (kvartalno),
- 5). Datum objavljivanja konačnog finansijskog izvještaja.

Obračun podataka koji prikazuju ovaj pokazatelj je veoma komplikovana i ne baš ne ukazuje na transparentnost opštine za svakog dokumenta. Svaki je dat dokumenata relevantnih pokazatelja i samo na nivou sonde može meriti pojedinačni rad opštine za ovih dokumenata. Međutim obračun integrisanih pokazatelja vrši se množenjem svakog datog 20 (objavljivanje svaki dati računa se kao 20% od završetka rada ili obavljanja opštine, prema ovoj specifikaciji:

1. Srednjoročni budžetski okvir 20%
2. Godišnji plan budžeta 20 %
3. Lista kapitalnih investicija 20%
4. Periodični finansijski izvještaji (kvartalno) 20% (ako je samo jedan izvještaj nije objavljen u roku predviđenom ovaj element se ocenjuje 0 %)
5. Završni finansijski izvještaj 20 %

$$\text{Formula} = 20\% \times (\text{svaki objavljeni dokument}) = \%$$

Izvor podataka: elektronski zvanični sajt opštine, opštinsko Odeljenje za finansije, sekretar Skupštine opštine, opštinska arhiva. Verifikacija podataka vrši se preko zvaničnih dokumenata pet konačnom obliku dokumenata navedenih u prethodnom stavu sa istim dokumentima objavljenim na zvaničnom sajtu opštine.

Obrada i prikazivanje podataka vrši se u skladu sa traženim i odobrenom formatu za izveštavanje podataka u izvještaju o učinku opština za datu godinu.

³¹Zakon br. 03/1-048 o upravljanju javnim finansijama i odgovornostima, član 45, tačka 45.4

Pokazatelj 2.2.4	% objavljivanja dokumenata javnih nabavki opštine
-----------------------------------	--

Pokazatelj meri učinak transparentnosti jedinice lokalne samouprave u javnim nabavkama. Merenje učinka opštinske transparentnosti uključuje objavljivanje dva važna dokumenta za nabavku: godišnji plan nabavke i izveštaj o sprovođenju plana nabavki u predviđenom roku i na zvaničnim jezicima.

Opština u roku od mesec dana od slanja konačan plan nabavke za CAN (Zakon o javnim nabavkama (član 8), da ga objavi u zvaničnom sajtu opštine u vreme objavljivanja će se utvrditi. U zavisnosti od vremena donošenja i donošenje Zakona o budžetu. objavljivanje plana nabavki koju je Upravnog MJU uputstva za održavanje veb sajtova javnih institucija (član 9). Takođe opština u januaru naredne godine objavljuje godišnji izveštaj o sprovođenju plan javnih nabavki u datoj opštini za prethodnu godinu veoma precizan pokazatelj opštinskog učinka u izradi plan javnih nabavki i njen stepen realizacije opšteg interesa za građane.

Ovaj pokazatelj pripada praga pokazatelja i ispunila uslove plana u okviru kalendarske godine. Za ovaj pokazatelj je prijavio samo za datu kalendarsku godinu i relevantne godine izveštavanja.

Podaci. Za potpunu informaciju koja je pokazatelje 2.2.4 potrebna da se okupe 2 vrste elektronskih podataka sa zvaničnog sajta opštine:

- 1). Datum plana nabavki relevantnoj opštini i
- 2). Datum objavljivanja izveštaja o sprovođenju plana nabavki.

Pokazatelj se izračunava procenu svakog od objavljivanja dokumenata za 50%. To znači:

- Objavljivanje godišnjeg plana nabavki na zvaničnom sajtu opštine do roka, procenjuje na 50% opštinskog učinka za ovaj pokazatelj i
- Objavljivanje izveštaja o sprovođenju plana nabavki na zvaničnom sajtu opštine dotičnog do krajnjeg roka, procenjuje na 50% opštinskog učinka za ovaj pokazatelj.

Formula: $50\% \times (\text{svaki objavljeni dokument}) = x \%$

Izvor podataka: zvanični elektronski sajt opštine, odeljenje za javne nabavke, sekretar Skupštine opštine, opštinska arhiva. Verifikacija podataka vrši se putem zvaničnih dokumenata formiraju dve poslednje dokumente navedene u prethodnom pasusu sa istim dokumentima objavljenim na zvaničnom sajtu opštine.

Obrada i prikazivanje podataka vrši se u skladu sa traženim i odobrenom formatu za izveštavanje podataka u izveštaju o učinku opština za datu godinu.

Pokazatelj 2.2.5	% realizacije zahteva građana za pristup u javnim dokumentima
-----------------------------------	--

Pokazatelj meri stepen realizacije zahteva građana za pristup zvaničnim (javnim) dokumentima, u skladu sa zakonskim odredbama o pristupu javnim dokumentima (Zakon br. 03/L-215 o pristupu javnim dokumentima,

Administrativno uputstvo br. 01/2015 o transparentnosti opština).

Pravo na pristup javnim dokumentima garantuje se u osnovnim aktima države "svako ima pravo na pristup javnim dokumentima" i "dokumente institucija i javnih organa državne vlasti su javni, osim informacija koje oni su ograničene zakonom, zbog privatnosti, poslovnih tajni ili bezbednosti klasifikacije" (Ustav Republike Kosovo Član 41).

Pristup zvaničnim dokumentima znači pristup svim informacijama zabeležen u bilo kom obliku, koji su izrađeni ili i u posedu javnih institucija. Službeni dokument je svaki službeni dopis služi za dokazivanje ili da dokažu nešto, bez obzira na fizičkom obliku ili karakteristike, pisani tekst ili štampanih, mape, planovi, fotografije, crteži, skice, radnim materijalima, kao i snimaka glas, magnetni ili elektronski, optički snimaka ili video snimke u bilo kom obliku, i prenosni oprema za automatsku obradu podataka sa fiksne i prenosne memorije za skladištenje podataka u digitalnom obliku (član 3.1.2 Zakona br. 03/L-215)

Ovaj pokazatelj spada u pokazatelje rezultata i zahteva izvršenih u kalendarske godine. Za ovaj pokazatelj je prijavio samo za datu kalendarsku godinu i relevantne godine izveštavanja.

Podaci. Za potpunu informaciju koja pokazatelje 2.2.6 potrebno je da se okupe 2 vrste podataka:

- 1). Broj zahteva građana za javni pristup dokumentima relevantnim opštine u toku godine i
- 2). Broj dokumenata koji je opština u potpunosti ili delimično zahtev za pristup prema zahtevu.

Pokazatelj se izračunava tako što se broj dokumenata da je opština dala pristup na zahtev u potpunosti ili delimično sa ukupnim brojem zahtjeva za pristup relevantnim jezika u zvaničnim dokumentima, pomnoži sa 100.

$$\text{Formula: } \frac{\text{Podatak 2}}{\text{Podatak 1}} \times 100$$

S obzirom na vreme zakonski zahtevi za rukovanje iz opština za pristup službenim dokumentima je drugačiji, potrebno je da elektronski programski napraviti kategorisanje predmeta u skladu sa zakonskim uslovima, tako da se podaci biti tačni u izveštajima ili ulaz podaci sistem (elektronski programski) od strane odgovornih lica. Primer: svi zahtevi za pristup službenim dokumentima da se dozvoli pristup u roku od sedam (7) dana pasti u posebnu kategoriju u elektronskom sistemu, dok su oni koji treba dati pristup u roku od 30 dana, spadaju u drugu kategoriju tako na.

Izvor podataka: UCGO, Kancelarija za informisanje opštine. Verifikacija podataka vrši se na listi zahteva građana za pristup zvaničnim dokumentima, primljene ili protokolisane u UCGO, zvanična dokumenta za dobijanje dozvole ili odobrenja zahtjeva za pristup odgovarajućem službenom dokumentu.

Obrada i prikazivanje podataka vrši se u skladu sa traženim i odobrenom formatu za izveštavanje podataka u izveštaju o učinku opština za datu godinu.

Pokazatelj 2.2.6 % ispunjavanja kriterijuma zvaničnog elektronskog sajta opštine

Pokazatelj meri stepen saglasnosti sa zakonskim obavezama prema opštini za standardnoj formi i sadržaju službene elektronske sajtu, uključujući tehničko održavanje i popunjavanje traženih informacije koje su navedene od strane Administrativnog uputstva Br. 01/2015 na zvaničnom sajtu javnih institucija.

Elektronski zvanični sajt opštine je osnovno sredstvo kojim opština je dužna da objavi informacije koje su potrebne za oblast opštinske transparentnosti. Pokazatelj meri tačno ukoliko opština je osnovala i vršila snabdevanje ili snabdeva neophodnim informacija za zvaničnih dokumenata, najvažniji kanal za službenu komunikaciju sa javnošću (zvaničnom sajtu opštine), prema standardnom spisku (vidi spisak u poslednji pasus) koji odražava poštovanje prema standardnoj formi i sadržaju službene elektronske sajtu.

Veoma precizan pokazatelj mera učinka opštine ukoliko poštuju zvaničnu standardnog formata i sadržaja standarda informacije koje zahteva Administrativnog uputstva br. 01/2015 i posebno navesti sadržaj informacije u ovom dokumentu. Ispunjenje kriterijuma ima veze sa poštovanje zvaničnih jezika na zvaničnom sajtu odgovarajuće opštine.

Ovaj pokazatelj spada u pokazatelje za proizvodnju i ispunili kriterijume u okviru kalendarske godine. Za ovaj pokazatelj je prijavio samo za kalendarskoj godini i relevantne godini.

Podaci. Za potpunu informaciju koja pokazatelje 2.2.6 potrebno je da se okupe 20 vrste podataka, kao sledeće:

1. Grb Republike Kosova i zvanični naziv institucije;
2. Puna adresa institucije;
3. Broj telefona i e-mail adresu za kontakt;
4. Plan rada za kalendarsku godinu institucije;
5. Misija i funkcije institucije, uključujući i institucije u nadležnosti;
6. Organizaciona šema institucije, uključujući i institucije u nadležnosti;
7. Osnovno zakonodavstvo za organizaciju, rada i funkcije relevantne institucije;
8. Nacrt normativnih akata u svrhu javne rasprave, u skladu sa zakonskim normama u procesu izrade zakona;
9. Ažurirani podaci o javnoj delatnosti ustanove;
10. Strategije i drugi dokumenti odobrenih politika, obim i funkcionisanje javnosti;
11. Podaci za biografijama visokih rukovodioca javne institucije;
12. Ime, broj telefona i adresa zvaničnog e-mail rukovodiocima jedinica unutar institucije;
13. Informacije u obliku tabele u vezi sa svim dozvolama i postojeće licence koje se izdaju, suspendovani ili ukidaju javne institucije, kao što je definisano u važećem zakonu o sistemu dozvola i licenci i drugih usluga koje pruža javne institucije, uključujući sve informacije podržava aplikaciju ili prijem servisa;
14. Detaljan spisak pruženih usluga od strane javnih institucija, kao što su licence, dozvole, odobrenja, sertifikata ili drugih javnih službi, koji ce obuhvatiti:
 - Procedure i uslovi za njihovo sticanje;
 - Dokumentacija potrebna i troškovi usluga;
 - Zahtev za svaku uslugu i sastanka sa vodič;
 - Obavezno rok za odgovore na tražene usluge;

- Rok i organ, gde je žalba u slučaju odbijanja da odgovori ili zato što nije služiti u roku zakonski obavezujući;
- 15. Godišnji izveštaji institucije;
- 16. Odobreni godišnji budžet;
- 17. Podaci za troškove institucije;
- 18. Elektronska arhiva informacije o instituciji;
- 19. Forum za komunikaciju sa javnošću (građana), da se dobije mišljenje o određenim temama;
- 20. Godišnji plan javnih nabavki

Pokazatelj se izračunava procenu ispunjenosti svakog data u zvaničnom sajtu opštine, sa liste visokog bodovanja, sa 5% prema sledećoj formuli:

$$\text{Formula: } 5\% \times (\text{svaki zatraženi podatak u zvaničnom sajtu}) = x \%$$

Izvor i verifikacija podataka je zvanični elektronski sajt opštine. Obrada i predstavljanje podataka vrši se u skladu sa traženom formatu i odobreno izveštavanje podataka o opštinskom izveštaju o učinku za datu godinu.

Obrada i prikazivanje podataka vrši se u skladu sa traženim i odobrenom formatu za izveštavanje podataka u izveštaju o učinku opština za datu godinu.

Rezultat 2.3

Obezbeđivanje odgovornosti i poštovanje zakonskih rokova u procesima Skupštine opštine

Rezultat predstavlja dostignuće koju opština cilja u obezbeđivanju odgovornost i poštovanju zakonskih rokova u pitanjima u kojima je uključena Skupština opštine kao najviši organ. Opštinske vlasti su obavezne da sprovode zakonske odredbe koje se odnose na lokalnu samoupravu, počevši sa izradom i usvajanjem budžeta, kao i kvartalnim izvještajima o budžetu i izvještajima gradonačelnika. Takođe, opštinske vlasti su obavezne da obezbede unutrašnju odgovornost, pri čemu izvršne vlasti su dužne da izveštavaju pred skupštinom u skladu sa zakonom, u cilju obezbeđivanja uključenosti zainteresovanih strana zastupljenih u obliku odbornika u skupštini.

Rezultat sadrži u sebi proizvode opštinskih radnji koje se odnose na izvršavanje obaveza pred skupštinom, kao i obaveza same skupštine, kako bi se obezbedila odgovornost i transparentnost, kao i obezbeđivanja donošenja odluka u skladu sa interesima građana opštine.

Glavni cilj ovog rezultata je da se obezbedi odgovornost izvršnih vlasti opštine pred skupštinom opštine, kao i pravovremeno uključivanje skupštine opštine u pitanjima od interesa za razvoj politika, kao i aspektima finansijskog nadzora počevši od usvajanja budžeta, a kasnije i uključivanje skupštine opštine u nadzoru potrošnje budžeta kroz predstavljanje kvartalnih izveštaja, kao i izveštavanja gradonačelnika pred skupštinom opštine. Takođe se zahteva rezultat u pogledu upravljanja učinka opštine, pri čemu se ocenjuje predstavljanje godišnjeg izveštaja SUUO-a za raspravu pred Skupštinom opštine.

Merenje stepena dostignuća ovog rezultata vrši se kroz četiri pokazatelja: 2.3.1; 2.3.2; 2.3.3; i 2.3.4;

Pokazatelj 2.3.1

% blagovremenog usvajanja predloga godišnjeg opštinskog budžeta od Skupštine opštine

Ovaj pokazatelj ima za cilj da meri stepen ispunjenosti zakonske obaveze opštinskih organa u vezi sa izradom i usvajanjem dokumenta predloga godišnjeg opštinskog budžeta od skupštine opštine. Akt merenja ispunjenosti u tekućoj fiskalnoj godini odnosi se na prethodnu fiskalnu godinu, u kojoj se planiranje i usvajanje budžeta treba izvršiti za navedeni period pre godine na koju se odnosi budžet (n-1)! Na ovaj način se procenjuje rad na izradi i usvajanju budžeta tekuće fiskalne godine, vršenjem merenja poštovanja rokova u prethodnoj godini. Sa godinom u kontekstu ovog pokazatelja, podrazumeva se fiskalna godina, osim ako nije drugačije naznačeno. Gde (n-1) znači, n = tekuća godina, dok n-1 znači prethodna godina (fiskalna)! Pokazatelj meri procenat postignuća za usvajanje dokumenta predloženog budžeta od skupštine opštine u određenom zakonskom roku! Pravni opis postupaka izrade i usvajanja predloga dokumenta godišnjeg opštinskog budžeta proizilazi iz opšteg zakona o upravljanju javnim finansijama³², dok nadležnost proizilazi iz zakona o lokalnoj samoupravi³³. Odnosno, pokazatelj ima za cilj merenje ispunjenja zakonske odredbe, pri čemu bi dokument predloženog opštinskog budžeta za narednu fiskalnu godinu trebao biti predstavljen skupštini opštine najkasnije do 1. septembra i usvojen do 30. septembra godine koja prethodi. Time se obezbeđuje artikulacija budžeta kroz koordinaciju sa centralnim nivoom, sa postupkom planiranja budžeta Ministarstva finansija, pri čemu je zakonska obaveza opština do 30. septembra dostave usvojene predložene budžete od skupštine opština. Predlog budžeta koji skupština opštine nije usvojila do 30. septembra za potrebe SUOU-a smatra neusvojenim čak i ako je usvojen nakon tog datuma. Pokazatelj vrlo tačno meri sprovođenje ove zakonske obaveze kako bi se osigurala koordinacija sa planiranjem i raspodelom budžeta od centralnog nivoa za lokalni nivo, što indirektno osigurava kontinuitet rada opštine, finansiranje aktivnosti, ulaganja i pružanja usluga građanima. Takođe, obezbeđena je i planirana opštinska aktivnost, koja se postiže na osnovu strukturiranog postupaka konsultacija sa zainteresovanim stranama (demokratskim postupkom) na nivou nadležnosti koje imaju opštine. Dok na direktan način meri odgovornost opštinskih vlasti u oblasti lokalnih javnih finansija, jer se budžet agregira i odražava sve oblasti i aktivnosti opštinskih organa. Merenje ispunjenja ovog pokazatelja direktno informiše ishod, osiguravajući blagovremeno uključivanje SO u politička i pravna pitanja; kao i u oblasti Opštinske transparentnosti za postignuća i odgovornost opštinskih vlasti za popunjavanje i usvajanje predloženog budžeta u predviđenim zakonskim rokovima, obezbeđujući artikulaciju i koordinaciju sa centralnim nivoom planiranja i raspodelu budžeta, kao i jasnoću i održivost funkcionisanja opštine u tekućoj godini!

Ovaj pokazatelj spada u kategoriju graničnih pokazatelja i ispunjen je prema zahtevima plana u odgovarajućoj kalendarskoj godini. O ovom pokazatelju se izveštava samo za odgovarajuću kalendarsku godinu i odgovarajuću godinu izveštavanja, stoga je to nominalni ili nekumulativni pokazatelj i počinje sa nulom vrednošću (0) za svaku izveštajnu godinu.

Podaci. Podaci su na raspolaganju i za ispunjavanje pokazatelja potrebni su podaci, što je naznačeno prema sledećoj kvantifikaciji:

1. procenat zasnovan na izveštavanju – usvajanje pre 30. septembra

Određivanje vrednosti pokazatelja se vrši prema preliminarnoj kvantifikaciji akta o usvajanju dokumenta predloga opštinskog godišnjeg budžeta, što je 100% ako je usvojen pre 30. septembra (uključujući i 30. septembar) prethodne fiskalne godine referirajući se trenutnoj godini (tekućoj) kada je podnesen izveštaj.

Formula: 100% za usvojeni dokument, i 0% ako ne postoji dokument koji je usvojen pre 30. septembra.

Izvor podataka. Podaci se nalaze u arhivi i sekretarijatu skupštine opštine, kao i u ministarstvu finansija.

³² Br. 03 / L-048 O UPRAVLJANJU JAVNIM FINANSIJAMA I ODGOVORNOSTIMA

³³ ZAKON BR. 03/L-040 O LOKALNOJ SAMOUPRAVI

Podaci se proveravaju kroz usvojene i protokolirane zapisnike, obaveštenja, dnevni red konsultacija usvojenih i objavljenih opštinskih akata za usvajanje dokumenta predloženog opštinskog budžeta kao i u komuniciranim aktima za usvajanje predloga budžeta u ministarstvu finansija.

Obrada i odražavanje podataka vrši se u skladu sa zahtevanim i usvojenim formatom izveštavanja podataka u izveštaju o učinku opština za odgovarajuću godinu.

Pokazatelj 2.3.2 % rasprava o izveštaju o budžetu od strane skupštine opštine za prethodnu godinu

Ovaj pokazatelj ima za cilj da meri stepen ispunjenosti zakonske obaveze opštinskih organa u vezi sa predstavljanjem i raspravom pred skupštinom opštine tromesečnih izveštaja o budžetu. Izveštaji o budžetu trebaju biti podneseni na tromesečnoj osnovi na raspravu (tromesečni izveštaji) u Skupštini opštine, odnosno izveštaji moraju biti predstavljeni skupštini od strane predsednika opštine. Akt merjenja ispunjenosti obaveze rasprave o tromesečnim izveštajima o budžetu pred Skupštinom opštine odnosi se na prethodnu fiskalnu godinu. Za merenje ovog pokazatelja potrebni su dokazi da je predsednik opštine podneo izveštaje o budžetu pred skupštinom opštine na svaka 3 prethodna meseca, najkasnije 30 dana od završetka tromesečnog izveštajnog perioda, u skladu sa zakonskom odredbom³⁴. Shodno tome, traži se merenje podnošenja 4 izveštaja o opštinskom budžetu unutar 1 fiskalne godine, za raspravu u skupštini opštine.

Na ovaj način procenjuje se rad na izradi i raspravi 4 mesečna izveštaja o budžetu, i shodno tome prezentaciji za diskusiju o radu u upravljanju budžetom iz prethodne godine. Predstavljanje pred Skupštinom podrazumeva da prilikom predstavljanja skupština ima mogućnost i obavezu da diskutuje i deluje u okviru obaveza koje ima skupština opštine kao najviši organ opštine u vezi sa radom predsednika i izvršne vlasti u sprovođenju budžeta. Odnosno, skupština opštine ima mogućnost da četiri puta mesečno razmotri, na redovnoj tromesečnoj osnovi, učinak opštinskih organa u sprovođenju budžeta ili odgovornost organa u upravljanju opštinskim finansijama. Sa godinom u kontekstu ovog pokazatelja, podrazumeva se fiskalna godina, osim ako nije drugačije naznačeno. Gde (n-1) znači, n = tekuća godina, dok n-1 znači prethodna godina (fiskalna). Pokazatelj meri procenat dostignuca da se u skupštinsku skupštinu podnesu celokupna 4 izveštaja o opštinskom budžetu u zakonski određenim rokovima! Pravni opis postupka izrade i izveštavanja pred opštinskom skupštinom tromesečnog izveštaja o budžetu, kao i sadržina i organizacija izveštaja potiču iz opšteg zakona o upravljanju javnim finansijama³⁵, dok nadležnost proizlazi iz Zakona o lokalnoj samoupravi³⁶. Naime, pokazatelj ima za cilj merenje ispunjenosti zakonske odredbe, pri čemu se dokument izveštaj tromesečnog opštinskog budžeta za prethodni fiskalni period (tri meseca) treba predstaviti skupštini opštine najkasnije 30 dana nakon završetka tromesečnog perioda za koji se prijavio. Ovo obezbeđuje koordinaciju i održivost budžeta između aktivnosti opštine, prihoda i rashoda, kao i sa centralnim nivoom, putem izveštavanja Ministarstvu finansija, odnosno zakonska odredba obavezuje predsednika opštine da prilikom dostavljanja tromesečnog izveštaja o budžetu pred skupštinu podnese kopiju izveštaja i Ministarstvu finansija u istom roku (najkasnije 30 dana nakon završetka tromesečja) prilikom podnošenja trogodišnjeg izveštaja o budžetu Skupštini. Fiskalna godina za opštinske vlasti počinje 1. januara, a rok izveštavanja za tromesečni budžet je sledeći: 31. januar, 30. april, 31. jul, 31. oktobar. Tromesečni izveštaji o budžetu koji se dostavljaju Skupštini nakon rokova (datuma) prema odgovarajucim periodima za potrebe SUOU-a smatraju se neprijavljenim Skupštini, čak i ako predsednik podnese izveštaj nakon ovih datuma.

Pokazatelj tačno meri sprovođenje ove zakonske obaveze kako bi osigurao nadzor i davanje odgovornosti izvršne vlasti pred opštinskom skupštinom, što indirektno osigurava kontinuitet rada opštine, finansiranje aktivnosti, ulaganja i pružanje usluga građanima. Takođe, obezbeđena je i planirana opštinska aktivnost, koja se postiže na osnovu strukturiranog postupka konsultacija sa zainteresovanim stranama (demokratskim postupkom) na nivou nadležnosti koje imaju opštine. Dok s pravom meri odgovornost opštinskih vlasti u oblasti

34 Br. 03/L-048 O UPRAVLJANJU JAVNIM FINANSIJAMA I ODGOVORNOSTIMA

35 Br. 03/L-048 O UPRAVLJANJU JAVNIM FINANSIJAMA I ODGOVORNOSTIMA

36 Zakon Br. 03/ L-040 O LOKALNOJ SAMOUPRAVI

lokalnih javnih finansija, jer sprovođenje budžeta odražava sve oblasti i aktivnosti opštinskih vlasti u upravljanju prihodima i rashodima i na taj način osigurava finansijsku održivost opštine.

Merenje ispunjenja ovog pokazatelja direktno informiše ishod, osiguranje blagovremenog uključivanja SO u politička i pravna pitanja; kao i oblast Opštinske transparentnosti, za dostignuća i odgovornost opštinskih vlasti u izradi i sprovođenju davanja odgovornosti pred skupštinom opštine, u skladu sa zakonskim rokovima.

Ovaj indikator spada u kategoriju graničnih pokazatelja i ispunjen je prema zahtevima plana u odgovarajućoj kalendarskoj godini. O ovome pokazatelju se izveštava samo za odgovarajuću kalendarsku godinu i odgovarajuću godinu izveštavanja, stoga je to nominalni ili nekumulativni pokazatelj i počinje sa nulom vrednošću (0) za svaku izveštajnu godinu.

Podaci. Podaci su na raspolaganju, i za ispunjavanje pokazatelja potrebna su četiri podatka:

1. procenat zasnovan na četvrtom izveštavanju – 4 tromesečje pre 31. januara
2. procenat zasnovan na prvom izveštavanju – 1 tromesečje pre 30. aprila
3. procenat zasnovan na drugom izveštavanju – 2 tromesečje pre 31. jula
4. procenat zasnovan na trećem izveštavanju – 3 tromesečje pre 31. oktobra

Određivanje vrednosti pokazatelja vrši se prema preliminarnoj kvantifikaciji o aktima izveštavanja tromesečnog izveštaja opštinskog budžeta, što predstavlja 25% za izveštaje koji su predstavljeni pre odgovarajućih datuma za svaki od četiri izveštaja.

Formula: $(4 \cdot 25\%)$ za predstavljeni izveštaj, i 0% ako dokument nije dostavljen pre odgovarajućih datuma.

Izvor podataka. Zapisi se nalaze u kancelariji predsednika opštine, arhivu i sekretarijatu Skupštine opštine, komisiji skupštine opštine za ekonomiju i finansije, službenoj internet stranici opštine, kao i Ministarstvu finansija. Dokument sa kojeg se prikupljaju podaci kako bi se ispunili zahtevi za izveštavanje trebao bi biti službeni dokument u smislu da mora biti protokoliran.

Podaci se proveravaju putem usvojenih i protokoliranih zapisnika, obaveštenja, dnevnog reda konsultacija i tromesečnih izveštaja o opštinskom budžetu, kao i akata koji su komunicirani za rad skupštine u vezi sa tromesečnim izveštajem o budžetu, kao i kopiju tromesečnog izveštaja o budžetu dostavljenom Ministarstvu finansija.

Obrada i odražavanje podataka se vrši u skladu sa zahtevanim i usvojenim formatom izveštavanja podataka u izveštaju o učinku opština za odgovarajuću godinu.

Pokazatelj 2.3.3	% rasprave o Izveštaju o opštinskom učinku od strane Skupštine opštine za prethodnu godinu
-------------------------	---

Ovaj pokazatelj ima za cilj da meri stepen ispunjenosti **zakonske** obaveze opštinskih organa u vezi sa prezentacijom i raspravom pred opštinskom skupštinom o rezultatima učinka opštine SUOU. **Uslovljeno na pravnoj osnovi - ako se blagovremen izradi AU.** Podnošenje Izveštaja SUOU i rasprava u Skupštini opštine je zakonska obaveza

Akt merjenja ispunjavanja obaveze za razmatranje izveštaja SUOU pred Skupštinom opštine odnosi se na prethodnu godinu, pošto se sam izveštaj SUOU za narednu godinu odnosi na podatke prikupljene za

prethodnu godinu. Radi merenje ovog pokazatelja neophodni su dokazi da se izveštaj SOUO predstavi kao tačka dnevnog reda pred Skupštinom opštine, najmanje do 30. juna. Shodno tome, neophodno je merenje za podnošenje SUOU izveštaja tokom naredne godine kada je izveštaj objavljen, odnosno predstavljanje izveštaja SOUO pred Skupštinom opštine na raspravu. Na taj način procenjuju se dostignuća opštine koja su prikazana ka rezultat u okviru SUOU-a, odnosno predstavlja se rasprava o radu u upravljanju uslugama i aktivnostima opštinskih vlasti. Presentacija pred Skupštinom znači da skupština prilikom predstavljanja ima mogućnost i obavezu da diskutuje i postupa u okviru obaveza skupštine opštine kao najvišeg organa opštine u vezi sa radom predsednika opštine i izvršne vlasti na poboljšanju ili pogoršavanju u oblastima, rezultatima i odgovarajućim pokazateljima. Odnosno, skupština opštine ima priliku da jednom godišnje redovno razmatra učinak opštinskih organa u sprovođenju mandata u interesu unapređenja usluga za građane. Sa godinom u kontekstu ovog pokazatelja, podrazumeva se prethodna godina, kao godina kada je meren prikaz rasprave, što implicira da se sam učinak prikazan u izveštaju SUOU-a odnosi na n-2, periodu od pre dve godine. Pravni okvir za prezentacije i rasprave pred skupštinom opštine dokumenta SUOU-a potiču iz Uredbe XXX, koji reguliše aspekt strukture izveštavanja zajedno sa opštinskim obavezama za prikupljanje, proveru i prijavljivanje podataka prema utvrđenim vremenskim rasporedima. Odnosno, pokazatelj ima za cilj da meri ispunjenje zakonske odredbe, pri čemu objavljeni dokument izveštaj SUOU-a za prethodni period (1 godinu) treba da bude predstavljen skupštini opštine najkasnije do 30. juna u godini kada je izveštaj objavljen. Stoga, je prezentacija pred skupštinom dokazana kao tačka dnevnog reda, u usvojenim i protokolovanim zapisnicima skupštine opštine. Godina za opštinske vlasti počinje 1. januara i završava se 31. decembra. Za potrebe SUOU-a, smatra se neprijavljenom Skupštini čak i ako je izveštaj SUOU-a dostavljen na raspravu posle 30. juna u godini objavljivanja.

Pokazatelj meri veoma precizno sprovođenje ove zakonske obaveze za pružanje nadzora i davanja odgovornosti opštinskih izvršnih organa pred skupštinom opštine, i na taj način posredno osigurava kvalitet i mere za stalno poboljšanje usluga, odnosno odražava na nivou skupštine opštine rezultat rada izvršnih organa skupštine opštine naspram istorijskih nivoa usluga pruženih od strane opštine, kao i naspram učinka drugih opština na Kosovu. Ona takođe pruža podsticaj za dijagnostiku i planiranje aktivnosti i opštinskih resursa, prema prioritetima, koristeći merenja rezultate merenja SUOU-a radi izdvajanja resursa na osnovu koordinacije između potreba građana, dugoročne opštinske strategije, i taktičkih i operativnih ciljeva za upravljanje razvojem. Dok na neposredna način tačno meri odgovornosti za dostignuca i zastoj opštinskih organa u oblasti svake od nadležnosti koje odgovaraju prema oblastima SUOU-a, jer pokazatelji oblasti pružaju informacije skupštini opštine za nivo učinka opštinskih vlasti za prethodnu godinu, otvarajući mogućnost skupštini da preduzme mere u vezi sa svakim nivoom kako bi se odgovorilo na zastoj ili preraspodelu resursa od pokazatelja koji su dostigli potrebne nivoe. Obezbeđujući predstavljanje u skupštini opštine izveštaj SUOU-a obezbeđuje održivu vezu između odlučivanja od političkog nivoa i nivoa izvršne vlasti, u cilju formulisanja i obezbeđivanja sprovođenja politika u interesu poboljšanja učinka opštinskih organa. Merenje ispunjenja ovog pokazatelja direktno informiše o ishodu, osiguravajući blagovremeno uključivanje SO u politička i pravna pitanja; kao i u oblasti opštinske transparentnosti, o dostignucima i odgovornosti opštinskih organa u predstavljanju rezultata SUOU-a i sprovođenju davanja odgovornosti pred skupštinom opštine, u skladu sa zakonskim rokovima. Ovaj pokazatelj spada u kategoriju graničnih pokazatelja i ispunjen je prema zahtevima plana unutar odgovarajuće kalendarske godine. O ovom pokazatelju se izveštava samo za odgovarajuću kalendarsku godinu i odgovarajuću godinu izveštavanja, stoga je on nominalni ili nekumulativni pokazatelj i počinje sa nulom vrednošću (0) svake izveštajne godine.

Podaci. Podaci su na raspolaganju i za ispunjavanje pokazatelja potreban je samo jedan podatak:

1. procenat zasnovan na zapisnicima skupštine opštine - sa tačkom dnevnog reda rasprava o izveštaju SUOU-a pre 30. juna.

Određivanje vrednosti pokazatelja se vrši prema preliminarnoj kvantifikaciji akta o prijavljivanju rada skupštine sa tačkom dnevnog reda, raspravi o izveštaju SUOU-a, što je 100% za radni izveštaj skupštine opštine pre 30. juna.

Formula: 100% za izveštaj SUOU dostavljen za raspravu u skupštini opštine, i 0% ako ne postoji dokument koji je dostavljen pre 30. juna.

Izvor podataka. Podaci se nalaze u kancelariji predsednika opštine, arhivi i sekretarijatu skupštine opštine, opštinskog službenika za koordinaciju SUU-a, službenoj internet stranici opštine.

Podaci se proveravaju kroz zapisnike, obaveštenja, dnevni red sednica skupštine opštine i objavljenim aktima o radu skupštine.

Obrada i odražavanje podataka vrši se u skladu sa zahtevanim i odobrenim formatom izveštavanja podataka u izveštaju o učinku opština za odgovarajuću godinu.

Pokazatelj 2.3.4 % sednica SO uz učešće predsednika opštine

Ovaj pokazatelj ima za cilj da meri stepen učešća predsednika opštine na sednicama skupštine opštine. Pravni okvir obavezuje predsednika da najmanje dva puta godišnje podnosi izveštaj Skupštini o ekonomskim i finansijskim pitanjima opštine, kao i o realizaciji investicionih planova. Predsednik je takođe obavezan da se pojavljuje na sednicama skupštine kad god skupština to zatraži od predsednika.

Zakon takođe sankcioniše minimalni broj sastanaka skupštine opština, u najmanje 10, dok sastanci nad ovim minimumom su u diskreciji skupštine. U tom kontekstu, pokazatelj ima za cilj da meri učešće predsednika na skupštinskim sastancima za koje je obavezan, kako po minimalnom broju pojavljivanja pred skupštinom, tako i na sednicama u kojima je pozvan da prisustvuje. U svrhu merjenja prisustva predsednika, za potrebe ovog pokazatelja, osnov za učešće predsednika na sednicama skupštine opštine uzet je broj 10 kao obavezan broj sednica skupštine. Akt merjenja ispunjavanja obaveze za učešće predsednika opštine na sednicama skupštine opštine, odnosi se na prethodnu godinu. Za merenje ovog pokazatelja neophodni su dokazi o broju sednica Skupštine opštine i dokazi o učešću predsednika opštine na sastancima skupštine opštine. Na ovaj način, ocenjuje se poštovanje predstavnika građana opštine od strane predsednika opštine kao suštinski korak u povećanju transparentnosti i odgovornosti. Učešće predsednika opštine povećanjem transparentnosti i odgovornosti dovodi do poboljšanja upravljanja uslugama u interesu građana od strane opštinskih vlasti. Pojavljivanje pred Skupštinom znači da Skupština ima mogućnost i obavezu da diskutuje i razmatra i postupa u okviru obaveza koje ima kao najviši organ opštine u vezi sa radom predsednika u poboljšanju ili pogoršanju o uslugama za građane. Uz reč "godina" u kontekstu ovog pokazatelja podrazumeva se prethodna godina, kao godina kada aktuelno učestvovao ili ne, predsednik opštine na sednicama skupštine opštine. Pokazatelj meri procenat postignuća za učešće predsednika opštine na sednicama skupštine opštine, na osnovu predrasuda za održavanje najmanje 10 redovnih sednica skupštine opštine, gde se u pogledu učešća nalaze 2 obavezna izveštaja predsednika opštine pred skupštinom. Pokazatelj ne meri kvalitet učešća predsednika na sednicama skupštine opštine, odnosno ne meri njegov doprinos koji predsednik opštine daje skupštini opštine prilikom učestvovanja sednici, bez prejudiciranja kvaliteta učestvovanja, bez obzira da li je učestvovao ili ne. Godina za opštinske vlasti počinje 1. januara i tom prilikom prva sednica skupštine smatra se prvom sednicom nakon 1. januara te godine, a poslednja sednica godine se ona koja se održava pre 31. decembra izveštajnu godinu. Za potrebe SUU-a uzima se kao ne učestvovanje na sednicama skupštine čak i ako predsednik opštine izveštava putem podnošenja pisanog izveštaja u kojem predsednik nije lično prisutan na sednici/sednicama skupštine opštine. Pokazatelj pravilno meri sprovođenje ove zakonske obaveze o bezbednosti nadgledanja i odgovornosti prema izvršnim vlastima opštine pred skupštinom opštinom, tom prilikom indirektno se obezbeđuje kvalitet i mere kontinuiranog poboljšanja usluga, odnosno se na nivou skupštine opštine odražava rezultat rada izvršnog organa opštine. Merenje ispunjavanje ovog pokazatelja direktno objavljuje rezultat, osiguravanje uključivanja SO na vreme na političkim i pravnim pitanjima; kao i u oblasti Opštinske transparentnosti, za postignuća i odgovornost predsednika opštine u njegovoj/njenoj pojavljivanju pred Skupštinom opštine, u skladu sa zakonskim zahtevima. Ovaj pokazatelj spada u kategoriju praga pokazatelja i ispunjava se prema zahtevima plana u odgovarajućoj kalendarskoj godini. Za ovaj indikator izveštava se samo za odgovarajuću kalendarsku godinu i izveštajnu godinu stoga je normalan ili ne-kumulativni pokazatelj i počinje sa nulom vrednošću (0) svaku izveštajnu godinu.

Podaci. Podaci su dostupni i za ispunjavanje jednog pokazatelja potrebno jedan podatak:

1. broj sednica na kojima je predsednik opštine učestvovao

Određivanje vrednosti pokazatelja vrši se prema prethodnoj formuli za akt o izveštavanju broja učešća predsednika opštine na sednicama skupštine opštine. Ovde se računaju obavezna minimalna učestvovanja (2- godišnje) i sednicama skupštine opština u kojima se formalno dokumentuje učešće predsednika opštine. Pokazatelj predstavlja procenat učešća predsednika opštine na sednicama skupštine opštine u kontekstu 10 sednica opština kao minimalan broj obaveznih sednica skupštine.

Formula: $\frac{\text{podatak 1}}{10} \times 100$

Izvor podataka. Podaci se nalaze u kancelariji predsednika opštine, arhivu i sekretarijatu Skupštine opštine, na zvaničnoj internet stranici opštine.

Podaci se proveravaju kroz protokolisanih zapisnika sednica, dnevnog reda sednice skupštine opštine i u objavljenim aktima o radu skupštine.

Obrada i odražavanje podataka vrši se u skladu sa zahtevanim i odobrenim formatom izveštavanja podataka u izveštaju o učinku opština za tekuću godinu.

Rezultat 2.4

Obezbeđivanje antikorupcijskih mera u administraciji opštine

Rezultat predstavlja dostignuće koje opština cilja u obezbeđivanju antikorupcijskih mera i institucionalnog integriteta. Opštinske vlasti su obavezne da sprovode zakonske odredbe vezane za lokalnu samoupravu, kao i Zakon o civilnoj službi Kosova. U pogledu antikorupcije, opštinske vlasti su obavezne da osiguraju unutrašnju odgovornost, odnosno pred Skupštinom opštine u vezi sa godišnjim dostignućima za sprovođenje plana integriteta kao preventivne mere protiv korupcije. Takođe, opštinske vlasti su obavezne za sprovođenje Zakona o civilnoj službi u odnosu na opštinske službenike koji su uticani od pravosudnih organa.

Rezultat sadrži u sebi proizvode radnji opštinskih izvršnih vlasti koje se odnose na sprovođenje obaveza za izveštavanje pred Skupštinom, kao i obaveza u vezi sa opštinskim službenicima koji su uticani od pravosudnih organa.

Glavni cilj ovog rezultata je da se osigura odgovornost izvršnih vlasti pred skupštinom opštine, kao i pred pravosudnim organima.

Merenje stepena dostignuća ovog rezultata vrši se kroz dva pokazatelja: 2.4.1 i 2.4.2.

Pokazatelj 2.4.1

% predavljanje godišnjeg plana integriteta pred skupštinom opštine

Ovaj pokazatelj ima za cilj da meri stepen ispunjenosti obaveze od strane odgovornih opštinskih službenika za redovno izveštavanje o radu za sprovođenje plana integriteta, čime se osigurava transparentnost i davanje odgovornosti o anti korupcijskim merama predviđenim planom integriteta kao instrument za

sprečavanje korupcije. Odnosno za merenje sprovođenja zahteva koji proizilazi iz uredbe XXXX. Akt merenja ispunjavanja obaveze za prezentaciju i raspravu o godišnjem izveštaju o sprovođenju plana integriteta pred Skupštinom opštine odnosi se na prethodnu godinu jer se godišnje aktivnosti u okviru plana integriteta za narednu godinu odnose na prethodnu godinu. Za merenje ovog pokazatelja neophodni su dokazi da je godišnji izveštaj o aktivnostima u okviru sprovođenja plana integriteta predstavljen kao tačka dnevnog reda pred opštinskom skupštinom, najkasnije do pre zadnje sednice skupštine u unutar godine rada skupštine. Shodno tome, potrebno je merenje za predstavljanje godišnjeg izveštaja o aktivnostima u okviru sprovođenja plana integriteta, odnosno prezentacije godišnjeg izveštaja skupštini opštine na raspravu. Na taj način procenjuju se godišnja dostignuća opštine u okviru sprovođenja opšteg plana integriteta, stoga se predstavlja na raspravu i davanje odgovornosti o radu u upravljanju aktivnostima od strane opštinskih vlasti u okviru plana integriteta kao instrumenta za sprečavanje korupcije. Predstavljanje pred skupštinom, znači da je prilikom predstavljanja skupština ima mogućnosti i obavezu za diskusiju i rad u okviru obaveza koje ima skupština opštine kao najviši organ opštine u vezi sa radom predsednika i izvršnog dela na poboljšanju ili pogoršanju u oblastima koji se predviđene opštim planom integriteta. Odnosno, skupština opštine ima mogućnosti da redovno, jedanput godišnje razmotri učinak opštinskih organa u sprovođenju mandata u interesu poboljšanja aspekata koji se povezuju aktivnostima protiv korupcije i u korist građana. Sa godinom u kontekstu ovog pokazatelja, podrazumeva se prethodna godina, kao godina kada je mereno predstavljanje izveštaja, što implicira da je prikazani izveštaj odnosi na n-2, periodu od pre dve godine. Pravni okvir za postupak prezentacije i rasprave pred skupštinom opštine dokumenta godišnjeg izveštaja za sprovođenje plana integriteta, potiče iz Uredbe XXX, koja reguliše aspekt strukture izveštavanja. Odnosno, pokazatelj ima za cilj da meri ispunjenje zakonske odredbe, pri čemu dokument godišnji izveštaj plana integriteta za prethodni period (1 godišnji) treba da bude predstavljen skupštini opštine najkasnije do 30. decembra. Stoga, je prezentacija pred skupštinom dokazana kao tačka dnevnog reda, u usvojenim i protokolovanim zapisnicima skupštine opštine. Godina za opštinske vlasti počinje 1. januara, i rok izveštavanja je poslednji sastanak godine pre 31. decembra izveštajne godine. Za potrebe SUUO smatra se neprijavljenim pred skupštinom, čak i ako je izveštaj dostavljen na diskusiju nakon 31. decembra godine objavljivanja. Pokazatelj meri veoma tačno sprovođenje ove zakonske obaveze kako bi se osigurao nadzor i davanje odgovornosti izvršne vlasti pred skupštinom opštine, što indirektno obezbeđuje kvalitet i mere za stalno poboljšanje u oblasti borbe protiv korupcije. Takođe, osigurava se podsticaj za planiranje i budžetiranje aktivnosti i resursa opštine, na osnovu prikazanih utvrđenja u osnovnom planu integriteta kao okvira za delovanje u oblasti borbe protiv korupcije na opštinskom nivou. Osiguravanjem nastupa u skupštini opštine, godišnji izveštaj o aktivnostima za sprovođenje plana integriteta obezbeđuje stabilnu vezu između donošenja odluka na političkom i izvršnom nivou, sa ciljem formulisanja i obezbeđivanja sprovođenja politika u interesu poboljšanja učinka opštinskih vlasti u smislu integriteta.

Merenje ispunjenja ovog učinka direktno informiše ishod, Obezbeđivanje mera protiv korupcije u opštinskoj upravi; kao i u oblasti Opštinske transparentnosti, o dostignućima i odgovornosti opštinskih vlasti u sprovođenju prakse protiv korupcije i integriteta. Ovaj pokazatelj spada u kategoriju graničnih pokazatelja i ispunjen je prema zahtevima plana unutar odgovarajuće kalendarske godine. O ovom pokazatelju se izveštava samo za odgovarajuću kalendarsku godinu i odgovarajuću godinu izveštavanja, stoga je on nominalni ili nekumulativni pokazatelj i počinje sa nultom vrednošću (0) svake izveštajne godine.

Podaci. Podaci su na raspolaganju i za ispunjavanje pokazatelja potreban je samo jedan podatak:

1. procenat zasnovan na zapisnicima skupštine opštine - sa tačkom dnevnog reda rasprava o godišnjem izveštaju za sprovođenje plana integriteta pre 31. decembra.

Određivanje vrednosti pokazatelja se vrši prema preliminarnoj kvantifikaciji o aktu o prijavljivanju rada skupštine sa tačkom dnevnog reda, predstavljanju za raspravu godišnjeg izveštaja za sprovođenje plana integriteta, što je 100% za radni izveštaj skupštine opštine pre 31. decembra.

Formula: 100% za godišnji izveštaj za sprovođenje plana integriteta predstavljenog na raspravu u skupštini opštine, i 0% ako ne postoji dokument koji je dostavljen pre 30. decembra.

Izvor podataka. Podaci se nalaze u kancelariji predsednika opštine, arhivi i sekretarijatu skupštine opštine, opštinskog službenika za koordinaciju plana integriteta, službenoj internet stranici opštine.

Podaci se proveravaju kroz zapisnike, obaveštenja, dnevni red sednica skupštine opštine i objavljenim aktima o radu skupštine.

Obrada i odražavanje podataka vrši se u skladu sa zahtevanim i odobrenim formatom izveštavanja podataka u izveštaju o učinku opština za odgovarajuću godinu.

Pokazatelj 2.4.2 % suspendovanih opštinskih službenika u odnosu na optužbe podignute protiv njih

Ovaj pokazatelj ima za cilj da meri stepen ispunjenosti obaveze od strane odgovornih opštinskih službenika za suspendiranje opštinskih službenika koji se suočavaju sa optužbom za zloupotrebu dužnosti pred nadležnim sudovima na Kosovu. Odnosno da meri sprovođenje zahteva koji proističe iz člana 69, tačka 1 Zakona o Civilnoj službi Republike Kosovo, Akt merjenja ispunjavanja obaveze za suspendovanje opštinskih službenika uključenih u sudski postupak protiv njih, sa 50 % plate, odnosi se na odluke opštinskih vlasti za sprovođenje zakonske odredbe za optužene tokom godine o kojoj se izveštava. Za merenje ovog pokazatelja traži se dokaz koji su optuženi službenici opštine i sprovedeni akti o suspenziji, u ispunjenju predviđenih vremenskih rokova između datuma podizanja optužnice i datuma stupanja na snagu suspenzije sa 50 % plate; unutar radne godine opštine (kalendarska godina). Stoga, traži se merenje za postavljanje mere suspenzije službenika koji su uključeni u krivični postupak u okviru spiska opštinskih službenika koji su uključeni u krivični postupak u vezi sa vršenjem službene dužnosti. Na ovaj način procenjuju se godišnja dostignuća opštine u okviru sprovođenja aktivnosti vladavine prava pružanjem nepristrasnosti u pravnim postupcima za moguću zloupotrebu službenog položaja od strane opštinskih službenika koji se nalaze u krivičnom postupku koji je pokrenut protiv njih oko optužbe u vezi sa vršenjem službene dužnosti. Odnosno, opštinske vlasti su obavezne da sprovedu tačku suspenzije optuženih službenika, gde se od opštine traži sprovođenje mandata u interesu poboljšanja aspekata vezanih za aktivnosti u korist vladavine prava i protiv korupcije i za dobrobit građana. Sa godinom u kontekstu ovog pokazatelja podrazumeva se prethodna godina, odnosno godina koja se prijavljuje! Pravni okvir za postupak izricanja mere suspenzije proizilazi iz tačke 1. člana 69. Zakona³⁷, koji također reguliše aspekt rokova i oblika mere suspenzije. Odnosno, pokazatelj ima za cilj merenje ispunjavanja zakonske odredbe, pri čemu se akt o suspenziji službenika (sa optužnicom pred kosovskim sudovima) mora preduzeti i stupiti na snagu odmah. Stoga, opštinski službenik mora do datuma predviđenog uredbom, u evidenciji kancelarije za osoblje da se kategorizira kao suspendovan sa 50% plate. Gde se kategorizacija u opštinskoj kancelariji za osoblje dokazuje kao protokolovano i registrovano obaveštenje u evidenciji, odnosno postoji u komunikaciji i službenim evidencijama za mere suspenzije i efekata u smislu zabrane vršenja delatnosti službenika i izrečenim merama prema plati (smanjenju od 50 %). Za potrebe SUOU-a, izrečene mere suspenzije se smatraju nesprovedenim nakon prekoračenja predviđenih zakonskih rokova i ukoliko mera suspenzije nije u potpunosti sprovedena do predviđenog roka. Pokazatelj tačno meri sprovođenje ove zakonske obaveze radi osiguranja nepristrasnosti tokom postupaka pravosudnih organa u odnosu na opštinske službenike i tvrdnjama protiv njih, pri čemu se direktno obezbeđuje podrška transparentnosti i vladavini prava u delu koji pripala opštinskim vlastima, i indirektno obezbeđuje transparentnost i davanje odgovornosti u oblasti protiv korupcije. Takođe, obezbeđuje se podsticaj sprovođenju mera za suspenziju u slučajevima optužbi protiv opštinskih službenika, čime se obezbeđuje posvećenost integritetu i transparentnosti opštinskih vlasti u slučajevima optužnica protiv njenih službenika. Merenje ispunjenja ovog pokazatelja direktno informiše ishod, Obezbeđivanje mera protiv korupcije u opštinskoj upravi, o dostignućima i odgovornosti opštinskih vlasti u sprovođenju prakse protiv korupcije i integriteta. Ovaj pokazatelj spada u kategoriju graničnih pokazatelja i ispunjava se unutar odgovarajuće kalendarske godine. O ovom pokazatelju se izveštava samo za odgovarajuću kalendarsku godinu i odgovarajuću godinu izveštavanja, stoga je on nominalni ili nekumulativni pokazatelj i počinje sa nulom vrednošću (0) svake izveštajne godine.

³⁷ ZAKON BR. 03/L-149 ZAKON O CIVILNOJ SLUŽBI REPUBLIKE KOSOVO

Podaci. Podaci su na raspolaganju i za ispunjavanje pokazatelja potrebna su samo dva podatka:

1. broj opštinskih službenika optuženih od pravosudnih organa pred sudovima na Kosovu zbog zloupotrebe položaja
2. broj optuženih opštinskih službenika koji su suspendovani efektivnom merom u skladu sa odredbama potrebnim za suspenziju

Formula: $\frac{\text{podatak 2}}{\text{Podatak 1}} * 100$

Izvor podataka. Podaci se nalaze u kancelariji ovlasćenog lica opštine koji zbog razlika u organizacionoj semi negde može biti pravna kancelarija opštine, a negde predsednik opštine. Podaci takodje se prikupljaju u kancelariji za osoblje i arhivi opštine.

Podaci se proveravaju kroz obaveštenja, odluke i evidencije u kancelariji za osoblje.

Obrada i odražavanje podataka vrši se u skladu sa zahtevanim i odobrenim formatom izveštavanja podataka u izveštaju o učinku opština za odgovarajuću godinu.

OBLAST 3

LJUDSKA PRAVA, SOCIJALNE I PORODIČNE USLUGE

Naziv oblasti je "Ljudska prava, socijalne i porodične usluge". Ova oblast pokriva samo socijalna i ekonomska prava građana, kao i socijalne i porodične usluge koje pružaju opštine.

Socijalna zaštita je sama opštinska nadležnost je navedeno u članu 17 (k) Zakona br. 03/L-040 o lokalnoj samoupravi, koji predviđa pružanje porodičnih i drugih usluga socijalne zaštite, kao što je briga za ranjive, zaštita dece, briga o starijima, uključujući registraciju i licenciranje brigu o njima, zapošljavanje, isplatu plata i obuku stručnjaka socijalne zaštite. Ova oblast je veoma široka i regulisana od strane mnogih političkih i normativnih akata.

Socijalne i porodične zaštite je sadržano kao opštinska vlast prema članu 6. Zakona br. 02/L-17 o socijalnim i porodičnim uslugama i drugim relevantnim aktima. Elementi socijalnih i porodičnih usluga koje pokriva MRSZ nisu uključene u ovoj oblasti.

Ljudska prava su takođe imaju nadležnost opštine navedeno u članu 17 (i) Zakona br. 03 / L-040 o lokalnoj samoupravi, koji predviđa unapređenje i zaštitu ljudskih prava. Pored toga član 4.2 istog zakona navodi da svi opštinski organi obezbede da građani opštine uživaju sva prava i slobode bez obzira na rasu, nacionalnost, boju, pol, jezik, veroispovest, političko mišljenje ili drugo mišljenje, nacionalnog ili društvenog porekla, imovine, rođenja ili drugih okolnosti da uživaju jednaka prava i mogućnosti u komunalnim preduzećima na svim nivoima.

Merenje učinka opština za ljudska prava, Socijalna zaštita i porodica su veoma važni za opštine da se identifikuju prednosti i slabosti koje su navedene u pružanju ovih usluga i mera koje su potrebne da reši mnoge osetljive probleme ovog polja. Za MALS je važno da se identifikuju zajedničke akcije sa ministarstvima, opštinama i drugim zainteresovanim stranama da reše probleme i promovišu ljudska prava i poboljša blagostanje organa lokalne samouprave. Takođe rezultati opštinskog učinka su u direktnoj vezi sa Ministarstva rada i socijalne zaštite (MRSZ), da prati razvoj u ovoj oblasti redefinisati prioritete za budućnost (Uredba br 02/2011 od MRSZ). Tako indirektno, merenje učinka, ima uticaj na zdravlje i Ministarstvo obrazovanja i drugih zainteresovanih strana.

Zbog toga kroz ovu oblast je namenjen za merenje ravnopravnosti i zaštite od diskriminacije građana i pružanje socijalnih i porodičnih usluga građanima u nevolji.

Ovo polje se meri sa tri rezultata i 12 pokazatelja koji su opisani u nastavku.

Rezultat 3.1**Obezbeđivanje ravnopravnosti i zaštita od diskriminacije**

Rezultat predstavlja glavni ostvarenje opštine stvaranja životne sredine koji tretira ravnopravno i bez diskriminacije prema svim građanima, a posebno marginalizovanim i ranjivim u društvu. Rezultat takođe ima

za cilj da dovede proizvode u opštinskoj akcije o jednakom tretmanu osoba sa invaliditetom i rodne ravnopravnosti.

Ovo posebno uključuje dostignuća dovesti do zapošljavanja osoba sa invaliditetom u ustanovama i opštinskih dostignuća jednak tretman polova i jednak tretman u zajednici, kako u pogledu zapošljavanja, kao i u pogledu relevantnog jezika i kulture.

Postizanje ovog rezultata ima za cilj da pomogne određene društvene grupe kojima je potrebna institucionalna podrška da bi bio široko zasnovan kao jednak ostatku društva.

Postizanje rezultata se meri sa pokazateljima 3.1.1, 3.1.2, 3.1.3, 3.1.4 i 3.1.5

Pokazatelj 3.1.1	% zaposlenih sa ograničenim sposobnostima u opštinskim institucijama prema rodnoj pripadnosti
---------------------	---

Ovaj pokazatelj ima za cilj da se izmeri procenat opštinskih službenika sa invaliditetom, prema polu, ukupan broj zaposlenih u svim institucijama pod neposrednim rukovodstvom opštine i plaćena iz opštinskog budžeta, zaposleni u toku kalendarske godine. Ovaj pokazatelj ne uključuje sudove, policiju, regionalne bolnice, regionalnih ili centralnih preduzeća, ili bilo koju drugu javnu instituciju koja nije pod direktnom opštinske uprave.

Merenje je veoma važno i direktno je povezan sa opštinskim politike zapošljavanja u skladu sa članom 19.2 Zakona br. 05/L-051 za zaštitu od diskriminacije, koji kaže da su svi jednaki u radnom odnosu, gde poslodavci moraju preduzeti odgovarajuće mere kako bi se omogućilo osobama sa invaliditetom da pristupe, učestvuju ili napreduju u zaposlenju ako ova mera je ne proporcionalan teret za poslodavca. I član 12 Zakona br. 03/L-019 o profesionalnoj rehabilitaciji i zapošljavanju osoba sa invaliditetom zahteva da svaka javna ustanova da zaposli osobu sa invaliditetom na svakih 50 zaposlenih. Merenje ovaj pokazatelj je pravni prioritet kada uzmemo u obzir da je većina javne institucije ne ispune ovu obavezu.

Pokazatelj meri učinak opštine u lečenju osoba sa invaliditetom, uključujući: ratnih vojnih invalida, civilnih invalida rata, lica koja su rođena sa fizičkim, čulnim ili mentalnim invaliditetom i osoba kao posledica nesreće ili bolesti imaju fizičke, mentalne ili čulna oštećenja, ali može da vrši određeni posao. Da bi se utvrdilo da li je osoba sa invaliditetom i nivo invalidnosti, treba da se zasnivaju na proceni stručne komisije u okviru nadležne kancelarije SUO.

Pokazatelj pruža informacije o pozitivnom uticaju koji pokazuje humanost, integraciju osoba sa invaliditetom u institucionalnom životu i društvu, status porodice, jednakog tretmana, obavljanje opština, itd Stoga je pokazatelj je relevantan za merenje učinka i za potrebe SUU jer će obavestiti u kojoj meri osobe sa invaliditetom zaposlenih u opštinskim institucijama, što indirektno informišu njihovu zaštitu od diskriminacije u zapošljavanju i uključivanje i njihova integracija u društveni i institucionalni život javnosti. Razmena podataka o rodno zasnovanog dodatak daje druge pokazatelje predložene u relevantnom rezultatu.

Pokazatelj je i ekonomski korisno za zapošljavanje osoba sa invaliditetom može da ukloni svoje brojeve iz liste socijalne pomoći, kolektivno stanovanje, itd. Stoga, ovaj pokazatelj je dosledan i dopunjuje druge pokazatelje ovog rezultata, koji zajedno može da obezbedi širu pregled društveno-ekonomskog blagostanja opštine. Problem je u tome što pokazatelj ne meri procenat zapošljavanja osoba sa invaliditetom njihovog ukupnog broja da razume šta je procenat jednak tretman sa drugima, što je jedan od osnovnih ciljeva. Za ovaj merenje nedostajućih podataka.

Ovaj pokazatelj pripada kategoriji pokazatelja praga i ispunjeno iz godine u godinu. Za ovaj pokazatelj izveštava se ukupan broj zaposlenih u decembru godine izveštavanja.

Podaci. Za potpune informacije ovog pokazatelja potrebno je sakupiti 3 vrste podataka:

1. Ukupan broj osoba sa invaliditetom zaposlenih u svim opštinskim institucijama,
2. Ukupan broj zaposlenih u svim opštinskim institucijama;
3. broj žena sa invaliditetom zaposlenih u opštinskim institucijama (ovaj podatak se prikuplja za analizu u izveštaju učinka, ali ne obračunava u obrascu pokazatelja)

Formula obračunavanja za prvu godinu izveštavanja je sledeća:

1. Formula:
$$\frac{\text{Podatak 1} \times 100}{\text{Podatak 2}}$$

Izvor podataka. Podaci prikupljeni od strane kancelarije osoblja za opštinske uprave, Odeljenje za obrazovanje obrazovnim institucijama pred univerzitetskog nivoa, Odeljenje za zdravstvo za zdravstvene ustanova primarnog nivoa, Odeljenje odgovorno za socijalne usluge u centrima za socijalni rad i njihovim institucijama izveštavanja (starački domovi), Odeljenje odgovorno za kulturu, omladinu i sport za institucija kulture, omladine i sporta (pozorišta, biblioteke, itd), Odeljenje odgovorno za javne usluga komunalnih preduzeća (npr. pijaca, autobuske stanice, stambena preduzeća, gradski saobraćaj, hortikultura, itd)

Problem je prikupljanje podataka za zaposlenih osoba sa invaliditetom izvan opštinske administracije, gde kancelarija osoblje ne upravlja njihovu bazu podataka. Procedure za zapošljavanje takođe ne daju podatke za identifikaciju konkurenata sa invaliditetom, niti platne spiskove, što komplikuje proces za prikupljanje podataka.

Verifikacija podataka iz mesečnog platnom spisku u toku kalendarske godine i kroz ugovore o radu i izveštaja ocenu stepena invalidnosti zaposlenog u pitanju. U budućnosti, ovaj pokazatelj može graditi dalje sa uključivanjem kvaliteta zapošljavanja (zapošljavanje u nivoima odlučivanja) i u vezi sa budžetom plate i uticaj koji može imati na porodice i društvo.

Obrada i prikazivanje podataka vrši se u skladu sa traženim i odobrenom formatu za izveštavanje podataka u izveštaju o učinku opština za datu godinu.

Pokazatelj	% zaposlenih u opštinskim institucijama prema rodnoj pripadnosti
3.1.2	

Ovaj pokazatelj ima za cilj da izmeri procenat žena i muškaraca zaposlenih u opštinskim institucijama. Pokazatelj pruža informacije o obavljanju dotične opštine za stepen jednakog tretmana i integraciju oba pola u institucionalnom životu na lokalnom nivou. Pokazatelj meri odnos zaposlenih samo u smislu rodne zastupljenosti u lokalnim institucijama. Ovo uključuje sve zaposlene u institucijama koje se organizuju i finansiraju od strane relevantnih opština.

Pokazatelj meri suštinu potrebe merenja učinka opštine u tom pogledu. Merenje je veoma važno i direktno je povezan sa opštinskim politikama zapošljavanja u skladu sa članom 6.7 Zakona br. 05/L- 020 o

ravnopravnosti polova, koji zahteva jednaku zastupljenost od 50% svakog pola. Merenje ovaj pokazatelj je pravni prioritet kada uzmemo u obzir da je većina javne institucije ne ispune ovu obavezu.

Ovaj pokazatelj pripada pokazateljima praga i ispunjeno iz godine u godinu. Za ovaj pokazatelj, ukupna prijavio broj zaposlenih u decembru godini.

Podaci. Podaci su dostupni za potpunu informacija i pokazatelja da prikupi 2 vrste podataka:

1. Ukupan broj zaposlenih u opštinskim institucijama
2. Ukupan broj zaposlenih žena u opštinskim institucijama

Formula obračunavanja je:

1. Formula:
$$\frac{\text{Podatak 2} \times 100}{\text{Podatak 1}}$$

Izvor podataka: prikupljaju se iz Kadrovske službe u opštinskoj upravi, Odeljenja za obrazovanje za institucije obrazovanja pred univerzitetskog nivoa, Odeljenje za zdravstvo na nivou primarne zdravstvene zaštite, odgovornosti Odeljenja za centre za socijalni rad i njihove institucije (starački domovi), Direkcija odgovorna za kulturu, omladinu i sportskih institucija kulture, omladine i sporta (pozorišta, biblioteke, itd), Direkcija odgovorna za javne usluga komunalnih preduzeća (npr. pijaca, autobuske stanice, stambena preduzeća, gradski saobraćaj, hortikultura, itd). Problem je prikupljanje podataka za zaposlene koji su izvan opštinske administracije, gde kadrovska služba upravlja sa bazom podataka. Procedure za zapošljavanje takođe ne daje podatke o konkurentima prema polu, ali u tom pravcu može pomoći unutrašnja statistika, koja je usvojena od strane opštinskih institucija.

Verifikacija podataka vrši se mesečnom plate u toku jedne kalendarske godine, putem ugovora i zvanične statistike, usvojenih od strane institucija konačnom obliku (protokolisano).

Obrada i prikazivanje podataka vrši se u skladu sa traženim i odobrenom formatu za izveštavanje podataka u izveštaju o učinku opština za datu godinu.

Pokazatelj	% zaposlenih iz ne-većinskih zajednica po rodnoj kategoriji
3.1.3	

Ovaj pokazatelj ima za cilj da izmeri stepen uključivanja manjinskih zajednica u ukupnom broju zaposlenih u opštinskim institucijama. Ovaj pokazatelj meri učinak opštine u smislu poštovanja ravnopravnosti i zaštite od diskriminacije u zapošljavanju za pripadnike manjinskih zajednica u opštini. Pokazatelj ima za cilj da pomogne opštinama u realizaciji proporcionalne zastupljenosti zajednica u zapošljavanju u opštinskim institucijama.

Proporcionalni zapošljavanje manjinskih zajednica u opštinskim institucijama jača ekonomsku jednakost i njihovu integraciju u društvo, i omogućava adekvatno rešavanje pitanja manjinskih zajednica u okviru opštinske politike.

Pokazatelj meri suštinu potrebe merenja učinka opštine u tom pogledu. Merenje je veoma važno i direktno je povezan sa opštinskim politikama zapošljavanja u skladu sa članom 11. članu 11.2 Zakona br. 03/L-149 o

civilnoj službi zahteva da institucije na opštinskom nivou da zadrži broj radnih mesta u odnosu na zastupljenost zajednica u datoj opštini.

Ovaj pokazatelj pripada pokazateljima praga i ispunjuje se iz godine u godinu. Za ovaj pokazatelj, ukupna prijavio broj zaposlenih u decembru godini.

Podaci. Podaci su dostupni za potpune informacije pokazatelja i treba prikupiti i 4 vrste podataka:

1. Ukupan broj zaposlenih u opštinskim institucijama
2. Ukupan broj zaposlenih iz manjinskih zajednica
3. Ukupan broj zaposlenih žena iz manjinskih zajednica (prikupljeni su podaci za analizu učinka u izveštaju, ali nije uključen u formuli za obračun pokazatelja)
4. Broj pripadnika manjinskih zajednica u opštini od strane ASK. (prikupljeni su podaci za analizu učinka u izveštaju, ali nije uključen u formuli za obračun pokazatelja)

Formula obračunavanje je:

$$1. \text{ Formula: } \frac{\text{Podatak 2} \times 100}{\text{Podatak 1}}$$

Izvor podataka: prikupljaju se iz Kadrovske službe u opštinskoj upravi, Odeljenja za obrazovanje za institucije obrazovanja pred univerzitetskog nivoa, Odeljenje za zdravstvo na nivou primarne zdravstvene zaštite, odgovornosti Odeljenja za centre za socijalni rad i njihove institucije (starački domovi), Direkcija odgovorna za kulturu, omladinu i sportskih institucija kulture, omladine i sporta (pozorišta, biblioteke, itd), Direkcija odgovorna za javne usluga komunalnih preduzeća (npr. pijaca, autobuske stanice, stambena preduzeća, gradski saobraćaj, hortikultura, itd). Problem je prikupljanje podataka za zaposlene koji su izvan opštinske administracije, gde kadrovska služba upravlja sa bazom podataka. Procedure za zapošljavanje takođe ne daje podatke o konkurentima prema nacionalnosti, ali u tom pravcu može pomoći unutrašnja statistika, koja je usvojena od strane opštinskih institucija.

Podaci se mogu prikupljati na osnovu gde su u manjinskim zajednicama: Albanci, Srbi, Bošnjaci, Turci, Romi, Aškalije, Egipćani, Goranci, Hrvati, Crnogorci, itd.

Verifikacija podataka vrši se mesečnom plate u toku jedne kalendarske godine, putem ugovora i zvanične statistike, usvojenih od strane institucija u konačnom obliku (protokolisano).

Obrada i prikazivanje podataka vrši se u skladu sa traženim i odobrenom formatu za izveštavanje podataka u opštinskom izveštaju o učinku opština za datu godinu.

Pokazatelj 3.1.4 % žena koje učestvuju na javnim sastancima

Ovaj pokazatelj ima za cilj merenje ispunjavanja obaveze opštine da obezbedi učestvovanje žena na javnim sastancima opštine, odnosno meriti razvoj u integraciji žena i protiv njihove diskriminacije.

Pravni okvir³⁸ obezbeđuje principe za uspostavljanje sistema vođenja evidencije vezanih sa sastankom i razgraničenjem podataka zasnovanih na rodu kako bi se promovisali interesi žena u opštini i žene u odnosu na opštinu. Pomenuti princip, kao zakonska odredba, u kontekstu ovog pokazatelja podrazumeva da su opštinske vlasti dužne da kroz saradnju sa opštinskim službenikom za ravnopravnost polova obezbediti da evidencija učesnika na javnim sastancima koje organizuje opština takođe registruju i podatke učesnika, zbog zahteva za podelu i analizu učesnika na osnovu pola.

U kontekstu ovog pokazatelja, učešće žena na javnim sastancima znači sve sastanke koje organizira opština sa građanima, kao što su redovni sastanci sa građanima (najmanje 2 godišnje), budžetska rasprava (najmanje 2 godišnje) i konsultativni sastanci. Za potrebe ovog pokazatelja, dnevni red i tačke dnevnog reda na javnim sastancima nisu bitni.

U tom kontekstu, pokazatelj mjeri primenu zakonskih odredbi za veće učestalost žena u procesima koji se odvijaju putem javnih sastanaka koje organizuje opština. Merenje učešća žena na javnim sastancima ima za cilj poboljšanje procesa lokalne demokratije, obezbeđivanje inkluzivnosti i promovisanje interesa za poboljšanje uključenosti žena i smanjenje do nestanka polne diskriminacije. Kroz merenje učešća žena u procesima javnog sastanka, obezbeđuje se transparentnost i odgovornost, kao i razmatranje pitanja od javnog interesa sa stanovišta žena.

Akt merenja ispunjavanja obaveze kako bi obezbedilo učešće žena na javnim sastancima (tri kategorije sastanaka sa javnošću) odnosi se na prethodnu godinu. U kontekstu ovog pokazatelja, broj javnih skupova nije predrasuda, ukupan broj učesnika i njihova raspodela na osnovu polova se prikuplja za sve javne sastanke koje organizuje opština.

Za merenje ovog pokazatelja neophodni su dokazi za održavanje javnog sastanka od strane opštine, posebno za svaki sastanak i registri sa evidencijama učesnika, bilo kao spisak ili kao ocena u izveštaju za sastanak.

Na ovaj način se procenjuje poštovanje zakonske odredbe za obezbeđivanje promovisanje ne-diskriminacije i polnu ravnotežu, odnosno uključivanje u proces interakcije sa građanima na opštinskom nivou

Učešće žena na jednakim nivoima sa muškarcima na javnim sastancima znači da žene imaju priliku da budu upoznate sa radom opštinskih vlasti, da prezentiraju i artikulišu svoje interese, kao i da diskutuju/razmatraju o radu i planovima opštine kao instanca lokalne vlasti.

Pokazatelj ne meri kvalitet učešća, odnosno ne meri doprinos žena koje učestvuju na javnim sastancima.

Za potrebe SUUO-a uzimaju se kao neispunjavanja odredbe ako javni sastanak nema evidenciju o učesnicima uopšte, ili čak i ako evidencija učesnika nije naznačio polnu pripadnost učesnika. U slučajevima neispunjavanja obaveza za evidentiranje, pokazatelju se određuje nulta vrednost (0).

Pokazatelj pravilno meri sprovođenje ove zakonske obaveze za merenje pripadnosti polova / žena za učestvovanje stanovništva na opštinskim javnim sastancima.

Merenje ispunjavanje ovog pokazatelja direktno objavljuje rezultat, Obezbeđivanje jednakosti i zaštite od diskriminacije; i doprinosi oblasti ljudskih prava, socijalnih i porodičnih usluga, postignuća i odgovornost opštine u odnosu na svoje građane u pogledu politika o ne-diskriminaciji i unapređenju žena u društvu, u skladu sa važećim pravnim okvirom i relevantnim strategijama

Ovaj pokazatelj spada u kategoriju praga pokazatelja i ispunjava se prema zahtevima plana u odgovarajućoj kalendarskoj godini. Za ovaj pokazatelj izveštava se samo za odgovarajuću kalendarsku

³⁸ Zakon Br. 05/L -020 o Ravnopravnosti polova

godinu i izveštajnu godinu stoga je normalan ili ne-kumulativni pokazatelj i počinje sa nulptom vrednošću (0) svaku izveštajnu godinu

Podaci. Podaci su dostupni i za ispunjavanje jednog pokazatelja potrebne su dve podatke:

1. ukupan broj učesnika na javnim sastancima
2. ukupan broj žena koje učestvuju na javnim sastancima

Pokazatelj predstavlja procenat učešća žena na javnim sastancima koje organizuje opština.

$$\text{Formula: } \frac{\text{podatak 2}}{\text{Podatak 1}} \times 100$$

Izvor podataka. Podaci se nalaze u kancelariji službenika za ravnopravnost polova, kancelariji predsednika opštine, sekretarijatu Skupštine opštine, arhivi opštine i na zvaničnoj internet stranici opštine.

Podaci se proveravaju kroz spiskova učesnika, zapisnika, i izveštaja javni sastanka u objavljenim aktima o radu opštine.

Obrada i odražavanje podataka vrši se u skladu sa zahtevanim i odobrenim formatom izveštavanja podataka u izveštaju o učinku opština za tekuću godinu.

Pokazatelj 3.1.5 % imenovani političkih službenika ženskog roda u političkim pozicijama u opštini

Ovaj pokazatelj ima za cilj meriti ispunjavanje obaveze opštine da obezbedi ravnotežu ravnopravnosti polova na političkim pozicijama u opštinskoj upravi, odnosno u delu imenovanih na političkim položajima kao zamenika, predsednika opštine, opštinski direktori, politički savetnici i mesta sa političkim mandatom. Naime, da bi se procenili kretanja u integracionim procesima žena i protiv njihove diskriminacije. Pravni okvir³⁹ predviđa uspostavljanje sistema vođenja evidencije vezano za prikupljanje i razgraničenje podataka zasnovanog na polnoj osnovi, u interes unapređenja interesa žena u opštini i žene u odnosu na opštinu. Navedeni Princip, kao zakonska odredba, u kontekstu ovog pokazatelja znači da su opštinske vlasti dužni su, da kroz saradnju sa opštinskim službenikom za ravnopravnost polova, da obezbeđuju da relevantna evidencija za dnevni red integracije i obezbeđivanja polnog predstavljena je potpuna u smislu podataka kao što spisak zaposlenih treba da sadrže i informacije o polu, tako što u ovom trenutku ne rade na potrebama SUUO-a između civilni i političkih službenika opštine. Prikupljanje polni informacija je od suštinskog značaja kako bi se obezbedilo mogućnosti razmatranja polnog sastava osoblja u opštini u cilju unapređenja polnih pitanja u interesu integracije žena i obezbeđivanja principa ne-diskriminacije. Za potrebe ovog pokazatelja treba uzeti u obzir samo zaposlene/imenovane na političkim funkcijama, pod uslovom da civilni službenici nisu uključeni u spisak opštinskih službenika. Konkretno, treba razmotriti sledeće: zamenik predsednika, zamenik predsednika za zajednice (gde je izabran jedan), direktori opštinskih direkcija, kao i politički savetnici i druge pozicije kabineta predsednika prema administrativnom uputstvu⁴⁰. U tom kontekstu, pokazatelj meri primenu zakonskih odredbi za ravnopravnu zastupljenost polova na vodećim pozicijama. Merenje zastupljenosti žena na vodećim pozicijama u opštini ima za cilj jačanje položaja žena i poboljšanje procesa lokalne demokratije, posebno sa polne perspektive u kontekstu ovog pokazatelja. Za merenje ovog pokazatelja neophodni su dokazi/akti imenovanja za navedene pozicije, odnosno broj i razvrstanje prema polova za izveštajnu godinu. Na ovaj način procenjuje se poštovanje zakonske odredbe kako bi se obezbedilo promovisanje integracije i zastupanja na vodećim pozicijama, kako bi se obezbedilo polna ravnoteža. Učešće žena na ravnopravnoj osnovi sa muškarcima na pozicijama javnog rukovodstva znači da

³⁹ Zakon Br. 05/L -020 O RAVNOPRAVNOSTI POLOVA

⁴⁰ ADMINISTRATIVNA UPUTSTVA (MAPL) 02/2014 MAP br.1 ZA PODRŠKA POMO U U OPŠTINI

žene imaju potencijal i moć da donesu odluke u interesu građana, bez prejudiciranja pola rukovođenja ovih pozicija kao prepreka ili diskriminacija na osnovu pola na nivou lokalne uprave. Pokazatelj ne meri kvalitet rukovođenja, odnosno ne meri doprinos žena učesnice u vođenim pozicijama opštine. Za potrebe SUUO-a uzimaju se kao neispunjavanja odredbe ako izvori/dokazi zaposleni potrebni za ovaj pokazatelj u suštini nemaju evidenciju, ili čak i ako evidencija učesnika nije naznačio polnu pripadnost učesnika. U slučajevima neispunjavanja obaveza za evidentiranje, pokazatelju se određuje nulta vrednost (0). Pokazatelj pravilno meri sprovođenje ove zakonske obaveze za merenje pripadnosti polova / žena za vodeće pozicije, odnosno za pozicije u koji se imenuju osobe od strane političkog nivoi opštine. Merenje ispunjavanje ovog pokazatelja direktno objavljuje rezultat, Obezbeđivanje jednakosti i zaštite od diskriminacije; i doprinosi oblasti ljudskih prava, socijalnih i porodičnih usluga, postignuća i odgovornost opštine u odnosu na svoje građane u pogledu politika o ne-diskriminaciji i integraciju žena u društvu, u skladu sa važećim pravnim okvirom i relevantnim strategijama. Ovaj pokazatelj spada u kategoriju praga pokazatelja i ispunjava se prema zahtevima plana u odgovarajućoj kalendarskoj godini. Za ovaj pokazatelj izveštava se samo za odgovarajuću kalendarsku godinu i izveštajnu godinu stoga je normalan ili ne-kumulativni pokazatelj i počinje sa nultom vrednošću (0) svaku izveštajnu godinu.

Podaci. Podaci su dostupni i za ispunjavanje jednog pokazatelja potrebne su dve podatke:

1. ukupan broj žena imenovanih na političkim pozicijama u opštini
2. ukupan broj službenika imenovanih u političkim pozicijama u opštini

Pokazatelj predstavlja procenat učešća žena na javnim sastancima koje organizuje opština.

$$\text{Formula: } \frac{\text{podatak 1}}{\text{Podatak 2}} \times 100$$

Izvor podataka. Podaci se nalaze na odeljenju administracije u opštini, kancelariji osoblja, kancelariji službenika za ravnopravnost polova, kancelariji predsednika opštine, kao i u opštinskoj arhivi.

Podaci se proveravaju kroz spiskova zaposlenih, akata imenovanja /zapisnika , izveštaja službenika za ravnopravnost polova.

Obrada i odražavanje podataka vrši se u skladu sa zahtevanim i odobrenim formatom izveštavanja podataka u izveštaju o učinku opština za tekuću godinu

Rezultat 3.2

Pružanje socijalnih i porodičnih usluga

Rezultat predstavlja glavni rezultate opštine u obezbeđivanju neophodnih socijalnih usluga i da zaštiti porodicu. Rezultat takođe ima za cilj da pomogne opštini u obezbeđivanju osnovnih životnih uslova za ljude u nevolji (kao što su stanovanje, zaštita dece bez roditeljskog staranja i socijalne pomoći), pri čemu je cilj podizanje ostvareni životnog standarda i uključivanje marginalizovanih grupa u društvu.

Postizanje ovog rezultata je namenjen da pomogne određenim društvenim grupama kojima je potrebna institucionalna podrška da bi bio kao jednaka ostatku društva. Ova nadležnost decentralizovana sa centralnog nivoa i praćeno značajnim problemima da opština reši. S obzirom da je većina stanovništva je nezaposleno, a druga kategorija izašla iz rata 1999. godine je takođe nesposobna za rad, ali povećava zahteve za pružanje socijalne pomoći i porodici. Ova teška situacija stanovništva je napravio ovaj rezultat

prioritetnih opština na Kosovu. Glavni problem je u tome što postizanje ovog rezultata ne zavisi samo od učinka dotične opštine, ali i od kapaciteta budžeta Vlade.

Postizanje rezultata se meri pokazateljima 3.2.1, 3.2.2, 3.2.3 i 3.2.4

Pokazatelj 3.2.1	% porodica u nevolji kojima je obezbeđeno stanovanje
---------------------	--

Ovaj pokazatelj ima za cilj da izmeri efikasnost opštine u obezbeđivanju stanovanja porodicama u stanju socijalne potrebe. Pokazatelj meri učinak opštine u smislu izgradnje kapaciteta da obezbede smeštaj za sve porodice kojima je potrebna. U stvari, indeks meri stepen uključivanja registrovanih porodica kojima je potreban smeštaj u dotičnoj opštini.

Pokazatelj se odnosi na opštinske planove i budžet za izgradnju socijalnih stanova. Procenat porodica kojima je pruženo stanovanje pokazuje određenu pozitivnu promenu u društvu. Ovo je veoma važno za sve građane za stanovanje koje se pružaju ljudima u nevolji, ostaviti porodica, od načina i na taj način smanjiti podršku teret porodice, smanjenje socijalnih razlika i doprinosi ublažavanju socijalnih i zdravstvenih problema. Osiguranje socijalno stanovanje porodična situacija poboljšava, u cilju pružanja osnovnih uslova za život.

Pokazatelj takođe može proizvesti negativan uticaj za pružanje stanovanja u kolektivnim centrima mogu da izazovu socijalne probleme (nasilje u porodici, deca sa asocijalno ponašanje, korišćenje droga, itd) koji negativno može da utiče na porodice (naročito dece) koji nemaju takvih problema. Koncentracija socijalnih problema u jednoj zemlji može negativno uticati na učinak opštine i opšteg stanja u opštini. Zbog toga, predloženo je da se proširi ovaj pokazatelj da obuhvati i obezbeđivanje stanovanja i drugih oblika.

Trenutno pozitivne cifre u merenju ovog pokazatelja pokazuje pozitivan učinak dotične opštine, ali u budućnosti će imati negativan podaci ukazuju na pozitivan trend obavljanje dotične opštine. Rešavanje problema nije povećavanje broja smeštenih porodica, ali smanjenje broja porodica koje treba stanovanje u opštini. Pokazatelj meri jezgro onoga što ima za cilj da se meriti, ali mnogi vide ili indirektno utiču faktori u ovom problemu ne može da se meri.

Ovaj pokazatelj spada u kategoriju pokazatelja uticaja i ispunio uslove plana u okviru kalendarske godine. Za ovaj pokazatelj je prijavio samo za datu kalendarsku godinu i relevantne godine izveštavanja.

Podaci. Podaci su dostupni za potpune informacije pokazatelja i treba prikupiti 3 vrste podataka:

1. Ukupan broj porodica kojima socijalno stanovanje je obezbeđeno od strane opštine,
2. Broj registrovanih porodica u opštini koje imaju potrebu i koje ispunjavaju uslove za socijalno stanovanje u toku kalendarske godine

Formula obračunavanje je:

Formula: $\frac{\text{Podatak 1} \times 100}{\text{Podatak 2}}$

Izvor podataka: Podaci prikupljeni od strane Direkcije je odgovoran za smeštaj/ stanovanje, Direkcija odgovorna za socijalni rad, Direkcija odgovorna za hitne slučajeve i Odeljenje za javne službe, kao i Komisije za stambena pitanja/stambena i komisija za RAE zajednice gde postoji i nije pod strukturom nekog određenog odeljenja.

Verifikacija podataka vrši odlukama nadležnih opštinskih organa (odeljenja ili relevantnog odbora) za obezbeđivanje stanovanja, broj porodica koje traže stanovanje od opštine proverio protokola koja beleži takve zahteva u relevantnim opštinskim odeljenjima/odborima, a broj porodica pravo na osiguranje u opštini prebivališta proverio odluka odeljenja/relevantnih opštinskih odbora koji su navedeni u stavu iznad.

Obrada i prikazivanje podataka vrši se u skladu sa traženim i odobrenom formatu za izveštavanje podataka u izveštaju o učinku opština za datu godinu.

Pokazatelj	% stanovništva koji koriste socijalne šeme
3.2.2	

Ovaj pokazatelj ima za cilj da se izmeri učinak opštine u pružanju socijalnih usluga stanovništvu koje treba socijalnu pomoć. Šema socijalne pomoći, koja obezbeđuje centar za socijalni rad (CSR) dotične opštine, ima za cilj da štiti i brine porodicama u teškim socijalnim uslovima, što je jedan od prioriteta ovog rezultata. Ovo pitanje je od posebnog značaja za građane, kada uzmemo u obzir da Kosovo ima veliki procenat stanovništva u siromaštvu kojima je potrebna institucionalna nega.

Pokazatelj pokazuje trenutno stanje stanovništva u potrebi socijalnu pomoć i pokazuje trend smanjenja ili povećanja potreba stanovništva dotične opštine za pružanje socijalne pomoći. Mera pokazatelj vrlo precizno izvođenje opštine i Ministarstva rada i socijalnog zaštite o stepenu angažovanja stanovništva u socijalnu pomoć i pruža vredne informacije za opštinske planove koji se bave CSR i da se da prioritet politike MRSZ plana društvenog razvoja. Trenutno informacije o većem broju porodica koje su korisnici socijalne plana ukazuju na pozitivan učinak opštine i MRSZ, ali u budućnosti se očekuje da smanjenje stanovništva treba socijalnu pomoć, povećanjem posao će zaista biti rad opštinski pozitivan.

Ovaj pokazatelj spada u pokazatelje rezultata i zahteva izvršenih u kalendarske godine. Za ovaj pokazatelj je prijavio samo za datu kalendarsku godinu i relevantne godine izveštavanja.

Podaci. Podaci su dostupni za potpune informacije pokazatelje i treba prikupiti 2 vrste podataka:

1. Ukupan broj pojedinaca iz šeme socijalne pomoći za godinu izveštavanja;
2. Ukupan broj stanovnika u zvaničnu opštinu u pitanju (iz ASO).

Formula obračunavanja je:

$$\text{Formula: } \frac{\text{Podatak 1}}{\text{Podatak 2}} \times 100$$

Broj pojedinačnih korisnika varira iz meseca u mesec, jer je mesečna socijalna pomoć je stoga treba izbegavati više obračun godine. Za tu svrhu, proračun treba da se uradi na sledeći način: ukupan broj pojedinačnih korisnika u okviru kalendarske godine (prikupljanje broja individualnih korisnika svakog meseca u toku jedne kalendarske godine) moraju biti podeljen 12, da skrene prosečan broj pojedinačnih korisnika.

Onda, prosečan broj domaćinstava korisnika treba da se podeli sa ukupnim brojem stanovnika, da izda opštinski procenat stanovništva ima koristi od šeme socijalne pomoći. U budućnosti, ovaj pokazatelj se može graditi dalje razmatra budžet tako da odražavaju efektivnosti, efikasnosti i vrednost za novac.

Izvor podataka: podaci prikupljeni od strane Agencije za statistiku Kosova, usluga i popisa CSR. Verifikacija podataka vrši od strane korisnika baza podataka CSR ili službene evidencije korisnike socijalne pomoći. Isto se može procijeniti i u MRSZ.

Obrada i prikazivanje podataka vrši se u skladu sa traženim i odobrenom formatu za izveštavanje podataka u izveštaju o učinku opština za datu godinu.

Pokazatelj 3.2.3 % odobrenih žalbi za šeme socijalne pomoći

Ovaj pokazatelj ima za cilj da se izmeri učinak opštine, odnosno CSR na kvalitet pružanja usluga u oblasti socijalne pomoći. Pokazatelj meri nivo nezadovoljstva svih onih koji iz različitih razloga nisu uključeni u program socijalne pomoći ili su uključeni, ali imaju različite probleme u ostvarivanju svojih prava. Realizacija prava na socijalnu pomoć odbila da pokaže kvalitet usluga koje nudi CSR. Socijalna pomoć ima za cilj da štiti i brine za ugrožene porodice u socijalnom smislu, da je jedan od prioriteta ovog rezultata. U budućnosti, ovaj pokazatelj se može graditi dalje uzimajući u obzir zahteve odobrenog budžeta, da odražavaju vrednost za novac.

Ovaj pokazatelj spada u pokazateljima proizvodnje i zahteva izvršenih u kalendarske godine. Za ovaj pokazatelj se izveštava samo za datu kalendarsku godinu i relevantnu godine izveštavanja.

Podaci. Podaci su dostupni za potpune informacije pokazatelje i treba prikupiti 2 vrste podataka:

1. Broj registrovanih žalbi za socijalnu pomoć, i
2. Broj odobrenih žalbi za socijalnu pomoć

Formula obračunavanje je:

$$\text{Formula: } \frac{\text{Podatak 1} \times 100}{\text{Podatak 2}}$$

Izvor podataka: podaci prikupljeni ili prijavljeni Centra za socijalni rad i Direkcije za zdravstvo. Verifikacija podataka vrši se CSR baze evidencija odnosno zvaničnih žalbi registrovanih i oni koji su već usvojeni. Isto se može proceniti u MRSZ.

Obrada i prikazivanje podataka vrši se u skladu sa traženim i odobrenom formatu za izveštavanje podataka u izveštaju o učinku opština za datu godinu.

Pokazatelj 3.2.4 % dece u porodičnom smeštaju

Ovaj pokazatelj ima za cilj da izmeri napore opštine u porodičnom smeštaju kao alternativni oblik socijalne zaštite dece do 18 godina starosti kroz smeštaj dece bez roditeljskog staranja, zlostavljane i zanemarene dece u drugu porodicu. Pokazatelj meri broj dece koja su smeštena u hraniteljske porodice od ukupnog

broja prijava za usvojene dece, u toku jedne kalendarske godine. Za ovaj pokazatelj izveštaja koji izvršio smeštaj dece, bez obzira da li je dete u istoj opštini, ili iz bilo koje druge opštine.

Prava i socijalni status dece je jedan od važnih socijalnih usluga i opštine porodice. Lečenje dece je takođe jedan od ključnih kategorija u minimalnim standardima socijalnih i porodičnih usluga koje opština ima obavezu da sprovede. Prema Zakonu o socijalnim i porodičnim uslugama i Administrativnog uputstva br. 13/2012 o regulisanju porodičnog smeštaja, CSR je odgovoran za zaštitu dece bez roditeljskog staranja, zlostavljane i zanemarene. CSR vrši regrutovanje, procenu, obuku potencijalnih hraniteljskih porodica, nadgleda smešteno dete i NVO koje rade u hraniteljskim porodicama. Dakle, opština je odgovorna za planiranje i pružanje usluga, uprkos činjenici da je finansiranje direktno iz hraniteljskih porodica postala MRSZ.

Uticao ovog pokazatelja je da pokazuje za uklanjanje dece sa uslovima u kojima ne dobijaju adekvatnu, obezbeđivanje njihove stambene da ostvare svoja prava i adekvatnu život da se vrate u detinjstvo. Pokazatelj je važan za njihovu decu, ali i ljudi uopšte, za obezbeđivanje porodičnog smeštaja štiti decu od nepovoljan i obezbeđuje osnovne uslove za njihov razvoj i zdravu budućnost. U budućnosti, ovaj pokazatelj se može graditi dalje razmatra budžet tako da odražavaju efektivnosti, efikasnosti i vrednost za novac.

Ovaj pokazatelj pripada praga pokazatelja i ispunjeno iz godine u godinu. Za ovaj pokazatelj, ukupna prijavio broj zaposlenih u decembru godini.

Podaci. Podaci su dostupni za potpune informacije pokazatelja i treba prikupiti 2 vrste podataka:

1. Broj zahteva dece kojima je potrebno porodični smeštaj
2. Broj dece u nevolji koji su smešteni u hraniteljske porodice

Formula obračunavanje je:

$$\text{Formula: } \frac{\text{Podatak 2} \times 100}{\text{Podatak 1}}$$

Izvor podataka: podaci prikupljeni od strane CSR. Verifikacija podataka vrši službu baze podataka za brigu o deci bez roditelja i u službenim evidencijama u CSR.

Obrada i prikazivanje podataka vrši se u skladu sa traženim i odobrenom formatu za izveštavanje podataka u izveštaju o učinku opština za datu godinu.

Rezultat 3.3

Obezbeđivanje jednakog tretmana u okviru upravljanju ljudskim resursima

Rezultat zastupa glavno dostignuće opštine u obezbeđivanju pravičnog i jednakog tretmana u okviru upravljanja ljudskim resursima u instituciji opštine. Rezultat takođe ima za cilj da pomogne opštini u pružanju pravičnih i jednakih uslova, odnosno da eliminiše diskriminaciju i poboljša učinak opštinskih službenika. Put za obezbeđivanje postizanja rezultata je kroz merenje stepena sprovođenja pravnih instrumenata kao što je primena procene rada i primena šeme za sistematizaciju rezultata; takođe i kroz procenu stepena primene informacionog sistema i relevantnih instrumenata tokom procedura zapošljavanja, i konačno putem

unutrašnje odgovornosti izvršnih vlasti opštine - kancelarije osoblja, pred skupštinom opštine kao najvišem organu. Putem ovih pokazatelja se cilja postizanje rezultata, odnosno povećanje standarda kvaliteta, učinka na poslu i institucionalnog integriteta unutar same institucije opštine, i indirektno povećanje kvaliteta i učinka usluga koje opština pruža građanima.

Postizanje rezultata se meri pokazateljima 3.3.1, 3.3.2 i 3.3.3

Pokazatelj 3.3.1 % sprovođenja šeme u raspodeli procene rada za civilne službenike

Ovaj pokazatelj ima za cilj da izmeri ispunjavanje obaveze opštine, kako bi osigurao procenu rada osoblja opštine u skladu sa zakonskim odredbama⁴¹. Odnosno da izmeri sprovođenje sistematizacije procene rada prema normiranim kategorijama, sprovodjući ograničenja za raspodelu rezultata o procenjenom osoblju. Zakonski okvir⁴² određuje okvir za uspostavljanje redovnog sistema procene rada civilnih službenika u svim nivoima institucija Republike Kosovo. Opštine kao autonomne jedinice na lokalnom nivou vlasti, dužne su da sprovode proces procene rada opštinskog osoblja prema principima i odredbama navedenim u gorenavedenom pravnom okviru. U cilju merenja ovog pokazatelja, referentni kriterijum je sprovođenje pravne odredbe u vezi sa raspodelom rezultata procene, odnosno meri se poštovanje sistematizacije rezultata u skladu sa šemom raspodele rezultata procene prema članu 8⁴³ - sledeće šeme:

- Ne više od 5% ocenjeno "odlično";
- Ne više od 15% ocenjeno "vrlo dobro";
- Ne više od 30% ocenjeno "dobro"

Shodno tome, u slučaju maksimalnih dostignuća u ove tri kategorije, podrazumevaju da je maksimalna vrednost drugog dela osoblja ostane u vrednosti 50% kategorizovano kao prosečno, ispod proseka, ili slabo. Izveštaj o proceni rada za osoblje opštine, prema gore navedenim odredbama, treba da sadrži ili da se predstavi kao deo analize rezultata navedene šeme. Zato što se na ovaj način kroz obavezu sistematizacije, vrši podela i upoznavanje osoblja prema doprinosu datom tokom godine o funkciji gde rade. Ovakav način izveštavanja direktno prepoznaje doprinos i zasluge, a indirektno obezbeđuje motivaciju razlikujući između dela osoblja koji su pripremljeni i daju više doprinosa. Na strani direkcije administracije i kancelarije osoblja, nameće se obaveza da se zahteva od procenitelja da se pridržavaju zahtevanih normi za procenu osoblja, imajući u obzir i prikupljanje, sistematizaciju, i čuvanje relevantnih informacija radi proizvodnje zaslužene procene! Sprovođenje odredbi za procenu rada prema datoj šemi, obezbeđuje mehanizam koji podstiče kontinuirano poboljšanje učinka, čime onemogućava relativizaciju razlika u doprinosima osoblja. Indirektno, guranje od merenja ovog pokazatelja stvara motive za sprovođenje šeme procene, i na indirektnan način dovodi do povećanja efikasnosti i učinkovitosti rada opštinskog osoblja, odnosno poboljšanja usluga u korist građana opštine. Za potrebe ovog pokazatelja, trebaju se uzeti u obzir samo konačni izveštaji prethodne godine, za koje je opština dostavila izveštaj Ministarstvu javne administracije. Naime, pokazatelj se oslanja na kriterijum sprovođenja šeme procene, razmatrajući izveštaj procene, gde se prati poštovanje ograničenja za sistematizaciju procene. Za merenje ovog pokazatelja zahtevaju se dokazi, odnosno deo izveštaja u kojem je predstavljena podela prema zahtevanoj šemi, gde se grupe procene trebaju predstaviti posebno. Pokazatelj ne meri kvalitet izveštaja procene uopšteno, nego samo poštovanje kriterijuma sistematizacije. Za potrebe SUUO-a smatra se kao neispunjenje odredbe ako izveštaj procene rada osoblja ne sadrži kategorizaciju procent prema zahtevanoj šemi, i pokazatelju se određuje nulta vrednost (0). Pokazatelj pravilno meri sprovođenje ove pravne obaveze za sistematizaciju rezultata procene prema predstavljenoj

⁴¹UPUTSTVO BR. 01/2014 ZA SPROVOĐENJE PROCESA PROCENE RADA U CIVILNOJ SLUŽBI REPUBLIKE KOSOVO

⁴²UREDBA BR. 19/2012 ZA PROCENU REZULTATA NA POSLU CIVILNIH SLUŽBENIKA

⁴³UREDBA BR. 19/2012 ZA PROCENU REZULTATA NA POSLU CIVILNIH SLUŽBENIKA

šemi, merenjem poštovanja ograničenja za maksimalne vrednosti koje se mogu dodeliti za svaku kategoriju/grupu za dotignuća.

Merenje ispunjavanja ovog pokazatelja direktno informiše rezultat, Obezbeđuje jednaki tretman u pogledu upravljanja ljudskih resursa; i doprinosi oblasti Ljudskih prava, socijalnih i porodičnih usluga, o postignućima i odgovornosti opština u odnosu na procenu rada osoblja prema šemi koja je na snazi.

Ovaj pokazatelj spada u kategoriju pokazatelja praga i ispunjava se prema zahtevima plana unutar odgovarajuće kalendarike godine. O ovom pokazatelju se izveštava samo za dotičnu kalendariku godinu i dotičnu godinu izveštavanja, stoga je nominalan ili nekumulativni pokazatelj i počinje nultom vrednošću (0) svake godine izveštavanja

Podaci. Podaci su na raspolaganju i za ispunjavanje pokazatelja potrebno je dva podataka, koji se beleže prema definiciji koja je opisana u nastavku.

1. procent za sprovođenje šeme procene u izveštaju o proceni rada
2. procent za sprovođenje ograničavajućih parametra šeme procene

Određivanje vrednosti pokazatelja vrši se prema preliminarnoj kvantifikaciji za izveštavanje ispunjavanja odredbe i za sistematizaciju rezultata procene rada osoblja opštine. Određivanje vrednosti vrši se osiguravajući se u dve tačke, (1) sprovođenje šeme za sistematizaciju rezultata procene, (2) sprovođenje maksimalnih vrednosti za podelu u tri određene kategorije. Ovom prilikom deli se 50 % za ispunjavanje prve tačke (sprovođenje šeme za sistematizaciju rezultata), i 50% za ispunjavanje druge tačke (poštovanje maksimalnih vrednosti za podelu u svakoj kategoriji). U slučaju neispunjavanja jedne odredbe, izdvaja se vrednost 0% za svaku tačku posebno!

Formula: $[2*50\%]$ za izveštaje procene gde je sprovedena šema sistematizacije rezultata, poštujući ograničenja o maksimalnim vrednostima podela u svakoj kategoriji.

Izvor podataka. Podaci se nalaze u direkciji administracije u opštini, kancelariji osoblja, Ministarstvu javne administracije, kancelariji gradonačelnika kao i u arkivi opštine.

Podaci se proveravaju kroz izveštaje koji su dostavljeni Ministarstvu javne administracije

Obrada i odražavanje podataka vrši se u skladu sa zahtevanim i odobrenim formatom izveštavanja podataka u izveštaju o učinku opština za odgovarajuću godinu.

Pokazatelj 3.3.2 % otvorenih radnih mesta je procesirano putem ISLJR-a

Ovaj pokazatelj ima za cilj da izmeri ispunjavanje obaveze opštine, radi procesiranja svake pozicije za zapošljavanje u opštini, putem Unformativnog sistema Ljudskih prava (ISLJP).

Merenje ovog pokazatelja vrši se radi obezbeđenja procene sprovođenja zakonskog zahteva od strane opštinskih vlasti u skladu sa zakonskim odredbama⁴⁴.

Zakonski okvir¹ određuje okvir za uspostavljanje redovnog sistema za upravljanje procesa zapošljavanja od strane opštinskih vlasti, odnosno registrovajući radna mesta i akte zapošljavanja putem Informativnog sistema za upravljanje ljudskih resursa (ISULJR).

Opštine kao autonomne jedinice na lokalnom nivou vlasti, du,ne su da sprovedu odluke vlade, u kontekstu ovog pokazatelja relevantna je odluka vlade 04/89 tačka 4. U cilju merenja ovog pokazatelja, referentni

⁴⁴ODLUKA VLADE REPUBLIKE KOSOVO 04/98 za odobrenje klasifikacije radnih mesta civilnih radnika

kriterijum je sprovođenje pravne odredbe u vezi sa registrovanjem aktivnosti od strane kancelarije zapošljavanja, odnosno procesa zapošljavanja od strane opštinskih vlasti kroz ISULJR. Merenje zaposlenih za ovog pokazatelja referiše se se svim zaposlenima kao civilnim službenicima, čije zapošljenje je pod upravom kancelarije opštinskog osoblja.

Svi zaposleni tokom perioda godine izveštavanja, koji su formirali radoni odnos sa opštinskim vlastima i ex-officio uzeli su naziv civilni službenik, trebaju biti registroani u ISULJR. Zato što se na taj način kroz obavezu registracije u nadgledanom sistemu i podređenoj hijerarhiji pod Ministarstvom javne administracije, obezbeđuje se odgovornost i interna vertikalna transparentnost, i obezbeđuje se poštovanje zakonskih procedura za objavljivanje i zapošljavanje najzaslužnijih kandidata.

Na strani direkcije za administraciju i kancelarije osoblja, nameće se obaveza sa detaljno sprovođenje zahtevanih normi procedura zapošljavanja, uzimajući u obzir i opis rada, obaveštenja, objave, i zahtevani procesi za zapošljavanje civilnih službenika uopšteno. Sprovođenje odredbi za evidentiranje svih pozicija zapošljavanja, obezbeđuje mehanizam koji motiviše kontinuirano poboljšanje učinka, onemogućujući arbitramost i relativizaciju dužnosti za detaljno sprovođenje pravila i principa tokom zapošljavanja od strane opštinskih vlasti. Indirektno, guranje od merenja ovog pokazatelja stvara motiv za potpuno sprovođenje zakonskih odredbi, i na indirektnan način dovodi do poboljšanja kvaliteta opštinskog osoblja, odnosno poboljšanju usluga u korist građana opštine.

Za potrebe ovog pokazatelja, trebaju se uzeti u obzir samo konačni izveštaji prethodne godine, za koje je opština dostavila izveštaj Ministarstvu javne administracije. Naime, pokazatelj se oslanja na kriterijum sprovođenja odredbe za evidenciju svih zapošljavanja od strane opštinskih vlasti.

Za merenje ovog pokazatelja zahtevaju se dorazi, odnosno deo izveštaja u kojem je predstavljen broj novih zaposlenih tokom godine u potpunosti, kao i podaci o broju novih zaposlenih prema potvrdi dobijenoj od strane ISULJR-a. Pokazatelj ne meri kvalitet procesa zapošljavanja uopšte, nego samo poštovanje kriterijuma za evidenciju novih zaposlenih u ISULJR.

Za potrebe ISULJR-a smatra se kao neispunjenje odredbe ako izveštaj kancelarije osoblja opštine ne sadrži ukupan broj zaposlenih tokom godine, i pokazatelju se određuje nulta vrednost (0).

Pokazatelj meri ispravno sprovođenje ove pravne odredbe za evidenciju zapošljenja u ISULJR.

Merenje sprovođenja ovog pokazatelja direktno informiše rezultat, Obezbeđenje jednakog tretmana u pogledu upravljanja ljudskih resursa; i doprinosi u oblasti ljudska prava, socijalne i porodične službe, o dostignućima i odgovornosti opštine u izveštaju sa određenom tačkom odluke vlade, koja je gore navedena.

Ovaj pokazatelj spada u kategoriju pokazatelja praga i ispunjava se prema zahtevima plana unutar odgovarajuće kalendarike godine. O ovom pokazatelju se izveštava samo za dotičnu kalendariku godinu i dotičnu godinu izveštavanja, stoga je nominalan ili nekumulativni pokazatelj i počinje nulom vrednošću (0) svake godine izveštavanja

Podaci. Podaci su na raspolaganju i za ispunjavanje pokazatelja potrebno je dva podataka:

1. ukupan broj zapošljavanja tokom godine u opštinskim strukturama
2. ukupan broj zaposlenih tokom godine u opštinskim strukturama prema ISULJR-u

Pokazatelj predstavlja procent zaposlenih koji su registrovani u ISULJR u izveštaju sa ukupnim brojem zaposlenih tokom 1 godišnjeg perioda.

Formula: $\frac{2.\text{ukupan broj zaposlenih tokom godine u opštinskim strukturama prema ISULJR}}{\text{ukupan broj zaposlenih tokom godine u opštinskim strukturama prema ISULJR}} \times 100$

1. ukupan broj zapošljavanja tokom godine u opštinskim strukturama

Izvor podataka. Podaci se nalaze u kancelariji osoblja, Ministarstvo javne administracije, kancelariji gradonačelnika, kao i arkivi opštine.

Podaci se proveravaju kroz izveštaje koji su dostavljeni Ministarstvu javne administracije, sistem ISULJR –MJA.

Obrada i odražavanje podataka vrši se u skladu sa zahtevanim i odobrenim formatom izveštavanja podataka u izveštaju o učinku opština za odgovarajuću godinu.

Pokazatelj 3.3.3

% prezentacije za raspravljanje u Skupštini opštine godišnjeg izveštaja kancelarije opštinskog osoblja za prethodnu godinu

Ovaj pokazatelj ima za cilj da izmeri stepen prezentacije izveštaja o radu kancelarije osoblja pred Skupštinom opštine, kojom prilikom se predstavlja izveštaj i otvara se za raspravu pred skupštinom kao najvišim organom opštine. Zapravo, radi se o godišnjem izveštaju rada kancelarije osoblja, u kojem se izveštaju predstavlja rad i relevantne informacije o delatnostima kancelarije osoblja u vezi sa mandatom kojeg je imala. Prema članu 62. tačka 4. zakona⁴⁵, Opštinske direkcije redovno izveštavaju Gradonačelniku, koji je dužan da redovno izveštava skupštini opštine. Izveštaj o radu kancelarije osoblja može se predstaviti kao poseban dokument, ili kao deo Izveštaja Gradonačelnika!

Akt merjenja ispunjenosti kriterijuma za raspravu izveštaja kancelarije osoblja pred skupštinom opštine, odnosi se na prethodnu godinu, jer se i izveštaj kancelarije osoblja za datu godinu odnosi na period i podatke prikupljene za prethodnu godinu. Za merenje ovog pokazatelja zahteva se dokaz da je izveštaj kancelarije osoblja predstavljen kao posebno poglavlje izveštaja predsednika opštine ili kao tačka dnevnog reda pred Skupštinom opštine, najmanje do pred poslednje sednice skupštine tokom radne godine skupštine. Shodno tome, zahteva se merenje o predstavljanju izveštaja kancelarije osoblja tokom tekure godine kada je izveštaj objavljen, odnosno prezentacija izveštaja kancelarije (bilo posebno ili uključen kao poglavlje u izveštaju gradonačelnika) pred skupštinom opštine za raspravu.

Na ovaj način procenjuju se dostignuća kancelarije osoblja koja su predstavljena u odgovarajućem izveštaju, a samim tim i prezentacija za raspravu o izveštaju o radu tokom obavljanja dužnosti i aktivnosti u okviru mandata kancelarije za osoblje. Prezentacija pred skupštinom podrazumeva da tokom prezentacije skupština ima mogućnost i obavezu da raspravlja i deluje u okviru obaveza koje ima skupština opština kao najviši organ opštine u vezi sa radom kancelarije za osoblje, razmatrajući posebne tačke predstavljene u relevantnom izveštaju. S obzirom na to, skupština opštine ima mogućnost da razmatra jednom godišnje, na redovnoj osnovi, performansu kancelarije osoblja u sprovođenju mandata u interesu javnosti.

Sa godinom u kontekstu ovog pokazatelja, podrazumeva se prethodna godina, kao godina kada je izmerena prezentacija izveštaja za raspravu, podrazumevajući da se sam izveštaj kancelarije osoblja odnosi na n-2, period pre dve godine.

Pokazatelj meri procent postignuća kako bi pred skupštinom opštine doneo izveštaj kancelarije osoblja naredne godine, unutar godine za koju se izveštava.

Godina za opštinske vlasti počinje 1. januara, i rok izveštavanja je poslednji sastanak pre 31. decembra izveštajne godine. Za potrebe SUUO-a, prihvata se kao da nije izveštavan pred skupštinom čak iako se izveštaj kancelarije osoblja predstavi za raspravu nakon datuma 31/decembra godine.

⁴⁵ZAKON BR. 03/L-040 O LOKALNOJ SAMOUPRAVI

Pokazatelj pravilno meri sprovođenje ove zakonske obaveze za obezbeđenje nadzora i odgovornost kancelarije osoblja opštine pred skupštinom opštine, što indirektno obezbeđuje kvalitet i mere za kontinuirano poboljšanje rada i uspeha kancelarije. Obezbeđujući predstavljanje u opštini skupštini izveštaja kancelarije osoblja – obezbeđuje se stabilna veza između odlučivanja na političkom i izvršnom nivou (kancelarije osoblja), u cilju formulisanja i obezbeđivanja sprovođenja politika u interesu poboljšanja učinka opštinskih vlasti.

Merenje ispunjavanja ovog pokazatelja direktno informiše rezultat, Obezbeđuje jednaki tretman u pogledu upravljanja ljudskih resursa; i doprinosi oblasti Ljudskih prava, socijalnih i porodičnih usluga, o postignućima i odgovornosti kancelarije osoblja opštine i sprovođenja odgovornosti pred skupštine opštine.

Ovaj pokazatelj spada u kategoriju pokazatelja praga i ispunjava se prema zahtevima plana unutar odgovarajuće kalendarike godine. O ovom pokazatelju se izveštava samo za dotičnu kalendariku godinu i dotičnu godinu izveštavanja, stoga je nominalan ili nekumulativni pokazatelj i počinje nultom vrednošću (0) svake godine izveštavanja.

Podaci. Podaci su na raspolaganju i za ispunjavanje pokazatelja potreban je samo jedan podatak, koji se beleži uzimajući u obzir definiciju kvantifikacije koja je opisana u nastavku:

1. procent za ispunjenje izveštavanja pred skupštinom opštine – poglavlje ili tačka dnevnog reda rasprava izveštaja kancelarije osoblja

Određivanje vrednosti pokazatelja vrši se prema preliminarnoj kvantifikaciji o aktu izveštavanja rada skupštine sa tačkom dnevnog reda, rasprava o dokumentu izveštaja kancelarije osoblja, koja je 100% o izveštaju rada skupštine opštine pre datuma 31. decembra.

Formula: 100% o izveštaju kancelarije osoblja predtavljenom za raspravu u skupštini opštine (kao izveštaj ili kao tačka dnevnog reda u sednici SO), i 0% ako ne postoji dokumenat koji je dostavljen pre datuma 31. decembra

Izvor podataka. Podaci se nalaze u kancelariji osoblja opštine, gradonačelnika, arkivi i sekretarijatu Skupštine Opštine.

Podaci se proveravaju zapisnicima, obaveštenjima, dnevnim redom sastanka skupštine opštine kao i u Ministarstvu javne administracije.

Obrada i odražavanje podataka vrši se u skladu sa zahtevanim i odobrenim formatom izveštavanja podataka u izveštaju o učinku opština za odgovarajuću godinu.

OBLAST 4

KULTURA, OMLADINA I SPORT

Naziv oblasti je "Kultura, omladina i sport". Ovo, u opštem smislu podrazumeva opštinske kulturne, omladinske i sportske aktivnosti, i predstavlja jedan od bitnih opštine sopstvenim snagama. Oblast obuhvata usluge koje pruža opština koje se bave kulturom, omladinu i sport.

Merenje učinka u ovoj oblasti može uključivati bilo koje aktivnosti za koje opštine su direktno (kao organizatora) ili indirektno (kao koorganizator) uključena. Ovo je obim odražavanja i merenja na terenu. Dalje, kulturu, omladinu i sport tretira kao poseban gde treba da se razmotri kako bi se izbeglo brojanja/dvostruko obračunavanje aktivnosti (npr. aktivnost za mlade ljude može da bude sportski događaj i mora biti praćena definicija ukazuje jasno koji od ovih oblasti odražavaju podatke u ovim slučajevima).

Oblast se meri rezultatima i indikativno je opisano u nastavku. Međutim, merenje može biti nepouzdan, ali to, kao i merenje troškova, uzimaju se u obzir u definiciji i utvrđivanje rezultata i pokazatelja koji su definisani dole. Kroz proces razmatranja ovih elemenata su uzeti u obzir pre nego što rezultata i identifikuju pokazatelje i definicije ispod ispunjavate ove predulove.

Informacije dobijene od merenja učinka u ovoj oblasti su važne za rad lokalne strukture vlasti u pružanju kvalitetnih usluga i blagovremeno osobama ili grupama interesa uticale na sektore obuhvaćenih ovom području. Takođe, merenje učinka opština u pružanju ovih usluga je od velikog značaja za Ministarstvo kulture, omladine i sporta da odrede prioritete i usklade svoju politiku koja se bavi podrške opštinama efikasnijih usluga za upravljanje. Izveštaji o učinku se takođe mogu koristiti različite interesne partije i građana u cilju raznih planiranja itd.

Opštinska dostignuća u ovoj oblasti se meri dva ključna rezultata koji obuhvataju opštinske aktivnosti u pripremljenoj fazi i planiranje za razvojne aktivnosti, akcije tokom aktivnosti i postupaka nakon pojave aktivnosti. Na ovaj način, kroz dva izlaza za cilj da se izmeri pun ciklus kulturu pružanja usluga, omladine i sporta na lokalnom nivou.

Rezultat 4.1	Izgradnja neophodnih kapaciteta za obavljanje kulturnih, omladinskih i sportskih aktivnosti
---------------------	--

Rezultat predstavlja dostignuća u opštini da stvori neophodne uslove za sport, kultura i mladi, sa posebnim naglaskom na izgradnju kapaciteta potrebnih za ove aktivnosti, koje se smatra da su efikasni u slučaju ispunjenja pokazatelja predloženih za ovaj rezultat. S obzirom da je stanovništvo zemlje poseduje mladosti, potencijalno za ove aktivnosti, opštine imaju prioritet izgradnju kapaciteta ili uslova neophodnih da je njen najaktivniji deo ima mogućnost izgradnje fizičke sposobnosti, kulturne i omladinske organizacije.

Rezultat sumira proizvode opštinskih aktivnosti od značaja za stvaranje uslova za pružanje ovih usluga je veoma važno za stanovništvo. Učinak opštine za postizanje ovog rezultata, usko je vezan za razvoj, odobravanje, uključujući neophodne budžeta i implementacije plana opštine za pružanje mogućnosti za kulturne, sportske i omladinske populacije opštine, posebno mladi opštine. Opština je odgovorna za planiranje i realizaciju projekata u cilju stvaranja boljih uslova za obavljanje tih delatnosti više relevantnih svojim građanima, bilo kroz pružanje neophodne budžeta, bilo kroz podršku konkretnih projekata od strane mladih u zajednici opština. Glavni cilj ovog rezultata je da stvori potrebne kapacitete i da podrže ove pomoćne aktivnosti organizuje i sprovodi ih. "Planiranje" označava prioritet relevantnih aktivnosti opštine da stvore neophodne fizičke uslove i druge neophodne resurse (finansijske i ljudske) za ove aktivnosti, posebno na efikasnu implementaciju ovog plana. Sa "delotvoran" podrazumevamo ispunjenje ili potpuno sprovođenje ovih planova, u skladu sa prioritetima.

Merenje stepena ostvarivanja ovog rezultata se obavlja putem dva glavna pokazatelja.

Pokazatelj 4.1.1	% realizacije opštinskog plana za izgradnju kapaciteta za kulturne, omladinske i sportske aktivnosti
-------------------------	---

Pokazatelj ima za cilj da se izmeri stepen pripreme odgovarajuće opštine za stvaranje odgovarajućih infrastrukturnih uslova za ostvarivanje kulturne, omladine i sporta i uspostavljanje organizacione strukture za kulturne, omladine i sporta, kao što su književnih klubova, muzika, mladi i drugih organizacionih oblika. Na osnovu procene fizičkih uslova (površinama i objektima), zahtevi građana (uključujući individualne projekte i zajedničke) i potencijalnih za ove aktivnosti od strane građana (organizacione strukture), opština razvija, usvaja i objavljuje opštinski plan za izgradnju, proširenje, popravku i održavanje potrebnog prostora za kulturne, omladine i sporta, kao i podršku za uspostavljanje organizacione strukture za ove aktivnosti. Plan obuhvata projekte (dela) pojedinačnih opštinskih prioriteta i zajedničke projekte ili u saradnji sa građanima i drugim akterima koji se bave izradom fizičkih kapaciteta za razvoj ovih aktivnosti.

Prema tom planu, opštine su obavezne da preduzmu neophodne mere za stvaranje infrastrukture i drugih potrebnih resursa, kao što je izgradnja novih igrališta za vršenje različitih vrste sportova, renoviranje postojećih polja i redovno održavanje njihova izgradnja objekata ili objekata potrebnih renoviranje i redovno održavanje njihovih kulturnih aktivnosti i omladine, kao i planiranje budžeta i drugih resursa potrebnih za svaki akcioni plan.

Pokazatelj je u potpunoj funkciji ispunjavanja svrhe rezultata 4.1, posebno meri učinak opštine u stvaranju uslova (preduslova) potrebna fizička (zgrade i objekte) za razvoj kulture, omladine i sporta. Stvaranje fizičke

uslove za ove aktivnosti ili izgradnju kapaciteta fizičku, tesno je povezan sa realizacijom pojedinih projekata i one koje se dele, u saradnji sa zajednicom, odnosno donatora, postavili plan rada u opštini. Među njima su realizovane projekte koji nisu utvrđene sa radom, ako ih ima. Na zahtev SUUO izveštavanja implementacije opštinskog plana za izgradnju kapaciteta (infrastruktura), kulturne, omladine i sporta, u isto vreme, potrebno za održavanje, odobravanje i objavljivanje plana od strane opštine. Pokazatelj tačne dovoljno mera dve dimenzije rezultat 4.1, odobravanje i objavljivanje plana i njena stopa sprovođenja.

Ovaj pokazatelj spada u pokazatelje za proizvodnju i ispunila zahteve plana u okviru kalendarske godine. Za ovaj pokazatelj je prijavio samo za datu kalendarsku godinu i relevantne godine izveštavanja.

Podaci. Podaci su dostupni i za ispunjavanje pokazatelja potrebno je 6 tipova podataka:

1. broj planiranih projekata prema opštinskom planu za kulturne aktivnosti,
2. broj planiranih projekata od strane opštinskog plana za omladinske aktivnosti i
3. broj projekata planiranih od strane opštinskog plana za sportske aktivnosti
4. ukupno planiranih projekata (samo ovaj podatak za pokazatelj ulazi u obračun i podatke 1, 2, 3 prikupljen za izveštaj analize učinka).
5. broj planiranih projekata od strane opštinskog plana za kulturne aktivnosti,
6. broj planiranih projekata od strane opštinskog plana za omladinske aktivnosti i
7. broj planiranih projekata od strane opštinskog plana za sportske aktivnosti
8. ukupno realizovanih projekata (samo ovaj podatak ulazi u obračunavanje za pokazatelja, dok su podaci 5, 6, 7 prikupljeni za izveštaj analize učinka).

Obračunavanje se vrši na osnovu jednostavne formule:

$$\text{Formula: } \frac{\text{Podatak 8} \times 100}{\text{Podatak 4}}$$

Izvor podataka. Podaci prikupljeni od strane jedinice ili odgovarajućeg odeljenja za kulturu, omladinu i sport (službenika odgovornih za svaku aktivnost), kao i na zvaničnom sajtu opštine. Provera podataka se vrši upoređivanjem projekata (radi) planirane kroz opštinskog plana usvojenog od strane Skupštine opštine, zvaničnom konačnom obliku, projekata izvedenih. Stepenu izvršenja ili sprovođenja plana za izgradnju fizičke sposobnosti za kulturu, omladine i sporta, koristi službene dokumente za nošenje (ugovori izvršioca radova) i godišnji izveštaj Odeljenja za kulturu, omladinu i sport u dotičnoj opštini.

Obrada i prikazivanje podataka vrši se u skladu sa traženim i odobrenom formatu za izveštavanje podataka u izveštaju o učinku opština za datu godinu.

Rezultat 4.2

Povećanje broja kulturnih, omladinskih i sportskih aktivnosti i učešća građana

Rezultat predstavlja dostignuća dotične opštine u stvaranju neophodnih uslova za povećanje broja i vrste sportskih, kulturnih i omladinskih aktivnosti, sa posebnim naglaskom na povećanje broja učesnika građana u različitim kulturnim, omladinskim i sportskim aktivnostima. Postizanje ovog rezultata je usko povezano sa prvim rezultatom 3,1 ili izgradnjom neophodnih fizičkih kapaciteta i drugih resursa za obavljanje različitih aktivnosti od strane velikog broja građana dotične opštine. Kroz ovaj rezultate vrši se merenje suštinskog učinka

relevantne opštine u ovoj oblasti. Izgradnja kapaciteta nema nikakvog smisla, ako se ne poveća broj, vrste kulturnih i, sportskih i omladinskih aktivnosti i učešće građana u ovim aktivnostima.

Rezultat sumira proizvode aktivnosti relevantne opštine u stvaranju neophodnih uslova za pružanje ovih veoma važnih usluga za stanovništvo. Učinak relevantne opštine za postizanje ovog rezultata, je usko povezana sa izgradnjom kapaciteta neophodnih za ostvarivanje vrste i broja različitih sportskih aktivnosti, za razvoju različitih kulturnih i omladinskih aktivnosti, kao i povećanje broja učešća građana u svakoj od ovih aktivnosti. Iste fizičke sposobnosti dotične opštine mogu da se koriste za različite aktivnosti i pružanje usluga u ovoj oblasti treba shvatiti kao pružanje integrisanih usluga. Ovo znači da se kulturne i omladinske aktivnosti mogu razvijati u zajedničkim objektima, kao i omladinske aktivnosti, zajedno sa onim sportskim aktivnostima. Mnoge sportske aktivnosti, predstavljaju i omladinske aktivnosti, takođe mnoge kulturne aktivnosti su i omladinske aktivnosti i obrnuto. Da se što tačnije izveštava i proceni kojoj oblasti pripada i izveštava relevantna obavljena aktivnost, treba uzeti u obzir relevantnu organizacionu jedinicu, npr. ako jedna omladinska aktivnost ima sportski karakter, ali se organizuje od relevantne jedinice za mlade ili na osnovu projekta za mlade, onda se prijavljuje kao omladinska aktivnost.

Broj aktivnosti podrazumeva ukupan broj organizacija i sportskih aktivnosti i zajedničku organizaciju, sportskih, kulturnih i omladinskih aktivnosti od opštine. Broj učešća znači da građani dobijaju uslugu i učestvuju u aktivnostima koje se organizuju i zajednički u saradnji sa dotičnom opštinom. Učešće znači učestvovanje u raznim kulturnim, sportskim i omladinskim aktivnostima.

Opština je odgovorna za pružanje podrške za organizaciju i sprovođenje različitih projekata kulturnih, omladinskih i sportskih aktivnosti, i prati njihovo sprovođenje kako bi se stvorili uslovi za jednako uključivanje građana i zajednica u ovim aktivnostima. Glavni cilj ovog rezultata je da stvori jednake uslove za sve vrste kulturnih, omladinskih i sportskih aktivnosti za sve građane, bez razlika.

Merenje stepena ostvarivanja ovog rezultata se obavlja putem dva glavna pokazatelja.

Pokazatelj 4.2.1	% realizacije planiranih aktivnosti za kulturu, omladinu i sport
---------------------	--

Pokazatelj ima za cilj da izmeri učinak dotične opštine u sprovođenju kulturnih, omladinskih i sportskih aktivnosti. Na osnovu fizičkih uslova (površine i objekata), zahtevi građana (uključujući individualne i zajedničke projekte) i potencijala za ostvarivanje takvih aktivnosti od strane građana, opština organizuje ili zajednički organizuje ili pomaže ili podržava različite kulturne, omladinske i sportske aktivnosti. Realizacija kulturnih, sportskih i omladinskih aktivnosti podrazumeva realizaciju ili primenu svih vrsta aktivnosti, događaja i projekata sa kulturnim, omladinskim i sportskim karakterom, koje se organizuju i sprovode od strane opštine, koje se organizuju i sprovode u partneritetu opštine sa građanima ili koje se organizuju i sprovode pod nadzorom i podrškom opštine prema jednom datom planu.

To uključuje sve vrste kulturnih aktivnosti u oblasti muzike, drame i humora, recitala, umetnosti, kulturne baštine, knjige, filma i novinarstva (Zakon br. 04/L-106 za pozorišta, Zakon br. 02/L-88 o kulturnom nasleđu Zakon br. 04/L-164 o Nacionalnom ansamblu pesama i igara "Šoča" i druge ansamble, član 16 i član 23), koji se održavaju u okviru javnih ili privatnih institucija (škole, univerziteti, pozorišta, bioskopi, biblioteke, sportske dvorane javne i privatne, hoteli i restorani i drugi javni i privatni prostori) koje se organizuju ili podržavaju ili se nadgledaju od dotične opštine. Sve te kulturne aktivnosti koje se organizuju ili u kojima učestvuju mladi,

dodajući i druge aktivnosti u oblasti zaštite životne sredine, turizma, izleta (ekskurzije) izleta, kampovanja i zabavne aktivnosti spadaju u aktivnosti za mlade koje organizuje Javni omladinski centar dotične opštine (Zakon br. 03/L-145 o omladinskom organizovanju). Najrazvijenije aktivnosti ovog pokazatelja su sportske aktivnosti, koje uključuju: fudbal, košarku, odbojku, rukomet, stoni tenis, tenis, šah, atletiku, boks, karate, plivanje, skijanje, gimnastiku, dečje igre, biciklizam, automobilizam, različite olimpijske igre, itd. (Zakon br. 04/L-075 o sportu). Pokazatelj meri sve sportske aktivnosti koje organizuje opština ili koje su na jedan ili drugi način podržana i praćena i vode se podaci ili se izveštava o ovim aktivnostima od strane opštine. Pokazatelj ne meri vrste sportskih aktivnosti, ali njihove vrste su navedene kako se ne bi izbeglo bilo kakvo merenje tokom sportskih, kulturnih i omladinskih aktivnosti. Ako dotične opštine nisu održale podatke o svim kulturnim, omladinskim i sportskim aktivnostima, onda je to njihova odgovornost i odgovornost zvaničnika koji su odgovorni za ove aktivnosti za razvoj, podršku, promociju različitih kulturnih, omladinskih i sportskih aktivnosti i da izveštaju o svima u cilju uključivanja većeg broja građana u ovim vrstama aktivnosti koje su je veoma važne za život građana.

Pokazatelj je u potpunosti operativan ispunjavanja svrhe rezultata 3.2, posebno meri učinak dotične opštine u nivou sprovođenja. Na zahtev MRSZ o izveštavanju realizacije kulturnih, omladinskih i sportskih aktivnosti, u isto vreme, meri različite vrste ovih aktivnosti. Ne možemo meriti one aktivnosti koje se odvijaju u organizaciji privatnih pružaoca i u privatnim objektima za koje nisu obavezni da dobiju dozvolu ili obaveste opštinu. Merenje ovog pokazatelja je prilično komplikovano i zahteva prikupljanje velikog broja podataka.

Ovaj pokazatelj spada u pokazatelje proizvodnje i ispunjena u dotičnoj kalendarskoj godini. Za ovaj pokazatelj se izveštava samo za datu kalendarsku godinu i relevantnu godinu izveštavanja.

Podaci. Podaci su dostupni i za ispunjavanje pokazatelja potrebno je 8 vrsta podataka:

1. Ukupan broj planiranih kulturnih aktivnosti
2. Ukupan broj planiranih omladinskih aktivnosti
3. Ukupan broj planiranih sportskih aktivnosti
4. Ukupno planiranih aktivnosti
5. Ukupan broj realizovanih kulturnih aktivnosti
6. Ukupan broj realizovanih omladinskih aktivnosti
7. Ukupan broj realizovanih sportskih aktivnosti
8. Ukupno realizovanih aktivnosti

Izračunavanje se vrši na osnovu formule:

$$\text{Formula: } \frac{\text{Podatak 8} \times 100}{\text{Podatak 4}}$$

Izračunavanje se vrši prikupljanjem svih planiranih aktivnosti za sport, kulturu i mlade u brojiocu, podeljeno sa iznosom sprovedenih aktivnosti i pomnoženo sa 100.

Izvor podataka. Podaci se prikupljaju od strane jedinice ili odgovarajućeg odeljenja za kulturu, omladinu i sport (od zvaničnika odgovornih za svaku aktivnost). Provera podataka se vrši u upoređenjem planiranih aktivnosti uz pomoć opštinskog plana koji je odobren od strane opštine, sa sprovedenim aktivnostima. O

stepenu izvršenja ili sprovođenja plana za kulturu, omladinu i sport, koriste se službeni dokumenti ili izveštaji o sprovođenju relevantnih aktivnosti koji su pripremljeni od zvaničnika odgovornih za ove aktivnosti.

Obrada i prikazivanje podataka vrši se u skladu sa traženim i odobrenom formatu za izveštavanje podataka u izveštaju o učinku opština za datu godinu.

Pokazatelj 4.2.2 % učešće građana prema aktivnostima za kulturu, omladinu i sport

Pokazatelj ima za cilj da izmeri učinak dotične opštine u smislu broja građana koji učestvuju u kulturnim, omladinskim i sportskim aktivnostima. Na osnovu fizičkih uslova (površinama i objektima), zahtevima građana (uključujući i pojedinačne i zajedničke projekte) i potencijala za ostvarivanje ovih aktivnosti od strane građana, opština pored praćenja realizacije plana za kulturne, omladinske i sportske aktivnosti, vodi evidenciju o broju građana koji učestvuju u svakoj od tih aktivnosti posebno. Procenat učešća građana u kulturnim, omladinskim i sportskim aktivnostima znači procenat učešće građana u kulturnim aktivnostima od ukupnog broja građana koji su učestvovali u svim kulturnim, omladinskim i sportskim aktivnostima. Ovo jednako podrazumeva aktivnost za mlade i sport.

Pokazatelj ima za cilj da se izmeri, osim broja učesnika, izraženo u procentima prema relevantnim aktivnostima, i kretanje povećanja ili smanjenja učešća građana u ovim aktivnostima tokom godina. Pokazatelj je nemerljiv ako opština ne vodi evidenciju ili stvaranje baze podataka o broju učesnika i građana koji učestvuju u svakoj od ovih dotičnih aktivnosti. Međutim, veoma je teško izračunati tačan broj učesnika u ovim aktivnostima. Za što tačnije proračune, opština koristi relevantne standardne kriterijume (broj učesnika po kvadratnom metru, broj poziva za učešće, broj mesta u datim salama, broja registrovanih za relevantne delatnosti, itd), koja se odnose na sve aktivnosti. Opština je odgovorna da preduzme sve mere da shvati kako se građanima pružaju usluge u ovoj oblasti ili koliko građana koriste usluge opštine u ovoj oblasti za svaku aktivnost posebno. Još jedan cilj merenja putem ovog pokazatelja je motivacija ili podsticanje odgovarajućih opština za izgradnju kapaciteta za planiranje i izvođenje radova koji nisu do sada realizovani i da je obavezno da se izvrše, ili su razvijeni, ali nisu prikazani u izvedenim opštinskim poslovima.

Pokazatelj je u potpunosti operativan da ispuni svrhu rezultata 4.2, odnosno da vrši merenje jezgra učinka dotične opštine. Detalji o prvoj godini mjerenja, služe kao osnova reference (uporedivi) za ostale godine, da se razume kretanje povećanja ili smanjenja učešća građana u ovim vrstama aktivnosti. Tu ne možemo izmeriti učešće građana u onim aktivnostima koje se odvijaju u organizaciji privatnih pružaoaca i u privatnim objektima koji nisu dužni da zatraže dobijanje dozvole ili da obaveste opštinu.

Ovaj pokazatelj spada u kategoriju pokazatelja rezultata i ispunjava se u okviru dotične kalendarske godine. O ovom pokazatelju se izveštava samo za datu kalendarsku i relevantnu godinu.

Podaci. : Podaci su dostupni i za ispunjavanje pokazatelja treba potrebno je 4 vrste podataka:

1. broj učesnika u kulturnim aktivnostima
2. broj učesnika u omladinskim aktivnostima
3. broj učesnika u sportskim aktivnostima
4. Ukupno učesnika u svim aktivnostima

5. Ukupni broj stanovnika u dotičnoj opštini

Izračunavanje se vrši na osnovu formule:

$$\text{Formula: } \frac{\text{Podatak 4} \times 100}{\text{Podatak 5}}$$

Za merenje pokazatelja se izračunavaju sami podaci 4 i 5, dok podaci 1, 2, 3 se sakupljaju za specifične analize u izveštaju učinka.

Izvor podataka. Podaci se prikupljaju od strane jedinice ili odgovarajućeg odeljenja za kulturu, omladinu i sport (zvaničnici odgovorni za svaku aktivnost). Verifikacija podataka vrši se pregledom evidencija ili baze podataka u relevantnoj direkciji za kulturu, omladinu i sport, poslato od svih organizacija ili organizatora relevantnih kulturnih, omladinskih i sportskih aktivnosti. Opština, odnosno, odgovorni zvaničnik, prethodno pokreće odgovarajuću formu za snimanje i izveštavanje broja učesnika u relevantnim aktivnostima, koje organizatori ili osobe opštine koje vrše praćenje popunjuju za svaku aktivnost i vraćaju ih odgovarajućoj direkciji. Iz ovih podataka, odgovorni zvaničnici sastavljaju godišnje izvještaje o broju učesnika i građana u odgovarajućim aktivnostima, navodeći broj ljudi sa posebnim sposobnostima. O stepenu izvršenja ili sprovođenja plana za kulturne, omladinske i sportske aktivnosti, koriste se službeni dokumenti ili izveštaji o implementaciji relevantnih aktivnosti koje se izrađuju od strane službenika odgovornih za ove delatnosti.

Obrada i prikazivanje podataka vrši se u skladu sa traženim i odobrenom formatu za izveštavanje podataka u izveštaju o učinku opština za datu godinu.

OBLAST 5

UPRAVLJANJE NEPOGODAMA

Ime oblasti je "upravljanje nepogodama". Upravljanje nepogodama u opštem smislu znači upravljanje vanrednim situacijama na lokalnom nivou i predstavlja jednu od bitnih opštinskih sopstvenih relevantnih nadležnosti. Upravljanje katastrofama u užem smislu reči podrazumeva planiranje, organizovanje i vođenje organizovanog sistema opštine u suprotstavljanju pojavama izazvanih nekontrolisanim silama i drugim silama, koje ugrožavaju zdravlje i život ljudi i njihovu imovinu, kulturno nasleđe, imovinu prirodnog nasleđa, životnu sredinu i životinjski i biljni svet do te mere da za kontrolu i dominaciju je neophodno da se koristi sila, mere i posebne mere i sredstva spasenja⁴⁶.

Merenje učinka u ovoj oblasti obuhvata zaštitu ljudi i njihovu javnu u privatnu imovinu, kao što su: zaštita od požara, zemljotresa, poplava, klizišta, lavine, suše, pojave zaraznih bolesti, uništavanje brana i različitih ekoloških nesreća⁴⁷.

Informacije koje se dobijaju merenjem učinka ove oblasti su važne za rad struktura lokalne vlasti u pružanju što kvalitetnih i blagovremenih usluga građanima ili različitim interesnim grupama koje su pogođene katastrofama u pitanju. Takođe, merenje učinka opština u pružanju ove grupe usluga je od velikog značaja i za Ministarstvo unutrašnjih poslova da odredi prioritete i uskladi svoje politike koje se bave podrškom opština u efikasnijem upravljanju katastrofama i zaštite građana od njihovih rizika. Izveštaji o učinku se takođe mogu koristiti od različitih zainteresovanih strana i od samih građana da bi preduzeli neophodne mere predostrožnosti za one vrste katastrofa koje se mogu sprečiti.

Opštinska dostignuća u oblasti upravljanja vanrednim situacijama se mere kroz 2 ključna rezultata koji obuhvataju opštinske akcije u fazi prevencije katastrofa, akcije i radnje tokom katastrofe i akcije nakon nastupanja katastrofa. Na taj način, kroz dva izlaza se namerava merenje punog ciklusa pružanja usluga u zaštiti građana od raznih nepogoda na lokalnom nivou.

Rezultat 5.1**Zaštita građana i njihove imovine od nepogoda**

Predstavlja glavno dostignuće na koju cilja opština da zaštiti građane i njihovu imovinu od raznih katastrofa izazvanih prirodnim fenomenima i od samog čoveka. Rezultat u sebi uključuje proizvode preventivnih akcija dotične opštine za smanjenje stepena rizika od katastrofa povezanih sa ciklusima ponovljenih prirodnih pojava tokom godine i proizvode delovanja relevantnih opštinskih organa tokom dešavanja katastrofe.

Glavni cilj ovog rezultata je da izvrši prevenciju nesreća koje se mogu sprečiti, da smanji nivo rizika za život građana i njihovu imovinu i da se poveća stepen spasenja tokom reagovanja na spasavanje u vanrednim situacijama. Postizanjem ovog rezultata, građani i njihova imovina su efikasnije zaštićeni, smanjenjem

⁴⁶Zakon br. 02/1-68 o Zaštiti od prirodnih i drugih nepogoda

⁴⁷Zakon br. 02/1-68 o Zaštiti od prirodnih i drugih nepogoda

stepena rizika i svođenja štete na minimum. Rezultat utiče na uštedu finansijskih sredstava i zaštite imovine građana od katastrofa, kada je poznato da opštine i Vlada Republike Kosovo trenutno reaguju u velikoj meri tek posle nastanka nesreće, gde se troše značajna finansijska sredstva.

Merenje stepena ostvarivanja ovog rezultata se obavlja putem dva glavna pokazatelja 5.1.1, i pokazatelja 5.1.2

Pokazatelj 5.1.1 % realizacije opštinskog plana za upravljanje nepogodama

Pokazatelj ima za cilj da izmeri stepen pripreme relevantne opštine u prevenciji i smanjenju rizika od predvidivih nepogoda. Na osnovu procene rizika od katastrofa, opštine su obavezne da imaju godišnji opštinski plan za upravljanje vanrednim situacijama.

Prema tom planu, opštine su dužne da preduzmu neophodne mere za sprečavanje i smanjenje rizika od predvidivih katastrofa, kao što su: regulisanje korita reka, podizanje zaštitnih bankina oko reka, otvaranje drenaža, pošumljavanje golih površina, biološke mere za eliminaciju endemskih bolesti, dezinfekciju naselja, postavljanje zaštitnika od snežnih lavina, ispravno stanje motornih vozila za otvaranje puteva od snega, dovoljne količine industrijske soli i šljunka, izgradnja odbrambenih štitnika puteva i njihovo održavanje, izgradnja odbrambenih zaštitnika puta od klizišta i kamenja (betonski zidovi, metalne mreže), obeležavanje puteva za ograničenje brzine motornih vozila i prelaza za pešake, izgradnja trotoara duž puteva, izgradnja biciklističkih staza, postavljanje uređaja u urbanim raskrsnicama sa zvučnim znacima za slepe, ispitivanje znakova (alarma) o opštem stanju rizika, regulisanje skloništa za građane u slučajevima rizika.

Pokazatelj je u potpunoj funkciji sa ispunjavanjem cilja rezultata 5.1, odnosno meri učinak dotične opštine u nivou planiranja i realizacije. Na zahtev MRSZ o izveštavanju sprovođenja opštinskog plana za upravljanje vanrednim situacijama, u isto vreme, zahteva se posedovanje plana upravljanja vanrednim situacijama i njegovo sprovođenje.

Ovaj pokazatelj spada u pokazatelje za proizvodnju i ispunjava se prema zahtevima plana u okviru kalendarske godine. O ovom pokazatelju se izveštava jedino za dotičnu kalendarsku i za relevantnu godinu.

Podaci. Podaci su dostupni i za ispunjavanje pokazatelja treba ispuniti 2 vrste podataka:

1. Broj planiranih aktivnosti sa planom za upravljanje nepogodama, i
2. Broj realizovanih aktivnosti iz plana za upravljanje nepogodama tokom dotične godine izveštavanja.

Izračunavanje se vrši na osnovu obične formule:

$$\text{Formula: } \frac{\text{Podatak 2} \times 100}{\text{Podatak 1}}$$

Izvor podataka. Podaci se prikupljaju u jedinici za zaštitu od nepogoda opštine u okviru Direkcije za javne usluge, službe vatrogasne jedinice (usluge u vanrednim situacijama), Uprave za vanredne situacije (EMA). Provera podataka se vrši putem opštinskog plana za upravljanje vanrednim situacijama, koji je usvojen od strane Skupštine Opštine, kao konačni i zvanični. Stepen izvršenja ili sprovođenja plana za upravljanje vanrednim situacijama koristi se godišnji izveštaj za upravljanje vanrednim situacijama u dotičnoj opštini.

Obrada i prikazivanje podataka vrši se u skladu sa traženim i odobrenom formatu za izveštavanje podataka u izveštaju o učinku opština za datu godinu.

Pokazatelj	% intervencija za zaštitu od nepogoda
5.1.2	

Pokazatelj 5.1.2 ima za cilj da se izmeri nivo odgovora ili intervencije adekvatnih spasilačkih ekipa u opštini od trenutka obaveštenja o nepogodama do zaključenja intervencije. Pokazatelj meri sve vrste spasilačkih intervencija protiv svih vrsta nepogoda koje ugrožavaju život građana, njihove imovine i javne svojine. Pokazatelj meri intervenciju timova za spasavanje dotične opštine protiv sledećih nepogoda: požara, poplava, jakih vetrova, izolacije od snega, zemljotresa, klizišta, snežne lavine, suše, epidemija zaraznih bolesti, uništavanja - zbijanje brana akumulativnih jezera i različitih ekoloških nepogoda. Ovaj pokazatelj spada u grupu pokazatelja praga.

Pokazatelj dovoljno tačno meri pružanje komunalnih usluga građanima u riziku od raznih nepogoda navedenih u prethodnom stavu, sa stanovišta odgovora na rizike, ali ne u smislu efekta odgovora na rizike. Kroz ovaj pokazatelj se vidi broj odgovora ili intervencija za zaštitu od različitih nepogoda, ali ne možemo shvatiti mnogo o uticaju intervencija na nivou odbrane ili spašavanja od rizika koji su nastali. U budućnosti može se poboljšati stopa merenja u skladu sa ekonomskim i finansijskim kretanjima opštine.

Ovaj pokazatelj spada u kategoriju pokazatelje rezultata i ostvaruje se prema zahtevima u okviru dotične kalendarske godine. O ovom pokazatelju se izveštava samo za dotičnu kalendarsku godinu i relevantnu godinu izveštavanja.

Podaci. Podaci su dostupni i za ispunjavanje pokazatelja se sakupljaju dve vrste podataka:

1. Ukupan broj nepogoda u opštini, i
2. Broj nepogoda o kojima su intervenisale ekipe na licu mesta.

Izračunavanje se vrši na osnovu obične formule:

$$\text{Formula: } \frac{\text{Podatak 2} \times 100}{\text{Podatak 1}}$$

Izvor podataka. Podaci se prikupljaju od strane jedinice za zaštitu od nepogoda u opštini u okviru Direkcije za javne usluge, vatrogasne jedinice (službe vanrednih situacija), agencije za upravljanje vanrednim situacijama (EMA). Provera podataka se vrši putem opštinskog plana za upravljanje vanrednim situacijama usvojenom od strane Skupštine Opštine sa konačnim i zvaničnim oblikom (protokolisan). O stepenu izvršenja ili sprovođenja plana za upravljanje vanrednim situacijama koristi se godišnji Izveštaj službe za upravljanje vanrednim situacijama u dotičnoj opštini.

OBLAST 6

PROSTORNO PLANIRANJE

Naziv oblasti je "Prostorno opštinsko planiranje". Upravljanje prostornog planiranja u opštem smislu te reči podrazumeva upravljanje prostornog planiranja na lokalnom i opštinskom nivou i predstavlja jednu od bitnih sopstvenih nadležnosti dotične opštine. Prostorno planiranje u užem smislu reči podrazumeva opštinski prostorni razvoj (OPR) preko instrumenata prostornog planiranja kao što su: Opštinski razvojni plan (ORP), mapa zona opštine (MZO) i detaljni regulacioni planovi (DRP) kako bi se osigurale institucionalne i društvene aktivnosti na organizovan način.

Prostorno planiranje opština obuhvata urbano i ruralno planiranje i urbanu i ruralnu izgradnju. Oblast opštinskog prostornog planiranja je važno sa aspekta stvarnog korišćenja aktuelnih opštinskih resursa i potencijala, vršeći usmeravanje ekonomskog i društvenog razvoja kroz regulisanje oblasti korišćenja teritorije u okviru zajednice. Opštinski razvojni plan (ORP), u ovom kontekstu predstavlja polaznu tačku koja usmerava razvoj mapa zona opštine (MZO) i na osnovu koje se onda razvijaju Detaljni regulacioni planovi (DRP). Na osnovu Zakona o prostornom planiranju⁴⁸, PRO razmatra demografske kriterijume, eksploataciju resursa i ekonomski razvoj u saradnji sa sektorskim strategijama na centralnom nivou, postojeću tehničku i socijalnu infrastrukturu, rizike od prirodnih katastrofa i zagađenja, smisao turizma i kulturne baštine, i onu neformalnih naselja. Administrativno uputstvo 11/2015, MŽSPP u članu 15, stav 3 izričito kaže, "Opštinski organ je odgovoran za prostorno planiranje i upravljanje, i koordinira sprovođenje i praćenje aktivnosti ORP".

U ovu celinu kriterijumima razvija se regulatorni okvir u obliku mape zona opštine (MZO) i Detaljnog regulacionog plana (DRP), koji imaju delokrug regulaciju gradnje, bez obzira da li je namena za stanovanje, poslovanje, industriju, infrastrukturu, izgradnju u javni interes ili čak i za odbranu. Merenje učinka u ovoj oblasti obuhvata merenje dostignuća u ispunjavanju odredbi koje proizilaze iz ovog pravnog okvira, koji se realizuje kroz građevinske dozvole, s obzirom na to da su dozvole izdate u skladu sa celinom odredbi koje proizilaze iz gore pomenutih instrumenata.

Informacije koje se generišu putem merenja učinka u ovoj oblasti mogu imati značajan uticaj na razvoj i prioritete opštinskih kapaciteta za planiranje i za regulaciju i planirano korišćenje zajedničkih opštinskih prostora. Rezultati učinka mogu informisati Ministarstvo životne sredine i prostornog planiranja i druge aktere o obavljenom poslu u oblasti prostornog planiranja u dotičnoj opštini

Opštinska dostignuća u oblasti opštinskog prostornog planiranja se mere putem dva ključna rezultata.

⁴⁸ Zakon br. 04/1-174 o prostornom planiranju

Rezultat 6.1 Održivo opštinsko planiranje

Predstavlja dostignuća koje lokalne vlasti imaju za cilj da postignu u osiguranju istinskog i održivog razvoja u oblasti prostornog planiranja u skladu sa kriterijumima definisanim instrumentima ORP i MZO.

Rezultat sumira razvijene aktivnosti opštinskih vlasti u kreiranju i usvajanju opštinskog razvojnog plana i opštinske zonske karte. Dalja regulacija putem DRP ili obezbeđivanja uslova i izdavanje građevinskih dozvola naknadno se vrši u skladu sa nizom kriterijuma na osnovu kojih se razvijaju relevantni instrumenati, odnosno se osigurava da se građevinski radovi izvode u skladu sa lokalnim interesima opštine legalizovani u regulatornom okviru. Naime, Zakon br. 04/L-174 o prostornom planiranju član 17. stav 3, kaže: "Detaljni regulatorni planovi određuju uslove gradnje". Ovaj rezultat, kroz zadovoljavanje potreba građana, preduzeća i drugih legitimnih stranaka izgradnje, vodi do raspodjele investicija na transparentan i planiran način i u skladu sa privatnim i javnim interesima u oblasti izgradnje. Ovo otvara mogućnost upotrebe zemljišta, odnosno, prostora i drugih ekoloških resursa ili infrastrukture na planiran način i u interesu građana i preduzeća u regulisanom, transparentnom i održivom obliku.

Merenje stepena ostvarivanja ovog rezultata se vrši putem pokazatelja 6.1.1

Pokazatelj 6.1.1 % opštinskih teritorija o kojima postoje regulativni (detaljni) planovi – zonske mape

Pokazatelj ima za cilj da se izmeri pokrivanje teritorije dotične opštine Detaljnim regulisanim planom (DRP) ili **zonskim mapama**, koje pružaju dobru mogućnost za planiranu izgradnju naselja od strane građana i drugih institucionalnih, profesionalnih, poslovnih, sportskih, kulturnih i drugih objekata od drugih zainteresovanih strana.

Na osnovu procene demografskih kriterijuma, korišćenja resursa i ekonomskog razvoja u saradnji sa sektorskim strategijama centralnog nivoa, postojeće tehničke i socijalne infrastrukture, rizici od prirodnih nepogoda i zagađenja, razvoja turizma i kulturnog nasleđa, i neformalna naselja, opštine su dužne da razvijaju mapa zone opštine (MZO). Na osnovu MZO, DRP, Zakonom 04/L-174, ORP, opština upravlja procesom planiranja na svojoj teritoriji. Redimenti ovog pokazatelja kumulativno pokazuje o stepenu dostignuća u realizaciji opštinskog prostornog planiranja.

Pokazatelj 6.1.1 meri učinak dotične opštine o stepenu teritorijalnog planiranja sa DRP, odnosno stepen spremnosti opštine, ali ne i stepena sprovođenja DRP. Međutim, kao preduslov DRP je u potpunosti u skladu sa postizanjem rezultata, pošto se zahteva posedovanje Detaljnog regulacionog plana, a samim tim i njegovo sprovođenje, čija je namena da se meri sa rezultatom 6.2.

Ovaj pokazatelj pripada kategoriji pokazatelja praga i ispunjava se na sažet (kumulativni) način iz godine u godinu. O ovom pokazatelju se izveštava kumulativno, naime prijavljuje se ukupna regulisana površina u ha sa DRP-om tokom godina.

Podaci. Podaci su dostupni i u ispunjavanju pokazatelja se sakupljaju dve vrste podataka:

1. ukupna površina teritorije opštine u hektarima (ha) i
2. ukupna površina opštinske teritorije planirane DRP-om u hektarima (ha).

Izračunavanje se vrši na osnovu obične formule:

$$\text{Formula: } \frac{\text{Podatak 2} \times 100}{\text{Podatak 1}}$$

Ovde treba prikupiti informacije o ukupnoj površini pokrivenoj Detaljnim regulacionim planovima, gde oblast po jedinici [ha] predstavlja zbir površina svih DRP na snazi. Dobijeni broj za područje koje pokriva DRP potom se unosi u određenu oblast elektronskog sistema.

Izvor podataka. Podaci se prikupljaju od strane uprave nadležne za pitanja urbanizacije i prostornog planiranja. Verifikacija podataka se vrši sa detaljnim regulacionim planovima koji su odobrenih i na snazi, odnosno konačnog i zvaničnog oblika (Protokolom). Ovde treba napomenuti pitanje isteka mandata DRP, gde ne bi trebalo uzeti u obzir planove sa isteklim rokom. Administrativno uputstvo DRP je u izradi, a uskoro će biti objavljen, i od ovog uputstva će biti dobijene informacije o pitanjima izveštavanja, i očekuje se da će se podaci uzeti iz iste tačke izveštavanja dotičnog Odeljenja u vezi sa linijom vertikalnog izveštavanja u Ministarstvu životne sredine i prostornog planiranja.

Obrada i prikazivanje podataka vrši se u skladu sa traženim i odobrenom formatu za izveštavanje podataka u izveštaju o učinku opština za datu godinu.

Rezultat 6.2

Planirana opštinska izgradnja

Odražava dostignuća opštine u upravljanju primene zakona i drugih dotičnih planova koje uređenju izgradnje u urbanim i ruralnim naseljima. Rezultat obuhvata napore lokalne samouprave u obezbeđivanju zakonskih i administrativnih mehanizama za održivi razvoj i primenu kriterijuma definisanih utvrđenih sa MZO i DRP u oblasti izgradnje i opštinski razvoj.

Rezultat rezimira aktivnosti vršene od strane opštinskih organa u sprovođenju opštinskog razvojnog plana (ORP), opštinski regulacioni plan (ORP) i zatim na mape zone opštine, kao i detaljni regulacioni planovi. Učinak dotične opštine odnosi se na stepen poštovanja postupaka za pružanje uslova za izgradnju i izdavanje građevinskih dozvola u skladu sa nizom kriterijuma na kojima su razvijeni dotični urbanistički instrumenti, odnosno obezbeđivanje građevinskih aktivnosti u skladu sa javnim interesom donetih u regulatorni opštinski okvir (Zakon br. 04/L-174 o prostornom planiranju, član 17 stav 3 gde se navodi da "Detaljni regulacioni planovi određuju uslove izgradnje").

Ovaj rezultat, preko ispunjavanja potreba građana, poslovanja i drugih zainteresovanih stranaka za izgradnju, direktno ili indirektno pomaže i orijentiše planiranu izgradnju u opštini i sprečava nezakonitu izgradnju. Preko ovog rezultata se omogućava planirano korišćenje zemljišta, odnosno prostora i drugih ekoloških i infrastrukturnih resursa u interesu građana, javnih institucija i poslovanja. Ovako se promoviše transparentnost, planirana i održiva opštinska izgradnja. Da bi se to desi opština mora da ispuni zakonske i administrativne obaveze koje se ispituju kroz praktične akcije prema sledećim pokazateljima.

Merenje stepena ostvarivanja ovog rezultata se vrši putem pokazatelja 6.2.1, 6.2.2, i 6.2.3.

Pokazatelj 6.2.1 % odobrenih zahteva za građevinske dozvole

Pokazatelj meri stepen ispunjavanja građanskih obaveza u odnosu na zakon i opštinske planove za izgradnju objekata. Merenje zakonske obaveze od strane građana se vrši na osnovu zahteva upućenih nadležnih organa dotične opštine za građevinske dozvole, bilo u gradu bilo na selu.

Pokazatelj obrađuje sve zahteve, bez obzira na to da li su ili nisu u skladu sa predviđenim uslovima za građevinske dozvole. Pokazatelj takođe nije namenjen za merenje rokova za usvajanje zahteva ili davanje odgovora podnosiocima. To ne znači da opštine ne bi trebalo da odgovore podnosiocima u okviru rokova utvrđeni zakonom (Zakon o izgradnji⁴⁹, član 17, stav 1, tačka 1.1 i 1.2). Stopa usvajanja zahteva za građevinske dozvole pokazuje kapacitet i efikasnost opštine na uspešno rukovođenje sprovođenja zakona i opštinskih planova u planiranu izgradnju na teritoriji dotične opštine. pokazatelj je prioritet opština i centralnog nivoa zasnivano na činjenično stanje na osnovu veoma velikog broja ilegalnih objekata zbog malih kapaciteta opština za profesionalno i zakonsko upravljanje ove oblasti.

Pokazatelj 6.2.1 demonstrira učinak dotične opštine ili stepen nadležnosti opštinskih vlasti za rukovođenje planirane izgradnje, odnosno usvajanje zahteva za građevinsku dozvolu u skladu sa odgovarajućim zakonskom i profesionalnim parametrima. Pokazatelj tačno meri ono što cilja da meri. Pokazatelj ne meri primenu tehničkih uslova građevinske dozvole. Međutim, odobravanje zahteva i izdavanje građevinskih dozvola, kao nužan uslov, je u punoj funkciji ispunjavanja cilja rezultata za planiranu opštinsku ili lokalnu izgradnju, jer u ovoj fazi merjenja, građevinska dozvola podrazumeva njenu potpunu sprovođenje.

Ovaj pokazatelj spada u pokazatelje proizvodnje i ispunjava se prema zahtevima u toku kalendarske godine. Za ovaj pokazatelj se izveštava samo za datu kalendarsku godinu i relevantnu godinu izveštavanja.

Podaci. Podaci su dostupni i za ispunjavanje pokazatelja a to su dve vrste podataka:

1. ukupan broj podnetih zahteva za građevinske dozvole u toku izveštajne godine
2. broj zahteva prenesenih iz prethodne godine (ovaj podatak ne ulazi u obračunavanje prilikom merjenja ovog pokazatelja, ali za čišćenje podataka i da se razumeju eventualne izmene između podnetih i odobrenih zahteva)
3. broj zahteva odobrenih za izgradnju tokom izveštajne godine

Izračunavanje se vrši na osnovu jednostavne formule: podela i drugog podatka sa prvim podatkom, pomnožen sa 100.

$$\text{Formula: } \frac{\text{Podatak 3} \times 100}{\text{Podatak 1}}$$

Pokazatelj je u skladu ili u potpunom skladu sa pokazateljem 6.2.2 i 6.2.3 omogućavanjem integrisanog merjenja učinka za ovu oblast u opštini. Ne isključuje se mogućnost da pokazatelj bude ispunjen preko 100%. Ovo dolazi kao mogućnost jednog broja registrovanih zahteva u prethodnoj godini, ali se razmatraju tokom izveštajne godine podataka. Da bi se razumeo ovaj broj dodaje se jedan podatak koji pokazuje broj nerazmatranih zahteva od prethodne godine.

⁴⁹Zakon br. 04/L – 110 o izgradnji

Izvor podataka. Podaci prikupljeni od strane nadležnog odeljenja za pitanja urbanizacije i prostornog planiranja. Prvi podaci se uzimaju i mogu biti potvrđeni od protokola koji evidentira zahteve pre profesionalnog razmatranja. Drugi podatak, broj odobrenih dozvola se uzima i može se potvrditi od protokola odobrenih građevinskih dozvola, nakon odobrenja i dostavljanje dozvole kod podnosioca [AU-MŽSPP-24-2015] član 42, stav 2).

Obrada i prikazivanje podataka vrši se u skladu sa traženim i odobrenom formatu za izveštavanje podataka u izveštaju o učinku opština za datu godinu.

Pokazatelj 6.2.2 % % novih pregledanih zgrada

Pokazatelj ima za cilj da izmeri učinak dotične opštine koji se odnosi na sprovođenje zakonitosti u oblasti izgradnje i razvoj opštine. Za ovu svrhu pokazatelj demonstrira postupke odgovornih opštinskih organa, inspekcijску službu za stopu sprovođenja zakonitosti tokom novih izgradnja.

Ovaj pokazatelj ne prejudicira pravni status novih zgrada, ukoliko imaju ili ne građevinsku dozvolu, ali ima za cilj da izmeri da li je vršena inspekcija svih novih zgrada koje su registrovane u Opštinsku Direkciju za finansije i imovinu za kalendarsku godinu izveštavanja (Administrativno uputstvo 03/2011 Ministarstva finansija). Konkretno, meri stepen inspekcije svih zgrada za koje se plaća porez na imovinu, bez obzira da li ima ili nema građevinsku dozvolu, izgradnju objekta se registruje i oporezuje se od poreskih organa opštine. Opštinska inspekcija vrši posetu po službenoj dužnosti novih građevinskih objekata, i to u broj i udeo sa kapacitetima koje ima. Inspekcija se zasniva na broj objekata registrovanih u jedinici poreza na imovinu.

Pokazatelj 6.2.1 obaveštava opštinu i druge zainteresovane strane o učinku građevinske inspekcije u odnosu na obim izgradnje u opštini, odnosno, pokazatelj obaveštava o rezultatu učinka opštine da bi se vršila inspekcija zgrade u odnosu na građevinske aktivnosti uopšte. Ovaj pokazatelj indirektno obaveštava o rezultatu, kroz formiranje okvira informacije o doslednosti vlasti za nastavak izgradnje. Ova informacija je važna i za građane opštine, da bi se video koji je učinak opštine u sprovođenju zakona u oblasti građevinarstva.

Pokazatelj pomaže opštini u proceni kapaciteta za praćenje i inspekciju opštine u odnosu na dinamiku izgradnje i za zaštitu zakonitosti u oblasti građevinarstva. Ovaj pokazatelj daje sigurnost građana o radu opštine na upravljanju izgradnje u skladu sa odredbama koje proizilaze iz ORP ili ZMO, kao i DRP za interes opštine i građana. To je zbog toga što broj poseta u odnosu na broj izgrađenih objekata–zgrada ukazuje na mogućnost izbegavanja ilegalne izgradnje. Stopa poseta građevinskih radova uglavnom ukazuje na pripremu- kapacitet i nivo učinka opštinske službe inspekcije, sektoru građevinarstva, inspekcije opštih građevinskih radova sa ili bez građevinske dozvole. Pokazatelj se meri relativno tačno. Međutim, iskustvo pokazuje da ne mogu svi objekti u teritoriji opštine da se kontrolišu i zakonski se sprovodi za ovu aktivnost.

Ovaj pokazatelj pripada kategoriji pokazatelja praga i ispunjava se prema zahtevima u okviru dotične kalendarske godine. Za ovaj pokazatelj se izveštava samo o dotičnoj kalendarskoj godini i dotične izveštajne godine.

Podaci. Podaci su dostupni i za ispunjavanje pokazatelja a to su dve vrste podataka:

1. Ukupan broj novih građevinskih objektima u izveštajnoj godini
2. ukupan broj novih objekata inspektiranih tokom izveštajne godine.

Izračunavanje se vrši na osnovu jednostavne formule: podela drugog podatka sa prvim podatkom, pomnožen sa 100.

Formula: $\frac{\text{Podatak 2} \times 100}{\text{Podatak 1}}$

U slučajevima kada nove zgrade su pregledane u izveštajnu godinu, ali dotična izgradnja je registrovana na registrima poreza na imovinu iz prethodne godine, onda obračun inspekcija za izveštajnu godinu ne poklapa se sa registrima poreza na imovinu.

Izvor podataka. Podaci se prikupljaju od strane uprave zadužene za upravljanje poreza na imovinu i urbanističku upravu (prvi podatak) i Odeljenja odgovorna za građevinsku inspekciju (drugi podatak).

Verifikacija podataka se vrši iz službenih evidencija imovine građana i institucija registrovanih od odgovarajućih odeljenja za registraciju imovine iz registra zahteva za građevinske dozvole i zvaničnih izveštaja inspekcija vršenih od odgovarajućeg odeljenja građevinske inspekcije. Na osnovu zvaničnih dokumenata vrši se nabrojanje slučajeva navedeni u protokolima prema datuma protokolisavanja, računajući slučajeva od dana početka godine (ili na početku perioda izveštavanja za SUU) do zadnjeg datuma godine (izveštajni period za SUU). Važeći broj objekata inspektiranih se računaju samo za one objekte koje imaju odluku za inspekciju od strane inspekcijskih organa, dok slučajevi posete koje su u procesu razmatranja ne uzimaju se u obzir u vreme prikupljanja podataka.

Obrada i prikazivanje podataka vrši se u skladu sa traženim i odobrenom formatu za izveštavanje podataka u izveštaju o učinku opština za datu godinu.

Pokazatelj 6.2.3 % novih građevinskih objekata sa građevinskim dozvolama

Pokazatelj ima za cilj da izmeri koliko novih zgrada su pregledani i da su skladu sa zakonom i opštinskim planovima ili koji imaju i **sprovode** građevinsku dozvolu. Dakle, definicija pokazatelja "% novih zgrada sa građevinskim dozvolama" znači da graditelj je poštovao (**sprovodio**) uslove i postupke predviđene građevinskom dozvolom. Pokazatelj vrši merenje stope ispunjavanja odredaba predviđene Zakonom o izgradnji⁵⁰ i Zakonom o inspektoratu (član 6, stav 1.2 i 4) od strane graditelja na teritoriji opštine. Praktično pokazatelj vrši merenje stope novih izgradnja koje imaju građevinske dozvole u odnosu na ukupni broj novih građevinskih objekata gde su vršene inspekcije na teritoriji opštini.

Pokazatelj vrlo tačno meri broj objekata pregledanih od strane opštine, ali na osnovu iskustava i trenutnih kapaciteta, ne mogu sve nove konstrukcije da se pregledaju i stoga i ne sve nove zgrade mogu biti tačno meriti bez obzira ukoliko imaju građevinsku dozvolu ili ne. Pokazatelj ne prejudicira status novih objekata koji nisu inspektirani ukoliko su u suprotnosti sa zakonom i ne isključuje mogućnost da neinspektirane zgrade nemaju građevinsku dozvolu. Pokazatelj u ovoj fazi razvoja SUUO izmeri ono što se može tačno izmeriti a to je broj ili procenat objekata sa građevinskim dozvolama od ukupnog broja zgrada pregledanih od strane opštine. Informacije pokazatelja 6.2.1, 6.2.2 i ovog pokazatelja daje nam o znanja ukoliko dotična opština vrši planiranu izgradnju ili ne.

Ovaj pokazatelj pripada kategoriji pokazatelja rezultata i ispunjava se prema zahtevima u okviru dotične kalendarske godine. Za ovaj pokazatelj se izveštava samo o dotičnoj kalendarskoj godini i dotične izveštajne godine.

Podaci. Podaci su dostupni i za ispunjavanje pokazatelja a to su dve vrste podataka:

1. Ukupan broj novih građevinskih objektima inspektiranih u izveštajnoj godini

⁵⁰ Zakon br. 04/L – 110 o izgradnji

2. ukupan broj novih objekata sa građevinskim dozvolama od inspektiranih objekata

Izračunavanje se vrši na osnovu jednostavne formule: podela i drugog podatka sa prvim podatkom, pomnožen sa 100.

Formula: $\frac{\text{Podatak 2} \times 100}{\text{Podatak 1}}$

Pokazatelj je u skladu ili u potpunosti u skladu sa druga dva pokazatelja i merenje ovog rezultata i izmerimo na integrisan način u okviru rezultata.

Izvor podataka. Podaci se prikupljaju od strane uprave zadužene za urbana pitanja i opštinske inspeksijske službe.

Verifikacija podataka se vrši na osnovu zvaničnih izveštaja inspekcije novih objekata, registara zahteva za građevinske dozvole, registara ili protokola za opremanje sa dotičnom građevinskom dozvolom za dotični objekat, računajući slučajeve od dana početka godine (ili na početku perioda izveštavanja za SUUO) do zadnjeg datuma godine (ili do kraja izveštajnog perioda za SUU).

Obrada i prikazivanje podataka vrši se u skladu sa traženim i odobrenom formatu za izveštavanje podataka u izveštaju o učinku opština za datu godinu.

OBLAST 7

JAVNI PROSTORI

Naziv oblasti je "Opštinski javni prostori". Učinak opštine u upravljanju javnim prostorima, u opštem smislu reči podrazumeva upravljanje javnim prostorima na lokalnom - opštinskom nivou i predstavlja jedan od sopstvenih kompetencija dotične opštine. Javni prostor, u strogom smislu reči, podrazumeva javne prostore od interesa za građane, upravljaju se od opština i koje utiču na kvalitet i životni standard građana." Opštine su odgovorne za "pružanje i održavanje javnih parkova i mesta" (Zakon o lokalnoj samoupravi, član 17, tačka p).

Javni prostori uključujući parkove, trgove, zelene površine i one za rekreaciju. Parkovi, zelene i rekreativne površine su definisane u odgovarajućim opštinskim urbanim planovima i drugim aktima opštine, i kao takvi predstavljaju značajan deo ekosistema gradova i sela za dotične građane i opštine.

Ova oblast je rezultat integracije dva odvojena oblasti pregledanog SUUOU: oblasti parkova i oblasti trgova. Budući da ove tri oblasti imaju organsku vezu, kako za izgradnju, kako po funkciji, su integrisani u jednu jedinu oblast sa prioriteto za opštine u Republici Kosovo. Građevinskim bumom, uglavnom na neplanirani način tokom proteklih 16 godina, javni prostori su smanjeni do kritične mase. Merenjem učinka opština u ovoj oblasti, MALS i druge zainteresovane strane, ciljaju da se sačuva postojeći javni prostor i njeno širenje u skladu sa prihvaćenim standardima za zdravu i dostojanstven život građana.

Sprovođenje ove nadležnosti je povezano sa odgovarajućom organizacionom strukturom opštine koje ispunjavaju zakonske obaveze kako bi se stvorilo okruženje i kvalitet dovoljan za normalan život građana opštine.

Generisane informacije od merenja učinka u ovoj oblasti može imati značajan uticaj na značajan razvoj i određivanje prioriteta opštinskih kapaciteta za planiranje i sprovođenje za očuvanje, širenje, uređenje i korišćenje javnih prostora od strane građana. Rezultat učinka može da se koristi od strane MALS, MŽSPP i drugih zainteresovanih strana za podršku opštinama i inicijative građana da se stvori dovoljno javnog prostora i kao zdravi život građana.

Dostignuća dotične opštine u stvaranju i održavanju javnih površina se mere preko glavnog rezultata.

Rezultat 7.1**Javni prostor dovoljan za zdravu životnu sredinu**

Rezultat predstavlja dostignuća opštine u stvaranju dovoljnog prostora i bogat zelenim površinama, koje poboljšavaju kvalitet životne sredine građana opštine. S obzirom da nove izgradnje u poslednjih nekoliko godina su se vršene uglavnom na račun zelenih površina, otvorenih i javnih prostora i nepoštovanja standarda za zelenih površina tokom novih izgradnja po glavi stanovnika, uzimanje mera za očuvanje i širenje zelenih površina i drugih javnih prostora za što normalniji život građana od strane opština je osnovni prioritet njihovog rada.

Rezultat sumira proizvode delovanja dotične opštine za zdravije okruženje, u smislu upravljanja prirodnim ili veštačkim sredinama. Učinak dotične opštine, za postizanje ovog rezultata, što je blisko povezana sa stvaranjem, proširenjem i održavanjem zelenih površina, trgova i drugih različitih prostora za kretanje i aktivnost građana. Opština je odgovorna za planiranje i sprovođenje projekata sa ciljem stvaranja boljih

ekoloških uslova za svoje građane, bilo preko akcija za očuvanje prirodnih ekosistema u naseljima ili kroz stvaranje novih zelenih prostora kao deo gradskog i seoskog ekosistema (Zakon o zaštiti životne sredine, član 14). S obzirom da stvaranje zdravih okruženja za građane je prioritet ne samo za opštine, član 37. stav 1. zakona u pitanju definiše obaveze Vlade i opština za obezbeđivanje finansija potrebnih za sprovođenje politike za zaštitu životne sredine. Parkovi i zelene površine, kao deo zaštite životne sredine, posebno predstavljaju ključne elemente naselja za obezbeđivanje uslova za zaštitu životne sredine bolji kvalitet u pogledu bezbednosti kvaliteta vazduha, zaštitu od buke, prašine, zračenja, ali i za sportski, kulturni, prostor za rekreacije mladih i ekološko obrazovanje.

Obrada i prikazivanje podataka vrši se u skladu sa traženim i odobrenom formatu za izveštavanje podataka u izveštaju o učinku opština za datu godinu.

Pokazatelj 7.1.1 Površina javnih zelenih prostora u m² po glavi stanovnika

Pokazatelj ima za cilj da izmeri učinak dotične opštine u zaštitu, izgradnju i širenje javnih zelenih površina u opštini. Javna zelena površina, uključujući parkove, javne vrtove i zelene površine koje su pod opštinskom upravljaju i široke usluge građana kao zeleni vrtovi i površine pojedinih javnih institucija, kao što su škole, obdaništa, porodični medicinski centri i kolektivni centri. Zelene površine posebnih javnih institucija, iako nisu u opštoj direktnoj upotrebi građana, međutim, u vlasništvu su opštine u skladu sa relevantnim odlukom Skupštine opštine, finansirane od opština i koriste odgovarajuće kategorije građana dotične opštine. Dakle, javna zelena površina je površina, koja posebnom odlukom skupštine opštine i opštinskih regulacionim planovima je označena kao park, zeleni vrt ili slobodna zelena površina. **Ovde se obuhvata i prateća infrastruktura javne rasvete, oprema za sistem navodnjavanja, pijaća voda, stolice za odmor itd. x**

Širenje javnih zelenih površina ima dva značajna efekta na poboljšanje života ljudi, apsorbira prašinu i razne otrove iz vazduha i oslobodi kiseonik u vazduh. Ova dva efekta različitih pravaca delovanja, direktno utiču na zdravije građana preko čišćenje vazduha od zagađenja i obogaćuje kiseonikom značajan za čisto disanje. Učinak dotične opštine u širenju i održavanju javnih zelenih površina je proporcionalna sa zdravim okruženjem za građane.

Tačno merenje pokazatelja je relativno složeno. Sa ciljem što potpunijeg merenja i u skladu sa ciljevima merenja SUUO (u skladu sa međunarodnim standardima Svetske zdravstvene organizacije)⁵¹, pokazatelj sadrži dva kriterijuma merenja: zasnovan na površini javnih zelenih površina u odnosu na ukupna površina teritorije opštine na hektar, a drugi na osnovu zelenih površina javnih prostora u odnosu na broj stanovnika opštine. Dakle, pokazatelj učinak kao kvantitet i isti se prevede u kvadratnim metrima po glavi stanovnika kao kvalitet.

Ovaj pokazatelj spada u kategoriji pokazatelje rezultata i ispunjava se na kumulativni način iz godine u godinu. Za ovaj pokazatelj se izveštava na sažeti ili kumulativni način, odnosno izveštava o ukupnoj površini javnih zelenih površina po hektaru izgrađene tokom svih godina.

Podaci. Podaci su dostupni i za ispunjavanje pokazatelja a to su dve vrste podataka:

1. Ukupan broj stanovnika u datoj opštini
2. Ukupna površina javnih zelenih površina u hektar

⁵¹http://www.who.int/hia/green_economy/indicators_cities.pdf

3. Ukupna površina teritorije u hektar (ha)

Izračunavanje se zasniva na jednostavnoj formuli, prema prvom kriterijumu, podele drugog podatka sa prvim podatkom.

$$\text{Formula: } \frac{\text{Podatak 2}}{\text{Podatak 1}} \times 10000$$

Izračunavanje prema drugom prvom kriterijumu: podela drugog podatka sa prvim podatkom, pomnoženo sa 100.

$$\text{Formula: } \frac{\text{Podatak 2} \times 100}{\text{Podatak 3}}$$

Izvor podataka. Podaci su prikupljeni od strane Ministarstva javnih službi, jedinica naplata u opštini, Kosovske agencija za statistiku i odeljenja odgovornog za urbanizam i prostorno planiranje. Verifikacija podataka vrši se preko zvanične dokumentacije ugovaranja (ugovorima) za rad za skladištenje, izgradnju i proširenje javnih zelenih površina i službenih dokumenata naplate za vršene radove u hektar.

Obrada i prikazivanje podataka vrši se u skladu sa traženim i odobrenom formatu za izveštavanje podataka u izveštaju o učinku opština za datu godinu.

Pokazatelj 7.1.2 Površina javnih trgova u m² po glavi stanovnika

Pokazatelj ima za cilj da se izmeri učinak dotične opštine u zaštiti i širenju površina javnih trgova na opštinskom nivou. Javni trgovi obuhvataju celinu javnih prostora izgrađenih i namenjenih za boravak i slobodno kretanje građana i za aktivnosti kulture, omladine, političkih organizacija, različitih muzičkih, kulturnih i sportskih manifestacija, ali i za ekonomska pitanja. Merenje pokazatelja obuhvati široka i ravna polja, popločane ili pokriveno niskom vegetacijom – trgovi, drugi ravne prostore unutar naselja, koji se koriste za boravak, odmor i slobodno okupljanje građana. Reč je o svim trgovima i sličnim prostorima kao prethodno opisani i definisani odlukom skupštine opštine, koje su u vlasništvu opštine i upravljaju se od opština. Opština treba da bude svesna da trotoari i putevi ne mogu se računati kao trgovi. **Ovde se obuhvata i sledeća infrastruktura za javnu rasvetu, uređaj za sistem čišćenje i pijaće vode, stolice za odmor itd.**

Održavanje i širenje javnih trgova ima direktan uticaj na poboljšanje života građana, kao što je: slobodno kretanje, opušteniji odmor, njihovo slobodno skupljanje za različite aktivnosti od zajedničkog interesa i što bolju i lakšu manifestaciju za različite događaje sa opštinskim i državnim karakterom. Učinak opštine u širenju i održavanju javnih trgova je proporcionalan stepenu poboljšanja kvaliteta pojedinačnih i kolektivnih aktivnosti građana u javnom prostoru.

Precizno merenje pokazatelja je relativno složeno. Da bi se izmerila što potpunije i što u skladu sa namerom merenja SUUO (u skladu sa međunarodnim standardima), pokazatelj sadrži dva kriterijuma merenja: jedan je zasnovan na površini javnih trga u odnosu na ukupnu površinu teritorije opština u hektare, a drugi je zasnovan na površini javnih trgova u odnosu na broj stanovnika opštine. Dakle, pokazatelj izmeri učinak kao kvantitet i isti se prevodi u kvadratnim metrima po glavi stanovnika kao kvalitet.

Ovaj pokazatelj spada u kategoriji pokazatelje rezultata i ispunjava se kumulativno iz godine u godinu. Za ovog pokazatelja iskazanog se izveštava zbirno ili kumulativno, odnosno se izveštava ukupna površina javnih trgova u hektarima izgrađenih tokom godina.

Podaci. Podaci su dostupni i za ispunjavanje pokazatelja a to su dve vrste podataka:

1. Ukupan broj stanovnika u datoj opštini
2. Ukupna površina javnih trgova u hektar
3. Ukupna površina teritorije opštine u hektar (ha)

Izračunavanje se zasniva na jednostavnoj formuli, prema prvom kriterijumu, podele drugog podatka sa prvim podatkom.

$$\text{Formula: } \frac{\text{Podatak 2} \times 10000}{\text{Podatak 1}}$$

Izračunavanje prema drugom prvom kriterijumu: podela drugog podatka sa prvim podatkom, pomnoženo sa 100.

$$\text{Formula: } \frac{\text{Podatak 2} \times 100}{\text{Podatak 3}}$$

Izvor podataka. Podaci su prikupljeni od strane Odeljenja za javne službe, jedinica naplata u opštini, Agencija za statistiku Kosova i u odeljenju odgovornog za urbanizam i prostorno planiranje. Verifikacija podataka vrši se preko zvanične dokumentacije ugovaranja (ugovorima) za zaštitu i proširenje, izgradnju javnih trgova i službenih dokumenata naplata za vršene radove u hektar.

Obrada i prikazivanje podataka vrši se u skladu sa traženim i odobrenom formatu za izveštavanje podataka u opštinskom izveštaju učinka opština za datu godinu.

Pokazatelj 7.1.3 % površina javnih prostora koje se redovno održavaju

Pokazatelj ima za cilj da se izmeri učinak dotične opštine u održavanju javnih površina na opštinskom nivou, odnosno na redovno održavanje javnih prostora uključenih na godišnjeg opštinskog plana rada. Pokazatelj izmeri opštinske postupke za redovno održavanje parkova, vrtova, trgova i zelenih površina. Merenje učinka za ovaj pokazatelj pokriva i sve aspekte značenja pojmova park, vrt, zeleni prostor (uži smisao) i trg.

Pokazatelj je od velikog značaja za činjenicu da sistem održavanje u upravljanju javnim poslovima nije dobro izgrađen i gotovo sve investicije ne daju očekivane rezultate i koristi od vršenih investicija ne može da se koristi dugo u odsustvu sistema održavanje. Svrha pokazatelja je da pomogne opštinu koja će izgraditi dugoročna planirane i sprovedene kapacitete za održivo pružanje usluga u kvantitativnom i u kvalitativnom smislu. Dakle, putem ovog pokazatelja se cilja motivisanje opštine za izgradnju sistema za održavanje ovih osnovnih usluga građanima, ali u budućnosti se primenjuju i na ostalim uslugama koje štite i racionalizaciju javne investicije kroz njihovo održavanje.

Pokazatelj meri veoma tačno ono što cilja da izmeri. Pokazatelj ima za cilj da izmeri redovno održavanje javnih površina po opštinama u skladu sa onim što bi trebalo da radimo tako da budu ispunjeni u smislu održavanja (vidi Prilog 1). Međutim, pokazatelj meri kvantitativne aspekte nego onih kvalitativnih održavanja, jer još uvek nije definisano šta je kvalitetno održavanje. Svakako, pokazatelj stvara dobru osnovu informacija

da podstakne opštine da se uvede na njihovom redovnom godišnjem planu, održavanje javnih prostora i javnih investicija u cilju održavanja njihove funkcije za šta su izgrađene.

Ovaj pokazatelj spada u pokazatelje za proizvodnju i ispunjava se prema planu u okviru dotične kalendarske godine. Za ovaj pokazatelj se izveštava za datu kalendarsku godinu.

Podaci. Podaci su dostupni i za ispunjavanje pokazatelja a to su dve vrste podataka:

1. Ukupna površina opštinskih javnih površina u ha (hektar)
2. Ukupna površina javnih prostora koji se redovno održavaju u ha (hektar)

Izračunavanje se zasniva na jednostavnoj formuli, prema prvom kriterijumu, podele drugog podatka sa prvim podatkom.

$$\text{Formula: } \frac{\text{Podatak 2} \times 100}{\text{Podatak 1}}$$

Izvor podataka. Podaci su prikupljeni od strane odeljenja za javne službe, jedinica naplata u opštini i u odeljenju odgovornog za urbanizam i prostorno planiranje. Verifikacija podataka vrši se preko zvanične dokumentacije ugovaranja (ugovorima) za rad za skladištenje, izgradnju i proširenje javnih zelenih površina i službenih dokumenata naplata za vršene radove u hektar.

Obrada i prikazivanje podataka vrši se u skladu sa traženim i odobrenom formatu za izveštavanje podataka u izveštaju o učinku opština za datu godinu.

OBLAST 8

INFRASTRUKTURA PUTEVA

Naziv oblasti je "Lokalna Infrastruktura puteva". Lokalna infrastruktura puteva podrazumeva opštinske puteve i prateće infrastrukture koja je u nadležnosti⁵² opštine (Zakon o putevima, član 18.1). Opštinskim putnim infrastrukturom omogućava se slobodno i bezbedno kretanje građana i motorna vozila. Ova oblast obuhvata ulice, trotoare i javnu rasvetu. Širenje nadležnosti određuje delokrug. Put je izgrađen na funkcionalan način kada je popločan, širok za kretanje dva motorna vozila u suprotnom smeru, opremljen trotoarima u naseljima, opremljen rasvetom, opremljen vertikalnom i horizontalnom signalizacijom, opremljen adresom, opremljen kanalizacijom i kanalom za prikupljanje atmosferskih voda i otpadnih voda, kako bi se izbegla poplava tokom određenih atmosferskih uslova.

U tom smislu, informacija dobijena od merenja učinka u ovoj oblasti ima važnu ulogu u poboljšanju opštinskih usluga u oblasti putne infrastrukture. Razvoj putne infrastrukture poboljšava povezivanje naselja, i povećava mogućnosti za ekonomsku aktivnost, što omogućava ekonomski i socijalni razvoj na opštinskom nivou. Oblast putne infrastrukture je važno sa pogleda boljeg korišćenja resursa i potencijala resursa opštine. Oblast putne infrastrukture direktno pomaže ekonomski razvoj i istovremeno omogućava pruža druge usluge važni za građane. Učinak opštine u ovoj oblasti ima veliki uticaj i direktno za sva drugim resornim ministarstvima i zainteresovanim stranama. Nijedna institucionalna, čovečja i društvena aktivnost ne može se vršiti bez puta. Brzina i kvalitet društvenih aktivnosti postaje još bolja i sigurnija kada su popločane, opremljena trotoarom i rasvetljena je.

Lokalni putevi povezuju regionalnim i nacionalnim stvaranjem sistema puteva za prevoz ljudi i robe. Izgradnja i funkcionisanje putnog sistema se vrši u skladu sa Zakonom o putevima i međunarodnim standardima osvetljenja⁵³. Zakonom su definisane odgovornosti opštine za izgradnju, upravljanje i održavanje puteva. Funkcionalno održavanje puteva je veoma važna i prioritet na centralnom i lokalnom nivou kada se zna da održivost njihove izgradnje je sve manje. U tom smislu održavanje puteva podrazumeva i održavanje horizontalne, vertikalne signalizacije kao i ulične adrese.

Opštinska dostignuća u oblasti putne infrastrukture su merena preko dva ključna rezultata.

⁵²Zakon br. 03/L-040 o lokalnoj samoupravi

⁵³ IEC Nr. 12/2, TC-4.6 1975 rasveta puteve za motorni saobraćaj; IEC Nr. 32, TC-4.6, 1976, rasveta puteve u posebnim mestima; IEC Nr.33, TC-4.6 1976, o održavanju javne rasvete

Rezultat 8.1**Lokalna putna infrastruktura proširena, asfaltirana i održana**

Rezultat predstavlja postignuće opštine u izgradnju, proširenje (povećanje broj popločanih puteva) i održavanje puteva, uključujući i sva naselja na teritoriji opštine. Rezultat odražava proizvode postupaka date opštine u izgradnju i održavanje infrastrukture u skladu sa planovima opštine za putnu infrastrukturu i potrebama građana.

Pomoću ovog rezultata cilja se postići izgradnja svih puteva koji povezuju sva naselja na teritoriji opštine, uključujući čak i njihovo redovno održavanje. Sa izgradnjom, proširenjem i održavanjem puteva, građani brže, sigurnije i lakše se kreću na ispunjavanju njihovih različita potreba. Opština je odgovorna za porez građana da se vrate na investicije i pružanje usluga za bolji život za sve, posebno onih koji su redovni u otplati svojih obaveza prema državi.

S obzirom da je izgradnja puteva je veoma važna za različite aktivnosti građana, opština i vlada u ovom trenutku davali su prioritet ovoj službi i rezultatima učinka datih opština i u velikoj meri pomažu u proceni i izgradnju relevantnih kapaciteta opština u pružanju što kvalitetnijih usluga za stanovništvo dotičnih opština. Ovaj učinak ima veliki uticaj ne samo na lokalnom nivou, nego i na centralnom zbog činjenice da lokalni putevi treba da se povezuju i su sastavni deo regionalnih i nacionalnih puteva i bez lokalnih dobro izgrađenih i održanih puteva, uloga sistema puteva će biti prepolovljen.

U ovoj fazi razvoja sistema, učinak se meri uz pomoć dva ključna pokazatelja, ne isključujući mogućnost da ubuduće se vrše stalna poboljšanja i podešavanja.

Pokazatelj 8.1.1 % popločanih lokalnih puteva

Pokazatelj ima za cilj da izmeri učinak date opštine u popločanim lokalnim/ opštinskim putevima sa asfaltom ili kockama u dužini u kilometrima, od ukupne dužina puteva u kilometrima. Ovaj pokazatelj obaveštava učinak direktno vezano za dostignuća opštine u izgradnju i proširenje opštinske putne infrastrukture, čime će se poboljšati povezivanje naselja i kvalitet života građana. Popločavanje puteva podrazumeva izgradnju trase puta prema standardima propisanim za puteve, opremljeni posebnim cevima za odvod kanalizacije i padavina, sa cevima vodovoda, cevima za kablovsku struju, telefona, interneta, asfaltirani, kockama ili čvrstog i ravnog materijala ili za brzo kretanje motornim vozilom. Pokazatelj meri i proširenje putne mreže ili njihovo popločavanje do svakog dela naselja građana. Konkretno vrši merenje za otvaranje novih puteva i popločavanje postojećih puteva koji nisu bili popločani.

Povećanjem procenta popločanih puteva, opština poboljšava kvalitet života građana u pogledu bezbednosti, mogućnosti za razvoj javnog prevoza, poboljšanje pristupa javnim uslugama kao što su zdravstvo, obrazovanje i zapošljavanje kao i lokalni ekonomski razvoj. Opština, svake godine ima priliku da razmatra svoja dostignuća za ove pokazatelje i za sve ostale i da uporedi i procenu sopstvenog učinka tokom godina a takođe i svim ostalim opštinama, tako da se povećaju kapaciteti upravljanja, transparentnost i odgovornost u vezi politika razvijenih i sprovedenih u ovoj oblasti. Pokazatelj veoma tačno meri učinak dotične opštine. Za propisno merenje ovog pokazatelja, treba da jasno budu definisani regionalni i nacionalni putevi, koji prolaze kroz teritoriju opštine, a koji nisu u nadležnosti opštinskog organa, tako da se ne mere. Kada opština popločava 100% puteve širom svoje teritorije, ona prenosi njen učinak na godišnjem nivou od 100%, dok je otvara se novi put za novo naselje ili vrši se popravka oštećenih puteva koji postoje više od jednog kilometra.

Ovaj pokazatelj spada u pokazatelje proizvodnje i ispunjavanju kumulativno iz godine u godinu. Za ovaj pokazatelj se izveštava zbirno ili kumulativno, odnosno se izveštava u ukupno kilometara popločanih puteva tokom svih godina.

Podaci. Podaci su dostupni i za ispunjavanje pokazatelja a to su dve vrste podataka:

1. ukupna dužina asfaltiranih putrva u kilometrima i
2. ukupna dužina puteva u kilometrima na teritoriji date opštine

Izračunavanje se zasniva na jednostavnoj formuli, prema prvom kriterijumu, podele drugog podatka sa prvim podatkom.

Formula: $\frac{\text{Podatak 1} \times 100}{\text{Podatak 2}}$

Izvor podataka. Podaci su prikupljeni od strane odeljenja za javne službe, jedinica naplata u opštini i u odeljenju odgovornog za urbanizam i prostorno planiranje. Verifikacija podataka vrši se preko zvanične dokumentacije ugovaranja (ugovorima) za izgradnju i popločavanju novih puteva ili popravka oštećenih puteva duže od jednog kilometra i službenih dokumenata sa završenim radovima uz tehnički prijem i zvaničnim dokumentima uplata za izvedene radove u kilometrima dužine puta.

Obrada i prikazivanje podataka vrši se u skladu sa traženim i odobrenom formatu za izveštavanje podataka u izveštaju o učinku opština za datu godinu.

Pokazatelj 8.1.2 % održanih lokalnih puteva

Pokazatelj ima za cilj da se izmeri učinak date opštine u održavanju svih lokalnih, popločanih i nepopločanih puteva. Pokazatelj obaveštava rezultat 8.1 o svim dostignućima u opštini u realizaciji plana za čišćenje ulica i trotoara tokom cele godine, uključujući čišćenje snega u kilometara dužine puteva, uređenja i otvaranje šahtova za atmosferske vode i kanalizaciju, uređivanje vertikalne i horizontalne signalizacije, punjenje i asfaltiranje puteva i popravke puteva za čuvanje funkcionisanja puteva za lako i bezbedno kretanje za građane. Merenje za održavanje puteva obuhvata sve radnje opisane iznad za kilometra a ne pojedinačno odgovarajuće održavanje.

Povećanjem procenta održanih puteva, opština poboljšava kvalitet života u smislu lakšeg prevoza, bržeg i sa više bezbednosti za javni i privatni prevoz i poboljša pristup javnim službama kao što su zdravstvo, obrazovanje, zapošljavanje i lokalni ekonomski razvoj. Opština, svake godine ima priliku da razmatra svoja dostignuća za ovaj pokazatelj i sve ostale, i da upoređuje i procenjuje vlastitog učinka tokom godina, kao i sa drugim opštinama, povećanjem tako kapaciteta za upravljanje, transparentnosti i odgovornosti u pogledu politike razvijenih i sprovedenih u ovoj oblasti. Veoma precizan pokazatelj izmeri tačno učinak dotične opštine, ali mora da se poziva na ono šta obuhvata put. Da se izmeri tačno ovaj pokazatelj, treba jasno da se definišu regionalni i nacionalni putevi, koji prolaze kroz teritoriju opštine, a koji nisu u nadležnosti opštinskog organa i ne mere su, osim ukoliko opština sklapa posebni sporazum sa nadležnom ministarstvom za njihovo održavanje.

Ovaj pokazatelj spada u pokazatelje proizvodnje i ispunjava se prema zahtevima u okviru dotične kalendarske godine. Za ovaj pokazatelj se izveštava samo za datu godinu i kalendarsku izveštajnu godinu. Izveštavanje se vrši sve vrste održavanja puteva po kilometru (integrirano).

Podaci. Podaci su dostupni i za ispunjavanje pokazatelja a to su dve vrste podataka:

1. Ukupna dužina puteva koji se redovno održavaju u kilometrima
2. Ukupna dužina puteva u kilometrima na teritoriji opštine

Izračunavanje se zasniva na jednostavnoj formuli, prema prvom kriterijumu, podele drugog podatka sa prvim podatkom.

Formula: $\frac{\text{Podatak 1}}{\text{Podatak 2}} \times 100$

Izvor podataka. Podaci su prikupljeni od strane odeljenja javne usluge, odeljenja za infrastrukturu, jedinica naplata u opštini i u odeljenju odgovornog za urbanizam i prostorno planiranje. Verifikacija podataka vrši se preko zvanične dokumentacije ugovaranja (ugovorima) za izgradnju i održavanje ili popravka oštećenih puteva tokom godine i službenih dokumenata sa završenim radovima uz tehnički prijem i zvaničnim dokumentima uplata za izvedene radove u kilometrima dužine puta.

Obrada i prikazivanje podataka vrši se u skladu sa traženim i odobrenom formatu za izveštavanje podataka u opštinskom izveštaju učinka opština za datu godinu.

Rezultat 8.2

Lokalna putna infrastruktura bezbedna za građane

Rezultat prikazuje dostignuća opštine u obezbeđivanju opštinske putne infrastrukture bezbedno za kretanje građana. Bezbedna putna infrastruktura podrazumeva izgradnju prostora i drugih zaštitnih i orijentacionih sredstava niz puta kao što su trotoari, rasveta, signalizacija i fizičke pojasi duž i oko puteva koji pomažu i obezbede kretanje građana (pešaka) pored puteva sa kretanjem motornih vozila. U tom smislu, postupci su koncentrisani u naseljima gde postoji veće kretanje građana (pešaka), posebno u blizini škola gde postoji kretanje dece.

Povećanjem dužine od popločanih puteva pojavljuje se izazove bezbednosti građana na ulici, zbog povećanja brzine vozila na lokalnim putevima. Imajući ovo u vidu, lokalne vlasti su dužne da preduzmu neophodne dotične radnje da se stvore uslovi za bezbedno kretanje građana na celoj teritoriji opštine. Izgradnja trotoara, javne rasvete, signalizacije i bočni pojasi utiče u velikoj meri na povećanje bezbednost građana i svih učesnika u saobraćaju. Rezultat nosi budžetske implikacije, a njegovo postizanje je povezano sa efikasnošću upravljanja izvora i kapaciteta opštine. učinak pomaže dotičnu opštinu da proceni prioritete svojih postupaka ubuduće.

U ovoj fazi razvoja sistema, rezultat se meri uz pomoć tri ključnih pokazatelja, ne isključujući mogućnost da ubuduće vrše se stalna podešavanja i poboljšanja.

Pokazatelj 8.2.1 % dužine lokalnih puteva sa trotoarima

Pokazatelj ima za cilj da se izmeri učinak dotične opštine u izgradnji i popločanje bočnih prostora (staza) ili trotoara duž puteva za kretanje motornih vozila. Sa obe strane puteva za kretanje motornih vozila, mora da postoji i slobodan optimalno prostor od oko dva metra široko za kretanje građana. Ovaj prostor ili staza za kretanje građana se izgrađuje i popločanje se kocke ili asfalt kako bi građani lakše i brže kreću. Izazov za opštine je širina nedovoljni prostor duž puteva. U većini slučajeva trotoari ne ispunjavaju kriterijume neophodne za slobodno kretanje građana, veoma su uski i u tim slučajevima, građani su prinuđeni da se kreću na deo puta za kretanje motornih vozila i time rizikuju svoje živote u saobraćaju. Međutim, pod

sadašnjim uslovima, trotoar se izračunava staza od 0,50 m i šire na jednoj ili obe strane puta za kretanje motornih vozila, a ne drugi prostori koji nisu deo puta za kretanje vozila. Ovo će razlikovati trotoar od trgova i drugih javnih mesta. Trotoar je prostor pored puta, tehnički podignut iznad nivoa datog puta i služi za kretanje a ne za stajanje. Put se računa da ima trotoar, čak i ako trotoar je postavljen samo na jednoj strani puta. Ako put ima trotoar u obe strane, onda se izračunava dužinu trotoara u kilometrima na obe strane dotičnog puta. Npr ako je put 10 km a ima postavljen trotoar sa obe strane, dužina trotoara je 20 km.

Ovaj pokazatelj obaveštava direktno rezultat u vezi sa postizanja opštine na izgradnju delova puteva koji se odnose na bezbedno kretanje ljudi duž infrastrukture opštinskih puteva. Pokazatelj relativno tačno meri i ima direktan uticaj na bezbednost građana tokom kretanja ili njihove aktivnosti, ali u stvari ovi prostori u većini slučajeva, iako su namenjene za kretanje ljudi, vrlo često se koriste za parkiranje motorna vozila. Ovo primora pešake da silaze na put i povećaju rizik tokom kretanja u velikim naseljima. Ova dimenzija ili stepen funkcionisanja trotoara ne meri se ovim pokazateljem. U stvari, iako se izveštava o postojanju trotoara, uz nemogućnost da se koriste u takvim slučajevima, čini pokazatelja nestabilnim za funkciju koju ima.

Opština, svake godine ima priliku da razmatra svoje dostignuće za ovog pokazatelja i svih ostale, i da uporedi i proceni sopstveni učinak tokom godina a takođe i sa drugim opštinama, i na taj način poveća kapacitete za upravljanje, transparentnost i polaganje računa vezano za politike razvijene i sprovedene u ovoj oblasti.

Ovaj pokazatelj spada u pokazatelje proizvodnje i ispunjava na kumulativni način iz godine u godinu. Za ovog pokazatelja se izveštava kumulativno, odnosno se izveštava ukupan broj kilometara sa izgrađenim trotoarima duž puta izgrađenih tokom godina.

Podaci. Podaci su dostupni i za ispunjavanje pokazatelja a to su dve vrste podataka:

1. Ukupna dužina asfaltiranih puteva u kilometrima
2. Ukupna dužine puteva sa trotoarima

Izračunavanje se zasniva na jednostavnoj formuli, prema prvom kriterijumu, podele drugog podatka sa prvim podatkom.

1. Formula: $\frac{\text{Podatak 2}}{\text{Podatak 1}} \times 100$

U slučajevima kada je put je izgrađen na obe strane trotoare dužine trotoara je veća od dužine dotičnog puta.

Izvor podataka. Podaci su prikupljeni od strane odeljenja za infrastrukturu, jedinica naplata u opštini i u odeljenju odgovornog za urbanizam i prostorno planiranje. Verifikacija podataka vrši se preko zvanične dokumentacije ugovaranja (ugovorima) za izgradnju i održavanje ili popravka oštećenih puteva tokom godine i službenih dokumenata sa završenim radovima uz tehnički prijem i zvaničnim dokumentima uplata za izvedene radove u kilometrima dužine puta.

Obrada i prikazivanje podataka vrši se u skladu sa traženim i odobrenom formatu za izveštavanje podataka u izveštaju o učinku opština za datu godinu.

Pokazatelj 8.2.2 % dužine lokalnih puteva sa javnom rasvetom

Pokazatelj ima za cilj da izmeri učinak opštine u izgradnji javne rasvjete niz trotoara ili puteva za kretanje motornih vozila. Za potrebe ovog pokazatelja, javna rasvjeta je definisana kao sistem i struktura izgrađena u

bočnom pojasu puta ili odvojenih površina puteva sa više traka, sa ciljem osvetljavanja površine puta i trotoara za kretanje i raznih aktivnosti građana. Karakteristika sistema rasvete su stubovi i tela za rasvetu, gde tela za rasvetu vrše osvetljenje na uglovima koje ne ometaju saobraćaj i na drugoj strani na trotoarima vrše njihovo osvetljenje potrebno da tokom noći obezbeđuje bezbedno okruženje za javnost. Za potrebe ovog pokazatelja, u nedostatku pravnih i tehničkih propisa, gde put ima sistem rasvete, s jedne strane, procenjuje se da je ulica sa javnom rasvetom. Osvetljena površina, adekvatnost i dovoljnost sistema rasvete ne meri se po ovom pokazatelju. Sistem rasvete u smislu ovog pokazatelja tehnički se definiše samo u odnosu na put, gde rasveta puteva pešaka i za bicikliste, uređenih parkova ili trgova ne obuhvate se u obračun, osim ako nisu povezani sa javnim putem u smislu paralelnog prostiranja u bočnom pojasu.

Ovaj pokazatelj obaveštava direktno učinak u vezi postizanja opštine na izgradnji sistema rasvete koji ima veze sa bezbednom kretanju ljudi duž putne opštinske infrastrukture. Pokazatelj tačno meri i ima direktan uticaj na bezbednost građana tokom njihovog kretanja ili aktivnosti na ulici. Problem je tačno merenje dužine osvetljenih puteva kada sistem rasvete je izgrađen na obe strane datog puta. Ako puta ima rasvetu na svoje obe strane, onda se proračun dužine osvetljenog puta u kilometrima se vrši na obe strane dotičnog puta. Npr. ako je put 10 km i osvetljenje na svoje obe strane, dužina osvetljenog puta je 20 km.

Opština, svake godine ima mogućnost da razmatra svoje postizanje za ovaj pokazatelja i svih ostalih, i da uporedi i proceni vlastiti učinak tokom godina, kao i sa drugim opštinama, i na taj način da poveća kapacitete upravljanja, transparentnosti i polaganja računa vezano sa politikama razvijenih i sprovedenih u ovoj oblasti.

Ovaj pokazatelj spada u kategoriji pokazatelja proizvodnje i ispunjava se kumulativno iz godine u godinu. Za ovaj pokazatelj se izveštava zbirno ili kumulativno, odnosno izveštava se u ukupno kilometara dužine puteva sa javnom rasvetom izgrađenih tokom svih godina.

Podaci. Podaci su dostupni i za ispunjavanje pokazatelja a to su dve vrste podataka:

1. Ukupna dužina asfaltiranih puteva u kilometrima
2. Ukupna dužina puta sa javnom rasvetom u kilometrima

Izračunavanje se zasniva na jednostavnoj formuli, prema prvom kriterijumu, podele drugog podatka sa prvim podatkom.

$$\text{Formula: } \frac{\text{Podatak 2} \times 100}{\text{Podatak 1}}$$

U slučajevima kada je put je izgrađen na obe strane sistem rasvete, dužina dotičnog puta sa javnom rasvetom je veća od realne dužine puta.

Izvor podataka. Podaci su prikupljeni od strane odeljenja za infrastrukturu, jedinice naplata u opštini i u odeljenju odgovornog za urbanizam i prostorno planiranje. Verifikacija podataka vrši se preko zvanične dokumentacije ugovaranja (ugovorima) za izgradnju i popločavanje trotoara i službenih dokumenata sa završenim radovima uz tehnički prijem i zvaničnim dokumentima uplata za izvedene radove u kilometrima dužine puta.

Obrada i prikazivanje podataka vrši se u skladu sa traženim i odobrenom formatu za izveštavanje podataka u opštinskom izveštaju učinka opština za datu godinu.

Pokazatelj 8.2.3 % dužine lokalnih puteva sa signalizacijom

Pokazatelj ima za cilj da izmeri učinak opštine u signalizaciji lokalnih puteva u odnosu na ukupno puteva na teritoriji opštine. Za potrebe ovog pokazatelja, signalizacija puteva podrazumeva vertikalnu signalizaciju, sve putokaze (uključujući i ulične adrese), informacije, opreza, rizika i zaustavljanja (uključujući i semafore) u saobraćaj, postavljenih vertikalno u oba smera dotičnog puta kao i horizontalna signalizacija koja obuhvata granične linije traka dotičnog puta, bele linije duž puta koje pomažu vozaču motornog vozila u saobraćaju i poprečne linije koje određuju mesto gde pešaci mogu preći bezbedno ulicu. Za razliku od pokazatelja 8.2.1 i 8.2.2, put je signaliziran u kilometrima dužine ukoliko signalizacija je puna u oba smera dotičnog puta i dužina puta sa signalizacijom treba da bude ista sa fizičkom dužinom puta u kilometrima.

Ovaj pokazatelj informiše direktno rezultat vezano za postizanje opštine u signalizaciji puteva koji svojim orijentacionom i regulacionom funkcijom u saobraćaj direktno utiče na bezbednost građana tokom njihovog kretanja i aktivnosti u ulici. Pokazatelj dosta tačno meri i ima direktan uticaj na bezbednost građana tokom njihovog kretanja ili aktivnosti na ulici. Problem je potpuno merenje svih postavljenih znakova koji se nalaze na obe strane puta ili putokaza na dotičnim putevima, jer ne mogu se staviti svi znakovi u svom odgovarajućom dužinom puta i mora se izveštavati da put u dotičnu dužinu je označeno.

Opština, svake godine ima priliku da razmatra postizanje ovog pokazatelja i za sve ostale, da ih uporedi i proceni svoj učinak tokom godina, kao i sa drugim opštinama, povećanjem kapaciteta upravljanja, transparentnosti i odgovornosti u vezi politika razvijenih i sprovedenih u ovoj oblasti.

Ovaj pokazatelj spada u pokazatelje proizvodnje i ispunjava se kumulativno iz godine u godinu. Za ovaj pokazatelj se izveštava na sažeti ili kumulativni način, odnosno se izveštava na ukupno kilometra puta sa sistemom signalizacije tokom svih godina.

Podaci. Podaci su dostupni i za ispunjavanje pokazatelja a to su dve vrste podataka:

1. Ukupna dužina puta u kilometrima na teritoriji opštine
2. Ukupna dužina puta sa sistemom signalizacije u kilometrima

Izračunavanje se zasniva na jednostavnoj formuli, prema prvom kriterijumu, podele drugog podatka sa prvim podatkom.

$$\text{Formula: } \frac{\text{Podatak 2} \times 100}{\text{Podatak 1}}$$

Izvor podataka. Podaci su prikupljeni od strane odeljenja za infrastrukturu, jedinica naplata u opštini i u odeljenju odgovornog za urbanizam i prostorno planiranje. Verifikacija podataka vrši se preko zvanične dokumentacije ugovaranja (ugovorima) za izgradnju sistema signalizacije i službenih dokumenata sa završenim radovima uz tehnički prijem i zvaničnim dokumentima uplata za izvedene radove u kilometrima dužine puta sa signalizacijom.

Obrada i prikazivanje podataka vrši se u skladu sa traženim i odobrenom formatu za izveštavanje podataka u izveštaju o učinku opština za datu godinu.

OBLAST 9

JAVNI PREVOZ

Naziv oblasti je "Opštinski javni prevoz". Opštinski (lokalni) javni prevoz podrazumeva obezbeđivanje prevoza za građane, da pod jednakim uslovima je pogodan za sve korisnike prevoznih usluga na osnovu normativnih akata koji su usvojeni od strane opštine⁵⁴. Opština je dužna da odredi politike razvoja drumskog prevoza tako da budu sigurne, efikasne i ekonomične u okviru opštinskih administrativnih granica (Zakon o drumskom prevozu, član 6, stav 1). Takođe, opštine izrađuje i usvaja plan lokalnog drumskog prevoza i menja ga prema potrebi, u zavisnosti od nastalih okolnosti, koji ne bi trebalo da budu u suprotnosti sa mrežom međugradskih linija odobrenih i objavljenih od strane Ministarstva (Zakonom o drumskom prevozu član 6, stav 2). Takođe, u skladu sa članom 17. stav 6. Zakona o drumskom prevozu, opština je dužna da reguliše posebnim opštinskim aktom redovni gradski i urbanistički-prigradski prevoz putnika autobusom, kao prevoz putnika na javnom drumskom prevozu. Pored toga, opština ima ekskluzivnu nadležnost za licenciranje javnih usluga u oblasti lokalnog javnog prevoza, uključujući taksi službu (Zakon o lokalnoj samoupravi, član 17 stav - n).

Obim sadržaja za merenje učinka ove oblasti je jasno definisano u zakonima i relevantnim opštinskim aktima, kao što je u gore navedenom stavu. Konkretno, oblast sadrži merenje učinka date opštine u obuhvatanje svih naselja na lokalni prevoz na osnovu bezbednog plana za javni opštinski prevoz. Opštinski javni prevoz je funkcionalan kada opština obezbeđuje svim građanima svih naselja jednaku mogućnost redovnog javnog i licenciranog (bezbednog) prevoza. Opštinski javni prevoz je funkcionalan kada opština obezbeđuje redovan prevoz za građane svih naselja duž planiranih linija, za održavanje kojih se angažuju javna ili privatna licencirane kompanije maksimalno smanjenje broja ličnih vozila koja koriste za prevoz građana u urbanim i ruralnim naseljima. Povećanje broja ljudi koji putuju gradskim saobraćajem pokazuje stepen funkcionisanja ove opštinske službe.

Informacije dobijene od merenja učinka ove oblasti ima važnu ulogu u poboljšanju opštinskih usluga u oblasti putne infrastrukture i lokalnog javnog prevoza. Ova oblast je dosta povezano sa dostignućima u oblasti putne infrastrukture. Razvoj putne infrastrukture naselja poboljšava vezu naselja sa lokalnim javnim prevozom i olakšava kretanje motornih vozila za prevoz lica i robe, uticajem direktno na rast privrednih, obrazovnih, kulturnih, sportskih i zdravstvenih aktivnosti. Mnoge opštine na Kosovu suočavaju se sa velikim problemima prilikom upravljanja ove oblasti. Velike tok kretanja prema velikim centrima i nemogućnost relevantnih opština da obezbede prevoz građana prema rasporedu koji će im omogućiti da stignu do odredišta na navedeno vreme, dovelo je do povećanja broja ljudi koji putuju individualnim privatnim vozilima, čime se povećava broj motornih vozila u saobraćaju i na taj način stvara više gužve, poremećaj javnog prevoza, velika kašnjenja, veliki troškovi i veća zagađenost u urbanim sredinama. Iz ovog razloga a i drugih, ova oblast je glavni prioritet za sve opštine Republike Kosova, kao i za sva ministarstva i zainteresovanih strana. Učinak u ovoj oblasti se meri preko jednog rezultata.

Rezultat 9.1

Pružanje javnog lokalnog prevoza za sva naselja opštine

Rezultat predstavlja dostignuća opštine u pružanju lokalnog i bezbedan javnog prevoza za sva naselja teritorije date opštine. Pružanje lokalnog javnog prevoza podrazumeva mogućnost da svi građani svih naseljenih mesta na teritoriji date opštine prevoze se lokalnim (opštinskim) bezbednim prevozom do određenog odredišta unutar teritorije opštine. Lokalni javni prevoz se ostvari i upravlja prema planu odobrenom od strane opštine za opštinsku prevoz i drugim pratećim merama za bezbedniji prevoz građana.

⁵⁴Zakon br. 04/L-179 o drumskom transportu

Povećanjem dužine popločanih puteva i što veće proširenje u naseljima u opštini, povećava se rizik života građana na ulicama, zbog povećanja brzine vozila na lokalnim putevima. Takođe, angažovanje privatnih prevoznika da pokriju potrebe za lokalni javni prevoz, obavezuju opštinu da striktno primenjuje kriterijume za licenciranje ovih kompanija bez izuzetka za javna prevozna preduzeća. Bezbedan prevoz građana iz jedne tačke do druge tačke teritorije opštine, takođe pomaže i sprovođenje i redovna tehnička kontrola prevoznih sredstava. Imajući ovo u vidu, lokalne vlasti su dužne da preduzmu neophodne dotične radnje da se stvore uslovi za bezbedno kretanje građana, uključujući i osobe sa invaliditetom, kao što je postavljanje znakova za ograničavanje brzine kretanja, znakova za stajališta vozila iz javnog prevoza i njihovo održavanje, stvaranje neophodnog prostora za zaustavljanje vozila javnog prevoza i izgradnje stajališta za građane odgovarajućih linija. Rezultat snosi budžetske implikacije, i njegovo postizanje je povezano sa efikasnosti sa upravljanjem izvora i kapaciteta opštine. Rezultat pomaže dotičnu opštinu da proceni prioritete svojih postupaka ubuduće. Postizanje ovog rezultata podrazumeva smireniji, sigurniji i ekonomski saobraćaj za građane.

U ovoj fazi razvoja sistema, rezultat se meri uz pomoć tri ključnih pokazatelja, ne isključujući mogućnost da ubuduće vrše stalna poboljšanja i uređivanja.

Pokazatelj 9.1.1 % realizacije opštinskog plana za lokalni javni prevoz

Pokazatelj ima za cilj da izmeri učinak date opštine u sprovođenju opštinskog plana za lokalni javni prevoz u skladu sa određenim zakonskim odredbama. Za potrebe ovog pokazatelja, sprovođenje opštinskog plana za lokalni javni prevoz obuhvata stepen poštovanja linija određenih planom lokalnog javnog prevoza, poštujući mesta polaska (početne tačke) i konačna odredišta, stajališta, redova vožnje prema danima i raspored tokom sezone, onako kako su usvojeni lokalnim planom javnog prevoza od skupštine opštine, koji se odnosi na period koji je na snazi. Opštinski plan za lokalni javni prevoz ima petogodišnji mandat, zahtevajući razmatranju ili izmeni najmanje jedan put u roku od 5 godina (Zakon o drumskom prevozu⁵⁵). Međutim, opštine mogu planirati ranije da obnove plan na osnovu zahteva koje imaju, ali su obavezne da redovno prate njegovo sprovođenje.

Pokazatelj je u potpunoj funkciji sa ispunjavanjem cilja rezultata 9.1, konkretnije izmeri učinak date opštine na nivou planiranja i sprovođenja. Na zahtev SUUO za izveštavanje o realizaciji opštinskog plana za lokalni javni prevoz u isto vreme, potrebno je imati opštinski plan za javni lokalni prevoz i njegovo sprovođenje.

Pokazatelj daje direktni rezultat, popunjavanjem informacije o postupku opštine da se postigne ispunjenje zahtevanog rezultata.

Ovaj pokazatelj spada u pokazatelje za proizvodnju i ispunjava se prema planu u dotičnoj kalendarskoj godini. Za ovaj pokazatelj se izveštava godišnje, odnosno se izveštava ukupno postupaka ostvarenih u toku kalendarske i izveštajne godine.

Podaci. Podaci su dostupni i za ispunjavanje pokazatelja a to su dve vrste podataka:

1. broj planiranih aktivnosti sa opštinskim planom za lokalni javni prevoz i
2. broj aktivnosti ostvarenih od opštinskog plana za lokalni javni prevoz tokom dotične izveštajne godine.

Izračunavanje se zasniva na jednostavnoj formuli:

Formula: $\frac{\text{Podatak 2} \times 100}{\text{Podatak 1}}$

⁵⁵Zakon br. 04/L-179 o drumskom prevozu

Izvor podataka. Podaci su prikupljeni od strane odeljenja za infrastrukturu, jedinica naplata u opštini i u odeljenju odgovornog za urbanizam i prostorno planiranje. Verifikacija podataka vrši se preko zvanične dokumentacije ugovaranja (ugovorima) za izgradnju sistema signalizacije i službenih dokumenata sa završenim radovima uz tehnički prijem i zvaničnim dokumentima uplata za izvedene radove u kilometrima dužine puta sa signalizacijom.

Obrada i prikazivanje podataka vrši se u skladu sa traženim i odobrenom formatu za izveštavanje podataka u izveštaju o učinku opština za datu godinu.

Pokazatelj 9.1.2 % naselja uključeni u lokalnom javnom prevozu

Pokazatelj ima za cilj da izmeri učinak dotične opštine za stepen uključivanja naselja u javnom prevozu u odnosu na ukupan broj naselja. Pružanje lokalnog javnog prevoza znači prilika za sve građane svih naseljenih mesta na teritoriji opštine da se prevoze bezbednom lokalnom (opštinskom) javnom prevozu, prema određenom rasporedu za pojedine linije do određenog odredišta na teritoriji opštine.

Uključivanje svih naselja u opštinskom javnom prevozu predstavlja neophodan pravni uslov i značajan kriterijum za obezbeđenje slobode kretanja i pristupa javnim uslugama.

Ovaj pokazatelj obaveštava direktno rezultat u vezi postizanja opštine da se obezbedi uključivanje svih naselja. Opština, svake godine ima priliku da razmatra postizanje samog pokazatelja i svih ostalih, i da ih uporedi i proceni vlastiti učinak tokom godina a takođe i sa drugim opštinama, i na taj način da poboljša sposobnost upravljanja, transparentnost i polaganje računa u vezi politika razvijenih i sprovedenih u ovoj oblasti.

Ovaj pokazatelj pripada kategoriji pokazatelja praga i ispunjava se kumulativno iz godine u godinu. Za ovaj pokazatelj se izveštava kumulativno, odnosno ukupan se izveštava o ukupnom broju naselja uključenih u javnom prevozu tokom svih godina.

Podaci. Podaci su dostupni i za ispunjavanje pokazatelja a to su dve vrste podataka:

1. Ukupan broj naselja u datoj opštini
2. ukupno naselja koja su uključena u lokalnom javnom prevozu

Izračunavanje se zasniva na jednostavnoj formuli, prema prvom kriterijumu: podela drugog podatka sa prvim podatkom.

Formula: $\frac{\text{Podatak 2} \times 100}{\text{Podatak 1}}$

Izvor podataka. Podaci su prikupljeni od strane odeljenja za infrastrukturu, dok, spisak svih naselja se proizvodi u odeljenju odgovorno za urbanizam i prostorno planiranje, odnosno agencije za katastar gde se nalaze sve katastarske jedinice opštine sa odgovarajućim nazivom naselja. Verifikacija podataka vrši se preko opštinskog plana za lokalni javni prevoz koji je usvojen od strane skupštine opštine za uključivanje naselja u pružanju lokalnog javnog prevoza i konačnog zvaničnog obrasca. Za stepen uključivanja naselja u lokalnom javnom prevozu takođe se koristi godišnji izveštaj Uprave za javne službe u datoj opštini.

Obrada i prikazivanje podataka vrši se u skladu sa traženim i odobrenom formatu za izveštavanje podataka u izveštaju o učinku opština za datu godinu.

Pokazatelj 9.1.3 %stajališta sa signalizacijom za vozila javnog prevoza

Pokazatelj ima za cilj da izmeri učinak date opštine u signalizaciji stajališta vozila za javni prevoz utvrđen planom lokalnog javnog prevoza (Zakon o drumskom prevozu, člana 3. tačka 1.6). u smislu ovog pokazatelja stajalište podrazumeva "površine posebno izgrađene i označene za stajanje autobusa, čime se omogućava bezbedan ulaz odnosno izlaz putnika i prtljaga."

Uređaj stajališta na ukupnost signalizacije predstavlja neophodan pravni uslov i značajan kriterijum bezbednosti u saobraćaju za sve učesnike u lokalnom javnom prevozu, naročito prilikom ulaska i izlaska putnika. Obeležavanje pomaže i druga motorna vozila učesnica u saobraćaju tokom prelaska odnosno preticanja pored dotičnih stajališta.

Ovaj pokazatelj dosta tačno meri i obavesti rezultat direktno u vezi postizanja opštine u izgradnji horizontalne i vertikalne signalizacije stajališta opštinskog javnog prevoza koje se odnose na bezbednost građana koji učestvuju u saobraćaju i javni lokalni prevoz. Opština, svake godine ima priliku da razmatra postizanje samog pokazatelja, i da proceni i uporedi sopstveni učinak tokom godina, kao i sa drugim opštinama, povećavanjem kapaciteta za upravljanje, transparentnost i polaganje računa o politikama razvijenim i koje se sprovode u ovoj oblasti.

Ovaj pokazatelj spada u pokazatelje proizvodnje i ispunjava se kumulativno iz godine u godinu. Za ovaj pokazatelj se izveštava kumulativno, odnosno izveštava se o broju stajališta izgrađenih tokom svih godina.

Podaci. Podaci su dostupni i za ispunjavanje pokazatelja a to su dve vrste podataka:

1. Ukupan broj stajališta za vozila javnog lokalnog prevoza u datoj opštini
2. ukupno stajališta opremljena signalizacijom za vozila javnog lokalnog prevoza

Izračunavanje se zasniva na jednostavnoj formuli, prema prvom kriterijumu: podela drugog podatka sa prvim podatkom.

Formula:
$$\frac{\text{Podatak 2} \times 100}{\text{Podatak 1}}$$

Izvor podataka. Podaci su prikupljeni od strane odeljenja za infrastrukturu, dok, spisak svih signalizacija se prikuplja od dotične opštinske jedinice za putnu infrastrukturu u skladu sa opštinskom službenom dokumentu za stanice ili stajališta vozila lokalnog javnog prevoza (Zakon o drumskom prevozu, član 6, tačka 5.8). Verifikacija podataka vrši se putem ugovora za izgradnju i postavljanje signalizacije na stajališta vozila za lokalni javni prevoz u određenoj opštini i od zvaničnih dokumenata naplata za rad obavljen prilikom postavljanja signalizacije. Za stepen signalizacije stajališta za vozila lokalnog javnog prevoza na lokalnom javnom prevozu takođe se koristi godišnji izveštaj odeljenja za javne službe u datoj opštini za ovaj posao.

Obrada i prikazivanje podataka vrši se u skladu sa traženim i odobrenom formatu za izveštavanje podataka u izveštaju o učinku opština za datu godinu.

OBLAST 10

JAVNA PARKIRALIŠTA

Naziv oblasti: "Prostor za javna parkirališta." Prostori za javna parkirališta su mesta u javnom i privatnom vlasništvu, sa određenim brojem mesta za parkiranje, izgrađena prema zahtevanim i određenim standardima za parkiranje motornih vozila. Za potrebe merenja učinka u ovoj oblasti, pojam "javna" u smislu parkirališta, ne odnosi se na vlasništvo, odnosno lokacije ili javna parkirališta takođe mogu biti i u privatnom vlasništvu i kao takve pružaju usluge za javnost.

Povećanjem broja vozila povećava se i potreba da se naprave prostori za javna parkirališta od strane dotične opštine. Stvaranje dovoljnog prostora za parkiranje motornih vozila je neophodno kako bi se olakšalo kretanje ljudi i slobodnog kretanja motornih vozila. Nedostatak prostora za parkiranje potreban i neophodan za parkiranje motornih vozila, izaziva velike probleme u gradskom saobraćaju. Veliki broj motornih vozila u mestima se parkiraju na zabranjenom ili ne dozvoljenom mestu (pored puta, na zelenim površinama pored puta i na trotoarima), koja ometaju drumski saobraćaj i slobodno kretanje građana.

Stvaranje dovoljnog prostora za parkiranje motornih vozila obuhvata sve javne i privatne prostore namenjene ili dozvoljena sa vertikalnom i horizontalnom signalizacijom za parkiranje motornih vozila nazvana javna ili privatna parkirališta i sva dozvoljena i označena parkirališta za individualnu parkiranje motornih vozila u određenom putu ili javni prostor. Prostori za javna parkirališta su dovoljni i funkcionalni kada opština postigne do da stvara bezbedan prostor za parkiranje svih motornih vozila za građane, stanovnike dotičnih opština i broja uračunat za motorna vozila za građana koji nisu stanovnici date opštine.

Informacije koje se dobijaju prilikom merenja učinka u ovoj oblasti je važno ne samo za opštinu nego i za privatni sektor i druge zainteresovane strane. Merenje učinka u ovoj oblasti je važno za planiranje i razvoj komunalnih usluga u ovoj oblasti, za privatni sektor i druge zainteresovane strane u stvaranju dovoljnog prostora za parkiranje motornih vozila.

Dostignuća date opštine u oblasti upravljanja javnih parkirališta se izmere putem glavnog rezultata 10.1.

Rezultat 10.1**Stvaranje dovoljnog prostora za parkiranje motornih vozila**

Rezultat predstavlja dostignuća opštine u obezbeđivanju dovoljnog prostora za parkiranje motornih vozila u urbanim sredinama i naseljima. Obezbeđivanje dovoljnog prostora, bilo javne bilo privatne imovine, u funkciji usluga parkiranja motornih vozila građana dotične opštine i ne samo te opštine. Stvaranje dovoljnog prostora za parkiranje motornih vozila se vrši u skladu sa urbanim regulativnim planom i tehničkim kapacitetima putnih površina i drugih javnih prostora, pod uslovom da ne ometaju slobodan tok ljudi i slobodno kretanja vozila u saobraćaju. Kada ovi prostori ispunjavaju tehničke uslove i u skladu su sa zvaničnim dokumentima planiranja i administracije, opština izdaje dozvolu za rad lica ovlašćena za upravljanje prostora za parkiranje motornih vozila i takođe vodi evidenciju njihovih kapaciteta i istovremeno organizuje praćenje za kapacitete i stepen njihove funkcionalnosti.

Prostori za parkiranje motorna vozila su deo drumskog sistema i utiču na kvalitet putne infrastrukture rešavanjem problema zaustavljanja i stajanja motornih vozila u određenim delovima javnih prostora namenjenih razne aktivnosti građana. Dovoljan broj parkirališta pomaže oslobodenju trotoara i pojedinih delova puta od nezakonitog parkiranja i utiče na njihovo oslobađanje za slobodno kretanje i protok ljudi i motornih vozila, a posebno dece, osobe sa invaliditetom i za starije osobe. Povećanjem broja ljudi i vozila, veliki izazov predstavlja obezbeđivanje dovoljnog i bezbednog prostora za parkiranje motornih vozila.

Opština je dužna da opremi parkirališta i prostore za parkiranje sa horizontalnim i vertikalnim signalizacijom i da zahteva bezbednosne mehanizme (fizičke čuvarne ili sigurnosne kamere) od upravnika prostora za parkiranje.

Rezultat snosi budžetske implikacije, a njegovo postizanje je povezan sa efikasnošću upravljanja i kapaciteta dotične opština. Rezultat pomaže dotičnu opštinu da ocene prioritete svojih akcija u budućnosti. Postizanje ovog rezultata znači smireniji, sigurniji i lakši saobraćaj za građane tokom raznih njihovih svakodnevnih aktivnosti.

U ovoj fazi razvoja sistema, rezultat se meri uz pomoć pet ključnih pokazatelja, ne isključujući mogućnost da u buduću vrše stalna poboljšanja i uređivanja.

Pokazatelj 10.1.1 Broj parkirališta za parkiranje motornih vozila

Pokazatelj ima za cilj da izmeri učinak date opštine u stvaranju i licenciranju broj formalnih i obeleženih parkirališta za parkiranje motornih vozila na opštinskom nivou. Pokazatelj daje informacije o tome koliko parkirališta za motorna vozila su izgrađena i opremljena radnom dozvolom na teritoriji date opštine, uključujući sve vrste javnih i privatnih parkirališta. Kada kažemo da brojem parkirališta podrazumevamo parkirališta koja ispunjavaju fizičke i tehničke uslove za parkiranje motornih vozila u skladu sa svojom radnom dozvolom izdaje se od strane opštine (Zakon o bezbednosti u drumskom saobraćaju⁵⁶, Poglavlje I član 2, tačka 2.7). Kao parkirališta se izbroje sve one koje ispunjavaju tehničke uslove, kao što: popločane površine kao deo sistema puteva, ulazi i izlazi uređeni i signalizirani, utvrđivanje pojedinačne individualnih mesta za parkiranje vozila belim linijama, tabele za pokazivanje parkirališta, opremljena fizičkim čuvarima ili sigurnosnim kamerama, koje su opremljene radnim dozvolama za pružanje javnih usluga parkiranja motornih vozila.

Pokazatelj izmeri sa poteškoćama ukupan broj mesta za parkiranja, jer veliki broj prostora koji se koristi za parking motornih vozila nisu u zapisima date opštine, a takođe broj njih je u privatnom vlasništvu i ne ulaze u merenje učinka za opštinu. Za tu svrhu opština je dužna da registruje sve aktivnosti pružanja usluge javnog parkinga u motornih vozila i da izveštava o ukupnom broju parkirališta u datoj opštini. Svaka aktivnost koja je od javnog interesa, mora biti upisana u evidenciji opštine. Pošto vrednost ovog pokazatelja je broj, to stvara probleme u procesu merenja. Glavni problem je drugačija komparativna osnova između velikih i malih opština. Zbog toga, merenje ovog pokazatelja treba da se vrši poređenjem opština iste grupe, što znači da opštine grupisane po sličnim karakteristikama u nekoliko grupa. Takođe i broj, kao i merna jedinica ovog pokazatelja predstavlja problem i u njegovom poređenju sa ostalim pokazateljima ostalih oblasti. Kao takav, ovaj pokazatelj izmeri pojedinačno.

Što se tiče opštinskog učinka, obezbeđivanje dovoljnog prostora za parking je opštinska nadležnost koju opština vrši kroz politike i planova, bilo u stvaranju relevantnih prostora za parkiranje preko davanje dozvola i koncesija za javna parkirališta upravljanih od privatnih kompanija. Ostvarivanje ovog pokazatelja utiče na učinak drugih pokazatelja ovog rezultata. Krajnji cilj opštine u političkom smislu i poboljšanja učinka je uređenje, bezbednost i olakšanje saobraćaja, kroz oslobađanje trotoara i dela puteva ilegalnog parkiranja motornih vozila.

Ovaj pokazatelj pripada kategoriji pokazatelja praga i ispunjava se kumulativno iz godine u godinu. Za ovaj pokazatelj se izveštava kumulativno, odnosno izveštava se o ukupnom broju parkirališta izgrađenih tokom svih godina.

Podaci. Podaci su dostupni i za ispunjavanje pokazatelja se svodi na samo jedan podatak:

⁵⁶Zakon br. 02/L-70 o bezbednosti u drumskom saobraćaju

1. ukupan broj javnih parkirališta u datoj opštini

Izvor podataka. Podaci su prikupljeni od strane odeljenja za javne usluge i dotičnih opštinskih jedinica za dramsku infrastrukturu u skladu sa opštinskom zvaničnom dokumentu za javna parkirališta (Zakon br. 02/L-70 o bezbednosti u drumskom saobraćaju). Verifikacija podataka iz službene evidencije o izdatim dozvolama za pružanje javnih usluga javnog parkiranja motornih vozila dotične opštine, opštinske koncesione ugovore sa privatnim partnerima i izveštajima o praćenju javnih parkirališta.

Obrada i prikazivanje podataka vrši se u skladu sa traženim i odobrenom obrascu za izveštavanje podataka u izveštaju učinka opština za datu godinu.

Pokazatelj 10.1.2 Broj parkirališta za motorna vozila na teritoriji opštine

Pokazatelj ima za cilj da izmeri učinak date opštine u stvaranju dovoljnog broja parkirališta za pojedinačno parkiranje motornih vozila na opštinskom nivou. Pokazatelj daje informacije o ukupnom broju mesta za individualne parkiranje motornih vozila na teritoriji opštine, uključujući i sva mesta na parkiralištu i van parkirališta u raznim delovima puteva i prostora pored puteva dozvoljenih za parkiranje. Kada kažemo broj parkirališta podrazumevamo sva formalna ili dozvoljena mesta od opštinskih organa nadležnih za individualno parkiranje motornih vozila (Zakon o bezbednosti u drumskom saobraćaju⁵⁷, Poglavlje I, član 2, tačka 2.7). Parkirališta se broje svi prostori koje ispunjavaju tehničke uslove, kao što je: popločana površina kao deo putnog sistema i označena je horizontalno i vertikalno za individualno parkiranje motornih vozila.

Pokazatelj ima za cilj da se izmeri stepen ispunjavanja potreba građana za parkiranje motornih vozila, kada dotična opština zna zahteve ili potrebe na osnovu broja registrovanih motornih vozila u datoj opštini. Više datih informacija pomažu dosta zainteresovane strane, posebno opštinu i resorno ministarstvo za davanje prioriteta politika u izgradnju kapaciteta potrebnog za rešavanje problema javnog parkiranja, što je veoma istaknuta u svim opštinama na Kosovu. Ispunjavanje ovog pokazatelja na ispunjavanje drugih pokazatelja ovog rezultata. Krajnji cilj opštine u političkom smislu i poboljšanju učinka je uređivanje, obezbeđenje i olakšavanje saobraćaj kroz oslobađanje trotoara i dela puteva od protivzakonitog parkiranja motorna vozila.

Pokazatelj teško meri ukupan broj parkirališta, jer jedan broj mesta za parkiranja koja se koriste za parkiranje motornih vozila nisu registrovani na dotičnim opštinama i ne ulaze u merenje učinka dotične opštine. Zbog toga, opština se obavezuje da registruje sve aktivnosti koje se odnose na javno parkiranje motornih vozila i da izveštava o ukupnom broju parkirališta u datoj opštini. Svaka aktivnost koja je od javnog interesa, mora biti upisana u evidenciji opštine.

Ovaj pokazatelj spada u kategoriji pokazatelja proizvodnje i ispunjava se kumulativno iz godine u godinu. Za ovaj pokazatelj se izveštava kumulativno, odnosno se izveštava ukupan broj parkirališta izgrađenih tokom svih godina.

Podaci. Podaci su dostupni i za ispunjavanje pokazatelja a to su dve vrste podataka:

1. Ukupan broj javnih parkirališta u datoj opštini
2. Ukupan broj vozila koja imaju važeću registraciju tokom izveštajne godine

$$\text{Formula: } \frac{\text{Podatak 1} \times 100}{\text{Podatak 2}}$$

⁵⁷Zakon br. 02/L-70 o bezbednosti u drumskom saobraćaju

Izvor podataka. Podaci su prikupljeni od strane odeljenja za javne usluge Izvor podataka. Podaci prikupljeni od strane Direkcije javnih službi i odgovarajuće jedinice opštine za putnu infrastrukturu u skladu sa opštinskim zvaničnom dokumentu za javna parkirališta (Zakon br. 02/L-70 o bezbednosti u drumskom saobraćaju). Verifikacija podataka se vrši iz službene evidencije o izdatim dozvolama za pružanje javnih usluga parkiranja motornih vozila u dotične opštine, opštinske koncesione ugovore sa privatnim partnerima, zvanične evidencije o broju vozila registriranih na teritoriji opštine i izvještaja o praćenju javnih parkirališta.

Obrada i prikazivanje podataka vrši se u skladu sa traženim i odobrenom formatu za izveštavanje podataka u izveštaju o učinku opština za datu godinu.

Pokazatelj	% parkirališta određenih za taksi službu
10.1.3	

Pokazatelj ima za cilj da izmeri učinak relevantne opštine u stepenu zadovoljavanja potreba aktivnosti motornih vozila registrovana kao taksi vozila (taksi). Pokazatelj daje informacije o ukupnom broju parkirališta određenim za taksi u odnosu na broj motornih vozila registrovana i licencirana za ovu aktivnost. Kada kažemo procenat parkirališta namenjenih za taksi, mislimo na ukupan broj parkirališta određenih od strane odgovornih organa opštine za parkiranje vozila registrovana kao taksi, od ukupnog broja parkirališta u relevantnoj opštini, u odnosu na ukupan broj taksista licenciranih od strane relevantne opštine.

Proizvedene informacije pomažu dosta da se olakša rad ljudi koji rade na javnom prevozu ili kao taksiste. Formalno određivanje broja parkirališta koje se koriste za taksi je od velikog značaja za sve one koji vrši ovu aktivnost i relevantnu opštinu kako bi shvatili stepen ispunjavanja zahteva na osnovu broja registrovanih motornih vozila kao taksi u opštini. Pokazatelj meri veoma precizno i na integrisani način sa ostalim pokazateljima, uz ispunjavanje jedno drugog u postizanju rezultata 10.1.

Ovaj pokazatelj pripada u pokazatelje rezultata i ispunjava se kumulativno iz godine u godinu. O ovom pokazatelju izveštava se kumulativno, odnosno izveštava se ukupan broj parkirališta izgrađenih tokom svih godina.

Podaci. Podaci su na raspolaganju i za ispunjenje pokazatelja prikupljaju se dve vrste podataka:

1. Opšti broj motornih vozila registrovanih i licenciranih kao taksi vozila u opštini
2. Opšti broj formalnih parkirališta namenjenih samo za taksi

Obračun se vrši na osnovu jednostavne formule, prema prvom kriterijumu: podela drugog podatka sa prvim podatkom.

$$\text{Formula: } \frac{\text{Podatak 2} \times 100}{\text{Podatak 1}}$$

Izvor podataka. Podaci se prikupljaju od strane direkcije javne službe i od strane relevantnih jedinica opštine za putnu infrastrukturu u skladu sa službenim dokumentom za javna parkirališta (Zakon br. 02/L-70 o bezbednosti u drumskom saobraćaju). Provera podataka vrši se iz službenog registra izdatih dozvola za pružanje usluge javnog parkirališta motornih vozila u relevantnoj opštini, koncesijskih ugovora opštine sa privatnim partnerima i izvještaja nadgledanja javnih parkirališta, kao i registracije motornih vozila koji imaju validnu registraciju za godinu izveštavanja.

Obrada i prikazivanje podataka vrši se u skladu sa traženim i odobrenom formatu za izveštavanje podataka u izveštaju o učinku opština za datu godinu.

Pokazatelj 10.1.4	% parkirališta sa rezervisanim mestima za osobe sa ograničenim sposobnostima
------------------------------------	---

Pokazatelj ima za cilj da izmeri učinak relevantne opštine u stepenu ispunjenja potreba osoba sa ograničenim sposobnostima za javni parking. Kada kažemo procenat parkirališta sa rezervisanim mestima za osobe sa ograničenim sposobnostima, podrazumeva se ukupan broj parkirališta koji ispunjavaju određene tehničke uslove, bilo obeleženi i licencirani, za parkiranje vozila osoba sa ograničenim sposobnostima. Opština je dužna da rezerviše posebna parkirališta u javnim parkiralištima za motorna vozila osoba sa ograničenim sposobnostima na osnovu registracije ovih specijalnih motornih vozila.

Proizvedene informacije pomoći će osobama sa ograničenim sposobnostima da lakše pristupe saobraćaju i u različitim njihovim delovanjima. Takođe, pomoći će opštini i drugim stranama od interesa u pružanju podrške ovim licima u dovoljnoj meri. Pokazatelj meri tačan broj javnih parkirališta koje imaju rezervisana mesta za motorna vozila osoba sa ograničenim sposobnostima, ali ne meri broj mesta za parkiranja ili kapacitet javnih parkirališta za parkiranje motornih vozila osoba sa ograničenim sposobnostima. Možda u budućnosti se treba razvijati dalje pokazatelj i u skladu sa kapacitetima opštine za pružanje ove usluge da se meri i ovaj vid pokazatelja.

Ovaj pokazatelj pripada u pokazatelje rezultata (uticaja) i ispunjava se kumulativno iz godine u godinu. O ovom, pokazatelju izveštava se kumulativni način, odnosno izveštava se ukupan broj parkirališta sa mestima za osobe sa ograničenim sposobnostima, za sve godine.

Podaci. Podaci su na raspolaganju i za ispunjenje pokazatelja prikupljaju se dve vrste podataka:

1. Opšti broj javnih parkirališta
2. Opšti broj parkirališta za rezervisanim mestima za osobe sa ograničenim sposobnostima

Obračun se vrši na osnovu jednostavne formule, prema prvom kriterijumu: podela drugog podatka sa prvim podatkom.

Formula: $\frac{\text{Podatak 2} \times 100}{\text{Podatak 1}}$

Izvor podataka. Podaci se prikupljaju od strane direkcije javne službe i od strane relevantnih jedinica opštine za putnu infrastrukturu u skladu sa službenim dokumentom za javna parkirališta (Zakon br. 02/L-70 o bezbednosti u drumskom saobraćaju). Provera podataka vrši se iz službenog registra izdatih dozvola za pružanje usluge javnog parkirališta motornih vozila u relevantnoj opštini, koncesijskih ugovora opštine sa privatnim partnerima i izveštaja nadgledanja javnih parkirališta, kao i registracije motornih vozila koji imaju validnu posebnu registraciju za osobe sa ograničenim sposobnostima za godinu izveštavanja

Obrada i prikazivanje podataka vrši se u skladu sa traženim i odobrenom formatu za izveštavanje podataka u izveštaju o učinku opština za datu godinu.

OBLAST 11

PIJAĆA VODA

Naziv oblasti je "Snabdevanje pijaćom vodom". Voda je osnovni element života, ekonomskog razvoja i dobrobiti. Obezbeđenje ili snabdevanje građana pijaćom vodom je najosnovnija služba koju dotična opština je dužna da obezbedi. Na osnovu svih vršenih analiza, teritorija Republike Kosovo je siromašna sa vodenim resursima i kapacitetima (Prostorni plan Kosova). Porastom stanovništva i uništavanjem šuma stalno se smanjuju rezerve vode, ili bolje reći da imamo višak kada nam ne treba (zimi) i imaju veoma malo kada nam treba (tokom leta). Sve ovo čini ovu oblast veoma prioritarnom za opštinu i merenje ovog učinka takođe je od velikog značaja kako bi se shvatio stepen ispunjavanja obaveza opštine prema veoma velikim zahtevima građana za pijaće i sanitarnu vodu. U stvari, pijaća voda se koristi i kao sanitarna voda.

Snabdevanje pijaćom vodom obuhvata obezbeđenje potrebnih sredstava vode, izgradnju vodovodnog sistema, uključivanje svih naselja, domaćinstava i poslovanja u sistem, stalnu kontrolu količine i kvaliteta vode, određivanje tarifa za usluge snabdevanja pijaćom vodom i izmirenje obaveza građana kao korisnici pijaće vode koja se obezbeđuje od opštine ili relevantnih javnih kompanija licencirana od opštine i resornog ministarstva (MŽSPP). Voda je državno bogatstvo i upravlja se samo od državnih ili javnih institucija. Dovoljno snabdevanje i kvalitet pijaće vode postoji kada sama opština ili preko odgovarajućih javnih kompanija obezbeđuje redovno, neprekidno snabdevanje pijaćom vodom, biološki i fizički čistu i bogatu mineralima i kiseonikom u skladu sa standardima utvrđenim od strane Instituta za javno zdravlje (IJZ). Iako ova dimenzija snabdevanja pijaćom vodom je teško merljiva važno je da se ohrabruju opštine i institucije na centralnom nivou da se vrše merenje kvaliteta vode koja se pruža građanima za piće.

Voda kao osnovni sadržajni element ljudskog tela, njen kvalitet, direktno utiče na zdravlje građana. Informacije dobijene putem merenja učinka u ovoj oblasti nije važno samo za opštinu već i za privatni sektor i za druge zainteresovane strane. Postoje mnogi izvori vode u privatnom vlasništvu, koji bi trebalo da podlegnu kontroli i biološkom i fizičkom čišćenju od IJZ. Merenje učinka u ovoj oblasti je važno za planiranje i razvoj kapaciteta i kvaliteta usluga po opštinama u ovoj oblasti, MŽSPP, privatni sektor i druge zainteresovane strane.

Dostignuća opštine u oblasti snabdevanja pijaćom vodom se meri kroz tri glavna rezultata 11.1; 11.2 i 11.3.

Rezultat 11.1**Uključivanje svih građana u sistem pijaće vode**

Rezultat predstavlja dostignuća dotične opštine u uključivanju svih građana u vodovodni sistem ili sistem pijaće vode. Uključivanje svih građana u sistem pijaće vode znači izgradnju vodovoda od izvora pijaće vode do svakog naselja i svake porodične ili poslovne zajednice. Izgradnja kapaciteta za uključivanje svih građana u sistem pijaće vode se vrši u skladu sa regulacionim urbanističkim planom i kapacitetima vode i finansijskim kapacitetima opštine ili centralnih institucija. Kada opština gradi sistem vodovoda u skladu sa dotičnim planovima, ona omogućava svim porodičnim ili poslovnim zajednicama povezivanje na vodovod preko brojila za merenje potrošnje vode, koje se registruje u dotičnom javnom preduzeću za snabdevanje pijaćom vodom.

Uključivanje građana u sistem za snabdevanje pijaćom vodom, predstavlja konačnu i najosnovniju kariku sistema snabdevanja pijaćom vodom. U ovaj rezultat ne spada merenje učinka dotične opštine o količini i kvaliteta snabdevanja pijaćom vodom. Širenje vodovodne mreže ili veće uključivanje građana u sistem pijaće vode, smanjuje mogućnost ugrožavanja zdravlja građana od nečiste vode iz nekontrolisanih i hemijski netretiranih izvora. Sa povećanjem broja stanovnika i smanjenjem kapaciteta vode na teritoriji opštine, veliki

izazov predstavlja obezbeđivanje uključivanje svih građana u sistem pijaće vode. Međutim, opština je dužna da obezbedi dovoljno izvora vode i da izdvoji finansijska sredstva za izgradnju sistema vodovoda i uključivanje svake porodične i poslovne zajednice u sistem, kao osnovni uslov za život, ekonomski razvoj i dobrobit.

Rezultat snosi budžetske posledice, a njegovo postizanje je povezano sa efikasnošću upravljanje izvorima i kapacitetima dotične opštine. Rezultat pomaže dotičnoj opštini da proceni njene prioritete aktivnosti u budućnosti u postizanju ovog rezultata. Postizanje ovog rezultata znači: uključivanje svih građana u sistem za snabdevanje pijaćom vodom, dovodenje izvora vode u svaki dom ili poslovni objekat, olakšanje i ekonomičnost korišćenja vode u razne svrhe aktivnosti građana.

U ovoj fazi razvoja sistema, rezultat se meri uz pomoć tri ključna pokazatelja, ne isključujući mogućnost da se u budućnosti vrše stalna prilagođavanja i poboljšanja.

Pokazatelj 11.1.1 % sprovođenja plana za izgradnju i održavanje sistema vodovoda

Pokazatelj ima za cilj merenje učinka dotične opštine u sprovođenju planiranih projekata za izgradnju ili proširenje nove vodovodne mreže i obnovu ili održavanje postojećeg vodovodnog sistema. Pokazatelj daje informacije o vrstama projekata ili planirane aktivnostima i stepen njihovog sprovođenja u vodovodnom sistemu. Sprovođenje plana podrazumeva broj vrsta završenih radova u odnosu na planirane radove za dotičnu izveštajnu godinu.

Sa tačke gledišta opštinskog učinka, sprovođenje projekata ili radova na vodovodnoj mreži je u nadležnosti dotičnih opštinskih i regionalnih javnih preduzeća. Opštine i javna regionalna preduzeća za upravljanje sistemima pijaće vode su obavezni da obezbede neophodna sredstva za izgradnju i održavanje vodovodnog sistema na teritoriji opštine ili dotičnih opština.

Ovaj pokazatelj spada u pokazatelje proizvodnje i ispunjava se prema planu u dotičnoj kalendarskoj godini. Za ovaj pokazatelj se izveštava samo za dotičnu fiskalnu godinu i dotičnu izveštajnu godinu.

Podaci. Podaci su dostupni i za ispunjavanje pokazatelja se prikupljaju dve vrste podataka:

1. Ukupno planiranih projekata ili radova za vodovodnu mrežu u dotičnoj izveštajnoj godini
2. Ukupno sprovedenih projekata ili radova za izveštajnu godinu na vodovodnoj mreži

Izračunavanje se vrši na osnovu jednostavne formule, prema prvom kriterijumu: podela drugog podatka sa prvim podatkom.

$$\text{Formula: } \frac{\text{Podatak 2} \times 100}{\text{Podatak 1}}$$

Izvor podataka. Podaci se prikupljaju od strane Direkcije javnih usluga i dotičnih javnih preduzeća za upravljanje vodovodom u skladu sa godišnjim planom opštine i javnih preduzeća za ulaganja u vodovodnu mrežu. Provera podataka vrši se putem ugovora za ugovorene radove na vodovodnoj mreži i zvaničnih i protokolisanih izveštaja za izvođenje radova.

Obrada i prikazivanje podataka vrši se u skladu sa traženim i odobrenom formatu za izveštavanje podataka u izveštaju o učinku opština za datu godinu.

Pokazatelj 11.1.2 % naselja uključenih u sistem pijaće vode

Pokazatelj ima za cilj merenje učinka dotične opštine u širenju ili uključivanju svih naselja u sistemu pijaće vode. Pokazatelj daje informacije o broju novih naselja uključenih u sistem pijaće vode, uključujući postojeća naselja, ali koja nisu bila uključena u sistem i naselja izgrađena u međuvremenu. Broj naselja je određen statutom dotične opštine i Zakonom br. 03/L-041 o administrativnim granicama. Naselja, koja postoje u opštinskim registrima i dotičnim preduzećima, koja nisu za stanovanje, se ne računaju tokom merenja. Uključivanje znači izgradnju vodovodnog sistema od tačke snabdevanja do dotičnog naselja koje je planirano da se uključi u vodovodni sistem. Ovo rastojanje može biti malo ili veliko i prati se finansijskim troškovima, stoga ispunjenje ovog pokazatelja obuhvata budžetske posledice. Uključivanje naselja ima sveobuhvatan smisao, što znači da nijedna porodična zajednica domaćinstva itd, dotičnog naselje, nije izuzeta od uključivanje u sistem pijaće vode. Bolje rečeno, uključivanje naselja podrazumeva uključivanje svih zajednica u sistemu pijaće vode.

Pokazatelj meri relativno precizno učinak opštine u tom smislu, iako je određeni broj novih naselja ili onih koja su previše rasuta i nema jasno definisan status naselja, možda neće biti uključena u izveštaj ovog pokazatelja. U tu svrhu, opština je dužna da se registruju i da se jasno definišu sva naselja u dotičnoj opštini, jer se kretanjem stanovništva menja status naselja, što dovodi i do promene njihovog broja.

U smislu opštinskog učinka, proširenje vodovodne mreže ili stepen uključivanja naselja u sistemu pijaće vode je odgovornost opštine, ali istovremeno ova odgovornost se u celini prenosi regionalnom javnom preduzeću. Opštine indirektno, preko svog predstavnika, učestvuju u upravljanju, zajedno sa drugim opštinama koje čine deo dotičnog regiona. Problem je što preduzeća rade u skladu sa Zakonom o javnim preduzećima i ne ponašaju potpunosti u skladu sa zahtevima dotičnih opština. Ovo je zamagljivanje odgovornost opština i tačno rešavanje problema u pružanju ove osnovne usluge za građane. Očekujemo da će u budućnosti izvršiti dotična poboljšanja Zakona o javnim preduzećima i da jasnije definišu prava i obaveze opština, koje se suočavaju ovim problemom.

Ovaj pokazatelj pripada kategoriji pokazatelja praga i ispunjava se na sadržajan način (kumulativno) iz godine u godinu. Za ovaj pokazatelj se izveštava na sadržajan ili kumulativan način, odnosno, izveštava se ukupan broj naselja uključenih u sistem pijaće vode, realizovan za sve godine.

Podaci. Podaci su dostupni i za ispunjavanje pokazatelja se prikupljaju dve vrste podataka:

1. Ukupan broj naseljenih mesta u dotičnoj opštini
2. Broj naselja uključenih u vodovodni sistem

Formula:
$$\frac{\text{Podatak 2} \times 100}{\text{Podatak 1}}$$

Izvor podataka. Podaci se prikupljaju od strane Direkcije javnih usluga, direkcije za urbanizam i dotičnih javnih preduzeća za upravljanje vodovodom. Provera podataka vrši se putem ugovora za ugovorene radove na vodovodnoj mreži i zvaničnih i protokolisanih izveštaja za izvođenje radova.

Obrada i prikazivanje podataka vrši se u skladu sa traženim i odobrenom formatu za izveštavanje podataka u izveštaju o učinku opština za datu godinu.

Pokazatelj 11.1.3 % domaćinstava uključenih u sistem pijaće vode

Pokazatelj ima za cilj merenje učinka dotične opštine u uključivanju svih porodičnih, institucionalnih i poslovnih zajednica u sistem pijaće vode. Pokazatelj daje informacije o ukupnom broju porodičnih zajednica,

postojećih i novih, ukupan broj javnih institucija (opštinske institucije, centralne decentralizovane, centralne, obrazovne, zdravstvene, kulturne, omladinske i sportske) i ukupan broj preduzeća (uključujući ovde i druge slične aktivnosti) uključene u sistem pijaće vode. Uključivanje podrazumeva izgradnju vodovodnog sistema od tačke snabdevanja dotičnog naselja do vodomera svake odgovarajuće zajednice (porodična, javna, poslovna, itd). Uključenje podrazumeva redovno snabdevanje vodom, a ne samo proširenje vodovodnog sistema i povezivanje zajednica na taj sistem. Ispunjavanje ovog pokazatelja obuhvata budžetske posledice, zato što, iako zajednice koje koriste pijaću vodu, sama snosi troškove za njihovo priključenje na vodovodni sistem, proširenje sistema vode ima budžetske posledice.

Pokazatelj meri relativno precizno učinak opštine u tom smislu, iako je određeni broj novih naselja ili, možda neće biti uključena u izveštaj ovog pokazatelja. Za tu svrhu, opštine ili dotična javna preduzeća za upravljanje pijaćom vodom su obavezna da registruju sve zajednice koje snabdevaju pijaćom vodom u dotičnoj opštini, jer se kretanjem stanovništva menja status porodične i javne ili poslovne zajednice, što dovodi i do promene njihovog broja.

Što se tiče učinka opštine, proširenje vodovodne mreže ili stepen uključivanja dotičnih zajednica u sistemu pijaće vode je odgovornost opštine, a ali istovremeno ova odgovornost se u celini prenosi regionalnom javnom preduzeću. Opštine indirektno, preko svog predstavnika, učestvuju u upravljanju, zajedno sa drugim opštinama koje čine deo dotičnog regiona. Problem je što preduzeća rade u skladu sa Zakonom o javnim preduzećima i ne ponašaju potpunosti u skladu sa zahtevima dotičnih opština. Ovo je zamagljivanje odgovornost opština i tačno rešavanje problema u pružanju ove osnovne usluge za građane. Očekujemo da će u budućnosti izvršiti dotična poboljšanja Zakona o javnim preduzećima i da jasnije definišu prava i obaveze opština, koje se suočavaju ovim problemom.

Ovaj pokazatelj pripada kategoriji pokazatelja praga i ispunjava se kumulativno iz godine u godinu. Za ovaj pokazatelj se izveštava kumulativno, odnosno, izveštava se ukupan broj zajednica uključenih u sistem pijaće vode, realizovan za sve godine.

Podaci. Podaci su dostupni i za ispunjavanje pokazatelja prikupljaju se tri vrste podataka:

1. Ukupan broj domaćinstava u opštini
2. Broj domaćinstava uključenih u sistem pijaće vode
3. Ukupan broj javnih institucija u opštini
4. Ukupan broj javnih institucija koje su uključene u sistem pijaće vode
5. Ukupan broj sličnih poslovnih zajednica u opštini
6. Ukupan broj poslovnih ekonomija (i slično) uključenih u sistem pijaće vode

Formula: $\frac{\text{Podatak 2}}{\text{Podatak 1}} \times 100$

Formula: $\frac{\text{Podatak 4}}{\text{Podatak 3}} \times 100$

Formula: $\frac{\text{Podatak 6}}{\text{Podatak 5}} \times 100$

Zbir procenata triju formula nam daje prosek opšteg uključivanja odgovarajućih zajednica u sistem pijaće vode.

Formula: $\frac{\text{Podatak 2} + \text{Podatak 4} + \text{Podatak 6}}{\text{Podatak 1} + \text{Podatak 3} + \text{Podatak 5}} \times 100$

Izvor podataka. Podaci se prikupljaju od strane Direkcije javnih usluga, direkcije za urbanizam i dotičnih javnih preduzeća za upravljanje vodovodom, Kosovske agencije za statistiku i centra za registraciju biznisa. Provera

podataka vrši se putem ugovora za ugovorene radove na vodovodnoj mreži i zvaničnih i protokoliranih izveštaja za izvođenje radova.

Obrada i prikazivanje podataka vrši se u skladu sa traženim i odobrenom formatu za izveštavanje podataka u izveštaju o učinku opština za datu godinu.

Rezultat 11.2 Održivo snabdevanje pijaćom vodom

Rezultat predstavlja dostignuća u dotičnoj opštini u snabdevanju svih građana pijaćom vodom. Održivo snabdevanje pijaćom vodom znači obezbeđivanje količine i kvaliteta i pijaće vode, neprekidno. Izgradnja kapaciteta za održivo snabdevanje pijaćom vodom je usko povezana sa kapacitetima upravljanja dotičnih javnih preduzeća i opštine, s jedne strane i učešće građana u izmirenje obaveza s druge strane. Izmirenje obaveza od strane građana za usluge vode, daje osnovni deo prihoda opština i preduzeća za izgradnju kapaciteta potrebnih za redovno snabdevanje pijaćom vodom.

Redovno snabdevanje građana pijaćom vodom je osnovni i glavni rezultat ove oblasti. Rezultat prikazuje dostignuća dotične opštine u obezbeđivanja snabdevanje vodom sa količinskog i vremenskog gledišta, a ne kvaliteta snabdevanja pijaćom vodom. Proširenje vodovodnog sistema ili veće uključivanje građana u sistem pijaće vode i na duže vreme i veće količine, smanjuje potencijalnu opasnost po zdravlje građana od nečiste vode iz nekontrolisanih i hemijski netretiranih izvora. Sa povećanjem broja stanovnika i smanjenjem kapaciteta vode na teritoriji opštine, veliki izazov predstavlja održivo snabdevanje pijaćom vodom. Međutim, opština je dužna da obezbedi dovoljno izvora vode i da izdvoji finansijska sredstva za izgradnju kapaciteta održivog snabdevanje pijaćom vodom, bez prekida, za sve građane.

Rezultat snosi budžetske posledice, a njegovo postizanje je povezano sa efikasnošću upravljanje izvorima i kapacitetima dotične opštine. Rezultat pomaže dotičnoj opštini da proceni njene prioritete aktivnosti u budućnosti u postizanju ovog rezultata. Postizanje ovog rezultata znači: snabdevanje svih građana pijaćom vodom tokom 24 časa dnevno i u dovoljnim količinama.

U ovoj fazi razvoja sistema, rezultat se meri uz pomoć tri ključna pokazatelja, ne isključujući mogućnost da se u budućnosti vrše stalna prilagođavanja i poboljšanja.

Pokazatelj 11.2.1 % dana godišnje sa neprekidnom snabdevanju pijaćom vodom

Pokazatelj ima za cilj merenje učinka dotične opštine za snabdevanje građana (dotičnih zajednica) pijaćom vode, neprekidno tokom godine. Pokazatelj daje informacije o broju dana snabdevanja pijaćom vodom neprekidno u godini u dotični broj naselja u opštini. Održivo snabdevanje znači izgradnju kapaciteta za dovoljno snabdevanje pijaćom vodom neprekidno broj dana u godini dotičnih naselja od ukupnog broja naselja koji ima opština.

Pokazatelj meri osnovu onoga što je potrebno da bi se postigao ovaj rezultat. Pokazatelj relativno precizno meri učinak opštine u tom pogledu. Problem je prikupljanje podataka po ovoj osnovi, ali opštine i javna preduzeća trebaju se podsticati da rade u tom pravcu. Ne može se tačno meriti učinak održivog snabdevanje opštine pijaćom vodom, ne shvatajući koliko dana u godini se naselje ili zajednica dotične opštine neprekidno snabdeva. Problem može da se javi i u onim naseljima dotične opštine, gde se sprovodi sa raspored snabdevanja pijaćom vodom. Ako je raspored snabdevanja pijaćom vode pokriva 80% od broja dana godišnje može se smatrati održivim snabdevanjem. Da pokazatelj precizno meri, dotično javno preduzeće ili direkcija javnih usluga mora da vodi tačne podatke najpre o vremenu snabdevanje građana pijaćom.

Ovaj pokazatelj spada u pokazatelje rezultata i ispunjava se prema rasporedu (plan) u dotične kalendarske godine. Za ovaj pokazatelj se izveštava samo za dotičnu kalendarsku godinu i dotičnu izveštajnu godinu.

Podaci. Podaci su dostupni i za ispunjavanje pokazatelja se prikupljaju dve vrste podataka:

1. Ukupan broj naselja u dotičnoj opštini
2. Broj dana u godini sa održivim snabdevanjem pijaćom vodom (80-100%) za svako naselja
3. Ukupno dana sa održivim snabdevanje pijaćom vodom (80-100%) za sve naselja snabdevano vodom godišnje
4. Broj dana u godini

Formula:
$$\frac{\text{Podatak 3}}{\text{Podatak 4}} \times 100$$

Imajući u obzir da je snabdevanje raznih naselja opštine drugačije, onda za obračunavanje funkcije merenja ovog pokazatelja treba izvući prosek dana sa održivim snabdevanjem pijaćom vodom na opštinskom nivou deljenjem sa brojem dana godišnje i množenjem sa 100.

Izvor podataka. Podaci se prikupljaju od strane Direkcije javnih usluga, direkcije za urbanizam i dotičnih javnih preduzeća za upravljanje vodovodom. Verifikacija podataka se vrši putem zvaničnih dokumenata rasporeda prekida pijaće vode za određene zajednice u naseljima i zvaničnim izveštajem proizvedenim od strane Direkcije javnih usluga.

Obrada i prikazivanje podataka vrši se u skladu sa traženim i odobrenom formatu za izveštavanje podataka u izveštaju o učinku opština za datu godinu.

Pokazatelj 11.2.2 % obračuna utrošene vode

Pokazatelj ima za cilj da se izmeri učinak opštine u upravljanju pružanja usluga pijaće vode za sve građane. Pokazatelj daje informacije o količini pijaće vode potrošene od strane domaćinstava, javnih institucija i sličnih poslovnih zajednica i o potrošenoj vrednosti u evrima na osnovu tarife po kubnom metru. Obračun za potrošenu vodu znači čitanje potrošene vode na vodomernu svake dotične zajednice o potrošenoj količini pijaće vode mesečno, utvrđivanje vrednosti u evrima za količinu potrošene vode mesečno za svaku dotičnu zajednicu i za dostavljanje računa svakoj dotičnoj zajednici koja se snabdeva pijaćom vodom iz vodovodnog sistema za informisanje o količini potrošnje vode i iznosa potrebnog za isplatu u evrima.

Shvatajući količinu potrošene vode, kompanija u određenom vremenskom periodu, stvara bazu podataka o potrebama kapaciteta vode za održivo snabdivanje pijaćom vodom građana. Da bi se postigao ovaj cilj postoje dva problema koja se moraju rešiti od strane dotične opštine: paušalni račun, kao nelegalna metodologija od strane dotičnog preduzeća i nelegalnih priključaka na vodovodni sistem. Takođe, količina izgubljene vode se ne može meriti od curenja sistema i velikih kašnjenja u sanaciji kvarova u sistemu.

Pokazatelj indirektno meri osnovu onoga što je potrebno da bi se postigao ovaj rezultat. Pokazatelj relativno precizno meri učinak opštine u tom pogledu. Problem je da se procentom računa ne podrazumeva precizna održivost snabdevanje pijaćom vodom. Ovim pokazateljom se meri količinu utrošene vode, što je veoma važno, ali to ne pokazuje tačnu pravilnost snabdevanje pijaćom vodom.

Ovaj pokazatelj pripada kategoriji pokazatelja praga i ispunjava se svake dotične kalendarske godine. Za ovaj pokazatelj se izveštava samo za dotičnu kalendarsku godinu i dotičnu izveštajnu godinu.

Podaci. Podaci su dostupni i za ispunjavanje pokazatelja se prikupljaju dve vrste podataka:

1. Količina ponuđene (potrošene) vode u kubnim metrima za sve zajednice u godini
2. Iznos potrošene vode u kubnih metara koja se obračunava u toku godine

Formula:
$$\frac{\text{Podatak 2} \times 100}{\text{Podatak 1}}$$

Izvor podataka. Podaci se prikupljaju od strane Direkcije javnih usluga i dotičnih javnih preduzeća za upravljanje vodovodom. Provera podataka se vrši putem zvaničnih dokumenata (dotičnih formulara) za čitanje količinu vode potrošene u svakoj pojedinačnoj zajednici i zvanični izveštaj proizveden od strane Direkcije javnih službi za upravljanje pijaće vode u dotičnoj opštini.

Obrada i prikazivanje podataka vrši se u skladu sa traženim i odobrenom formatu za izveštavanje podataka u izveštaju o učinku opština za datu godinu.

Pokazatelj 11.2.3 % naplate računa za vodu

Pokazatelj ima za cilj merenje učinka dotične opštine u upravljanju pružanja usluga pijaće vode za sve građane. Pokazatelj daje informacije o iznosu plaćenih sredstava u evrima po iznosu računa za potrošenu pijaću vodu. Plaćanje za potrošenu vodu pokazuje učinak ili kapacitet upravljanja dotične da generišu sopstvene prihode za pružene usluge i obezbedi finansijske i tehničke kapacitete za održivo snabdevanje pijaćom vodom za sve građane.

Pokazatelj direktno meri stopu plaćanja računi za vodu, a ne za potrošenu vodu. Ovo se često pogrešno shvata. Primer. Ako kažemo da je dotična domaćinstva ili druga dotična zajednica platila 90%, dok je obračun bio 80%, u mnogim slučajevima će izazvati zabunu misleći da je plaćeno više nego što je bilo obračunato. U stvari, to nije tako, iako na prvi pogled izgleda da je tako. Podaci pokazuju da je 90% od dotične zajednica koja troši, u stvari platila 90% od obračunate sume i ništa više. Dok obračun od 80% ukazuje na to da je dotično preduzeće bilo u stanju da obračuna količinu potrošene vode tokom godišnje po stopi od 80%, što će reći, da za nekoliko meseci, preduzeće nije obračunalo potrošnju vode dotične zajednice koja troši. Takođe, procenat isplata veći od obračuna može doći od plaćanja transfera iz prethodne godine, što znači da naplata se vrši u prethodnoj godini, a plaćanje se vrši u tekućoj izveštajnoj godini. Da bi to bilo jasno, sistem takođe prikupljaju dodatne podatke o visini plaća prethodne godine, ali ova cifra nije uključen u formulu, već se koristi samo za izveštaj analize učinka. Ovaj pokazatelj meri iznos plaćenih sredstava zajednice koja troši, što je veoma važno, ali to ne pokazuje tačnu pravilnost snabdevanja pijaćom vodom.

Ovaj pokazatelj spada u pokazatelje rezultata i ispunjava se unutar dotične fiskalne godine. Za ovaj pokazatelj se izveštava samo za dotičnu fiskalnu godinu i dotičnu izveštajnu godinu.

Podaci. Podaci su dostupni i za ispunjavanje pokazatelja se prikupljaju dve vrste podataka:

1. Iznos obračunatih sredstava u evrima za iznos potrošene vode godišnje
2. Iznos gotovine plaća (prikupljen) u evrima za količinu obračunate vode
3. iznos plaćenih sredstava u tekućoj godini za račune za vodu u prethodnoj godini

Formula:
$$\frac{\text{Podatak 2}}{\text{Podatak 1}} \times 100$$

Izvor podataka. Podaci se prikupljaju od strane Direkcije javnih usluga i dotičnih javnih preduzeća za upravljanje vodovodom. Verifikacija podataka se vrši putem zvaničnih dokumenata (dotičnih formulara) za obračun količine vode potrošene od strane svake zajednice koja troši pijaću vodu i zvanični izveštaj proizveden od strane Direkcije javnih službi za upravljanje pijaće vode u dotičnoj opštini.

Obrada i prikazivanje podataka vrši se u skladu sa traženim i odobrenom formatu za izveštavanje podataka u izveštaju o učinku opština za datu godinu.

Rezultat 11.3 **Snabdevanje građana pijaćom vodom prema standardima**

Rezultat predstavlja dostignuća u opštini u redovnom snabdevanju svih građana pijaćom vodom prema standardima određenim od strane IJZ-a. Snabdevanje kvalitetnom pijaćom vodom ili pijaćom vodom prema standardima, znači obezbeđivanje dovoljnog kvaliteta pijaće vode, biološki čista, neutralnu vrednost koncentracije vodonika (pH + - 7), bogata normalnom količinom minerala i gasova. Izgradnja kapaciteta za snabdevanje kvalitetnom vodom je usko povezana sa kapacitetima upravljanja dotičnih javnih preduzeća i opštine, s jedne strane i IJZ-a sa druge strane.

Snabdevanje građana kvalitetnom pijaćom vodom ili pijaćom vodom prema standardima koje je odredio IJZ je glavni rezultat ove oblasti. Rezultat odražava dostignuća dotične opštine u obezbeđivanju snabdevanja pijaćom vodom traženog kvaliteta, a ne količinom pijaće vode. Ispunjavanje rezultata 11.1 i 11.2 u znatnoj pomaže u postizanju ovog rezultata. Snabdevanje građana sa kvalitetnom pijaćom vodom direktno utiče na zdravije stanovništva, bez gubljenja važnosti prva dva rezultata u tom pogledu. Opština je institucija koja ima obavezu da štiti javni interes pružanje kvalitetnih usluga samim građanima. Ona je dužna da obezbedi snabdevanje kvalitetne ili zdrave pijaće vode građanima. Česti i dugi prekidi vode su dodatni faktor biološkog i hemijskog zagađenja vode, ugrožavanje zdravlja građana i ometa napore dotičnih institucija u obezbeđivanju kvalitetne vode. Tako su uticaju dostignuća rezultata jednog na drugi međusobno povezani u ovoj oblasti.

Rezultat nosi budžetske posledice, a njegovo postizanje je povezano sa efikasnošću i kapaciteta dotičnih opština za upravljanje izvorima. Rezultat pomaže dotične opštine za procenu prioriteta svojih aktivnosti u budućnosti da se postigne ovaj rezultat. Postizanje ovog rezultata podrazumeva: redovno snabdevanje pijaćom vodom prema zahtevanim standardima za zaštitu zdravlja svih građana.

U ovoj fazi razvoja sistema, rezultat se meri uz pomoć glavnog pokazatelja, ne isključujući mogućnost da se u budućnosti vrše stalna prilagođavanja i poboljšanja.

Pokazatelj 11.3.1 **% uzoraka vode koji zadovoljavaju standarde pijaće vode**

Pokazatelj ima za cilj da se izmeri učinke dotične opštine u snabdevanju građana kvalitetnom pijaćom vodom prema standardima određenim od strane IJZ-a. Pokazatelj daje informacije o ukupnom broju uzoraka vode vodovodu koji su analizirani i ukupan broj uzoraka koji su bili u skladu sa standardima (parametri i parametarske vrednosti)⁵⁸ koji odgovaraju zdravoj vodi od analiziranih uzoraka. IJZ je odgovoran za kontrolu pijaće vode. Minimalna učestalost uzorkovanja i analiza vode namenjene za ljudsku potrošnju snabdevena iz distributivne mreže, iz cisterni/kontejneri ili se koriste u proizvodnji hrane preduzećima, vrši se od strane IJZ-a, u skladu sa administrativnim uputstvom br. 16/2012 o kvalitetu vode za ljudsku potrošnju, Prilog II, Deo B. Za neusklađenost vode sa parametara i njihove referentnim vrednostima, obaveštava se dotična opština ili dotične opštine da preduzmu mere za poboljšanje kvaliteta vode. Opštine i regionalna javna preduzeća treba da budu obavešteni o kvalitetu vode za piće i zahtevaju od IJZ-a neophodno uzorkovanje i analizu vode u skladu sa Prilogom II, deo B AU br. 16/2012.

Pokazatelj meri osnovu onoga što je potrebno da bi se postigao ovaj rezultat. Pokazatelj relativno precizno meri učinak opštine u tom pogledu, ali ne meri čitavu količinu vode koju stanovništvo opštine koristi za piće. Problem je merenje kvaliteta vode izvora van vodovodnog sistema, bunara i drugih alternativnih izvora.

⁵⁸ Administrativno uputstvo, br. 16/2012 o kvalitetu vode za ljudsku potrošnju, Prilog I

Stoga opštine moraju da daju prioritet proširenju sistema pijaće vode za sve građane, jer su njihovi građani jednaki pri pružanju odgovarajućih usluga.

Ovaj pokazatelj spada u pokazatelje rezultata i ispunjava se za svaku kalendarsku godinu. Za ovaj pokazatelj se izveštava samo za dotičnu izveštajnu godinu.

Podaci. Podaci su dostupni i za ispunjavanje pokazatelja se prikupljaju dve vrste podataka:

1. Ukupan broj tretiranih uzoraka vode (analiziranih) u IJZ-u
2. Ukupan broj uzoraka vode koji zadovoljavaju odgovarajuće standarde

Formula:
$$\frac{\text{Podatak 2} \times 100}{\text{Podatak 1}}$$

Izvor podataka. Podaci se prikupljaju od strane Direkcije javnih usluga i dotičnih javnih preduzeća za upravljanje vodovodom. Provera podataka vrši se putem zvaničnih dokumenata registracije uzoraka poslatih IJZ-u i potvrda ili zvaničnih izveštaja IJZ-a za stepen ispunjenosti standarda analiziranih uzoraka.

Obrada i prikazivanje podataka vrši se u skladu sa traženim i odobrenom formatu za izveštavanje podataka u izveštaju o učinku opština za datu godinu.

OBLAST 12

KANALIZACIJA

Naziv oblasti je "kanalizacija". Vode za piće i sanitarne vode posle upotrebe, prikupljaju nepotrebne ljudske proizvode i ispuštaju u kanalizaciju. Kanalizacija je usko povezana sa vodovodom, vodovod snabdeva vodom svakog korisnika, dok kanalizacija prikuplja otpadne vode i uklanja ih iz naselja obezbeđujući higijenske uslove. U većini zemalja sveta kanalizaciona voda, zagađena voda (otpadne vode) na kraju svog toka tretira se ili pročišćava u postrojenjima za čišćenje otpadnih voda i od otpadnih voda ponovo se dobija voda za piće koja se uključuje u vodovodni sistem. Na ovaj način stvara se ciklus cirkulacije čiste i nečiste i maksimalno se racionalizacije korišćenja vode. U ovoj fazi razvoja, u našoj zemlji nema dovoljno budžetskih sredstava za tretman otpadnih voda i one se ispuštaju u reke i potoke i zagađuju ih. Ovo nije pravo rešenje. Prečišćavanje otpadnih voda i industrijskih voda bi imalo dva glavna pozitivna efekta: proizvodnju kapaciteta pijaće vode i zaštitu reka i zemlje od kontaminacije. Sve ovo čini ovu oblast veoma prioritetnom za opštinu i merenje njenog učinka je takođe od velikog značaja da shvati stepen ispunjavanja obaveza opštine prema velikom broju zahteva građana za uklanjanje otpadnih (zagađenih voda) iz životne sredine građana, koje su u mnogim mestima postale izvor zaraznih bolesti i lošeg mirisa, stvoreći nepodnošljive životne uslove za građane.

Kanalizacija uključuje celokupnu mrežu kanala za prikupljanje otpadnih i atmosferskih voda, koji se protežu od svakog domaćinstva, institucija i preduzeća uz vodovodni sistem i uglavnom uz ulice određenih naselja na dubini koja ne ometa saobraćaj do mesta izlivanja. Za prikupljanje atmosferskih voda nije razvijen specifičan pokazatelj jer je nemerljiv u svim opštinama, ali u onim opštinama u kojima postoji prikazuje se zajedno sa kanalizacijom za prikupljanje otpadnih voda. Ova oblast uključuje posebno opštinsko angažovanje i relevantnih preduzeća za upravljanje kanalizacionim sistemom u izgradnji sistema kanalizacije, uključivanje svih naselja i domaćinstava i preduzeća u sistem, kontinuiranu kontrolu i održavanje kanalizacije od zatvaranja i njegovog izlivanja vani, utvrđivanje naknade za plaćanje usluga za prikupljanje otpadnih voda i naplate obaveza građana koji su korisnici kanalizacionog sistema. Ovo je veoma osnovni i direktan uticaj na zdravlje građana. Veliki broj naselja još nisu povezana na kanalizaciju, izlivajući otpadne vode na površini zemljišta ili u dubini ili u septičke jame. Uključivanje svih domaćinstava i preduzeća predstavlja prioritet za građane, sprečavajući širenje zaraznih bolesti.

Informacije koje se generišu putem merenja učinka u ovoj oblasti su važne ne samo za opštinu (Zakon o lokalnoj samoupravi, član 17.), već i za privatni sektor i druge zainteresovane strane. Merenje učinka u ovoj oblasti je važno za planiranje i razvoj kapaciteta i kvaliteta usluga po opštinama u ovoj oblasti, za MŽSPP, privatni sektor i druge zainteresovane strane.

Dostignuća opštine u oblasti snabdevanja vodom za piće se mere kroz tri glavne rezultate 12.1; 12.2.

Rezultat 12.1

Uključivanje svih građana u kanalizacioni sistem

Rezultat predstavlja dostignuća odgovarajuće opštine u uključivanju svih građana u kanalizacioni sistem. Uključivanje svih građana u kanalizacioni sistem podrazumeva izgradnju kanala za sakupljanje otpadnih voda znači za svakog odgovarajućeg korisnika do mesta ispuštanja u reku, septičku jamu ili postrojenje za

prečišćavanje otpadnih voda. Izgradnja kapaciteta za uključivanje svih građana u kanalizacioni sistem je vrši se u skladu sa urbanističkim planom i opštinskim financijskim kapacitetima, odgovarajućih nadležnih preduzeća i centralnih institucija. Merenje učinka opštine u postizanju ovog rezultata zasniva se isključivo na uključivanje odgovarajućeg korisnika u sistem.

Uključivanje građana u kanalizacioni sistem predstavlja početnu i osnovnu vezu pružanja usluga u ovoj oblasti. Proširenje kanalizacionog sistema ili veća uključenost građana u sistem, smanjuje mogućnost ugrožavanja zdravlja građana od zagađene vode u proizvedene raznim životnim aktivnostima građana. Dakle, postizanje ovog rezultata direktno utiče na zdravstvenu zaštitu građana od raznih zaraznih bolesti. Sa povećanjem broja stanovnika i neodrživim vodosnabdevanjem, posebno sa nedovoljnim količinama, povećava se mogućnost širenja zaraznih bolesti i istovremeno se povećava izazov za vlasti lokalne samouprave za kvalitetno pružanje ove usluge. Međutim, opština je dužna da izdvoji finansijska sredstva za izgradnju kanalizacionog sistema i uključivanje svakog domaćinstva i poslovanja u sistem kao osnovni uslov za zdrav život, razvoj i dobrobit.

Rezultat snosi budžetske implikacije, a njegovo postizanje je povezano sa efikasnošću upravljanja resursima i kapacitetima odgovarajuće opštine. Rezultat pomaže odgovarajuće opštine da ocene prioritete svojih akcija u budućnosti da se postigne ovaj rezultat. Postizanje ovog rezultata znači uključivanje svih građana u sistem kanalizacije, ispuštanje otpadnih i atmosferskih voda i atmosferskih na nekim mestima daleko od naselja, u najboljem slučaju njihov tretman i otklanjanje uzroka za pojavu raznih infektivnih bolesti građana. Najopasnija komponenta za ljudsko zdravlje i zagađenje životne sredine, je zagađenje deterdžentima koji su biološki i hemijski oporni.

U ovoj fazi razvoja sistema, rezultat se meri uz pomoć tri ključnih pokazatelja, ne isključujući mogućnosti da se ubuduće vrše stalna podešavanja i poboljšanja.

Pokazatelj	% sprovođenja plana izgradnje i održavanja sistema kanalizacije
12.1.1	

Pokazatelj ima za cilj da se izmeri učinak opštine u realizaciji planiranih projekata za izgradnju ili proširenje nove mreže kanalizacije i renoviranje ili održavanje postojećeg sistema kanalizacije. Pokazatelj pruža informacije o vrstama projekata ili planirane akcije i njihov stepen realizacije u sistemu kanalizacije. Sprovođenje plana podrazumeva broj vrsta nezavršenih radova u odnosu na planirane radove za odgovarajuću godinu izveštavanja.

Sa tačke gledišta opštinskog učinka, realizacija projekata ili radova u mreži kanalizacije je u nadležnosti odgovarajuće opštine i regionalnih javnih preduzeća. Opštine i regionalna javna preduzeća za upravljanje sistemom kanalizacije su dužne da obezbede neophodna sredstva za izgradnju i održavanje sistema za snabdevanje vodom na teritoriji odgovarajuće opštine ili odgovarajućih opština.

Ovaj pokazatelj spada u pokazatelje proizvodnje i ispunjava se prema planu u odgovarajućoj kalendarskoj godini. Za ovaj pokazatelj izveštava se samo za odgovarajuću kalendarsku godinu i odgovarajuću izveštajnu godinu.

Podaci. Podaci su dostupni i za ispunjavanje pokazatelja prikupljaju se dve vrste podataka:

1. ukupno planiranih projekata ili radova za mrežu kanalizacije u odgovarajućoj izveštajnoj godini
2. ukupno realizovanih projekata ili radova na sistemu kanalizacije u izveštajnoj godini

Izračunavanje se zasniva na jednostavnoj formuli, prema prvom kriterijumu: podela drugog podatka sa prvim podatkom.

Formula: $\frac{\text{Podatak 2}}{\text{Podatak 1}} \times 100$

Izvor podataka. Podaci prikupljeni od strane Direktorijata za javne službe i odgovarajućih javnih preduzeća za upravljanje vodovodom. Verifikacija podataka vrši se putem ugovora za ugovorene radove na kanalizacionoj mreži i zvaničnih izveštaja protokoliranih za izvođenje radova.

Obrada i prikazivanje podataka vrši se u skladu sa traženim i odobrenom formatu za izveštavanje podataka u izveštaju o učinku opština za datu godinu.

Pokazatelj	% naselja uključenih u sistemu kanalizacije
12.1.2	

Pokazatelj ima za cilj merenje učinka odgovarajuće opštine u proširenju ili uključivanju svih naselja u sistem kanalizacije. Pokazatelj pruža informacije o broju novih naselja uključenih u sistem kanalizacije, uključujući i postojeća naselja koja nisu uključena u sistem i izgrađena naselja u međuvremenu. Broj naselja određen je statutom odgovarajuće opštine i Zakonom br. 03/L-041 o administrativnim granicama opština. Uključivanje podrazumeva izgradnju sistema kanalizacije od strane svakog naselja i domaćinstva, institucija i preduzeća (iako se one same uključuju i nema sredstava merenja njihovog uključivanja u sistemu, kao što se to vrši kod vode preko vodovera) do krajnje tačke ispuštanja otpadnih i atmosferskih voda. Ovo rastojanje može biti manje ili veće i izaziva troškove tako da ispunjenje ovog pokazatelja uključuje budžetske implikacije. Uključenje jednog naselja ima sveobuhvatno značenje, što znači da nijedno domaćinstvo itd, se ne isključuje od uključivanja u sistem kanalizacije. Bolje rečeno uključivanje jednog naselja podrazumeva uključivanje svih korisnika u sistemu kanalizacije.

Pokazatelj meri relativno precizno učinak opštine u tom smislu, iako jedan broj novih naselja ili onih koji su previše rasuta i nemaju jasan status mesta boravka, moguće je da ne budu uključene u izveštaju ovog pokazatelja. Za tu svrhu opština je dužna da registruje i jasno utvrdi sva naselja u odgovarajućoj opštini, jer se kretanjem stanovništva menja status naselja, što dovodi do promene njenog broja.

U smislu opštinskog učinka, proširenje mreže kanalizacije ili stepen obuhvatnosti naselja u sistem kanalizacije je u nadležnosti opštine, ali u isto vreme ova nadležnost se prenosi u celini regionalnim javnim preduzećima. Opštine indirektno, preko svog predstavnika, učestvuju u njihovo upravljanje, zajedno sa drugim opštinama koje su deo određenog regiona. Problem je što te kompanije deluju u skladu sa Zakonom o javnim preduzećima i ne ponašaju se potpuno u skladu sa zahtevima odgovarajućih opština. Ovo zamagljuje odgovornost opština i tačno rešavanje problema u pružanju ove suštinske usluge građanima. Očekujemo da će se u budućnosti vršiti relevantna poboljšanja Zakona o javnim preduzećima i da se jasnije definišu prava i obaveze opštine, prema ovom problemom.

Ovaj pokazatelj pripada kategoriji pokazatelja praga i ispunjuje kumulativno iz godine u godinu. O ovom pokazatelju izveštava kumulativno, odnosno izveštava se o ukupnom broju naselja uključenih u sistem kanalizacije, sproveden za sve godine.

Podaci. Podaci su dostupni i za ispunjavanje pokazatelja prikupljaju se dve vrste podataka:

1. ukupan broj naselja u odgovarajućoj opštini
2. ukupno naselja uključenih u sistem kanalizacije

Formula: $\frac{\text{Podatak 2}}{\text{Podatak 1}} \times 100$

Izvor podataka. Podaci prikupljeni od direktorijata za javne službe, direktorijata za urbanizam i odgovarajućih javnih preduzeća za upravljanje vodovodom (kanalizacijom). Verifikacija podataka vrši se putem ugovora za ugovorene radove na kanalizacionoj mreži i zvaničnih izveštaja protokoliranih za izvođenje radova.

Obrada i prikazivanje podataka vrši se u skladu sa traženim i odobrenom formatu za izveštavanje podataka u izveštaju o učinku opština za datu godinu.

Pokazatelj 12.1.3	% korisnika uključenih u sistem kanalizacije
------------------------------------	---

Pokazatelj ima za cilj merenje učinka odgovarajuće opštine u uključivanju svih domaćinstava, institucija i preduzeća u sistem kanalizacije. Pokazatelj pruža informacije o ukupnom broju domaćinstava, postojećih i novih, ukupan broj javnih institucija (opštinskih, centralnih, decentralizovanih, obrazovnih, zdravstvenih, kulturnih, omladinskih i sportskih institucija) i ukupan broj preduzeća (uključujući i druge srodne aktivnosti) uključenih u sistem kanalizacije. Uključivanje podrazumeva izgradnju sistema kanalizacije od svakog odgovarajućeg naselja-korisnika kanalizacije kod tačke ispuštanja ili tretmana otpadnih i atmosferskih voda daleko od odgovarajućeg naselja.

Pokazatelj meri relativno precizno učinke opštine u tom smislu, jer realno pokazatelj nije u stanju da dokaže broj korisnika kanalizacije uključenih u sistem, iz razloga što nije zabeleženo u nijednom dokumentu i nikakvim sredstvom merenja ovo uključivanje ili korišćenje kanalizacije od strane odgovarajućeg korisnika. Takođe, jedan broj novih korisnika može biti da nije uključen u izveštaju o ovom pokazatelju. Za uključivanje korisnika kanalizacije ne traži se bilo koji dokument ili bilo koje drugo sredstvo koje meri ispuštanje otpadnih voda od odgovarajućih korisnika u sistem kanalizacije odgovarajućeg naselja.

Ovaj pokazatelj pripada kategoriji pokazatelja praga i ispunjuje se kumulativno iz godine u godinu. O ovom pokazatelju izveštava se kumulativno, odnosno izveštava se o ukupnom broju naselja uključenih u sistem kanalizacije, sproveden za sve godine.

Podaci. Podaci su dostupni i za ispunjavanje pokazatelja prikupljaju se šest vrsta podataka:

1. ukupan broj domaćinstava u opštini
2. broj domaćinstava uključenih u sistem kanalizacije
3. ukupan broj javnih institucija u opštini
4. ukupan broj javnih institucija uključenih u sistem kanalizacije
5. ukupan broj preduzeća i slično u opštini
6. ukupan broj preduzeća (slično) uključenih u sistemu kanalizacije

Formula: $\frac{\text{Podatak 2}}{\text{Podatak 1}} \times 100$

Formula: $\frac{\text{Podatak 4}}{\text{Podatak 3}} \times 100$

Formula: $\frac{\text{Podatak 6}}{\text{Podatak 5}} \times 100$

Opšta formula: $\frac{\text{Podatak 2} + \text{Podatak 4} + \text{Podatak 6}}{\text{Podatak 1} + \text{Podatak 3} + \text{Podatak 5}} \times 100$

Izvor podataka. Podaci se prikupljaju od direktorijata za javne službe, urbanizma i relevantnih javnih preduzeća za upravljanje vodovodom. Verifikacija podataka vrši se putem zvaničnih dokumenata za broj naselja uključenih u kanalizaciju, jer ne postoje zvanični dokumenti za verifikaciju uključivanja korisnika u kanalizaciju.

Obrada i prikazivanje podataka vrši se u skladu sa traženim i odobrenom formatu za izveštavanje podataka u izveštaju o učinku opština za datu godinu.

Rezultat 12.2

Tretman otpadnih voda

Rezultat predstavlja dostignuća odgovarajuće opštine na uključivanju mreže sistema kanalizacije u tretmanu otpadnih voda ili preradu i proces prečišćavanja u odgovarajućim fabrikama ili postrojenjima. Tretman otpadnih voda znači prolaz otpadne vode kroz jedan broj fizičkih, bioloških i hemijskih filtera u fabrici za prečišćavanje otpadnih voda ili postrojenja i proizvodnja biološki i hemijski čiste vode pre nego što stigne u reke ili se koristiti u druge svrhe u domaćinstvu, institucije ili preduzeća. Izgradnja kapaciteta za uključivanje svih naselja u prečišćavanju otpadnih voda, vrši se u skladu sa opštinskim budžetskim kapacitetima, odgovarajućim javnim preduzećima i centralnim institucijama. Merenje učinka opštine u postizanju ovog rezultata je osnovana na broju naselja, otpadne vode koje se tretiraju ili prečišćavanju u odgovarajućim fabrikama pre ispuštanja u reke ili ponovnog korišćenja za različite namene pre, čak i za piće.

Tretman otpadnih voda je ključni i suštinski cilj ove oblasti. Što veće uključivanje naselja u tretmanu otpadnih voda, smanjuje mogućnost ugrožavanja zdravlja građana od zagađene vode proizvedene od različitih aktivnosti života građana, posebno od materija kao što su deterdženti. Dakle, postizanje ovog rezultata direktno utiče na zaštitu zdravlja građana od različitih bolesti i zagađenja reka i životne sredine. Narod kaže: "Šta bacaš u more, nađeš na stolu"

Ovaj rezultat će biti postignut postepeno, tokom narednih godina jer su trenutno kapaciteti opština u početnoj fazi, ali merljive. S obzirom da predstavlja veoma osnovni rezultat za zaštitu zdravlja građana i životne sredine od zagađenja, opština je dužna da izdvoji finansijska sredstva za izgradnju fabrika (postrojenja) za čišćenje ili tretman otpadnih voda proizvedenih od naselja relevantne opštine ili relevantnih opština, jer tretman otpadnih voda može da se obavlja sa zajedničkim ulaganjima više opština.

Rezultat snosi budžetske implikacije, a njegovo postizanje je povezano sa efikasnošću upravljanja resursima i kapacitetima odgovarajuće opštine ili i drugih susednih opština. Rezultat pomaže odgovarajuću opštinu da oceni prioritete svojih akcija u budućnosti da se postigne ovaj rezultat. Postizanje ovog rezultata znači uključivanje celokupnog sistema kanalizacije u tretmanu otpadnih voda i zaštita i očuvanje zdravlja građana kao i zaštita i očuvanje životne sredine od zagađenja.

U ovoj fazi razvoja sistema, rezultat se meri uz pomoć dva ključnih pokazatelja, ne isključujući mogućnosti da se ubuduće vrše stalna podešavanja i poboljšanja.

Pokazatelj 12.2.1

% realizacije planiranih projekata za tretman otpadnih voda

Pokazatelj ima za cilj da se izmeri učinak odgovarajuće opštine u realizaciji planiranih investicija za izgradnju postrojenja ili fabrika za prečišćavanje otpadnih voda. Pokazatelj pruža informacije o vrstama investicija i iznosu odgovarajućih finansijskih sredstava kao i stepenu njihove realizacije na izgradnji i održavanju postrojenja za tretman otpadnih voda. Realizacija investicija podrazumeva broj vrsta nezavršenih radova.

Sa stanovišta opštinskog učinka opštinske, investicije u mreži kanalizacije su u nadležnosti odgovarajuće opštine i regionalnih javnih preduzeća. Opštine i regionalna javna preduzeća za upravljanje sistemom vode su obavezni da obezbede neophodna sredstva za izgradnju i održavanje sistema kanalizacije i postrojenja za tretman otpadnih voda na teritoriji odgovarajuće opštine ili opština.

Ovaj pokazatelj spada u proizvodne pokazatelje i ispunjava se prema planu u odgovarajućoj kalendarskoj godini. Za ovaj pokazatelj izveštava se samo za relevantnu fiskalnu godinu i relevantnu izveštajnu godinu.

Podaci. Podaci su dostupni i za ispunjavanje pokazatelja prikupljaju se dve vrste podataka:

1. Ukupno planirani projekti za tretman otpadnih voda
2. Ukupno realizovani projekti za izveštajnu godinu od planiranih investicija

Izračunavanje se obavlja na jednostavnoj formuli, prema prvom kriterijumu: podela drugog podatka sa prvim podatkom.

Formula: $\frac{\text{Podatak 2}}{\text{Podatak 1}} \times 100$

Izvor podataka. Podaci se prikupljaju od direktorijata za javne službe i relevantnih javnih preduzeća za upravljanje vodovodom u skladu sa godišnjim planom opštine i javnog preduzeća o mreži kanalizacije, odnosno tretmanu otpadnih voda (izgradnja postrojenja). Verifikacija podataka vrši se putem ugovora o ugovorenim radovima za tretman otpadnih voda i zvaničnih izveštaja i protokoliranih za izvođenje radova.

Obrada i prikazivanje podataka vrši se u skladu sa traženim i odobrenom formatu za izveštavanje podataka u izveštaju o učinku opština za datu godinu.

Pokazatelj	% naselja uključenih u sistem tretmana otpadnih voda
12.2.2	

Pokazatelj ima za cilj da se izmeri učinak odgovarajuće opštine u tretmanu otpadnih voda iz svih naselja svoje teritorije. Pokazatelj pruža informacije o broju naselja, čije se otpadne vode uključuju u proces tretmana ili prečišćavanja u odgovarajućim fabrikama za prečišćavanje zagađenih voda proizvedenih od domaćinstava, institucija i preduzeća.

Pokazatelj meri učinak opština u ispunjavanju ove usluge za građane, koja je počela u pojedinim opštinama u zemlji. Pokazatelj precizno meri učinak opština za ovu uslugu, jer se lako dokazuje koliko je naselja uključeno u tretmanu otpadnih voda. Može se desiti da određene mreže kanalizacije na teritoriji opštine, zbog svog geografskog položaja da se ne uključe u tretman ili prečišćavanje otpadne vode i tako pokazatelj nas ne informiše ili ne izmeri kompletnu uslugu u okviru odgovarajuće opštine.

U smislu opštinskog učinka, proširenje mreže kanalizacije ili stepen obuhvatnosti naselja u sistem kanalizacije što omogućava tretman vode, je nadležnost opštine, ali istovremeno i regionalnih javnih preduzeća. Opštine indirektno, preko svog predstavnika, učestvuju u njihovo upravljanje, zajedno sa drugim opštinama koje su deo određenog regiona. Pružanje ove usluge ima velike budžetske implikacije, stoga odgovarajuća opština sa odgovarajućim javnim preduzećima treba da daju prioritet ovoj usluzi, zajedno sa obezbeđenjem potrebnih fondova iz svojstvenih prihoda, vlade i donatora.

Ovaj pokazatelj pripada kategoriji pokazatelja praga i ispunjuje se kumulativno iz godine u godinu. O ovom pokazatelju izveštava se kumulativno, odnosno izveštava se o ukupnom broju naselja uključenih u sistem tretmana otpadnih voda, sproveden za sve godine.

Podaci. Podaci su dostupni i za ispunjavanje pokazatelja prikupljaju se dve vrste podataka:

1. ukupan broj naselja u odgovarajućoj opštini
2. broj naselja uključenih u sistem tretmana otpadnih voda

Formula: $\frac{\text{Podatak 2}}{\text{Podatak 1}} \times 100$

Izvor podataka. Podaci se prikupljaju od direktorijata za javne službe, urbanizma i od odgovarajućih javnih preduzeća za upravljanje vodovodom (otpadnih voda). Verifikacija podataka vrši se preko zvaničnih lista za naselja uključena u kanalizaciju, čije otpadne vode se tretiraju ili pročišćavaju u odgovarajuća postrojenja i zvaničnih izveštaja protokoliranih za pružanje ove usluge od strane direktorijata za javne službe odgovarajuće opštine.

Obrada i prikazivanje podataka vrši se u skladu sa traženim i odobrenom formatu za izveštavanje podataka u izveštaju o učinku opština za datu godinu.

OBLAST 13

OTPAD

Naziv oblasti je "Upravljanje otpadom". Upravljanje otpadom podrazumeva aktivnosti odgovarajuće opštine na smanjenju proizvodnje otpada i relevantne aktivnosti na njihovo prikupljanje i odlaganje na relevantnim mestima i relevantne načine koji obezbeđuje zaštitu i očuvanje životne sredine i zdravlje ljudi ili građana. Upravljanje otpadom u strogom smislu reči podrazumeva razdvajanja, prikupljanje, transport, tretman, ponovno korišćenje, obradu, reciklažu i konačno odlaganje otpada, uključujući kontinuirano praćenje poštovanja stručnih i pravnih metodologija njihovog prikupljanja i odlaganja. Ako se ne poštuju stručni standardi u upravljanju otpadom, mesta gde se ilegalno odlažu mogu da postanu žarišta za zagađenja i oštećenja zdravlja građana. Opština ima obavezu da svim svojim građanima pruži uslugu prikupljanja otpada. Takođe, opština ima ekskluzivni mandat za upravljanje otpadom, određivanje tarifa, fakturisanje i naplatu (kolekciju) sredstava za pružene usluge i njihovo pretvaranje u investicije za proširenje infrastrukture za prikupljanje i odlaganje otpada kako bi se obezbedila javna higijena na području relevantne opštine (Zakon 03/L-040 o lokalnoj samoupravi, član 17., stav f i Zakon br. 04/L -060 o otpadu, član 15.)

Upravljanje otpadom podrazumeva sakupljanje svih vrsta otpada (papir, plastika, staklo, gvožđe, drvo, pepeo, tekstil, hrana, itd.), proizvedenog od strane domaćinstava, institucija i preduzeća (biznisa) i njegovo odlaganje u odgovarajuća mesta i prema stručnim uputstvima za tu svrhu van naselja. Ova oblast obuhvata konkretno angažovanje opštine i relevantnih kompanija u procesu upravljanja sakupljanja od svih relevantnih korisnika koji proizvode otpad, njihovu klasifikaciji, transport i odlaganje u posebnim mestima izgrađenim posebno za njihovo odlaganje kako bi se smanjio efekat zagađenja životne sredine i zdravlje građana. Ovo je osnovni i direktan uticaj na zdravlje građana. Veliki broj naselja i korisnika, uglavnom porodica, se još uvek nisu u sistem sakupljanja i odlaganja otpada, bacajući razne vrste otpada na površini zemlje, uglavnom pored puteva i reka, kanala i potoka. Bacanje otpada svuda u urbanim i ruralnim sredinama, degradira životnu sredinu (posebno neuništivi- biološko ne-raspadajući otpad), pretvara se u opasne i njenom ružnom

slikom, utiče loše u psihologiji lokalnog stanovništva i stranih posetilaca. Uključivanje svih korisnika koji su redovni proizvođači otpada je prioritet za opštinu i građane, sprečavajući širenje raznih bolesti.

Merenje učinka u ovoj oblasti je važno (Zakon o lokalnoj samoupravi, član 17.), za planiranje i razvoj kapaciteta i kvalitet pruženih usluga od strane relevantne opštine u ovoj oblasti, posebno za MZSPP u razvoju efikasnije politike za zaštitu životne sredine od zagađenja, povećanje investicija u privatnom sektoru i drugim zainteresovanim stranama.

Dostignuća relevantne opštine u oblasti upravljanja otpadom se mere kroz tri glavna rezultata 13.1; 13.2 i 13.3.

Rezultat 13.1

Uključivanje svih građana u sistemu prikupljanja otpada

Rezultat predstavlja dostignuća relevantne opštine u uključivanje svih građana ili svih korisnika koji proizvode otpad u sistemu sakupljanja otpada. Krajnji cilj je sakupljanje i prikupljanje otpada iz cele teritorije relevantne opštine, ali trenutno se pruži samo usluga u odgovarajućim punktovima prikupljanja u blizini odgovarajućih korisnika i ne prikupljanje otpada i odlaganje van ovih tačaka. Uključivanje svih građana u sistemu sakupljanja otpada podrazumeva izgradnju sistema za prikupljanje otpada iz sabirnih centara svakog korisnika proizvođača otpada i njen transport u posebnim mestima licenciranim za odlaganje otpada. Sistem prikupljanja otpada uključuje i vremenski plan prikupljanja i transporta otpada od relevantnih korisnika proizvođača otpada.

Proširenje sistema za prikupljanje otpada ili sto veće uključivanje građana u sistemu, smanjuje mogućnost odlaganja otpada u nedozvoljenim mestima kao u rekama i potocima i kanalima i omogućava očuvanje životne sredine i zdravlja građana. Sa povećanjem broja stanovnika, razbacanih naselja, neplanirane novogradnje, povećava se količina otpada i njenog nekontrolisanog polaganja, posebno čvrstog otpada koji degradira plodne zemlje i naseljena naselja u urbanim i predurbanim područjima kao i u ruralnim područjima. Svi naporu do danas su rezultirali ograničenim uspehom u smanjenju količine odloženog otpada na nekontrolisan način, što zahteva razvoj strožije politike od strane lokalnih vlasti i MZSPP-a u uspešnom upravljanju otpadom. Međutim, opština je dužna da poveća kapacitete upravljanja sakupljanjem otpada u celoj svojoj teritoriji, tako da se svi građani opštine jednako tretiraju u pružanju usluga.

Rezultat snosi budžetske implikacije, a njegovo postizanje je povezano sa efikasnošću upravljanja resursima i kapacitetima relevantne opštine. Rezultat pomaže relevantnu opštinu da oceni prioritete svojih akcija u budućnosti da se postigne ovaj rezultat. Opština u partnerstvu sa preduzećima za upravljanje i građanima treba da postavlja tarife za pokrivanje pružanja ove usluge. Opština je dužna da dodeli odgovarajuće fondove od poreza građana i iz centralnih fondova za angažovanje javnih ili privatnih preduzeća za čišćenje cele svoje teritorije i od svih mesta gde se odlaze otpad, kao i da preduzme zakonske mere za građane, institucije i preduzeća koja ne poštuju zakon o upravljanju otpadom. Sprovedenjem zakona i relevantnim profesionalnim uputstvima i uvođenjem odgovarajućih kazni, rezultat je dostižljiv.

U ovoj fazi razvoja sistema, rezultat se meri uz pomoć tri ključnih pokazatelja, bez isključivanja mogućnosti za stalna podešavanja poboljšanja u budućnosti.

Pokazatelj	% realizacije opštinskog plana za upravljanje otpadom
13.1.1	

Pokazatelj ima za cilj da se izmeri učinak opštine u realizaciji planiranih aktivnosti za upravljanje otpadom na celoj njenoj teritoriji (Zakon o otpadu, član 15.). Pokazatelj pruža informacije o svim radnjama preduzetim od strane opštine i ekonomskog operatera za upravljanje otpadom određenim opštinskim planom. Sprovođenje opštinskog plana za upravljanje otpadom podrazumeva broj vrste završenih poslova i ukupan broj planiranih radova za relevantnu izveštajnu godinu u upravljanju komunalnim, poslovnim, neopasnim i inertnim otpadom.

Sa tačke gledišta opštinskog učinka, usvajanje opštinskog plana za upravljanje otpadom i njegovo sprovođenje je u nadležnosti relevantne opštine (Zakon o otpadu) preko operativnog plana licenciranih preduzeća za ovu aktivnost. Relevantne opštine i preduzeća su obavezne da sprovedu zakonske obaveze kroz sprovođenje opštinskog plana za upravljanje otpadom pružajući potrebne administrativne, tehničke, finansijske i ljudske resurse obezbeđujući čistu životnu sredinu na teritoriji relevantne opštine ili relevantnih opština i zaštitu javnog zdravlja. Kroz generisane informacije od merenje učinka, opština ima mogućnosti da svake godine razmatra opštinskog plana upravljanja otpadom po određenim prioritetima.

Ovaj pokazatelj spada u proizvodne pokazatelje i ispunjava se prema vremenu određenom po opštinskom planu za upravljanje otpadom, uglavnom u toku jedne godine. Za ovaj pokazatelj se izveštava samo za odgovarajuću kalendarsku godinu izveštavanja.

Podaci. Podaci su dostupni i za ispunjavanje pokazatelja prikupljaju se dve vrste podataka:

1. ukupno planiranih aktivnosti za upravljanje otpadom
2. ukupno realizovanih (završenih) aktivnosti od planiranih akcija

Izračunavanje se zasniva na jednostavnoj formuli, prema prvom kriterijumu: podela drugog podatka sa prvim podatkom.

$$\text{Formula: } \frac{\text{Podatak 2}}{\text{Podatak 1}} \times 100$$

Izvor podataka. Podaci se prikupljaju od direktorijata za javne službe, relevantnog direktorijata za zaštitu životne sredine i relevantnih javnih i/ili privatnih preduzeća za upravljanje otpadom u skladu sa godišnjim planom odgovarajuće opštine za upravljanje otpadom. Verifikacija podataka vrši se preko zvaničnih izveštaja direktorijata za javne službe u poređenju sa opštinskim planom za upravljanje otpadom za teritoriju relevantne opštine ili opština.

Obrada i prikazivanje podataka vrši se u skladu sa traženim i odobrenom formatu za izveštavanje podataka u izveštaju o učinku opština za datu godinu.

Pokazatelj	% naselja uključenih u sistemu prikupljanja otpada
13.1.2	

Pokazatelj ima za cilj da se izmeri učinak relevantne opštine u širenju ili uključivanju svih naselja u sistemu sakupljanja otpada ili pručanje usluge prikupljanja i sakupljanja otpada u svim naseljima na teritoriji relevantne opštine. Pokazatelj daje informacije o broju novih naselja uključenih u sistem sakupljanja otpada, uključujući i postojeća naselja koja nisu uključena u sistem i izgrađena naselja u međuvremenu. Broj naselja je određen statutom relevantne opštine i Zakonom br. 03/L-041 o administrativnim granicama opština. Uključivanje znači izgradnju sistema za prikupljanje i sakupljanje otpada od svakog opštinskog, komercijalnog proizvođača u svim naseljima opština (gradovi, urbana naselja, i sela) i njihov transport pod tehničkim uslovima sa licencom do određenih mesta za njihovo odlaganje. Trenutno ne sva naselja su uključena u

sistemu prikupljanja otpada kroz ovaj pokazatelj teži se uključivanje svih naselja relevantnih opština u sistemu. Što više uključenih naselja znači manje neupravljanog otpada od strane opštine. Uključivanje jednog naselja ima sveobuhvatni smisao što znači da se nijedno domaćinstvo itd. određenog naselja ne isključuje se od prikupljanja otpada. Bolje rečeno uključivanje jednog naselja znači uključivanje svih korisnika u prikupljanje otpada.

Pokazatelj relativno precizno meri učinak opštine za ovu uslugu, iako jedan broj novih naselja ili onih razbacanih mogu biti neuključena u izveštavanju ovog pokazatelja. Za tu svrhu opština, preko javnog preduzeća ili odgovarajućeg ekonomskog operatera je dužna da registruje sva relevantna naselja kojima omogućava pristup korišćenja sistema za prikupljanje otpada, ažurirajući upisnike na mesečnoj i godišnjoj osnovi jer kretanjem stanovništva broj se stalno menja. Nenastanjena naselja ne uzimaju se u obzir pri izračunavanju.

Ovaj pokazatelj spada u kategoriji pokazatelja rezultata i ispunjuje se kumulativno iz godine u godinu. Za ovaj pokazatelj izveštava se kumulativno, odnosno izveštava se o ukupnom broju korisnika uključenih u sistemu sakupljanja otpada, realizovanog za sve godine.

Podaci. Podaci su dostupni i za ispunjenje pokazatelja prikupljaju se dve vrste podataka:

1. ukupan broj naselja u opštini
2. broj naselja uključenih u sistemu prikupljanja otpada

Formula: $\frac{\text{Podatak 2}}{\text{Podatak 1}} \times 100$

Izvor podataka.

Podaci se prikupljaju od direktorijata za javne službe, relevantnog direktorijata za zaštitu životne sredine i relevantnih javnih preduzeća ili ekonomskog operatera za upravljanje otpadom. Verifikacija podataka vrši se preko službenih registara za naselja uključena u prikupljanje otpada u određenoj opštini. Kosovske agencije za statistiku, statutom relevantne opštine i zvaničnih izveštaja protokolisanih za redovno pružanje usluge za odgovarajuća naselja.

Obrada i prikazivanje podataka vrši se u skladu sa traženim i odobrenom formatu za izveštavanje podataka u izveštaju o učinku opština za datu godinu.

Pokazatelj	% korisnika koji imaju pristup sistemu prikupljanja otpada
13.1.3	

Pokazatelj ima za cilj merenje učinka odgovarajuće opštine u uključivanju svih domaćinstava, institucija i preduzeća u sistem prikupljanja otpada. Pokazatelj pruža informacije o ukupnom broju domaćinstava, postojećih i novih, ukupan broj javnih institucija (opštinskih, regionalnih, decentralizovanih, centralnih, obrazovnih, zdravstvenih, kulturnih, omladinskih i sportskih institucija) i ukupan broj preduzeća uključenih u sistem prikupljanja otpada. Uključivanje podrazumeva izgradnju sistema prikupljanja otpada od svakog opštinskog, komercijalnog proizvođača (proizvođač ovde znači onaj ko proizvodi otpad) i njihov transport prema predviđenim tehničkim uslovima sa licencom do određenog mesta za odlaganje. Trenutno nisu svi proizvodni korisnici uključeni u sistemu prikupljanja otpada i kroz ovaj pokazatelj teži se uključivanje svih relevantnih korisnika u sistem na teritoriji odgovarajućih opština. Što više uključenih proizvodnih korisnika znači manje neupravljanog otpada od strane odgovarajuće opštine i preduzeća.

Pokazatelj relativno precizno meri učinak opštine za ovu uslugu, iako je broj korisnika koji proizvode novi otpad ili onih koji su razbacani, mogu biti neuključeni u izveštaju o ovom pokazatelju. Za tu svrhu opština, preko javnog preduzeća ili odgovarajućeg ekonomskog operatera je dužna da registruje sva relevantna naselja

kojima omogućava pristup korišćenja sistema za prikupljanje otpada, ažurirajući upisnike na mesečnoj i godišnjoj osnovi jer kretanjem stanovništva broj se stalno menja. Nenastanjena naselja ne uzimaju se u obzir pri izračunavanju. Pokazatelj zapravo ne meri suštinu onoga što želimo da merimo – smanjenje na minimum neprikupljenog otpada na teritoriji relevantne opštine. Čak i u naseljima, odgovarajuća domaćinstva koja su uključena u prikupljanju otpada, jedna količina otpada opet se odlaže u ilegalne deponije i ostaje neprikupljena i nije pod upravljanjem opštine i ekonomskog operatera. Uključivanje ili rast broja odgovarajućih korisnika u sistemu sakupljanja otpada ne obezbeđuje, što se i dešava, čišćenje otpada iz životne sredine. U skladu sa povećanjem kapaciteta u opštinama, ovaj pokazatelj bi trebalo da se razvija i izmeri suštinu, čišćenje teritorije od zagađenja otpadom.

U pogledu učinka opštine, proširenje usluga prikupljanja otpada ili uključivanje stepen uključivanja proizvodnih korisnika u sistemu sakupljanja otpada, je nadležnost opštine prema novom Zakona o otpadu. Pokazatelj će biti uspešan kada smanjuje na minimum količinu neprikupljenog otpada na celoj teritoriji odgovarajuće opštine.

Ovaj pokazatelj spada u kategoriji pokazatelja rezultata i ispunjuje se kumulativno iz godine u godinu. Za ovaj pokazatelj izveštava se kumulativno, odnosno izveštava se o ukupnom broju korisnika uključenih u sistemu sakupljanja otpada, realizovanog za sve godine.

Podaci. Podaci su dostupni i za ispunjenje pokazatelja prikupljaju se šest vrste podataka:

1. ukupan broj domaćinstava u opštini
2. ukupan broj domaćinstava uključenih u sistemu prikupljanja otpada
3. ukupan broj javnih institucija u opštini
4. Ukupan broj javnih institucija uključenih u sistemu prikupljanja otpada
5. Ukupan broj komercijalnih i industrijskih korisnika u opštini
6. Ukupan broj komercijalnih korisnika uključenih u sistemu prikupljanja otpada

Formula: $\frac{\text{ukupno domaćinstava uključenih u sistemu prikupljanja otpada}}{\text{ukupno domaćinstava u opštini}} \times 100$

Formula: $\frac{\text{ukupno javnih institucija uključenih u prikupljanju otpada}}{\text{ukupno javnih institucija u opštini}} \times 100$

Formula: $\frac{\text{ukupno komercijalnih korisnika uključenih u sistemu}}{\text{ukupno komercijalnih korisnika u opštini}} \times 100$

Formula: $\frac{\text{ukupno korisnika uključenih u prikupljanju otpada}}{\text{ukupno registrovanih korisnika u opštini}} \times 100$

Formula $\frac{\text{Podatak 2} + \text{Podatak 4} + \text{Podatak 6}}{\text{Podatak 1} + \text{Podatak 3} + \text{Podatak 5}}$

Izvor podataka. Podaci se prikupljaju od direktorijata za javne službe, relevantnog direktorijata za zaštitu životne sredine i relevantnih preduzeća. Verifikacija podataka vrši se preko službenih registara za proizvodne korisnike otpada kojima se pruži pristup na prikupljanje otpada u odgovarajućoj opštini i zvaničnih izveštaja protokoliranih za redovno pružanje usluge odgovarajućim proizvodnim korisnicima otpada.

Obrada i prikazivanje podataka vrši se u skladu sa traženim i odobrenom formatu za izveštavanje podataka u izveštaju o učinku opština za datu godinu.

Rezultat 13.2 Održivo prikupljanje otpada

Rezultat predstavlja dostignuća opštine u pružanju redovnih usluga sakupljanja otpada za sve građane. Održivo pružanje usluge prikupljanja otpada znači raspored prikupljanja otpada dnevno ili nedeljno iz tačaka prikupljanja odgovarajućih proizvodnih korisnika širom opštine. Izgradnja održivih kapaciteta za pružanje sakupljanja otpada je usko povezana sa upravljačkim i tehničkim kapacitetima opštine, s jedne strane, i učešća odgovarajućih preduzeća i građana u izmirenje obaveza s druge strane. Otplata obaveza od strane građana za usluge sakupljanja otpada, obezbeđuje osnovni deo prihoda opština za izgradnju i održavanje kapaciteta neophodnih za održivi pružanje ove usluge.

Održivo ili redovno pružanje, prema rasporedu ove usluge, je osnovni rezultat ove oblasti. Rezultat odražava dostignuće odgovarajuće opštine na redovnom prikupljanju, prema rasporedu otpada, u vremenskom smislu, ali ne i o količini i kvalitetu prikupljanja otpada. Kvalitet u ovom slučaju je prikupljanje svih otpada. Proširenje sistema za prikupljanje i sakupljanje otpada ili što veća obuhvatnost građana u sistemu, smanjuje mogućnost ugrožavanja zdravlja građana od zagađenja životne sredine. Što je češće vreme sakupljanje otpada, viši su i troškove preduzeća.

Rezultat snosi budžetske implikacije, a njegovo postizanje je povezano sa efikasnošću upravljanja resursima i kapacitetima odgovarajuće opštine kao naplata sredstava od građana takođe i ostalih sredstava iz centralnog nivoa. Rezultat pomaže odgovarajuću opštinu, odgovarajuća preduzeća, MŽSPP i druge strane interesa da procene prioritete njihovih aktivnosti u budućnosti da se postigne ovaj rezultat. Postizanje ovog rezultata znači redovno prikupljanje otpada iz relevantnih punktova prikupljanja opštinskih i komercijalnih korisnika.

U ovoj fazi razvoja sistema, rezultat se meri uz pomoć dva ključna pokazatelja, ne isključujući mogućnosti za buduća stalna podešavanja i poboljšanja.

Pokazatelj 13.2.1 % realizacije rasporeda za prikupljanje otpada

Pokazatelj ima za cilj merenje učinka odgovarajuće opštine na redovnom prikupljanju otpada od tačaka prikupljanja odgovarajućih domaćinstava. Pokazatelj daje informacije o broju planiranih dana po rasporedu za prikupljanje otpada iz tačaka prikupljanja i o broju realizovanih dana za sve tačke prikupljanja otpada. Naravno da broj dana za različita naselja je različit, ali se sabiraju dani za sva naselja.

Pokazatelj meri suštinu onoga što se treba postići ovim rezultatom. Pokazatelj meri relativno precizno učinak opštine u ovom smislu. Problem je prikupljanje podataka po ovoj osnovi, ali odgovarajuće opštine i preduzeća vode planirani raspored prikupljanja otpada. Ne može se tačno izmeriti učinak opštine na održivom pružanju ove usluge bez shvatanja koliko dana godišnje se prikuplja otpad iz tačaka prikupljanja odgovarajućih korisnika opštine od planiranih dana za prikupljanje otpada. Znajući da broj dana prema rasporedu za prikupljanje otpada može biti različit, za različite tačke prikupljanja, i kako bi se pojednostavilo merenje ovog pokazatelja traži se samo prosek planiranih dana i prosek realizovanih dana za sve tačke prikupljanja. Uslov za tačno merenje ovog pokazatelja je redovno posredovanje i praćenje sprovođenja rasporeda prikupljanja otpada.

Ovaj pokazatelj spada u kategoriju pokazatelja rezultata i ispunjava se u toku kalendarske godine. Za ovaj pokazatelj izveštava se samo za odgovarajuću kalendarsku godinu i odgovarajuću izveštajnu godinu.

Podaci. Podaci su dostupni i za ispunjenje pokazatelja prikupljaju se dve vrste podataka:

1. Broj planiranih dana za prikupljanje otpada na teritoriji opštine u toku godine
2. Broj realizovanih dana za prikupljanje otpada na teritoriji opštine u godini

Formula: $\frac{\text{Podatak 2}}{\text{Podatak 1}} \times 100$

Izvor podataka. Podaci se prikupljaju od direktorijata za javne službe i od relevantnih javnih preduzeća ili odgovarajućeg ekonomskog operatera za prikupljanje otpada. Verifikacija podataka vrši se preko službenih dokumenata praćenja (izveštaja ili službenih beleški) za sprovođenje rasporeda za prikupljanje otpada od tačaka prikupljanja odgovarajućih korisnika i službenog izveštaja izraženog od strane direktorijata za javne službe za ovu uslugu.

Obrada i prikazivanje podataka vrši se u skladu sa traženim i odobrenom formatu za izveštavanje podataka u izveštaju o učinku opština za datu godinu.

Pokazatelj	% naplate sredstava za prikupljanje otpada
13.2.2	

Pokazatelj ima za cilj da se izmeri učinak relevantne opštine u upravljanju otpadom na svojoj teritoriji. Pokazatelj pruža informacije o visini plaćenog iznosa u evrima od fakturisanog iznosa prema odgovarajućoj tarifi u odgovarajućoj opštini za prikupljanje otpada. Izraz "fakturisani iznos ili fakturisana usluga" podrazumeva ukupni fakturisani iznos tokom perioda od 12 kalendarskih meseci, počev od januara do decembra izveštajne godine. Plaćanje, u skladu sa relevantnom tarifom za prikupljanje otpada, pokazuje učinak ili kapacitet opštine za prikupljanje sopstvenih prihoda za prikupljanje otpada.

Pokazatelj meri direktno stopu plaćanja za pružene usluge, čak iako u toku planiranih dana nije pružena usluga, faktura mora da se plati u potpunosti, sa obrazloženjem da bilo gde da je otpad bacan od strane odgovarajućih korisnika otpad je bio prikupljen od strane ekonomskog operatera za prikupljanje otpada. Realno to nije u potpunosti tačno, jer preduzeće ili operater ne prikuplja otpad van tačaka prikupljanja. Ovim pokazateljem meri se uplaćeni iznos od strane korisnika koji proizvode otpad, što je veoma važno.

Ovaj pokazatelj spada u kategoriju pokazatelja rezultata i ispunjava se u toku kalendarske godine. Za ovaj pokazatelj izveštava se samo za odgovarajuću kalendarsku godinu i odgovarajuću izveštajnu godinu.

Podaci. Podaci su dostupni i za ispunjenje pokazatelja prikupljaju se dve vrste podataka:

1. Iznos fakturisanih sredstava u evrima za prikupljanje otpada u godini
2. Iznos naplaćenih (prikupljenih) sredstava u evrima za prikupljanje otpada

Formula: $\frac{\text{Podatak 2}}{\text{Podatak 1}} \times 100$

Izvor podataka. Podaci se prikupljaju od direktorijata za javne službe i odgovarajućih preduzeća za upravljanje otpadom. Verifikacija podataka vrši se putem službenih dokumenata (odgovarajućih obrazaca) za fakturisanje pružene usluge-prikupljanje otpada od svakog odgovarajućeg korisnika, službenog spiska naplate od korisnika kojima se pruži usluga prikupljanja otpada i službenog izveštaja izrađenog od strane direktorijata za javne službe za upravljanje otpadom u odgovarajućoj opštini.

Obrada i prikazivanje podataka vrši se u skladu sa traženim i odobrenom formatu za izveštavanje podataka u izveštaju o učinku opština za datu godinu.

Rezultat 13.3 Odlaganje otpada

Rezultat predstavlja dostignuća odgovarajuće opštine u upravljanju konačnog lanca ciklusa za upravljanje otpadom. Odlaganje otpada znači postavljanje sakupljenog otpada na posebnim mestima daleko od naselja odgovarajuće opštine izgrađenih prema odgovarajućim geografskim, tehničkim i biološkim kriterijumima, za zaštitu životne sredine i zdravlja ljudi od zagađenja sa otpadom. Prenos ove usluge u nadležnost centralnog organa, konkretno Kompaniji za upravljanje deponijama Kosova, je otežao ciklus potpunog upravljanja otpadom od strane lokalne vlasti. Izgradnja kapaciteta za održivo odlaganje otpada je usko povezana sa upravljačkim kapacitetima odgovarajućih preduzeća za prikupljanje i odgovarajućom kompanijom za upravljanje deponijama otpada.

Odlaganje otpada je osnovni rezultat ciklusa upravljanja otpadom kojim se omogućava reciklaža, kompostiranje i "sahrana" otpada u dublje slojeve zemljišta pod određenim kriterijumima štetnih po životnu sredinu i zdravlje ljudi. Ova usluga omogućava konačno uklanjanje otpada iz nastanjenih područja (urbanih i ruralnih) i prirodnom okruženju. Rezultat odražava dostignuća odgovarajuće opštine u klasifikaciji otpada, njegovu reciklažu i ostatak – nerecikliran deo da odlaže na odgovarajućim legalnim mestima ili deponijama. Što se više otpada odlaže treba da ostane manje otpada u urbanim i ruralnim sredinama. Iako ne uvek, količina odloženog prikupljenog otpada ukazuje na uspeh upravljanja otpadom u celini, međutim, ovaj rezultat ne odražava tačan stepen čistoće životne sredine i higijenskih uslova, u smislu vremena, ali ne i količini i kvalitetu prikupljanja istog.

Rezultat snosi budžetske implikacije, a njegovo postizanje je povezano sa efikasnošću upravljanja resursima i kapacitetima odgovarajuće opštine, kapaciteta preduzeća ili ekonomskog operatera za prikupljanje otpada koji plaćaju za odlaganje količine otpada po kilogramu, i takođe i ostalih sredstava iz centralnog nivoa. Rezultat pomaže odgovarajuću opštinu, preduzeće, MŽSPP i druge interesne strane da procene prioritete njihovih aktivnosti u budućnosti da se postigne ovaj rezultat. Postizanje ovog rezultata znači: izgradnja dovoljnih kapaciteta po kriterijumima odgovarajuće metodologije za odlaganje otpada na teritoriji odgovarajuće opštine ili odgovarajućih opština, jer preduzeća za odlaganje otpada su uglavnom regionalne i pod upravom vlade.

U ovoj fazi razvoja sistema, rezultat se meri uz pomoć ključnog pokazatelja, ne isključujući mogućnosti za buduća stalna podešavanja i poboljšanja.

Pokazatelj 13.3.1 Količina odlaganog otpada u kilograme po glavi stanovnika

Pokazatelj ima za cilj da izmeri učinak opštine u upravljanju pružanja usluga za odlaganje otpada na svojoj teritoriji. Pokazatelj pruža informacije o količini otpada koji se odlaže u kilogramima po glavi stanovniku godišnje. Količina otpada godišnje, pokazuje učinak ili kapacitete upravljanja odgovarajuće opštine za odlaganje otpada i opšte upravljanje otpada na njenoj teritoriji. I istovremeno pokazuje trend količine proizvedenog otpada od strane odgovarajućih korisnika na teritoriji odgovarajuće opštine, osim količine otpada koju proizvode korisnici koji nemaju pristup sistemu upravljanja otpadom i divljim deponijama.

Pokazatelj direktno i precizno meri količinu odloženog otpada u kilogramima po glavi stanovnika u legalnim deponijama. Dakle, pokazatelj ne meri količinu otpada na divljim deponijama (ilegalnim). Što je veća obuhvatnost korisnika proizvođača otpada u sistemu upravljanja otpadom, manja je mogućnost uspostavljanja divljih ili ilegalnih deponija i veća mogućnost zaštite životne sredine i zdravlja ljudi. Međutim, pokazatelj proizvodi važne informacije o proizvodnim kapacitetima otpada u odgovarajućoj opštini i na nivou zemlje, kao i o količini odloženog otpada, što i u budućnosti može da posluži kao izvor ekonomskog razvoja u mnogim sektorima kroz reciklažu ili kao izvor energije. Ponovno korišćenje otpada u ekonomske

svrhe uslovljeno je uglavnom od klasifikacije otpada koji treba da se uradi u buduće od sistema upravljanja otpadom, tako da se veliko zlo pretvori u veliko bogatstvo, posebno u očuvanju i zaštiti zdravlja građana.

Ovaj pokazatelj spada u kategoriju pokazatelja rezultata i ispunjava se u toku odgovarajuće kalendarske godine. Za ovaj pokazatelj izveštava se samo za odgovarajuću kalendarsku godinu i odgovarajuću izveštajnu godinu.

Podaci. Podaci su dostupni i za ispunjenje pokazatelja prikupljaju se dva podatka:

1. Broj stanovnika u odgovarajućoj opštini
2. Količina odlaganja otpada u kilograme za odgovarajuću opštinu u toku kalendarske godine

Formula: $\frac{\text{Podatak 2}}{\text{Podatak 1}} \times 100$

Kako bi pokazatelj izmerio suštinu onoga što težimo da izmerimo, ubuduće treba prikupljati i podatak koliko kilograma otpada proizvodi jedan građanin ili odgovarajući korisnik dnevno ili godišnje. Ovo bi mnogo pomoglo u proizvodnji informacija radi izmere efikasnosti prikupljanja, sakupljanja i odlaganja otpada na teritoriji odgovarajuće opštine.

Izvor podataka. Podaci se prikupljaju od direktorijata za javne službe i odgovarajućih preduzeća za odlaganje otpada. Verifikacija podataka vrši se putem službenih dokumenata (službenih upisnika) o količini odlaganja otpada od strane preduzeća za prikupljanje otpada na teritoriji odgovarajuće opštine i službenog izveštaja izrađenog od strane direktorijata za javne službe za upravljanje otpadom u odgovarajućoj opštini.

Obrada i prikazivanje podataka vrši se u skladu sa traženim i odobrenom formatu za izveštavanje podataka u izveštaju o učinku opština za datu godinu.

OBLAST 14

ZAŠTITA ŽIVOTNE SREDINE

Naziv oblasti je: "Zaštita životne sredine". Zaštita životne sredine podrazumeva aktivnosti relevantne opštine o zaštiti prirodne i (urbane i ruralne) životne sredine od oštećenja, degradacije ili zagađenja kao posledica ljudske aktivnosti ili prirodnog uticaja. Zaštita životne sredine u strogom smislu podrazumeva zaštitu zemlje, vazduha, vode, klime, flore i faune i njihovih interakcija: vodenih i zemljanih ekosistema, prirodnu i kulturnu baštinu, kao i urbane i ruralne životne sredine od fizičkih promena životne sredine, kao: seča šuma, erozija, poplave, buka, zračenje i radioaktivnost, prašina, požari, pepeo, temperature itd.; od hemijskih promena u životnoj sredini, kao: dim, smog, azotni oksidi, olovo, sumpor, i od bioloških promena, kao: epidemije, različite endemije i pandemije koje ugrožavaju zdravlje građana. Ova nadležnost je pomešana ili integrisana sa pravima i obavezama centralnog i lokalnog nivoa, gde opštine imaju određene odgovornosti u zaštiti životne sredine na svojoj teritoriji u skladu sa Zakonom (Zakon br. 03/L – 025 o zaštiti životne sredine i Zakon 03/L- 040 o lokalnoj samoupravi, član 17). Opština je obavezna da u skladu sa zakonom na snazi preduzme sve mere o zaštiti životne sredine, s izuzetkom onih akcija koje su u nadležnosti centralnog nivoa.

Zaštita životne sredine obuhvata sve akcije koje su planirane sa lokalnim akcionim planom u životnoj sredini i programe životne sredine, koji treba da bude u skladu sa Planom delovanja u životnoj sredini Kosova (Zakon br. 03/L – 025 o zaštiti životne sredine, član 24), koji se tiče zaštite svih vrsta životne sredine od svih delovanja i materijala koji ugrožavaju životnu sredinu u relevantnoj opštini. Ovo je jedna jako osnovna usluga i dosta složena i integrisana (sa više stranaka interesa) sa direktnim uticajem na zdravlje građana. Brojni i česti razvoji u ekonomiji, tehnologiji, urbanizam, saobraćaj, itd., utiču na nekontrolisano korišćenje prirodnih i veštačkih resursa, koje utiču na degradaciju životne sredine, pogotovo na poljoprivredno zemljište i zagađenju životne sredine sa hemijskim i fizičkim materijama sa teškim posledicama na zdravlje građana zemlje. U poslednje vreme povećao se broj kancerogenih bolesti i vratila se bolest tuberkuloze. Ovo čini ovu oblast dosta prioritarnom u merenju učinka koja bi pomogla institucijama na lokalnoj vlasti da reši probleme i preduzme stručne mere za rešavanje brojnih problema životne sredine, koja je jedna od naj problematičnih oblasti u zemlji.

Merenje učinka u ovoj oblasti je bitan (Zakon o lokalnoj samoupravi i Zakon o zaštiti životne sredine) sa planiranje i razvoj kapaciteta za zaštitu životne sredine na lokalnom nivou, pogotovo za MŽSPP-a u razvoju politika sa uticajem na životnu sredinu od degradacije i zagađenja, o povećanju investicija u privatnom sektoru i ostalih zainteresovanih stranaka.

Dostignuća relevantnih opština u oblasti zaštite životne sredine meri se putem ključnog rezultata 14.1.

Rezultat 14.1**Stvaranje čiste i zdrave životne sredine**

Rezultat predstavlja dostignuća relevantne opštine u staranju čistije životne sredine za sve građane. Ovo je krajnji cilj delovanja organa lokalne samouprave, one centralne kao i šire javnosti. Stvaranje čiste i zdrave životne sredine podrazumeva, preduzimanje potrebnih mera putem akcionog plana opštine za životnu sredinu, za zaštitu životne sredine od bilo kojeg oštećenja, uništenja ili zagađenja, preduzimanje potrebnih mera za očuvanje i napredak životne sredine koja nije oštećena i preduzimanje potrebnih mera za povratak životne sredine u prirodnom stanju, čiste i zdrave za građane. Akcije opštine putem usvojenog plana

relevantne opštine treba da bude u skladu sa potrebnim vremenom za zaštitu i saniranje stanja na efektivan način kako bi se stvorila normalna životna sredina građana, flore i faune.

Rezultat će se postići kroz efikasno sprovođenje Lokalnog ekološkog akcionog plana (LEAP), uključujući javnost i razne aktore i kontrole delovanja na životnu sredinu kroz opštinske dozvole životne sredine (Zakon o zaštiti životne sredine, član 24 i 32). Osnovna svrha rezultata je da mobilise sve opštinske i centralne institucionalne strukture, preduzetnike, škole, bolnice, zajednice stručnjaka za zaštitu životne sredine i one naučne zajednice, civilno društvo, sprovodnici zakona, sudovi i javno mnjenje, svako sa svoje tačke gledišta, u oblasti zaštite i napredovanja životne sredine za zdrav život za sve. Sa povećanjem broja stanovnika, razbacanih naselja, neplanirane nove izgradnje razvoja saobraćaj itd., raste opasnost od zagađenja i degradacije životne sredine u većini teritorije, naročito od divljih ljudskih intervencija, kao što su kamenolomi, izgradnja bez plana i bez dozvole na plodnim zemljištem, bacanje otpada sa svih strana, emisija otrovnih gasova itd., brojne dosadašnje akcije rezultirale su u ograničenim uspehom, koji zahteva razvoj strožije politike od strane lokalnih vlasti i MŽSPP-a u uspešnom upravljanju zaštite životne sredine. Ipak opština je dužna da poveća kapacitet uprave da preduzmu neophodne i neposredne mere u zaštiti i unapređenju životne sredine na svojoj teritoriji, koja spada na njihovu odgovornost po zakonu. Opština je dužna da, prvenstveno, stvore čistiju i zdraviju životnu sredinu za sve njene građane.

Opština je dužna da deli relevantna sredstva od poreza građana iz centralnih fondova za zaštitu i unapređenje životne sredine na celoj svojoj teritoriji bez diskriminacije prema svim naseljima. Sa realizacijom odgovarajućeg zakona i stručnim nadzorom u svim aktivnostima zaštite životne sredine i uvođenja odgovarajuće kazne u upotrebi, rezultat je dostižan.

U ovoj fazi razvoja sistema, rezultat se meri uz pomoć tri ključnih pokazatelja, ne isključujući mogućnost o budućim podešavanjima i stalna poboljšanja.

Pokazatelj	% ostvarivanja lokalnog akcionog u životnoj sredini
14.1.1	

Pokazatelj ima za cilj da se izmeri učinak opštine u realizaciji planiranih aktivnosti sa Lokalnim ekološkim akcionim planom (LEAP) za zaštitu životne sredine i stvaranju čiste i zdrave životne sredine građana (Zakon o zaštiti životne sredine, član 24). Pokazatelj pruža informacije o svim preduzetim radnjama od strane opštine na druge subjekte partnerstva za zaštitu životne sredine i unapređenja, kao što je definisano u opštinskom akcionom planu na životnu sredinu i programa zaštite životne sredine (u daljem tekstu: Plan). Primena opštinskog plana označava broj vrsta obavljenih akcija na efektivan način prema vrsti i ukupan broj planiranih radova za relevantnu godinu izveštavanja o zaštiti životne sredine na teritoriji opštine.

Sa tačke gledišta opštinskog učinka, usvajanje plana (LEAP) i njegovog sprovođenja je u nadležnosti dotične opštine (Zakon o zaštiti životne sredine, član 24) u skladu sa Kosovskim akcionim planom za zaštitu životne sredine, koji se odnosi na zaštitu zemljišta, vode, vazduha, klime, ekosistema, raznolikost flore i faune, pejzaža, prirode, upravljanju čvrstog i tekućeg otpada (otpadne vode), upravljanju ekološke katastrofe (ekološke nezgode), zaštite od buke itd. (Zakon o zaštiti životne sredine, član 23). Plan mora biti u skladu sa urbanističkim mapama i detaljnom regulativnom planu o prostornom planiranju relevantne opštine kao i ostalim opštinskim planovima, posebno plana za upravljanje hitnih slučajeva. Opštine su dužne da sprovedu zakonske obaveze putem sprovođenja plana uz obezbeđivanje potrebnih administrativnih, tehničkih, finansijskih i ljudskih kapaciteta u cilju čišćenja i napretka životne sredine na teritoriji opštine ili relevantnih opština i zaštite javnog

zdravlja. Putem informacija generisanih od strane merenja učinka, opština ima priliku svake godine da razmotri plan i program zaštite životne sredine (PŽS) prema definisanim kategorijama, ali uz održavanje usklađenosti sa Kosovskim akcionim planom za životnu sredinu (KAPŽS)

Ovaj pokazatelj pripada kategoriji pokazatelja proizvodnje i ispunjavana se putem određenom vremena sa LEAP i PŽS. Za ovaj pokazatelj izveštava se samo za relevantnu kalendarsku godinu i relevantnu godinu izveštavanja.

Podaci. Podaci su na raspolaganju i za ispunjenje pokazatelja, gde se prikupljaju dve vrste podataka:

1. ukupno planiranih akcija za lokalno/opštinsko delovanje u životnoj sredini
2. ukupno ostvarenih akcija (završenih) od planiranih akcija

Obračun se vrši na osnovu jednostavne formule, prema prvom kriterijumu: podela drugog podataka sa prvim podatkom.

$$\text{Formula: } \frac{\text{Podatak 2}}{\text{Podatak 1}} \times 100$$

Izvor podataka. Podaci se prikupljaju od strane nadležne direkcije koja se bavi zaštitom životne sredine. Verifikacija podataka vrši se preko zvaničnih izveštaja Direkcije za zaštitu životne sredine u odnosu na plan (LEAP) ovih opština, kao i službenih dokumenata ili ugovora za obavljanje određenih poslova koji se tiču zaštite životne sredine.

Obrada i prikazivanje podataka vrši se u skladu sa traženim i odobrenom formatu za izveštavanje podataka u izveštaju o učinku opština za datu godinu.

Pokazatelj	% izdatih opštinskih dozvola o delovanju u životnoj sredini
14.1.2	

Pokazatelj ima za cilj merenje učinka relevantne opštine u izdavanju opštinskih dozvola delovanja u Životnoj Sredini (ODŽS), (Zakon o zaštiti životne sredine, član 32) o zaštiti životne sredine tokom izgradnje relevantnih naselja na teritoriji opštine. Pokazatelji pružaju informacije o broju ODŽS izdatih od strane opštine u odnosu na broj dozvola za izgradnju za koje se zahteva dozvola delovanja na životnoj sredini, koje se takođe izdaju od strane opštine. Ovo znači da svaka izgradnja koja se vrši na teritoriji relevantne opštine i za koje se zahtevaju dozvole delovanja na životnoj sredini, zainteresovana stranka za izgradnju, osim dozvole za građevinu treba da poseduje i ODŽS u cilju zaštite životne sredine. (Administrativno uputstvo br. 17/2015 o izdavanju opštinske dozvole delovana na životnoj sredini). Izdavanje ODŽS podrazumeva da građenje objekta ili putne infrastrukture itd., od relevantne stranke ne oštećuje na nijedan način uslove relevantne životne sredine.

Pokazatelj tačno meri šta želimo da merimo, broj izdatih ODŽS u odnosu na izdate građevinske dozvole, ali ne meri suštinu onoga što u stvari treba da se meri, stepen ostvarivanja ODŽS. Izdavanje ODŽS ne podrazumeva i njeno potpuno ili delimično sprovođenje. ODŽS uglavnom se ne primenjuje u skladu sa zahtevima zaštite životne sredine i zbog toga imamo degradaciju životne sredine na teritoriji svih opština Republike Kosovo. Zbog ovoga cilj pokazatelja u budućnosti treba da se razvije u skladu sa kapacitetima opštine za upravljanje ODŽS i sprovođenje efikasne zaštite životne sredine.

Od tačke gledišta opštinskog učinka, izdavanje ODŽS je odgovornost dotične opštine (Zakon za zaštitu životne sredine, član 32) i predstavlja sastavni deo tehničke dokumentacije građevinskih dozvola. ODŽS moraju biti u skladu sa urbanističkim mapama i detaljnog regulativnog plana prostornog planiranja određene opštine i drugim opštinskim planovima, posebno plana za upravljanje vanrednim situacijama. Opštine su dužne da obezbede pravne mehanizme za sprovođenje ODŽS-a, relevantne ekološke inspekcije. Kroz informacije generisane od merenja učinka, opština ima priliku svake godine za razmatranje izdavanja ODŽS i preduzimanja potrebnih mera za potpuno sprovođenje istih.

Ovaj pokazatelj spada u pokazateljima proizvodnje i ispunjava se prema zahtevima unutar relevantne kalendarske godine. Za ovaj pokazatelj izveštava se samo za datu kalendarsku godinu i relevantnu godinu izveštavanja.

Podaci. Podaci su na raspolaganju i za ispunjavanje pokazatelja prikupljaju se dve vrste podataka:

1. Broj izdatih opštinskih dozvola delovanja na životnoj sredini u godini
2. Ukupno izdatih građevinskih dozvola u godini

Obračunavanje se vrši na osnovi jednostavne formule, prema prvom kriterijumu: podela drugog podatka sa prvim.

$$\text{Formula: } \frac{\text{Podatak 2}}{\text{Podatak 1}} \times 100$$

Izvor podataka. Podaci se prikupljaju od strane nadležne direkcije koja se bavi zaštitom životne sredine i relevantne direkcije za urbanizam. Verifikacija podataka vrši se putem zvaničnih evidencija za ODŽS izdaje u relevantnoj godini, zvaničnih izveštaja direkcije o zaštitu životne sredine za stepen ispunjenosti uslova životne sredine pri izdavanju građevinskih dozvola relevantnih opština.

Obrada i prikazivanje podataka vrši se u skladu sa traženim i odobrenom formatu za izveštavanje podataka u izveštaju o učinku opština za datu godinu.

Pokazatelj	% novih zgrada koje su sprovele opštinsku dozvolu delovana na životnoj sredini
14.1.3	

Pokazatelj ima za cilj da meri učinak relevantne opštine koji se tiče sprovođenja zakonitosti u oblasti zaštite životne sredine. U ovom cilju pokazatelj demonstrira akcije odgovornih organa opštine, opštinskog inspektorata za životnu sredinu (Zakon o zaštiti životne sredine, član 81), o stepenu sprovođenja zakonitosti, o sve te izgradnje za koje se zahteva opštinska dozvola delovanja na životnoj sredini, tokom izgradnje objekata koji su dobili ODŽS, ili objekata koji tokom inspekcije rezultiraju da nisu snabdevanje sa ODŽS prema Administrativnom Uputstvu br. 17/2015 o izdavanju opštinskih dozvola delovanja u životnoj sredini.

Ovaj pokazatelj ne prejudicira pravni status izgradnje objekata, bez obzira da li imaju ili nemaju građevinske dozvole, ali ima za cilj da se izmeri da li objekti građeni ili u izgradnji, imaju ili nemaju ODŽS i broj inspektovanih objekata koji imaju ODŽS i koji je pravilno primenjuju. Naime meri nivo inspekcije novih objekata i stepen sprovođenja ODŽS-a inspektiranih objekata opremljena sa ODŽS-om. Opštinski inspektor zaštite životne

sredine vrši posete u skladu sa službenom dužnošću, u saradnji sa građevinskim inspektorom, u novim izgrađenim objektima. Inspekcija se zasniva na osnovu broja objekata registrovanih tokom godine izveštavanja u odgovarajuće jedinice opštine - porez na imovinu.

Pokazatelj meri relativno tačno. Međutim, iskustvo pokazuje da se ne mogu svi objekti u opštini pregledani i da se zakon sprovede za ovu aktivnost. Pokazatelj obaveštava opštinu, MŽSPP, MALS i druge aktere o radu inspektora životne sredine u odnosu na obim izgradnje u opštini, odnosno, pokazatelj obaveštava rezultat o opštinskom učinku u kapacitete inspekcije za zaštitu životne sredine u toku izgradnje na teritoriji opština. Ovaj pokazatelj obaveštava rezultat direktno na stepenu realizacije ODŽS prilikom izgradnje objekata na teritoriji opštine, kao i informiše opštinu za inspeksijske kapacitete za zaštitu životne sredine od neovlašćenog ometanja strana. Ova informacija je takođe važna da građani vide koji je učinak opštine u sprovođenju zakona u oblasti zaštite životne sredine.

Ovaj pokazatelj spada u pokazatelje rezultata i ispunjava se prema zahtevima u okviru relevantne kalendarske godine. Za ovaj pokazatelj izveštava se samo za relevantnu kalendarsku godinu i relevantnu godinu izveštavanja.

Podaci. Podaci su na raspolaganju i za ispunjenje pokazatelja prikupljaju se dve vrste podataka:

1. Opšti broj novih objekata pregledanih tokom godine izveštavanja.
2. Broj objekata koji su snabdevani da opštinskom dozvolom delovanja na životnoj sredini
3. Broj objekata koji imaju ODŽS ali ne sprovode ODŽS
4. Broj izricanih novčanih kazni za ne posedovanje i ne sprovođenje ODŽS-a
5. Broj zahteva u sudu za ne posedovanje i ne sprovođenje ODŽS-a

Obračun se vrši na osnovu formule:

$$\text{Formula: } \frac{\text{Podatak 3}}{\text{Podatak 2}} \times 100$$

Izvor podataka. Podaci se prikupljaju od strane nadležne direkcije koja se bavi zaštitom životne sredine. Verifikacija podataka vrši se putem zvaničnih evidencija za ODŽS izdatih u relevantnoj godini, zvaničnih izveštaja direkcije za zaštite životne sredine - ekološkog inspektora za stopu sprovođenja ODŽS u datoj opštini, koji izveštaji se prosleđuju u MŽSPP.

Obrada i prikazivanje podataka vrši se u skladu sa traženim i odobrenom formatu za izveštavanje podataka u izveštaju o učinku opština za datu godinu.

Pokazatelj	sredene površine životne sredine u m² po stanovniku
14.1.4	

Pokazatelj ima za cilj da meri učinak relevantne opštine u uređivanju ili ponovnom postavljanju normalnih uslova životne sredine nakon nezakonitih intervencija čoveka ili od strane prirodnih nepogoda. Ponovno postavljanje normalnih prirodnih uslova životne sredine podrazumeva povratak nakon normalnih prirodnih uslova životne sredine neke nepogode u životnoj sredini ili degradiranja životne sredine. Proces regulisanja životne sredine obuhvata: ponovno pošumljavanje sečenog šumskog područja, spaljenog i ugroženog od padavina i kamenoloma; sadnja oblasti sa niskim i visokim rastinjem nakon uklanjanja divljih deponija otpada, posle uklanjanja razbacanog otpada u različitim oblastima životne sredine i nakon uklanjanja

čvrstog otpada duž puteva i drugih površina životne sredine i regulisanje i čišćenje rečnih tokova i područja u blizini reka posle poplava.

Pokazatelj odražava sve radnje preduzete od strane zajednice, civilnog društva, škole, bolnica, biznisa, stručnjaka za zaštitu životne sredine, javnih institucija i drugih zainteresovanih strana predvođene od strane opština, odnosno od relevantnog resora za životnu sredinu, za uređenje i vraćanje normalnih uslova životne sredine ili gradskih i seoskih ekosistema. Pošto okruženje pripada svima, svi se upliću u rušenju normalnih uslova (ekoloških parametara) i u njegovo regulisanje treba uključiti sve. Uključivanje šire javnosti i različitih zainteresovanih strana treba da se uradi na osnovu plana sa jasno definisanim rezultatima, koji ispunjavaju lokalni ekološki akcioni plan. Bolje podizanje svesti javnosti o zaštiti životne sredine se obavlja angažovanjem svih u njegovom regulisanju. Onaj ko učestvuje u regulisanju, teško može da učestvuje u njegovom oštećenju.

Pokazatelj relativno precizno meri učinak opštine za usluge za koju je namenjen, iako u ovu delatnost ne mogu uvek da se angažuju svi oni koji treba da učestvuju. Opština ima mogućnost da stvori i olakša stvaranje dobrovoljnih udruženja za tu svrhu. U svakom slučaju, opština racionalizuje i povećava energiju svih učesnika u regulisanju oštećene životne sredine (prema stavu 1), putem redovnih periodičnih angažovanja i ne samo kroz jednodnevne akcije. Ovde posebnu ulogu ima angažovanje kompanija ili ekonomskih operatora za čišćenje životne sredine. Pokazatelj zapravo meri osnovu onoga što želimo da merimo - svodenje na minimum oštećenih ili uništenih površina životne sredine na teritoriji dotične opštine. Na žalost pokazatelj ne meri održavanje regulisanih površina do osposobljavanja prirodnog samoodržavanja. Mnogi izvršeni radovi do sada su propali kao rezultat nefunkcionisanja održavanja.

Ovaj pokazatelj spada u kategoriji pokazatelja rezultata i ispunjuje se kumulativno iz godine u godinu. Za ovaj pokazatelj izveštava se kumulativno, odnosno izveštava se o ukupnom broju korisnika uključenih u sistemu sakupljanja otpada, realizovanog za sve godine.

Podaci. Podaci su dostupni i za ispunjavanje pokazatelja sažete su u četiri vrste podataka:

1. Celokupna oštećena površina u hektarima (prema stavu 1) životne sredine u opštini
2. Ukupno volonterskih radnih dana godišnje za uređenje životne sredine u opštini
3. Ukupan broj angažovanih ljudi po radnim danima godišnje
4. Ukupno regulisanih rehabilitovanih površina

Formula: $\frac{\text{Podatak 3} \times 100}{\text{Podatak 2}}$

Izvor podataka. Podaci se prikupljaju od odgovarajuće direkcije za zaštitu životne sredine. Verifikacija podataka se vrši preko zvaničnih izveštaja oštećenih i uništenih površina na teritoriji relevantne opštine, akcionog plana za regulisanje zaštite životne sredine, evidencije učesnika, zvaničnog zapisnika o broju radnih dana za regulaciju životne sredine i službenog izvještaj o radu za površine po regulisanom hektaru tokom godine izveštavanja. Uprava za zaštitu životne sredine je dužna da pripremi zvanični izveštaj za tu svrhu i za realizaciju LEAP.

Obrada i prikazivanje podataka vrši se u skladu sa traženim i odobrenom formatu za izveštavanje podataka u izveštaju o učinku opština za datu godinu.

METODOLOGIJA PRIKUPLJANJA

I PROVERE PODATAKA 7

Merenje učinka dobija sveobuhvatnu dimenziju i sada je počelo da se sprovodi svuda u programima za pružanje usluga. Državni službenici su dužni da budu više fokusirani na rezultate i tačnost prijavljenih podataka. Informacije od merenja učinka se koriste sve više i više za odgovornost političkih lidera, tako da je odgovornost tačnog izveštavanja podataka o učinku opština u svetu bio glavni prioritet. Merljivost podataka za izabrane oblasti merenja učinka je bio glavni kriterijum. SUUO obezbeđuje neophodne mehanizme za prikupljanje podataka merljivih, na raspolaganju, pristupačnih i relevantnih za izdvajanje korisnih informacija o stepenu učinka opština Republike Kosovo. SUUO obezbeđuje prikupljanje dve vrste podataka:

1. Institucionalne podatke o učinku i ažurnosti, prijavljenih od opština i
2. Podatke od merenja zadovoljstva građana sa opštinskim uslugama

Institucionalni podaci se dele u dve vrste podataka:

- Nepromenljivi referentni podaci (kao što su broj stanovništva, kvadratni km itd.) i
- Promenljivi podaci koji odražavaju postizanje ili učinak dotičnih opština.

Na osnovu analize, je zaključeno da postoje značajni problemi i metodologije u izveštavanju podataka. Opštine, uprkos uputstvu MALS-a, su prijavile drugačiji standard. Neke opštine su izveštavale kumulativno, dok neke druge pojedinačno ili na godišnjem nivou. Takođe, podaci se prijavljuju sa numeričkim i logičkim greškama. Proces provere podataka ili čišćenja preko opštinskih koordinatora nije se pokazao veoma uspešnim i bila je najproblematičnija tačka sistema u prošlosti. Sve ovo dovelo je do informacija koje opštine daju iz izveštaja o učinku da ne budu veoma pouzdani.

U cilju eliminisanja ovih problema, treba poboljšati relevantne mehanizme, tehničke, administrativne, stručne i odgovornosti u metodologiji prikupljanja, verifikacije i izveštavanje podataka iz opština.

7.1. Tehnički mehanizmi

Utvrđeno je da sama izgradnja pokazatelja i podataka u velikoj meri utiče na rast ili smanjenje grešaka u prikupljanju i verifikacije podataka pre nego što se prijavljuju u MALS-u. Sa procesom revizije SUUOU, uzeti su u obzir ovi stavovi i pokazatelji su jasno formulisani i relevantnim tehničkim i stručnim savetima o tome šta mere, zašto meriti i kako meriti i pokazatelje relevantnih podataka. Revidirani pokazatelji i oni razvijeni u sebi ne nose nikakve pretpostavke u vezi sa sadržajem i obimom merenja šta treba da se meri i zatim se prate sa dodatnim pojašnjenjem (vidi prilog 1) za svaki termin ili koncept koji se koristi za svaku određenu prostoriju. Opštinski koordinatori za učinak i svi drugi službenici koji su uključeni u prikupljanju podataka dužni su da pročitaju opšti dokument sa specifičnim zapisom za svaku oblast, pokazatelji rezultat, koji podaci treba da se prikupljaju, zašto i kako ih treba prikupiti i proveriti.

7.2. Administrativni mehanizmi

Opštinski koordinatori učinka treba da budu glavni nosioci procesa prikupljanja i provere podataka o radu opština. Koordinatori su imenovani posebnom odlukom gradonačelnika, za upravljanje SUUO u lokalnoj jedinici sistema. Svaka opština ima samo jedan opštinski koordinatorski o učinku (OKU). Koordinatori koordiniraju sve potrebne radnje između opštinskih i međupštinskih struktura za prikupljanje i izveštavanje podataka.

Koordinatori obaveštavaju sve opštinske organizacione jedinice i javna preduzeća, najmanje 10 dana pre datuma izveštavanja kada su odgovarajuća opštinska javna preduzeća obavezna da prijave potrebne podatke kod koordinatora dotične opštine. Kada je sistem otvoren, što znači da odgovorni funkcioneri pojedinim jedinicama akreditiva mogu uneti podatke u sistem tokom cele godine, koordinatori će informisati sve opštinske organizacione jedinice i druge javne kompanije o tome da podaci u sistemu mogu biti uvedeni od datuma 20 februara godine izveštavanja. +

Godina izveštavanja je vreme određeno od 20. februara do 31. decembra iste godine o prijavljenom radu ili učinku opština. x Zajedno sa informacijama, koordinator šalje potrebne instrukcije o izveštavanju sa smjernicama ovog dokumenta koja su relevantna za izveštavanje podataka iz odgovarajuće jedinice. Na kraju svakog pokazatelja su navedeni izvori podataka i gde se mogu naći i kako treba proveriti podatke prijavljene od strane relevantnih opština ili javnih preduzeća. Ovaj dokument predstavlja osnovne standarde i predstavlja osnovni dokument koji treba uskladiti sa svim drugim dokumentima. U slučaju neusklađenosti, ovaj dokument će prevladati.

Koordinatori su dužni da osiguraju da podaci koji su prikupljeni od strane relevantnih jedinica opštine, budu u skladu sa relevantnim smernicama za koji period treba da se izveštava. Od ovog dokumenta se može shvatiti o kojim pokazateljima treba izveštavati kumulativno i za koje pokazatelje se izveštava samo za relevantnu godinu (za godinu dana). Za tu svrhu biće izrađen poseban dokument gde će biti data odgovarajuća uputstva. Koordinator je dužan da proveri podatke prijavljene od strane nadležnih opštinskih jedinica, ako su u skladu sa ovim standardom, ili ako imaju i druge numeričke i logičke greške, treba obezbediti mehanizme neophodne za njihovo čišćenje do nivoa ili standarda koji se tražio. Zahtevani standard je da podaci odražavaju stvarni učinak dotične jedinice prema zahtevu za izveštavanje za svaki pokazatelj ponaosob, zasnovano samo u zvaničnim dokumentima završnog oblika (sa brojem protokola i datumom). U skladu sa ovim zahtevima, Odgovorni službenik, može uneti (prijaviti) tačne podatke u sistemu, zasnovano na zvaničnim završnim dokumentima za obavljanje poslova, tokom cele godine izveštavanja.

Koordinator mora da obavesti direktora opštinske uprave i da preduzme sve potrebne mere, zajedno sa ili čak sa gradonačelnikom, da reše probleme u procesu čišćenja eventualnih podataka iz eventualnih grešaka. Podaci moraju biti u potpunom skladu sa zvaničnim dokumentima i treba pratiti zvanične procedure za prikupljanje i njihovu eventualnu proveru od koordinatora zajedno sa službenikom koji je odgovoran za prikupljanje, proveru i izveštavanje podataka. S obzirom da je sistem otvoren za uvođenje podataka tokom cele godine, onda i proces verifikacije podataka od strane koordinatora i MALS, postaje lakši za svaki podatak koji je unesen u sistemu. Međutim, poslednji obavezni rok da odgovorni zvaničnik prikuplja i unese podatke u sistem je od 1. januara do 20. januara naredne godine. Sledeća godina je godina nakon godine izveštavanja.

Koordinator vrši proveru podataka datih od strane nadležnih zvaničnika odgovarajućih oblasti od 21. januara do 5. februara ove godine, odnosno, sledeće godine. Kada koordinator, nakon verifikacije, je siguran da su podaci tačni, on ih šalje gradonačelniku na odobrenje preko direktora Uprave, u prilogu sa kratkim zbirom učinka opštine.

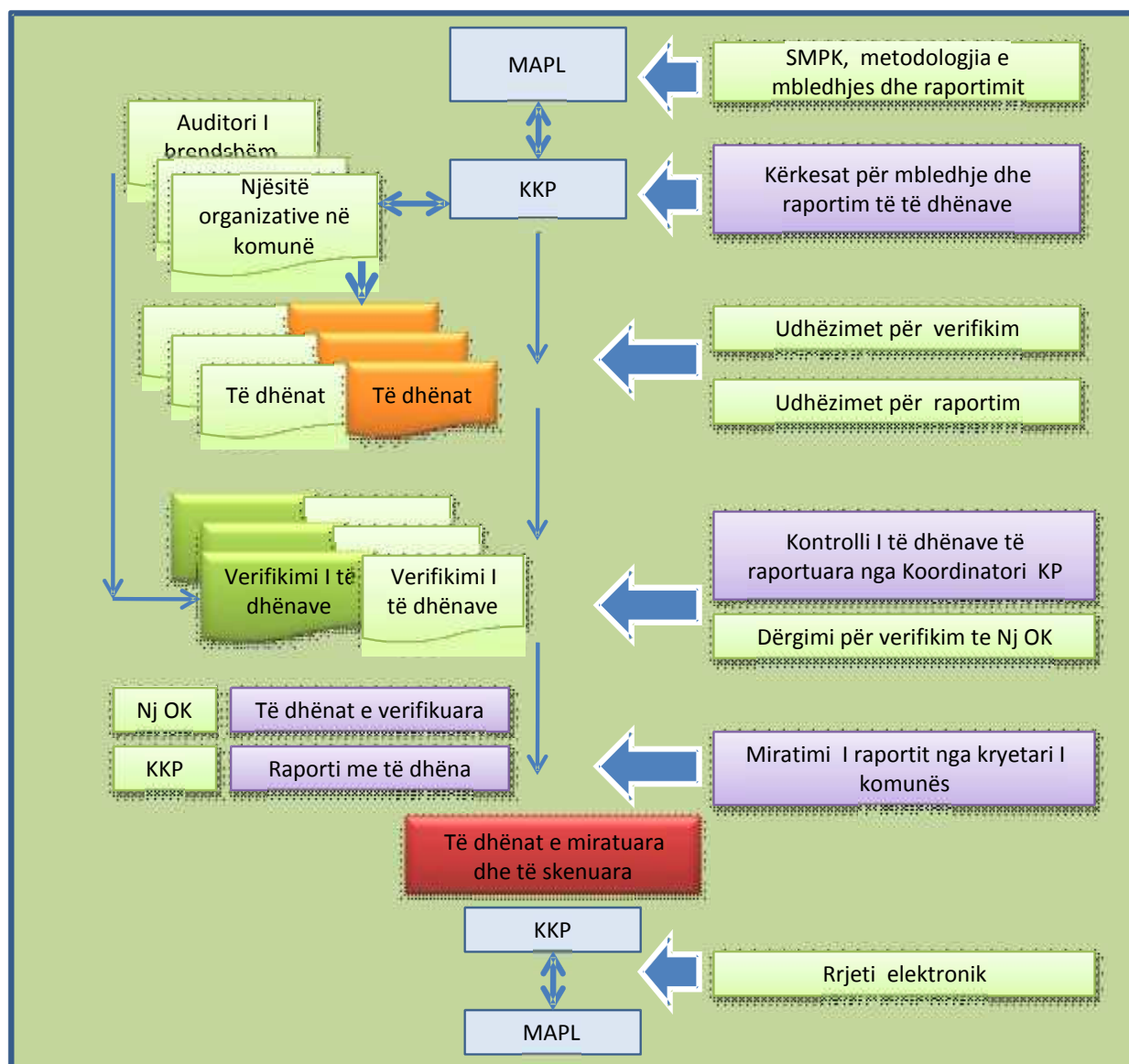
Gradonačelnik je dužan da pre usvajanja podataka izveštaja, izvrši njihovu proveru i osigura tačnost podataka. U ovu svrhu, Gradonačelnik angažuje mehanizme unutrašnje kontrole u opštini. Gradonačelnik ima na raspolaganju optimalno vreme 06 do 15. februara u tu svrhu. Gradonačelnik nakon provere podataka, vrši njihovu saglasnost kroz zvanično pismo podataka za odobravanje najkasnije do 15. februara naredne godine. Nakon odobravanja, gradonačelnik zadržava fizički primerak u svoju arhivu i jedan primerak šalje opštinskom koordinatoru o učinku kroz i direktora uprave u MALS. Koordinator prethodno izvrši obezbeđenje podataka odobrenih od strane gradonačelnika koji su potpuno autentični podaci u elektronskom sistemu, a zatim originalni primerak sa odobrenim podacima od strane gradonačelnika stavlja se u arhivu opštine i njegov primerak čuva se u arhivu opštinskog koordinatora o učinku.

Koordinator preuzima odgovornost slanja skeniranog primerka od originala podataka odobrenih od predsednika, putem relevantnog elektronskog sistema u MALS. MALS 15. februara naredne godine, na kraju radnog vremena, priprema izveštaj podataka za svaku opštinu iz elektronskog sistema. Ako 15. februar je

praznik (subota, nedelja ili praznik), preuzimanje izveštaja iz sistema se obavlja tokom prvog radnog dana posle dana odmora. Podaci iz sistema MALS treba da budu potpuno autentični sa odobrenim podacima od strane gradonačelnika dotične opštine, koji se šalju skeniranih od strane koordinatora dotične opštine. Ako podaci preuzeti iz sistema u MALS nisu identični sa podacima koje je poslala opština, relevantne divizije u MALS (SUO), sa zvaničnim pismom obaveštava službenika opštine u pitanju, jednim primerkom gradonačelnika, o neusklađenosti podataka i određuje datum zvanične posete SUO za proveru tačnosti podataka u dotičnoj opštini. MALS ni na koji način neće uticati na bilo koje podatke dostavljene od opština. Takođe, opštine ne mogu menjati podatke nakon pismenog odobrenja gradonačelnika. Potencijalne greške identifikovane u MALS, nakon odobrenja od strane gradonačelnika, mogu se ispraviti tek nakon zajedničke verifikacije MALS i dotične Opštine u opštinama u kojima su napravljene greške. Zvaničnici SUO i koordinatori opštinskog učinkasa odgovornim službenikom, sa kojim se povezuje propuštena greška, predstavljaju zajednički odbor za verifikaciju. Ispravka greške se odobrava od strane gradonačelnika i ista ispravka se vrši i u elektronskom sistemu, nakon zvaničnog zahteva generalnog sekretara MALS-a, odgovornog administratora elektronskog sistema u MALS. MALS smatra nevažećim i neće uneti u izveštaju opštinskog učinka podatke koji nisu odobreni od strane gradonačelnika. Podaci koji nisu odobreni mogu služiti samo kao dodatak izveštaju o učinku naglašavajući da se ne radi o zvaničnim podacima, ali se mogu koristiti kao podaci za usmeravanje. Opštinski koordinatori o učinku, izveštavaju samo jednom godišnje. Period izveštavanja je od 1. januara do 15. februara naredne godine o godini o kojoj se izveštava.

MALS preuzima odgovornost za podatke prijavljene sa elektronskim sistemom i službenim pismom od predsednika za njihovo odobrenje, da ih unese u bazi podataka za dotičnu opštinu i njihovo prenošenje ili precizan odraz njihovog izveštaja o učinku opština nakon analize i njihove standardne obrade. MALS je dužno da podatke izražene u izveštaju o učinku, pre objavljivanja, pošalje svakoj opštini da bi primila potvrdu da su podaci u skladu sa podacima koje je odobrio gradonačelnik odgovarajuće opštine, a koje su i prijavljeno u MALS. Opština ima pravo žalbe u MALS, samo ako podaci koji su uključeni u izveštaju o učinku opština nisu u potpunosti u skladu sa podacima koje je odobrio gradonačelnik i iste poslate od strane opštinskog koordinatora o učinku u MALS.

Slika 2. Ciklus prikupljanja, verifikacije, odobrenja i izveštavanja podataka od opština u MALS-u

Ako podaci su u potpunosti u skladu sa odobrenim podacima od strane gradonačelnika relevantne opštine, koordinator za opštinski učinak, obavezan je da pripremi jednu službenu informaciju potpisanu od strane direktora uprave ili gradonačelnika za potvrdu, da su podaci u izveštaju učinka su isti sa podacima izveštavanjem od strane relevantne opštine. Istu tu informaciju prosleđuje i kod gradonačelnika, putem direktora uprave relevantne opštine. Takođe, u ovoj informaciji za gradonačelnika, koordinator se preporučuje da napravi sažetak jednog izveštaja u kratkim tačkama o dostignućima i glavnim problemima opštine, koje se prate da ključnim preporukama za njihovo poboljšanje. Za izdavanje preporuka mogu se koristiti izveštaji učinka izrađeni od strane MALS-a. Izveštaj o preporukama o poboljšanju rada, raspodeljuju se i drugim organizacionim jedinicama u opštini kao i svim strankama interesa koji se nadovezuju sa učinkom opštine.

Provera izveštavanih podataka od strane opštine, i odražena u izveštaju o učinku opština, na poseban način čini KGR u sledećoj godini. Preporuke vanjskog revizora sprovode se od strane relevantnih jedinica u opštini pod nadzorom opštinskog koordinatora za učinak i unutrašnjeg revizora. Period izveštavanja sređuje se ovim dokumentom i sa relevantnom uredbom o upravljanju sistema učinka opština.

Izveštavanje nalaza ili informacija, nakon obrade verifikovanih informacija, vršiće se na osnovu standardnog formata određenog putem ovog dokumenta (videti Poglavlje 8).

7.3. Stručni mehanizmi

MALS i opštine su dužne da organizuju stručno osposobljavanje za opštinske koordinatora učinka. Obuka bi trebalo da bude u oblasti javnog istraživanja, statistike, obrade i izveštavanja. MALS je odgovoran za izradu plana obuke i u saradnji sa opštinama, organizuje obuku za stručno upravljanje opštinskog učinka. Obuka se organizuje najkasnije mesec dana pre početka priprema za prikupljanje podataka iz relevantnih opštinskih organizacionih jedinica i preduzeća drugih privrednih subjekata. Obuka se organizuje najmanje jednom godišnje. U obuci učestvuju i službenici za učinak u Diviziji opštinskog učinka.

Organizacija koja vrši obuku koordinatora i relevantnih zvaničnika MALS-a treba biti licencirana u oblasti statistike i njihove obrade. U slučajevima kada ne postoji mogućnost ili potreba za angažovanje organizacije, onda angažuju stručna relevantne oblasti iz licencirane kompanije ili iz MALS-a. Koordinator i zvaničnici MALS-a na kraju opšte ili posebne obuke dobijaju certifikate koji ukazuju na to da su pohađaoci obuke prešli stručne testove za opštinsko upravljanje učinkom i obradu statističkih podataka. Obuka je organizovana u saradnji sa Divizijom za izgradnju kapaciteta (DIK) u MALS-u i u skladu sa brojem bodova potrebnih prema kriterijima DIK-a.

Pohađaoci obuke prolaze kroz opštu obuku sistem upravljanja sistema učinka i specifičnu obuku, uključujući i svaki pokazatelj posebno, uzimajući u obzir specifičnosti svakog pokazatelja odvojeno, koji se relevantni podaci prikupljaju i utvrđuju. Predavač treba da bude dobro upućen u relevantnoj oblasti i sistema učinka uopšteno, pohađaoci obuke obučuju se u specifičnoj oblasti korišćenja elektronskog programa. Najznačajniji deo stručne pripreme je osposobljavanje koordinatora kako bi preneli stečeno znanje u određenoj opštini i što je najvažnije, početak izrade preporuka od strane koordinatora za poboljšanje pokazatelja niskog učinka. Onda, rješavanje istih u relevantnim organizacionim jedinicama i obezbeđivanje da preporuke su deo plana odgovarajućih jedinica. Ovim se završava ciklus opštinskog upravljanja učinkom i tako postavlja u funkciji SUOU-a, osiguravajući da se nalazi ili informacije izveštaja koriste da bi se olakšalo upravljanje opštine i rešavanje problema.

7.4. Mehanizmi rizika i odgovornosti

To podrazumeva postojanje postupaka za provere podataka za svaki pokazatelj prema određenim pokazateljima, tako da svaki pokazatelj ima svoje prikladne zahteve sa vrstom podataka i izvora. Ključni dokument SUOU pružio je osnovna objašnjenja za svaki pokazatelj šta on meri a šta ne meri, upozoravajući da nijedan pokazatelj ne meri 100% ono što želimo da merimo.

Takođe, trebaju se preduzeti neophodne mere u fokusiranju na obuku i podršku tih pokazatelja i u onim opštinama koje imaju veći rizik da njihovi podaci nisu pouzdani. U ovom procesu treba koristiti mehanizme provere podataka u SUO od strane KGR-na godišnjoj osnovi, sa odlukom objavljenom u tehničkom, administrativnom/proceduralnom, stručnom pogledu i obaveza za poboljšanje. Ovo mora da se dogovori sa KGR. putem memoranduma o razumevanju između MALS i KGR.

Provera podataka biće uvek „rad u toku“ i novi revidirani sistem oduzima najviše dve do tri godine za potpuno funkcionisanje. Sve gore navedene stavke rešiće se u stručnim uputstvima rada (priručnik), koji će se pripremiti za podršku sistematske i redovne obuke Koordinatora SUO. Priručnik će služiti kao službeni dokument za potrebna uputstva tokom upravljanja SUOU u opštinama i MALS.

Uputstva su standard za sve opštine, kao što je i izgrađen standardizovani sistem za merenje učinka opštine. Službenici SUO i MALS obavezni su da za sva pitanja koja se tiču izgradnje i funkcionalizacije SUOU baziraju

na službene dokumente SUUO. Svaki proces sistema treba da bude dokumentovan i na osnovu dokumenata vrši se i tumačenje funkcionisanja SUUO. Komunikacija o različitim pitanjima izgradnje i funkcionisanja SUUO treba da se vrši na stručni i standardizovan način. Jedna određena problematika u izgradnji ili funkcionisanju SUUO treba da se interpretuje na potpuno isti način za sve opštine i za sve slučajeve. Da bi se to dogodilo, nadležni službenik MALS treba da vodi relevantnu evidenciju, na način da slične interpretacije u različitim vremenima i u različitim slučajevima budu zasnovane na prvo i dokumentovano tumačenje. Davanje različite instrukcije za isti problem, ozbiljno šteti standardno merenje učinka opština i umesto rešavanja problema doprinosimo u stvaranju nepostojećih problema. Ovaj rizik treba izbegavati na stručan način od strane MALS. SOU preuzima odgovornost za standardnu i stručnu komunikaciju o pitanjima koji se tiču SUUO. Ovo ne bi trebalo da se meša sa tumačenjem podataka u izveštaju o učinku. Tumačenje informacija u izveštaju o učinku vrši ključnu analitičar podataka i autor izveštaja učinka.

RESURSI ZA SPROVOĐENJE SUUO

8

Koliko je bitna dobra izgradnja sistema, toliko je i bitno pravilno određivanje potrebnih resursa za funkcionisanje istog. Sistem se pokreće uz pomoć glavnih resursa, ali sistem se pokreće u funkciji svojeg cilja kada se odrede dovoljne količine i kvalitete relevantnih resursa. Osnovni resursi za funkcionisanje sistema su ljudski stručni resursi i neophodna budžetska sredstva.

8.1. Ljudski resursi (LjR) u opštini

Ljudski resursi trebaju se ponovo postaviti u dovoljnom broju i kvalitetu. Pošto sistem kao celina se sastoji od dva glavna dela: lokalne jedinice i one centralne, i radni zadaci su podeljeni i zahtevaju broj i stepen stručne odgovornosti u skladu sa radnim zadacima. Opštine određuju broj i profil službenika u skladu sa kriterijumima određenim u dokumentima SUUO-a. Isto tako, u skladu sa zahtevima za primenu SUUO-a, MALS određuje osnovne kriterijume za angažovanje svojih službenika u upravljanju sistema za merenje učinka.

8.1.1. Kriterijumi za LjR u opštini

Iako opštine imaju punu autonomiju u određivanju stručnih i upravnih kriterijuma prilikom zapošljavanja civilnih službenika u lokalnoj upravi, ipak za specifične stručne poslove koji se nadovezuju i sa poslom MALS-a (funkcionisanje sistema kao celina), i u cilju pružanja pomoći, MALS preporučuje nekoliko osnovnih kriterijuma prilikom angažovanja koordinatora i opštinskih službenika za učinak. Kriterijumi za izbor adekvatnih LjR-a za uspešno upravljanje procesom merenja učinka relevantnih opština su:

Stručni:

- Odgovarajuća stručna sprema, koja podrazumeva da za posao koordinatora za učinak opština može se angažovati službenik sa završenim visokim obrazovanjem – nivo 5, poželjno je biti ekonomista ili smer koji se tiče statistika, matematike i upravljanja. Službenici sa neodgovarajućom stručnom spremom koji su privrženi za upravljanje SUUO-a, mogu se angažovati kao opštinski koordinatori učinka, ali moraju biti osposobljeni i sertifikovani za upravljanje SUUO-a. Od odgovornih službenika traži se da imaju završeno najmanje srednje visoko obrazovanje, poželjno je visoko obrazovanje – nivo 5, smer sličan sa prirodom podataka iz oblasti za koju prikuplja i izveštava podatke.
- Stručno osposobljavanje, koje podrazumeva da opštinski koordinator učinka (OKU) treba biti sertifikovan za upravljanje SUUO-a u opštini. Takođe, odgovorni službenik treba bude obučen (osposobljen) za upotrebu elektronskog programa SUUO-a i za primenu SUUO-a koji se tiče prikupljanja, provere i izveštavanja podataka u sistemu.

Upravni:

- Uslovi rada, koje podrazumeva da OKU i odgovorni službenici, pored redovnih radnih obaveza, 20% od godišnjeg vremena rada treba se angažovati sa relevantnim obavezama OKU-a i odgovornih službenika za prikupljanje, proveru i izveštavanje službenih podataka za oblast za koju su opredeljeni i angažovani.

- Izjava usklađenosti, koja podrazumeva da OKU i odgovorni službenik trebaju potpisati jednu izjavu sa predsednikom opštine (pored redovnog ugovora o radu), da prihvataju uslove angažovanja za upravljanje SUUO-a i prikupljanja, provere i tačnog izveštavanja podataka i da ovaj posao sa posebnim državnim interesom će obavljati s visokom državnom i javnom posvećenošću i odgovornošću.

8.1.2. Radni zadaci za upravljanje SUUO-a u opštini

Posao upravljanja SUUO-a zahteva angažovanje nekoliko službenika različitih nivoa upravnog organizovanja u opštini, gde svaki od njih je odgovoran za određene zadatke. Ispunjenje ovih obaveza zahteva tačnu koordinaciju između ovih različitih organizacionih lanaca za uspešno upravljanje SUOU-a. Glavne obaveze za upravljanje SUOU-a u opštini su:

Koordinator:

- Koordiniše opšti rad u opštini za upravljanje sistema za merenje učinka.
- Predlaže listu opštinskih službenika za učinak (odgovorni službenici) za odobrenje od strane predsednika opštine i vođenje njihovog rada u procesu prikupljanja, provere i izveštavanja podataka (PPI P).
- Izrađuje akcioni plan i organizuje radne sastane sa opštinskim službenicima za učinak (OSU) za metodologiju primene istog za PPI P u sistemu.
- Prati proces PPI P u sistemu i pruža stručne smernice OSU-ima tokom PPI P po potrebi.
- Koordiniše rad, po potrebi, sa relevantnim direktorima putem načelnika uprave.
- Vršiti proveru podataka izveštavanih od strane OSU-a prema relevantnom rasporedu tokom cele godine izveštavanja i do 14. februara sledeće godine.
- Priprema proverene podatke i šalje ih na odobrenje kod predsednika opštine putem načelnika uprave do 21. januara sledeće godine za relevantnu godinu izveštavanja. U isto vreme vrši proveru podataka, putem OSU-a, ukoliko to zahteva predsednik opštine zbog eventualnih sumnji u njihovu tačnost.
- Po potrebi, vrši izveštavanje podataka odobrenih od strane predsednika opštine u MALS kada se ovo ne vrši automatski putem sistema.
- Vršiti arhiviranje odobrenih podataka od strane predsednika opštine u fizičkoj kopiji u arhivi opštine ili u službenoj arhivi OKU-a. Jedna odobrena kopija podataka od strane predsednika opštine, arhivira se automatski od strane elektronskog programa u bazi podataka na kompjuteru OKU-a, predsednika opštine i MALS – odgovorni službenik za upravljanje podataka u OOU-a.

Opštinski službenik za učinak

- Izrađuje plan o sadržaju, proveriti i izveštavanju podataka u relevantnim oblastima određen od strane predsednika opštine, na osnovu zahteva OKU-a.

- Prikuplja, proverava i izveštava ili uvodi podatke u sistemu tokom cele godine izveštavanja do 20. januara sledeće godine.
- Osigurava da pre uvođenja podataka u sistemu, proverava tačnost podataka zasnivajući se samo na službene izvore relevantnih podataka i na osnovu zaključnih službenih dokumenata, što znači, u odobrenim dokumentima od strane relevantnih opštinskih organa, protokolisanim i sa relevantnim datumom protokolisanja ili odobrenja, zavisno od vrste službenog dokumenta.
- Koordiniše i saraduje sa odgovornim licima relevantne jedinice odakle i uzima podatke, kao i sa OKU.
- Izveštava proverene podatke kod OKU-a, u fizičkoj kopiji, kada se ovo ne vrši automatski iz elektronskog programa SUUO-a. Glavni je odgovorni za tačnost podataka izveštenih u opštini za SUUO.

Načelnik uprave

- Koordiniše sve poslove između OKU i relevantnih odeljenja opštine i javnih kompanija za upravljanje SUUO-a u relevantnoj opštini.
- Posreduje komunikaciju OKU-a i predsednika opštine za sve poslove koje se tiču primene SUUO-a u relevantnoj opštini.
- Šalje proverene podatke od OKU predsedniku opštine za odobrenje i u isto vreme vraća podatke za proveru kod OKU-a na zahtev predsednika opštine. Takođe, fizičku kopiju podataka odobrenih od strane predsednika opštine, vraća kod OKU za arhiviranje u relevantnoj arhivi u opštini.

Predsednik opštine

- Najviši je izvršni organ u opštini, koji imenuje OKU-a za koordiniranje svih radova u opštini za upravljanje SUUO-a.
- Odobrava listu OSU-a predloženu od strane OKU-a za prikupljanje, proveru i izveštavanje podataka u elektronskom sistemu u SUUO za relevantne oblasti SUUO-a.
- Proverava podatke prosleđene od strane OKU-a. Predsednik opštine može koristiti i ostale unutrašnje mehanizme za proveru podataka putem SUUO-a. Takođe, može zahtevati od OKU-a da izradi kratak analitički izveštaj za učinak opštine za relevantnu godinu izveštavanja.
- Vršiti odobrenje podataka učinka relevantne opštine gde se osigurava njihova tačnost. Jedna elektronska kopija odobrenja podataka ide automatski u arhivi relevantne opštine i MALS-a.
- Predstavlja izveštaj učinka relevantne opštine u skupštini opštine i preduzima mere za primenu relevantnih preporuka za prioritizaciju resursa, poboljšanje odlučivanja i organizacije posla u funkciji poboljšanja relevantnih usluga.

ANEKS

OPCIJE ZA RAZVOJ SUUO SA KOMENTARIMA

(komentari MALS su prikazani crvenom bojom)

PRIŠTINA, septembar 2015. godine

OPŠTI REZIME

(Tekst sa crvenom bojom su komentari MALS/OOU-a)

MALS je ušao u procesu sveobuhvatnog revidiranja pokazatelja SUU-a, projekat DEMOS podržava MALS u ovom dosta bitnom i osetljivom procesu. Dokument je izrađen na osnovu brojnih stručnih analiza koje se tiču izgradnje i funkcionisanja SUU-a na Kosovu, širokih konsultacija sa ključnim akterima i brojnim međunarodnim praksama. Na osnovu ovog DEMOS je izradio jedan radni dokument za mogućnosti razvoja SUU-a u buduće.

Dokument je tretirao ove aspekte SUU-a:

- Izazovi i mogućnosti opcija SUUOU-a
- Ciljevi i principi izrade za informisanje opcija
- Opcije za jedan revidirani SUUOU
- Preporuke i budući koraci

Dokument ima dosta sintetizovan sadržaj, detaljno obrađen za sve tretirane aspekte, na osnovu prethodnih stručnih relevantnih analiza. Dokument ima informacije, razvoje, objašnjenja i alternativne konačne predloge od strane uprave MALS-a. Odeljenje, odnosno odsek za opštinski učinak, pružio je relevantne komentare za ispunjavanje nekoliko aspekata koji se smatraju kao neophodnim.

Nakon analize predloženih dokumenata i komentara izvršenih od strane OOU-a, Odeljenje za učinak i transparentnost opština predlaže opciju 2 za SOU u buduće.

Opšta preporuka

Odeljenje za učinak i transparentnost opština, na osnovu sveobuhvatnih analiza, preporučuje da moguća opcija za model SOU-a ubuduće bude izabrana opcija 2.

Komentari dobijaju krajnji oblik nakon diskusije sa autorom predloženih opcija i unutrašnje diskusije u MALS-u.

UVOD

Imajući u obzir da predloženi dokument je dosta obiman i sa brojnim detaljima koji mogu da ne budu relevantni sa procesom procene i odlučivanja izbora konačne opcije za model izgradnje i funkcionisanja SUUOU-a na Kosovu, OOU je razvilo ovu skraćenu opciju dokumenta sa relevantnim komentarima od strane OOU-a, za upravu MALS-a i samog OUTO/OOU-a.

Dokument se sastoji od glavnog dela, gde su sažeti glavni sadržaji predloženi i komentirani i sastoji se od dodatka sa specifičnim komentarima.

Svi komentari, intervencije, naše preformulacije označene su crvenom bojom, dok originalni tekst je sačuvan kao takav sa crnom bojom. Celi posao je sažet u konačnim zaključcima opcija i opštim pripremljenim preporukama, koje će pomoći upravi MALS-a da donese konačnu odluku.

“Ukoliko je izbor sada toliko jasan, zašto je trebalo vremena i dugog napora da se dospe do ove tačka”? Odgovor je u sledećim tačkama:

- Bilo je velikih napora da se shvate izazovi trenutnog SUUOU-a, i da se obuhvate ključni akteri koji su prvenstveno bili dosta skeptični, ali njihov doprinos je pomogao u određivanju puta ka opciji koju možemo podržati.
- Nekoliko od novih preduzetih analiza kao deo ovog projekta – na primer u okviru prioriteta na lokalnom nivou (lokalnom i nacionalnom), i u okviru vladinih sistema informisanja – pomogli su u određivanju bitnih smerova za razvoj najprihvatljivih opcija za sve.
- Jedan broj bitnih pitanja nisu rešena, ali ostaju se tretirati od strane aktera putem GMA-a i radnih grupa koje se trebaju uspostaviti. Ovo obuhvata, na primer, pitanja o prirodi novih pokazatelja (njihova klasifikacija u raznim vrstama prema stručnim praksama), kao i bitnih pitanja koja se tiču razvoja upravnih dokumenata i stručnih smernica za regulisanje izgradnju i detaljnu funkciju SUUOU-a.

Ovi komentari su privremeni do zajedničkog sastanka više akterske grupe i njihove završne diskusije.

KOMENTARI

IZAZOVI I PROBLEMI

Ovaj deo ukratko ponavlja glavne izazove trenutnog SUUOU-a i stavove glavnih aktera, a takođe i objašnjava izazove i mogućnosti koje pruža revidirani SUUOU.

Izazovi

Dokument konstatuje da izazovi i problemi sa kojim se suočava SUU na Kosovu su u potpunosti obični. Uopšteno, izazovi SUU-a tiču se obezbeđivanja tačnosti podataka i motivisanjem opština za izgradnju neophodnih stručnih ljudskih kapaciteta na taj način da merenje učinka utiče na poboljšanje opštinskih usluga za građane.

Opšti komentari

Izazovi sa kojima se trenutni sistem kao i budući (ukoliko se vrši revidiranje) mogu suočiti, sažeti su u nekoliko glavnih stubova:

- Obezbeđivanje konsenzusa aktera za ciljeve SUU-a;
- Obezbeđivanje konsenzusa između aktera o stepenu obuhvatanja oblasti i pokazatelja koji se smatraju najbitnijim za merenje učinka opština;
- Razvoj modela SUU koji najbolje predstavlja interese lokalne i centralne uprave u merenju i motivisanju učinka opština u pružanju kvalitetnih usluga opštine;
- Obezbeđivanje poverljivih podataka koji se mogu koristiti u poboljšanju planiranja i pružanju opštinskih usluga od svih aktera;
- Zaštita SUO od intervencija i finansijska i ljudska održivost SUU-a;

Vidite aneks 1 za specifične komentare

1.2. Tipične oblasti problema/ poteškoća

Dokument naglašava nekoliko poteškoća i potencijalnih problema vezano za SUU.

Cilj: dokument naglašava problem određivanja cilja koji omogućava postizanje različitih ciljeva i primene relevantne metodologije i različitih vrsta pokazatelja.

Na primer, pokazatelji **praga** podržavaju minimalne zahteve (i često zakonske), pokazatelji **inputa** imaju tendenciju da podrže ciljeve ekonomije, pokazatelji **outputa** podržavaju ciljeve efikasnosti, a pokazatelji **outcom-a** više su koncentrisani na efektivnost.

Manipulisanje: iako nisu poznata za MALS, dokument naglašava mogućnost intervencija u različitim segmentima sistema za izmenu podataka.

Na primer: kada ima nagrada (ili kazni) koje su ispraćene 'dobrim' rezultatima u jedan SUUOU, postoji rizik "manipulisanja", ili izvrtanja napora i oštećenja integriteta.

Podaci: dokument naglašava poteškoće obezbeđivanja tačnosti podataka i proizvodnje bitnih informacija koje se mogu koristiti.

Na primer, uvek postoje pitanja koja se tiču podataka, bilo to u jednostavnim sistemima, u izboru koji se podaci prikupljaju, vreme, serija podataka, proveru, upoređenje, upotreba tehnologije, i tako redom. Većina pitanja za 'podatke' više su mešavina obeju tehničkih pitanja i onih zasnovanih na vrednosti nego na one koje većina procenjuje.

Troškovi i troškovi operisanja (overhead): ovde se postavlja problem opterećenja sistema sa ne efektivnim, ne potrebnim ili potencijalno političkim troškovima.

Uvek postoji glavni troškovi vezano za jedan SUUOU. Plaćanje može biti opravdano, ali takvi troškovi takođe uvek imaju potencijal da se politički terete, kao i da potencijalno imaju preterani trošak za funkcionisanje u samom pružanju usluga.

Novosti i promene u usluživanju: dokument postavlja problem dinamizacije, fleksibilnosti, proširenja i usklađenosti SUU-a prema novim zahtevima pružanja usluga, a ne da bude zatvoren u jedan uzak i "kanal" kao što je i trenutno.

SUUOU-i mogu biti vrlo dobri u informisanju uprave i podstičaju poboljšanja. Ali inače nisu dobri u inspirisanju novosti i promena, uz obuhvatanje tehnoloških promena i podele usluga između opština. Inače bitno je nadovezivanje SUUOU-a sa opširnijim aktivnostima kako bi se obezbedilo da se usluge ne nađu u zatvorenom u jednom ne toliko dubokim, ali veoma uskim 'kanalom',..

Trajanje: drugi problem je da brzim menjanjem politike, tehnologije i uprave smanjuju životni vek sistema.

Stvarnost javnih usluga i procesa upravljanja je da SUUOU-i imaju relativno ograničen životni vek pre nego što se znatno promene – što je suprotno sa relativno malim promenama razvoja koje svi takvi sistemi preživljavaju malo više tokom celog vremena. Promene u politikama, tehnologiji, institucionalnoj konfiguraciji, ili kontekstu, imaju potencijal da zahtevaju velike promene. Takve mogućnosti, i tranzicije i prepreke koje ih prate trebaju se s velikom pažnjom upravljati.

1.3. Mogućnosti SUU

Postoje najmanje pet glavnih mogućnosti koje prate reviziju SUUOU-a. To su mogućnosti za:

1. Proširenje obima delatnosti SUUOU-a kako bi se pokrile druge oblasti sopstvene nadležnosti opština i po mogućnosti druge oblasti pružanja opštinskih usluga;
2. Razmatranje i promenu pokazatelja kako bi se osiguralo da bolje odražavaju ciljane rezultate, da su više orijentisani prema proizvodima i rezultatima i da se više podržavaju tačnim podacima koji se tačno izveštavaju;
3. Najbližu povezanost SUUOU-a sa trenutnim lokalnim opštinskim prioritetima, kao i sa nacionalnim prioritetima, kao što su integracija u EU, koji se trebaju obezbediti na opštinskom nivou;
4. Napore i razvoj povezivanja i bolje koordinacije između SUUOU-a i drugih sistema informacija na nacionalnom nivou, kao što su obrazovanje i zdravstveni informacioni sistem, koji bi trebali prikupljati podatke u vezi sa lokalnim uslugama; i,
5. Potpuno angažovanje drugih ključnih aktera u SUUOU-u, a posebno opština, AKO-a, i KGR-a, kako bi služili njihovim interesima i radili bolje u interesu svih.

Za svaku mogućnost, detaljno je objašnjeno šta podržava ili favorizuje relevantnu mogućnost, u skladu sa trenutnom zakonskom infrastrukturom.

- U objašnjenjima data je mogućnost klasifikacije pokazatelja, na osnovu orijentacija različitih rezultata opštinskih učinka i različitih prioriteta opština, naročito onih urbanih i ruralnih, iako opštine još nisu podeljene u ove dve kategorije.
- Naš komentar: merenje učinka na osnovu prioriteta opština je veoma teško i podržava stvaranje nestandardnog sistema za sve opštine.
- Na osnovu ovih mogućnosti može se uspostaviti sistem koji se zasniva na merenju onoga što je najvažnije, prikladnije (fleksibilnije), sveobuhvatnije (reprezentativnije), koje je povezano sa lokalnim i nacionalnim ciljevima i da njegovi proizvodi mogu uključiti sve zainteresovane strane.

Zaključak o mogućnostima: Kao što se može videti, mogućnosti za revidirani SUUOU su značajni. One se trebaju smatrati kao deo ciljeva i principa projektovanja za revidirani SUUOU i dostupne opcije se trebaju testirati na tome da li omogućavaju realizaciju neke ili svih ovih mogućnosti ili ne.

3. CILJEVI I PRINCIPI ZA RAZVOJ OPCIJA

Važno je da imamo okvir ciljeva za budući SUU i skup "principa dizajna". Ovo će pomoći u razvoju mogućih opcija i delovanja kao skupa standarda protiv kojih se mogu testirati opcije.

Dokumenat na početku objašnjava ulogu sistema, pravnu ulogu MALS-a i ključnih aktera, kao što su: opštine, AKO i KGR, zatim postavlja neke osnovne kriterijume (principe) za SUU i pokazatelje, koji bi trebali:

- o Biti veoma važni za ključne ciljeve politika za lokalnu samoupravu
 - o Imati jasne i dogovorene definicije
 - o Oslanjati na izvore podataka koji su poverljivi i pouzdani, i kojima veruju svi akteri
- Potrebno je da pokazatelji sadrže i mere što je više moguće iz relevantne oblasti i da mere to što nameravamo da izmerimo.

Dokument nastavlja sa nabrojanjem svojstva koje budući SUU-i treba da poseduju, i koji su zapravo ciljevi SUU-a, koji omogućavaju potpuno funkcionisanje sistema. Ova svojstva su:

- Posedovanje opšteg cilja koji je jasan, fokusiran na učenje radi poboljšanja usluga i odgovornosti prema ključnim akterima;
- Predstavljanje dobre slike učinka opštinskih usluga u ispunjavanju potreba građana i zajednica;
- Jasnoća svrhe svakog pokazatelja i njegov značaj za različite aktere, i da služi kao odgovarajuća osnova za poređenje između njih;
- Pouzdanost u definiciji i osnovnim podacima koji podržavaju svakog pokazatelja, i razvoj vremenskih serija informacija i analiza;
- Posedovanje odgovarajućih veza sa drugim aktivnostima poboljšanja i informacijama učinka;
- Vlasništvo od opština pojedinačno i kolektivno, i prima energiju i motiviše se tim vlasništvom;
- Povezivanje i promocija lokalnih prioriteta kao i nacionalnih ciljeva koji se pružaju na lokalnom nivou;
- Povezivanje sa drugim nacionalnim sistemima informacije koji se odnose na lokalne usluge
- Finansijska i funkcionalna održivost; i
- Pružanje povratnih informacija (feedback) na efikasan način u kreiranju politika kako na lokalnom tako i na nacionalnom nivou.

Ovaj spisak ciljeva, koji su u stvari specifični kriterijumi za izgradnju budućeg SUU-a, uključio je glavna pitanja izgradnje i funkcionisanja sistema, ali treba ih revidirati i preformulisati. Primećuje se da nedostaje veoma važan kriterijum – sprovodljivost sistema.

Takođe, treba ustanoviti cilj koji obezbeđuje orijentisanje SUU-a ka proizvodnji više informacija nego statističkih podataka. Pokazatelji treba da obezbede dovoljno informacija da bi se razumelo kada se usluga pruža u odgovarajućoj količini i kvalitetu.

Možda bi bilo bolje da se jasno i posebno napišu: ciljevi sistema, principi izgradnje i funkcionisanja sistema i kriterijumi za izradu pokazatelja.

OPCIJE ZA REVIDIRANI SUUOU

Ovaj deo opisuje tri glavne opcije, a zatim ih analizira i upoređuje ih koristeći ciljeve i principe dizajniranja iz 3. dela.

Razvoju opcija za reviziju SUU-a, prethodile su mnoge analize različitih aktera i diskusije sa različitim interesnim stranama. Na osnovu ovoga, spoljni stručnjak je razvio tri osnovne opcije, koje su:

Opcija 1: 'Povratak na početne tačke (Back to Basics)': Ova opcija prihvata da trenutno funkcionisanje SUUOU-a ne ispunjava svoje postavljene ciljeve, i revidira SUUOU tako što smanjuje njegov opseg i ambicije kako bi one bile bliže aktuelnoj stvarnosti i sa kapacitetima koji postoje na terenu.

Smatramo da ova opcija, koliko god da je u stanju da se uskladi sa profesionalnim kapacitetima sistema, nije naš cilj i ne bi trebalo biti izabrana kao potencijalna opcija.

Opcija 2: 'Poboljšati nedostatke': Ova opcija sadrži trenutne ciljeve SUUOU-a i ima za cilj poboljšanje izazova koji trenutno postoje, posebno u odnosu sa izborom i formulisanjem pokazatelja, definicija i

podataka. Prema ovoj opciji takođe je moguće dodati dodatne oblasti usluga odmah ili tokom vremena, prema razmatranju hitnosti, ambicija i kapaciteta.

Ova opcija je u skladu sa trenutnim kapacitetima i duhom sadašnjeg sistema, ali ne omogućava mnogo proširenje razvoja sistema u budućnosti (postati deo integrisanih sistema), i ograničava inovacije u razvoju sistema.

Opcija 3: 'Razvojni pristup': Ova opcija će sadržati trenutne ciljeve SUUOU-a, ali sa nekoliko dodataka duž njihovih linija kao što je definisano u Odeljku 3. Obuhvatala bi početni program rada sličan Opciji 2 u vremenskom periodu od oktobra 2015. godine do juna 2016. godine. Međutim, pravac tog radnog programa biće informisan širim razmatranjem, kao što je potreba povezivanja SUUOU-a sa prioritetima na lokalnom nivou (kako onih potpuno lokalnih tako i onih na centralnom nivou), kao i za povezivanje sistema informacija koji su u vezi sa uslugama na lokalnom nivou. Ova pitanja bi se nastavila putem paralelnog programa rada zajedno sa početnim programom rada, a ovaj paralelni program rada bi se nastavio i nakon juna 2016. godine za dalji razvoj SUUOU-a.

Dobro je da se vremenski raspored udalji od definicije sadržaja opcije 3.

Glavni stubovi su slični sa opcijom 2, ali stvaraju mogućnost povezivanja sa lokalnim i nacionalnim prioritetima opština, koji se trebaju pružiti na opštinskom nivou.

Stvara mogućnost povezivanja (integracije) u SUU sa drugim sistemima informacije na nacionalnom nivou i puno angažovanje drugih ključnih aktera u SUU-u, posebno opštinama, AKO-u i KGR-u, kako bi služili njihovim interesima, i više radili u interesu svih.

Model pruža mogućnost da sistem bude fleksibilniji, dinamičniji i da se prilagodi zahtevima građana koji se menjaju i da promoviše inovacije koje se zahtevaju tokom vremena.

Dokument takođe donosi i okvir kriterijuma i principa za procenu opcija, kao što su:

- jasnoća o tome šta se očekuje (cilja) da se postigne;
- razmatranje različitih načina za postizanje opcija;
- procena troškova i koristi za svaku različitu opciju;
- identifikacija svih prednosti i nedostataka opcija i njihovo kvantifikovanje i procena kad god je to moguće;
- razmatranje svakog rizika i osetljivosti;
- razmatranje upotrebe relevantnijih resursa i sa višom vrednošću, ne samo fokusiranje na niže početne troškove; i,
- upoređivanje opcija za bolji izbor.

Ovaj okvir se sprovodi za svaku od tri opcija redom, a zatim kolektivno.

Različiti autori koriste različite vrste kriterijuma, važni su kriterijumi utvrđeni Revizijom nacionalnog učinka u Americi, u 1997. godini.

4.1. Izvlačenje zaključaka za svaku opciju nakon procene

Zaključak za opciju 1: Prva opcija nije samo "fasada". To je pouzdana opcija. Ako jedna zemlja u razvoju utvrdi da je procenila njenu ambiciju za određeno pitanje, logično je preispitati i revidirati to pitanje. To se ranije događalo sa SUUOU-om, na primer, kada se broj pokazatelja smanjio od 154 koliko je bio na oko 90

koliko je trenutno. Smanjivanje ne samo obima i stepena jedne inicijative kao što je ova SUUOU-a, ali i njegovih ciljeva svakako predstavlja ozbiljan korak, ali može biti ispravna stvar koja se treba učiniti kako bismo kasnije gradili na stabilnim temeljima.

Međutim, nije privlačna opcija. Umesto razvoja koristi koje pruža SUUOU, opcija 1 bi bila prihvatanje neuspjeha. U ovom slučaju, prihvatanje bi bilo neadekvatno zato što SUUOU nije bio neuspjeh. Naprotiv, to je bio jedan uspjeh, ali sada ima potrebe da bude obnovljen kako bi se suočio sa izazovima koje ima, i novim mogućnostima koje sada postoje.

Zaključak za opciju 2: Izgleda da je ova opcija sigurna opcija. Što se tiče ciljeva SUUOU-a, ova opcija zadržava one aktualne, koji su podržani od strane drugih aktera, čak i ako bi oni želeli da se ovi ciljevi i dodatno poboljšaju u njemu. Pregled pokazatelja pod ovom opcijom će uglavnom biti tehnički zadatak, i sam po sebi ovaj zadatak nije teško obaviti.

Problem sa opcijom 2 je u tome što radi malo za osiguravanje podrške, energije i motivacije drugih učesnika, jer je uglavnom opcija pomoću koje MALS ispunjava neke od svojih obaveza prema Uredbi 12. U suprotnom, neće stvoriti razvojne staze za SUUOU, kako bi počeli da služe prioritetima na lokalnom nivou, i da se bolje povezuju sa drugim sistemima informisanja koji se odnose na lokalne usluge.

Zaključak za opciju 3: Ova opcija je ambicioznija, a u nekim aspektima ona može nositi i brže rizike od drugih. Međutim, dugoročni rizici su jednaki sa drugima, jer je manje jasno da li će opcija 1 ili 2 imati izgleda da budu toliko stabilne kao opcija 3. Neki od ovih rizika koji su povezani sa opcijom 3 takođe se mogu ublažiti, kao što je gore navedeno, na primer putem paralelnih radnih programa i putem uloge GMA-a.

Upoređivanje opcija (opšta procena)

Tokom svake procene opcija, važno je da se uporede opcije što će pomoći da se dođe do najboljeg izbora. Donja tabela koristi principe projektovanja iz odeljka 3 radi upoređivanja sve 3 opcije.

Karakteristike SUU	Opcija 1	Opcija 2	Opcija 3
Jasan cilj poboljšanja i odgovornosti	Ne	Da, ali je nejasno koje su to veze da bi se to omogućilo	Da, ovo je isključiv princip projektovanja radi vođenja promena SUUOU-a
Jasan pregled učinka u ispunjavanju lokalnih potreba	Samo za pokazatelje koji se održavaju	Da, ali samo kada se desi da su pokazatelji u skladu sa lokalnim prioritetima (svi pokazatelji su vezani za lokalne potrebe)	Da, jasan princip projektovanja u vođenju pregleda SUUOU-a
Jasnoća svrhe pokazatelja i relevantnost za zainteresovane strane	Da u pogledu jasnoće, ali ne i u pogledu relevantnosti	Da u pogledu jasnoće, ali ne nužno u pogledu relevantnosti	Da, jasan princip projektovanja u vođenju pregleda SUUOU-a
Poverenje u podatke i vremenske serije	Da, tokom vremena	Da, tokom vremena	Da, tokom vremena. Izmene da odražavaju da promenjeni prioriteti mogu oslabiti vremenske serije
Povezanost sa drugim aktivnostima poboljšanja i informacijama o učinku	Ne	Ne na znatan način	Da, jasan princip projektovanja u vođenju pregleda SUUOU-a, ali ga

			treba razviti tokom srednjoročnog perioda
Vlasništvo opština	Ograničeno	Ne postoji mogućnost (u zavisnosti od kapaciteta. SUU je u vlasništvu MALS i opština)???	Da, projektovan u saradnji sa njima
Povezivanje sa prioritetima centralnog i lokalnog nivoa	Ne	Ne na značajan način	Da, jasan princip projektovanja u vođenju pregleda SUUOU-a, ali to će se dogoditi tokom srednjoročnog perioda
Održiv	Ograničen, ima izgleda da ne dobije dovoljno podrške da bude održiv	Da, mada relativno slaba podrška zainteresovanih strana može ugroziti održivost u srednjoročnom periodu	Da, posebno uzimajući u obzir dodatnu vrednost SUUOU za druge zainteresovane strane
Pružanje povratne informacije (feedback) o lokalnim i nacionalnim politikama	Ne, njegovi podaci i pokazatelji će biti suviše uski da budu od stvarne važnosti	Da u ograničenoj meri, ali samo kada se pokazatelji poklapaju sa pitanjima politike	Da, jasan princip projektovanja u vođenju pregleda SUUOU-a, ali ga treba razviti tokom srednjoročnog perioda

Razmotriti i druge važne kriterijume u procesu procene opcija, kao što su: opravdanost, ekonomičnost, sprovodljivost, održivost, sveobuhvatnost, prihvatljivost, merljivost, trend, međusobna povezanost, prilagodljivost, legitimnost, nepristrasnost, uticaj, odgovornost i fokusiranje na građane i zainteresovane strane:

Iz tabele jasno je da je opcija 3 najbolja. Snosi najveće troškove, ali je važno da uzmemo u obzir najadekvatniju upotrebu i sa najboljom vrednošću resursa, a ne samo da se koncentrišemo na niže početne troškove. Opcija 3 je takođe najbolja sa ove tačke gledišta.

Videti aneks 2 za specifične prednosti, slabosti i rizike za svaku opciju.

Zaključni komentari OOU-a

Opcija 1: nije opcija koja ispunjava ciljeve MALS-a za merenje učinka opština. Trenutni SUU je napredniji od ove opcije i nije preporučljiv za izbor.

Opcija 2: je realna opcija i zasnovana na postojećim kapacitetima koji postoje u lokalnoj i centralnoj javnoj upravi. Omogućava poboljšanje funkcionisanja postojećeg SUU sa mogućnošću promena u uključivanju broja oblasti, rezultata i pokazatelja. Ova opcija ne stvara mogućnosti za integraciju sa drugim sličnim domaćim i međunarodnim sistemima.

Slaba strana ove opcije je to što se, orijentišući se u velikoj meri na pokazatelje koji se mogu meriti, nazire mogućnost fokusiranja merenja učinka u tehničkom aspektu umesto merenja onoga što je najvažnije. To favorizuje statistički aspekt podataka oslabljujući informativni aspekt, što je glavni cilj. Takođe je nesigurno da li će opštine sprovesti veliki broj SUUOU pokazatelja, osim ako nisu veoma važni za same opštine.

Opcija 3: je najnaprednija, najodrživija i najpotrebnija opcija za razvoj SUU-a na Kosovu. Ova opcija ima podršku svih zainteresovanih strana obezbeđujući odgovarajuće vlasništvo svakoj stranci, obezbeđuje razvoj učinka, povezuje lokalne prioritete sa nacionalnim, meri ono što je najvažnije, veoma je dinamična, fleksibilna i dugoročnija, stvara mogućnost integracija SUU-a u druge slične sisteme u zemlji, stvara mogućnost rangiranje pokazatelja prema tipovima pokazatelja i geografije opština, proizvodi više informacija od statistike, povećava nivo integrisane proizvodnje informacija i njihovog korišćenja od strane mnogih zainteresovanih strana i povećava odgovornost odgovornih aktera za pružanje usluga građanima.

Slaba strana ove opcije je visok stepen rizika, merenje učinka opština prema različitim kriterijumima, poteškoće u usklađivanju pravnih, administrativnih i profesionalnih mehanizama između različitih zainteresovanih strana, poteškoće u sprovođenju sa postojećim kapacitetima javne uprave i skuplja je.

Opšta preporuka

Nakon sveobuhvatne analize predloženih opcija u ovom dokumentu, ostalih analitičkih dokumenata Odeljenja za učinak opština, uzimajući u obzir ciljeve MALS-a o razvoju opštinskog učinka u pružanju što boljih usluga i u skladu sa administrativnim i profesionalnim kapacitetima, preporučujemo upravi MALS-a da izaberu opciju 2 kao moguću opciju za model sistema za upravljanje učinkom u pružanju opštinskih usluga.

SPISAK SAVETODAVNOG ODBORA SUUO

1. Bajram Gecaj, zamenik Ministra MALS
2. Besnik Osmani, Generalni sekretar MALS (do aprila 2016. godine)
3. Rozafa Ukimeraj, Generalni sekretar MALS
4. Avni Sahiti, Direktor OOUT / MALS
5. Naim Ismajli, Predsednik AKO
6. Sazan Ibrahim, AKO
7. Norbert Pijls, Menadžer projekta DEMOS
8. Saranda Cana, SDC
9. Qerkin Morina, KGR
10. Astrit Bllaca, KGR
11. Feim Salihu, Direktor PAMKOS / Upravljanje otpadom
12. Abdullah Dërguti, Direktor SHUPKOS / Upravljanje snabdevanja vodom
13. Ibush Kelmendi, Opštinski koordinator učinka u Prištini
14. Erlinda Rizvanolli, Opštinski koordinator učinka u Đakovici

SISTEM ZA UPRAVLJANJE UČINKOM OPŠTINA

METODOLOGIJA

Za revidiranje SUU

Priština, oktobar 2015. godine

Metodologija za revidiranje SUU

Revidiranje SUUOU temelji se na unapred definiranom i razvijenom formatu. Savetodavni odbor projekta je 23. oktobra 2015. godine odobrio format revidiranja SUU-a. Format SUU je odredio glavne smernice izgradnje i funkcionisanja SUU-a u budućnosti, na temelju jasno definisanih ciljeva.

Tokom procesa revidiranja SUU, poželjno je da se primenjuju dva pristupa ili metodologija koje obezbeđuju dovoljnu pouzdanost zainteresovane strane i efikasnosti procesa revidiranja SUU-a. Postizanje ova dva osnovna cilja je omogućeno kombinacijom dve osnovne metode:

- deduktivna metoda i
- induktivna metoda.

Poželjno je prvenstveno primeniti induktivnu metodu (odozdo na gore), iako je sporija, ali je pouzdanija. MALS je zainteresovan za proizvodnju verodostojnog procesa. Induktivni metod implicira u početku rad sa interesnim grupama u bazi. Na ovom nivou uzimaju mišljenja i raspravlja se o najboljim mogućnostima za izgradnju i funkcionalizaciju rezultata i pokazatelja u skladu sa svrhom merenja učinka. Zatim se primenjuje deduktivni metoda (odozgo na dole), gde zajednički tim stručnjaka prenosi i usklađuje preporuke svih grupa u relevantnim dokumentima.

Zajednički tim, na osnovu predloženih definicija, od strane određenih radnih grupa, formira prvu verziju dokumenta sa definisanim oblastima, rezultatima i pokazateljima. Ona jasno formuliše rezultate i pokazatelje i usklađuje ih u konstruktivnom i funkcionalnom aspektu. Pokazatelj treba da bude potpuno razumljiv, merljiv i da pokaže stepen učinka rezultata. Rezultat treba takođe biti u potpunosti u korelaciji sa pokazateljem i da tačno pokazuje na stepen ispunjenosti ciljeva i svrhe SUU-a. Poželjno je postići konsenzus zainteresovanih strana za sve SUU segmente, posebno za izgradnju i rad rezultata i pokazatelja. Sve radne grupe koriste standardnu metodologiju za revidiranje područja, rezultata i pokazatelja. Preporučena metodologija je da svi timovi:

- upoređuju oblasti, rezultate i pokazatelje postojećeg sistema sa nalazima iz trenutne analize, procena pokazatelja, izveštaja o učinku i dosadašnjim iskustvima opština u izveštavanju podataka.
- Da se sastavi lista oblasti, rezultata i pokazatelja, uvek osnovanih na relevantnim kriterijumima, koji se mogu smatrati nebitnim u merenju učinka.
- Stvoriti spisak oblasti, rezultata i pokazatelja, uvek osnovanih na relevantnim kriterijumima, koji smatraju da nema potrebe za revizijom i poboljšanjem.
- Stvoriti spisak oblasti, rezultata i pokazatelja, uvek zasnovanih na relevantnim kriterijumima, za koje se smatra da su potrebne poboljšanja i razvoj.

- Da se izvrši potrebno poboljšanje oblasti, rezultata i pokazatelja u skladu sa vašim prioritarnim kriterijumima, zahtevima zainteresovanih strana, stepenom uticaja učinka radu opština i vaših institucionalnih i individualnih iskustava.
- Poželjno je da diskusija i čitav proces budu interaktivni, a da svi budu uključeni u svoje ideje i iskustvo. Tokom rada obratite pažnju na to da su napravljene upoređivanja horizontalnog usklađivanja (između oblasti ili rezultata ili pokazatelja) i vertikalnih upoređivanja i usklađivanja (između oblasti, rezultata i pokazatelja). Horizontalna ili vertikalna odstupanja treba izbegavati u svakoj fazi procesa.

U skladu sa raspoloživim vremenom i profesionalnim kapacitetima, preporučuje se formiranje specifičnih radnih grupa eksperata (SRGE) za većinu područja. Ovo podrazumeva početno spajanje svih onih oblasti koja imaju približnu prirodu vezanu za rad i stvaraju zajedničke oblasti tretiranja, prema predloženoj listi:

1. administrativne usluge
2. usluge socijalne i porodične zaštite;
3. usluge za kulturu, omladina i sport;
4. usluge: lokalne hitne situacije, urbanističko planiranje, parkovi i trgovi, putevi, trotoari, javni parking, javni prevoz i javna rasveta;
5. usluge: vodosnabdevanje, kanalizacija, sakupljanje otpada i odlaganje otpada.

Br.	Oblasti nadležnosti	Br.	Specifične radne grupe	LjR
1	Administrativne usluge	1	Administrativne usluge	1 + 7
2	Socijalna i porodična zaštita	2	Socijalna i porodična zaštita	1 + 7
3	Kultura, omladina i sport	3	Kultura, omladina i sport	1 + 7
4	Lokalne hitne situacije			
5	Urbano i ruralno planiranje			
6	Parkovi i trgovi			
7	Putevi	4	Urbanističko planiranje, javne površine, javni prevoz i hitni slučajevi	1 + 15
8	Trotoari			
9	Javni parking			
10	Javni prevoz			
11	Javno osvetljenje			
12	Snabdevanje vodom			
13	Kanalizacija			
14	Sakupljanje otpada	5	Javne usluge	1 + 13
15	Odlaganje otpada			
	Ukupno			5 + 49

Ovaj pristup olakšava neophodne konsultacije sa svim ključnim akterima, racionalno korišćenje ljudskih i finansijskih resursa, a što je još važnije, integrisani pregled područja, rezultata i pokazatelja sa približnom prirodom pružanja usluga. Ovo omogućava lakšu popravku i nadogradnju svih sistemskih karika, osiguravajući funkcionalnost SUU-a u celini.

Sa svakim SRGE upravlja odgovorni službenik (OZ). Timski rad se izrađuje na osnovu detaljnog plana rada, u skladu sa akcionim planom i drugim relevantnim dokumentima (trenutni SUU sistem, SUU format pregleda, relevantna analiza, procena pokazatelja i drugi MALS dokumenti i specifična područja koje se tretiraju). Svi materijali su pripremljeni u fizičkom i elektronskom obliku za lakše korišćenje tokom rada.

SRGE radi u potpunoj saglasnosti sa SUU formatom (modela) i kriterijumima u skladu sa radnim zadacima postavljenim u posebnom dokumentu za terenske stručne grupe.

U skladu sa kriterijumima za pregled polja, rezultata i pokazatelja, kratak upitnik sa osnovnim pitanjima koji će pomoći SRGE pomoći će da se reši pitanje i poboljša funkcionisanje rezultata i pokazatelja. Pored toga, OZ koristi kontrolnu listu kako bi se obezbedilo da proces ide napred prema planiranom kvalitetu i vremenu. Takođe, različiti modeli će se koristiti za formulisanje rezultata i pokazatelja za ono što želimo da izmerimo.

Uputstva za revidiranje SUU

Rad revizije i poboljšanja SUU zahteva neophodnu administrativnu i profesionalnu pripremu. Svi stručnjaci radne grupe treba da razumeju i usklade osnovne koncepte za SUU. U tom smislu, oni treba da pruže relevantnu profesionalnu, administrativnu i pravnu literaturu i postizanju konsenzusa o svim osnovnim konceptima SUU. Za sada postoje dovoljne analize i procene za izgradnju i rad SUU-a. Veoma je važno napraviti listu profesionalnih, administrativnih i pravnih dokumenata za definisanje područja i pokazatelja i eliminisati sve mogućnosti duplih ili višestrukih tumačenja.

Shodno tome, važno je u početku raditi za:

- **Oblasti.** Standardna definicija svakog SUU oblasti i definicija njihovog sadržaja. Svaka definicija oblasti mora biti zasnovana i dokumentovana. Može se videti mogućnost integrisanog merenja relevantnih oblasti. Ovo se može postići sjedinjavanjem nekoliko oblasti slične prirode pokazatelja ili čak i odvajanjem. Konstantno koristite kriterijume za oblasti SUU formata.
- **Rezultati.** Standardna definicija šta će se postići sa svakim rezultatom relevantne oblasti, a uvek održava vezu sa relevantnim ciljevima i pokazateljima. Poželjno je da rezultat mora sadržati što je više moguće od odgovarajuće oblasti. Stalno koristi kriterijume za rezultate SUU formata.
- **Pokazatelji.** Standardna definicija svakog pokazatelja i jasna i tačna definicija onoga što treba da meri i kako ga meriti. Osnovni principi za dobro formulisani pokazatelj su: uključiti što je više moguće od oblasti koje mere, proizvode više informacija nego statistike, da bude u skladu sa ostalim pokazateljima i relevantnim rezultatima i jasno ukazuje postizanje relevantnog rezultata. Pažljivo analizira koja vrsta pokazatelja je najprikladnija mera za postizanje relevantnog rezultata i direktnu vezu sa relevantnim rezultatom. Izraditi mapu pokazatelja za svaki rezultat i oblast.

Organizovanje radionica

Svi OZ SRGE i stručnjaci iz MALS i DEMOS-a formiraju Zajedničku radnu grupu eksperata (ZRGE) kojom rukovodi šef Odeljenja za učinak i transparentnost opština. ZRGE razvija i odobrava plan i raspored organizovanja ZRGE radionica.

OZ vodi celokupan proces organizovanja odgovarajućih grupnih radionica u skladu sa planom i rasporedom radionica. Sastavite listu potrebnih dokumenata i drugih radnih materijala i obezbedite ih u odgovarajućem radnom formatu za svakog ZRGE člana.

Koordinišite sve radove na ZRGE i između ZRGE sa SRGE. Kreirajte ZRGE listu sa svim napomenama za kontakt i formirajte formalne kanale komunikacije za proces. Pozivaju članove odgovarajućeg ZRGS na sastanak i blagovremeno pošaljite materijale potrebne za vođenje radionica u skladu sa rasporedom.

OZ usmerava razvoj radova na radionicama i osigurava sprovođenje standardne metodologije rada ZRGE-a. ZRGE, preko sekretarijata, vodi računa da tokom radionice registruju sve radove koji su važni za donošenje zaključaka i preporuka o oblastima, rezultatima i pokazateljima koje tretiraju. OZ rukovode radom na razvijanju relevantnih dokumenata za tretiranje teme.

OZ su odgovorne za dokumentovanje svake faze razvoja rada i pripreme izveštaja o radu ZRGE-a. Svaki OZ je odgovoran za izradu relevantnih dokumenata koji tretiraju oblasti, rezultate i pokazatelje relevantnih oblasti u SRGE. OZ predstavlja rad SRGE u ZRGE nakon uređivanja relevantnih dokumenata u ZRGE. Broj radionica se određuje odgovarajućim planom radionica.

Plan radionice

Radionice su organizovane od strane ZRGE prema prethodno odobrenom planu. Plan obuke pomaže planiranju ljudskih resursa i finansijskih resursa za uspešnu organizaciju i razvoj radionica. Za uspešan razvoj procesa revidiranja planirano je ukupno 4 radionica: informativna radionica, dve razvojne radionice i potvrdna radionica.

Prva Informativna Radionica (1 dan)

Br.	SRGE	Učesnici	Datum	Mesto	Budžet
-----	------	----------	-------	-------	--------

1	ZRGE	13	12.11.2015	Prema sporazumu	
	SRGE 1- 5	87			
	Ukupno	100			

Plenarna sesija. Na ovoj sesiji je izvršeno potvrđivanje radnih grupa, pojedinačne OZ grupe i stručnjaci radne grupe su informisani o formatu i metodologiji rada kroz opštu prezentaciju.

Rad u grupama. Svaki OZ organizuje posebne sastanke sa svojim radnim grupama (prema odgovarajućoj agenciji), u kojoj se distribuira radni materijal i spisak zvaničnih i stručnih dokumenata za svaku relevantnu oblast koju treba revidirati. OZ pruža specifične smernice koje su prethodno pripremljene za metodologiju i specifične smernice radne grupe. Materijali i spisak materijala na tabli se daju svakom stručnjaku grupe da se pripremi za sledeće radionice.

Druga radionica (3 dana)

Br.	SRGE	učesnici	Datum	Mesto	Budžet
1	ZRGE	13	19.11.2015	Prema sporazumu	
	SRGE 1- 5	87	21.11.2015		
	Ukupno	100			

Plenarna sesija. Na ovoj sesiji stručnjaci grupe su upoznati sa sadržajem radionice, još jednom se potvrđuju učesnici, metodologija rada, radni materijali i očekivanja rezultata radionice.

Rad u grupama. Svaki OZ organizuje posebne sastanke sa svojim radnim grupama (prema odgovarajućoj agenciji), gde se vodi diskusija, analiza prethodno pregledanih materijala (kućni zadatak), a počinje sa pregledom relevantnih oblasti, rezultata i pokazatelja. OZ obezbeđuje neophodne radna sredstva pomoću sekretarijatskih usluga. ZRGE prati rad i pruža uputstva po potrebi. Sekretarijat registruje (fotografije, video, pismeno) glavne događaje tokom rada. OZ izvlači zaključke svake radne grupe, a na osnovu toga ZRGE izvlači zaključke radionice na plenarnoj sesiji na kraju radionice.

Treća radionica (3 dana)

Br.	SRGE	Učesnici	Datum	Mesto	Budžet
1	ZRGE	13	10.12.2015	Prema sporazumu	
	SRGE 1- 5	87	12.12.2015		
	Ukupno	100			

Plenarna sesija. Na ovoj sesiji stručnjaci grupe su upoznati sa sadržajem radionice, još jednom se potvrđuju učesnici, metodologija rada, radni materijali i očekivanja rezultata radionice.

Rad u grupama. Svaki OZ organizuje posebne sastanke sa svojim radnim grupama (prema relevantnoj agenciji), gde se sprovodi diskusija, analiza prethodno pregledanih materijala (kućni zadatak i prethodna radionica) i pregled relevantnih oblasti, rezultata i pokazatelja se nastavlja. OZ obezbeđuju neophodne radna sredstva pomoću sekretarskih usluga. ZRGE prati rad i pruža uputstva po potrebi. Sekretarijat registruje (fotografije, video, pisanje) glavnih događaja tokom rada. ZRGE izvlači zaključke svake radne grupe, a na osnovu toga ZRGE izvlači zaključke radionice na plenarnoj sednici na kraju radionice.

Nakon treće radionice, ZRGE organizuje konsultacije sa nekoliko predsednika opština i opštinskih direktora da daju mišljenje koliko god je to moguće za predloge koji su podneli radionice SUU-e.

Četvrta radionica (1 dan)

Br.	SRGE	Učesnici	Datum	Mesto	Budžet
1	ZRGE	13	19.02.2015	Prema sporazumu	
	SRGE 1- 5	87			
	Ukupno	100			

Rad u grupama. Svaki OZ organizuje posebne sastanke sa svojim radnim grupama (prema relevantnoj agenciji), gde se diskusija i potvrđivanje komentara vrši nakon izrade prve verzije dokumenta. Svaka radna grupa prikuplja potvrđene komentare i prosleđuje ih ZRGE-u. ZRGE analizira komentare radnih grupa i uključuje ih u tekst relevantnih dokumenata.

Plenarna sesija. U ovoj sesiji ZRGE uvodi listu komentara sadržanih u prvoj verziji dokumenata i pruža profesionalno opravdanje za ne uključivanje drugih komentara. ZRGE uvodi prvu verziju dokumenta nakon uključivanja komentara.

Pomoćni upitnik

Za kontrolu poslova u svrhu procesa, poželjno je koristiti neke pomoćne instrumente. U ovom slučaju je važno koristiti pomoćna pitanja za nivo tretiranja rada, rezultata i pokazatelja.

Nivo oblasti

- Koje usluge relevantnih oblasti imaju najveći uticaj na poboljšanje blagostanja građana?
- Koje su oblasti u kojima je najbolje meriti učinak opština?
- Koje oblasti sadašnjeg sistema ne pružaju dovoljno informacija za merenje učinka opština?
- Koje oblasti postojećeg sistema mogu biti ujedinjene i omogućiti integrisano merenje učinka?
- Koje druge oblasti, koje nisu deo sadašnjeg sistema, su opštinski prioritete i važni za merenje učinka?
- Učinka iz kojih oblasti je povezan sa planiranjem opština?

Nivo rezultata

- Koji rezultati najbolje mere učinak opština u relevantnoj oblasti?
- Koji je najmanji mogući broj rezultata koji omogućavaju najbolje merenje relevantne oblasti ili integrisanih oblasti?
- Da li je relevantan rezultat potpuno merljiv?
- Da li revidirani sistem može pružiti vredne informacije o kvalitativnim rezultatima?
- Da li znamo kako formulisati rezultate koji meri količinu i kako su rezultati koji mere kvalitet?
- Da li smo se osigurali da se relevantni rezultat može izmeriti sa najmanjim mogućim brojem pokazatelja?
- Da li smo sigurni da je relevantan rezultat u potpunosti povezan sa drugim rezultatima i sa svim pokazateljima koji meri relevantni rezultat?
- Da li možemo razumeti učinak relevantne oblasti kroz jednu cifru svojih rezultata?
- Da li su svi rezultati oblasti ili oblast u potpunoj saglasnosti sa ciljevima i svrhom SUU-a?
- Da li to treba da bude deo sistema merenje zadovoljstva građana?
- Da li relevantni rezultat rezultira povećanjem kapaciteta za planiranje ZRGE-a i donošenjem odluka u opštini?
- Da li relevantni rezultat utiče na promovisanje odgovornosti i odgovornosti organa lokalne samouprave?
- Da li relevantni rezultat utiče na učinak organa lokalne samouprave?
- Da li određeni rezultat zadovoljava potrebe građana i zainteresovanih strana?

Nivo pokazatelja

- Koji je najmanji mogući broj pokazatelja koji najbolje meri relevantni rezultat?
- Da li je pokazatelj potpuno merljiv i koliko je vremenski održiv?
- Da li smo sigurni da relevantni pokazatelj meri količinu ili kvalitet?
- Da li smo sigurni da relevantni pokazatelj pruža dovoljno informacija o relevantnom rezultatu, da li je u potpunosti relevantno za rezultat (koliko se meri vertikalno)?
- Da li je relevantni pokazatelj u potpunoj saglasnosti sa drugim pokazateljima koji pružaju dodatne informacije za isti rezultat (kako se mere horizontalno)?
- Da li smo sigurni da imamo korektno i kategorične kategorizirane pokazatelje koji merimo različite vrste proizvoda, kao što su: pokazatelji praga, pokazatelji rezultata, pokazatelji rezultata ili pokazatelji uticaja?
- Da li smo razvili mapu distribucije pokazatelja prema rezultatima i oblastima?
- Da li smo osigurali da je relevantan tip pokazatelja planiran za merenje relevantnog rezultata?
- Da li sistem pokazatelja treba da ima podatke o merenju pokazatelja?
- Koji podaci pružaju dovoljno informacija za merenje relevantnog pokazatelja?
- Da li smo razvili neke osnovne kriterijume na osnovu kojih će se odabrati podaci koji pružaju dovoljne i važeće podatke za relevantni pokazatelj?

Ova osnovna pitanja mogu se koristiti i kao kontrolna lista ZRGE koja će voditi proces ka željenom završetku i postizanju svog cilja.

Okvir za revidiranje i procenu oblasti

Oblast	Analiza	Procena pokazatelja	SUU kriterijumi	Izveštaji o učinku / iskustvo	Preporuka
Administrativne usluge	+	-	-	+	Treba da se održi

Okvir za revidiranje i procenu rezultata

Rezultati	Analiza	Procena pokazatelja	SUU kriterijumi	Izveštaji o učinku / iskustvo	Preporuka
sbfdlgeo	+	-	-	+	Treba da se održi

Okvir za revidiranje i procenu pokazatelja

Pokazatelji	Analiza	Procena pokazatelja	SUU kriterijumi	Izveštaji o učinku / iskustvo	Preporuka
shdslafgf	+	-	-	+	Treba da se održi

Okvir za revidiranje i procenu podataka

Podaci	Analiza	Procena pokazatelja	SUU kriterijumi	Izveštaji o učinku / iskustvo	Preporuka
shdksdd	+	-	-	+	Treba da se održi

Razvoj dokumenata

Tokom revidiranja SUU od strane SRGE, OZ čuva beleške i izvlači zaključke koji se koriste za izradu prve verzije relevantnih SUU dokumenata. OZ zajedno sa SRGE je odgovoran za izradu prve verzije dokumenta za oblast, rezultate i pokazatelje. Ako postoje različita mišljenja o bilo kom stavu, one se beleže i prilažu prvom radnom dokumentu, koji se razmatra u ZRGE. OZ i ZRGE su dužni da kontinuirano konsultuju SUU format, akcioni plan i druga dokumenta tokom procesa revidiranja i reforme SUU. Prvi revidirani SUU dokument treba da bude u potpunosti u skladu sa principima, ciljevima i kriterijumima definisanim u SUU formatu. Rad ZRGE i OZ-a pomaže Sekretarijat projekta.

Prva verzija revidiranog SUU dokumenta, sa svim zaključcima, suprotnim komentarima i preporukama, podnosi se ZRGE-u. ZRGE analizira sve dokumente i izrađuje prvu verziju završnog dokumenta. ZRGE, posebno deo eksperata, napravili su konačno prepisivanje teksta u skladu sa kriterijumima, principima, ciljevima i obimom revidiranja SUU. Eksperti, u skladu sa prvom verzijom revidiranog SUU dokumenta, razvijaju paket dokumenata za funkcionalizaciju SUU-a. Vrste razvijenih dokumenata definisane su akcionim planom SUU formata. Paket dokumenata treba da razvijaju eksperti u skladu sa standardnim formatom i standardnom metodologijom pisanja. Obavezno je da tekst dokumenata bude napisan na tačnom i razumljivom administrativnom jeziku.

Dokumenti za revidirani SUU se diskutuju u skladu sa planiranim rasporedom sa različitim zainteresovanim stranama pre konačnog odobrenja od strane OZ i MALS-a. Nisu svi dokumenti razmatrani i prezentovani različitim zainteresovanim stranama. Ne postoje diskusije o profesionalnim dokumentima koji se odnose na uputstva za funkcionisanje SUU, kao što su različiti priručnici.

Svi dokumenti odobreni od strane MALS-a, objavljuju se u fizičkom i elektronskom obliku i treba da budu dostupni institucijama i javnosti.

IZMENA I DOPUNA

Izmene i dopune sa rezultatima i pokazateljima SUUO

Pristina, Decembar 2017

Na zahtev MALS-a u septembru 2017, razmatrana e je lista dodatnih pokazatelja za dodavanje na verziju SUUO iz 2016 godine.

Uz podršku projekta Helvetas DEMOS, au saradnji sa MALS, pregledani su pokazatelji za uključivanje u sistem izradjen 2016 godine.

Ukupno 12 indikatora je pregledano i prilagođeno prema trenutnoj strukturi i kriterijumima SUUO sistema, a za koje su izradjena 3 nova rezultata. Dodati indikatori su raspoređeni unutar trenutne strukture oblasti.

Proces revizije završen je 31. decembra 2017 godine, sa izradom ove verzije SUUO dokumenta, uz dodatke sistemu izveštavanja i upustvima za pokazatelje.

Oblast br.	Rezultat	Br. Ref	Pokazatelj
2	Sigurimi i pjesëmarrjes së qytetarëve në procesin e vendim-marrjes në komunë	2.1.4	% e njoftimeve të publikuara për mbajtjen e 2 takimeve publike
	Sigurimi i llogaridhënies dhe respektimi i afateve ligjore në proceset e Kuvendit Komunal	2.3.1	% e miratimi me kohë i propozim buxhetit vjetor komunal nga Kuvendi Komunal
		2.3.2	% e diskutimeve për raportin e buxhetit nga Kuvendi Komunal për vitin paraprak
		2.3.3	% e diskutimit të raportit të performancës komunale nga kuvendi komunal për vitin paraprak
		2.3.4	% mbledhjeve të KK me pjesëmarrje të kryetarit të komunës
	Sigurimi i masave antikorrupsion ne administraten e komunes	2.4.1	% e raportimit të planit vjetor të planit të integritetit para kuvendit komunal
		2.4.2	% e zyrtarëve të suspenduar komunal në raport me akuzat e ngritura ndaj tyre
Fusha Nr.	Rezultati	Nr. Ref	Treguesi
3	Sigurimi i barazisë dhe mbrojtja nga diskriminimi	3.1.4	% e grave dhe vajzave pjesëmarrëse në takimet publike
		3.1.5	% e zyrtarëve të emëruar politik gra dhe vajza në postet politike në komunë
	Sigurimi i trajtimit te barabarte ne kuadrin e menaxhimit te burimeve njerezore	3.3.1	% zbatimit të skemës në shpërndarjen e vlerësimeve të punës për shërbyesit civil
		3.3.2	% e vendeve të hapura të punës janë procesuar përmes SIMBNj
		3.3.3	% e prezantimit për diskutim në kuvendin komunal të raportit vjetor të zyrës së personelit të komunës për vitin paraprak

Promjena i dopunjavanje uticala su i na pokazatelje 2.2.1; 2.2.2; i 2.2.6, na delu upustva za pokazatelje, naglašavajući značajnost pri implementaciji kod kriterijuma za jezike, odnosno da se vodi računa na pitanja i kriterijume koji se ticu koriscenje jezika tokom merenja i izveštavanja pri navedenim pokazateljima.